

**Gulden-spiegel, ofte op-weckinge tot Christelijcke deughden,
af-gebeelt in twee deelen, waer in verthoont werdt de
schadelickheyt der sonden ... : noch is hier by-gevoeght
Thamers ontschaking of de verdoolde liefde van Amnon, als
mede De vermaeckelijcke bruylofs-kroon ...**

<https://hdl.handle.net/1874/41101>

VERMAKELTCKE
BRUYLOFTS-KROON,

Door-vlochten

Met verscheyden leersame Gedichten, vermakelijcke Bruylofts-ende aendachtige Liedekens.

Door

I. C. MAY-VOGEL.

Voorgesteld op de vier getijden van den dagh:

Morgenstont	} Aen de	} Jonge Jeught.
Voormiddagh		
Na-middagh		
Avontstont		
		} Onder-getrouwde.
		} Getroude.
		} Aendachtige.

Tot AMSTERDAM.

By MICHEL de GROOT, Boeckverkooper op den Nieuwen Dijk. 1670.

Aen de Deught-lievende ende Zeden-rijcke.

Ick heb eerwaerde Maeght
Dees Kroon u toe-gevoeght,
Die in u beelt'nis draeght
Het geen dat mijn vernoeght :
Indien ick Herderin
U weer vernoegen kan,
Soo ciert met weder-min
Mijn Bruylofts-Kroontje dan ;
Dat is met bly gelaet,
En met een soet gefangh,
Met vriendelijcke praet ;
Waer na dat ick verlangh:
Dit maect een melody,
Een Kroontje dat u past ;
Want aen de vrijery
Daer is al veelaen vast.
Treckt waerde Nimph hier uyt
De aldersoetste zin,
Dat ghy mijn waerde Bruyt,
En ick u Bruyd'gom bin.

Wanneer de Bruylofts-kroon verciert is met veel deugdē,
So blinckt sy wonder schoon, en baert veel soete vreugden,
Wanneer een jonge Bruyt is eerbaer, en vol zeden,
Soo munt sy hooger uyt als alle kost'lijckheden.
Twee Zieltjes die de deught en liefd' te samen binden,
Daer is geen hooger vreugt, noch beter Kroon te vinden.

Het eerste Deel.

Aen de Jonge Jeught.

Vergeleken by de Morgen-stont.

*De min gelyck de Son
Is krachtigh met haer stralen,
Doet in een jeughdigh hert
Veel vreughde neder-dalen.
Gelyck een Morgen-stont,
Die lieffelyck oprijst,
Soo is een jonge Maeght,
Die al de werelt prijst.*

Bruylofts-Kroon.

Aen de Jonge Vryers.

Vryers wilt ghy gaen uyt Dan soo worter niet gewonnen.
 vrijen, 't Soete vrijen is geschenkt,
 Leert hier, hoe ghy sult bedijen, Als 'er iemant is omtrent.
 Gaet in een saemheyte alleen, Niemand sal hem wel bevinde,
 Houdt u met u lief gemeen. Een alleen by sijn beminde,
 Gaet ghy met u twee gesellen, Dan soo heeft het vryen kracht,
 Ghy veroorsaekt niet als quellen, Dan is 't dat men troost ver-
 Wat ghy dan oock doet of laet, wacht,
 't Is niet als een losse praet, Dan soo durf de Vryer klagen,
 't Is maer gecken, 't is maer sche- Om het Meyjen te behagen,
 ren, Dan soo gaet men by de gront,
 Vrient ghy moet het ander: kee- En spreeckt juffer uyt de mond.
 ren, Dan sal niemant u besnappen,
 't Meysje daer u oogh op valt, Noch u soete praet beklappen,
 Daer magh noyt zyn me gemalt. Hier noch ginder op de straet,
 Wilt ghy met u liefjen praten, Noch u Speelnoot noch u maet.
 't Selschap moet gy achter-laten, Dan sult ghy gerustigh leven,
 Al de soetheyt is te niet, Niemand sal de Kaert vergeven:
 Als het meer als eene siet, Wilt ghy minnen, laet de rest,
 't Is vergeefs met twee begonne, Een alleen is alderbest.

Een is mijn Duyve.

Een Jonghman die in 't gros gaet over al te praten,
 Die kan geen soete min noch minne-streken baten,
 Schoon of hy besich is met veel lief-koosery,
 Hy gaet door dit gestel al sijn geluck voorby,
 't En kan geen soete Maeght tot weder-liefd' bewegen.
 Wanneer een Vryer loopt, en soeckt vast aller wegen.
 Indien ghy minnen wilt, u faken wel beleyt,
 Soo voeght u by het Lief, en gaet in een saemheyte,
 Het is een out gebruyck, wie dat te recht wil vryen,
 Een moet de Lieffte zyn, al eer ghy sult bedyen.

Liedeken. S T E M: Nadien de Godlijckheyt.

Niet isser op de aerdt
 Dat meer genuechte haert
 Als soete minne-pzaerjes/
 Dit is de klader-wey/
 Soete breught voor de maetjes/
 En Pimphjes alle hej.
 Dit is van outs gemeen/
 Schier onder duyfent geen
 Dint ghy/ die dit versnaden/
 Elch schiecht hem aerdigh by/
 't Is om 't hert te versaden
 Met soete vjzerj.
 Lief d' is een soete sacck/
 Lief d' geeft een schoon vermaeck/
 Lief d' kan het al verwinnen/
 Sp maecht het hert verheught/
 Lief de baert in het minnen
 Meer als gemene bzeught.
 Ach soete Pimph! wel hoe/
 Daerom laet ghy niet toe/
 Dat ick (o ziels beminde!)

Hier neder in het groen
 Met u graciejs magh binde;
 Wat sal ick nu vermoen.
 Sal ick dan nu ter tijt/
 Tot mijnder smaect en spijt/
 Geen bloentjes met u plucken?
 Ach! wat is dan de min?
 't Herte vzerj ick aen stucken/
 Mijn waerde Ziels-Godin.
 Soet is de vjzerj/
 Ja 't is een melody/
 Als ick u kan verwinnen.
 Blust/ soete Laura blust/
 Blust mijn vrant/ wilt weer minnen/
 En liefjen eens gekust.
 Dit maecht mijn hert verblijt/
 't Is nu de rechte tijt/
 In eensaemheyt te pzaeten/
 Lief dit is 't hoogste soet/
 Wilt my nu niet verlaten:
 Maer minners lust voldoet.

Wie't goetje trouwt en niet de Maeght,
Die staet bekeyt en wort geplaeght.

V Ryers wilt u wel besinnen, Gaet niet al te los in 't min- nen,	Altijt even mal en sot. Sulje op een maeltijt komen, Wijsse Man hoe moet gy schromē, g' Hebt u naulijcks om-gedreyt, Of ghy vint u al bekeyt, O dit kan so dapper drucken, Noch so vreesst gy't kert aen stuc- ken,
Siet eerst watter omme-gaet, Hoe het met u liefje staet, Of sy deught saem is wan leuen, Of sy reden weet te geven, Niet te los noch onbedacht, Datter niemant om en laght.	'i Gene datter wordt gebaert, Meeft al na de Moeder aert. Voor gepepen, na gesongen, Bonte ouden, bonte jongen. Wilt ghy leuen ongequelt, Neemt geen doedjen om haer.
Laet u niet aen't goet verbindē, Wilt geen trouwen onderwinden Met een Duyfsjen sonder gal, Die men houdt voor hallef-mal,	Gelt, 'i Gelt en kan geen wijsheydt ge- ven, Wijsheydt is de fleur van't leuen. Siet wel voor u wat ghy doet, Trout geen sots-kap om het goet.
Laet veel liever't goetje varen, Soekt oock wijsheydt in het paren: 'i Goet en doet wel nimant quaet, Maer wat is't een slechte staet:	
Als de Man alleen moet waken, En beschicken alle saken, Als de Vrouw is dom en bot,	

't Is om het gelt te doen.

Het gelt dat is den gront, daer op soo wil men bouwen,
Het gelt dat loofse gelt daerom soo gaet men trouwen,
Al is het Knechje loet, en't Meysjen schier te geck,
Wanneer daer knobben zijn, men sieter geen gebreck.
De Vryer die heet wijs al heeft hy sotte streken,
De Maeght en is niet slecht, al weet sy nauw te spreken,
Als Gooffen is getrouwt, dan vint hy eerst verdriet,
Wanneer een snege Vrouw een sotten Huysheer siet:
Dan staet men heel versuft, dan is men opgetogen,
Dan vint men dat het gelt de Maget heeft bedrogen.

Wan-

Wanneer men om het gelt
Een Houw'lijck gaet besluyten,
't Gedijt dan selden wel,
Want liefde blijft daer buyten.

S T E M: Rosemondt die lagh gedoken.

Wie sijn hert en sijn vertrouwē
Set alleen op 't aerdsche goet/
Die sal't op het end' berouwē:
Dant het is maer en en bloet/
Als de Ziel na boben gaet/
Van verdwijnt oock al de Staet.

Gierig/ bzeck en buyt van sinen/
Slozdigh was dit lieve wijf/
Luy en traegh/ kon niet beginnen/
Warg van woorden/ vol gelijk/
Goossen die leest sonder lust/
Sonder bzeede/ bzeught en rust.

Gaet ghy om het geltje minnen/
Och ghy zijt niet wel bedaght/
Lichte Maeghden/ lichte sinnen/
Wat is al de Staet en praght/
Als een jeughdigh Jongh-gesel
Steets moet leven in gequel?

Sal hy op een maectijt komen/
Daer soo is het al bekept/
Goossen woogdt de bzeck benomen/
Niet een woogdt de s werber seyt/
Al te trots of al te mal
Coont de vrouw haer ober al.

Goossen die scheen hoog verheben/
Doen hy Wijkarts dochter kreegh/
't Scheen een Hemel al sijn leven/
Niet en wasser in de weegh/
't Meys je dat had gelt en goet/
Goossen dacht dit komt heel soet.

Ju soo is de kans verkelien/
Goossen isser heel aen vast/
't Vrouwen is vol loofse trekien/
Och het is een s ware last.
Goossen is om 't goet getrouwt/
Dat hem nu soo dapper rout.

Maer het duerde weynigh dagen/
Dat de soertert was getrouwt/
Goossen settet op een klagen/
Want sijn Zieltjen was venout/
't Soete Lief was al te soz/
Al te wzeet en al te noz.

Jongh-gesellen laet u raden/
Mint geen sloery om haer goet/
't Kan u t allen tyden schaden;
Eben als het Goossen doet.
Menigh sou 't ontrouwen gaen/
Moght het maer na recht bestaen.

Wie dat veel loopt en niet en mint,
Op 't lest de deur gesloten vint.

Als de leugt begint te letten Wilt ghy wijs zijn, laet u raden,
Op de plichten op de wetten Veel te loopen kan u schaden,
Van de soete vrijery, Doet het niet in overvloet,
Dan soo gaen sy 't spel voor-by, Al het loopen is niet goet,
Wegh dan met het kinder-spielen, Niemand sal u komst verwach-
't Kan by haer geen vreughd? te- ten:
len, Ider een die sal u achten
Vliegers, knickers, hoep en tol, Voor een looper, anders niet,
't Moet al 't samen in het hol. 't Sal u dyen tot verdriet,
Pas dan op, men wil uyt vryen, U Beminde sal oock wesen
Dan soo weet men van geen lyen, Even staegh in duysent wesen,
Dan soo soeckt men Poppe-goet, En sal dencken voor gewis,
Daer dan 't hert op spelen moet; Dat het oock maer loopen is.
Daer soo gaet men langs de stra- Daerom Vryers wilt u wachten,
ten Vrysters hebben oock gbedach-
ten:
By de Meysjes, om te praten,
Dan soo soeckt men avontuer, Hoe het zy, of hoe het gaet,
Dan bedrijft men menigh kuer. Veel te lopen dat is quaet.

't Is fenijn in de min.

Wil Joosjen over-al geduerigh langhs de straten,
By and're Meysjes gaen, of by haer staen te praten,
En laten dien by mint nu voor een tijt alleen,
Ick wed, dat onse Jooft licht haelt een blauwe-scheen.
Indien ghy paren wilt, soo laet de reste varen,
En voeght u by de Maeght, met wien ghy soeckt te paren,
Wanneer gy met een vreemt gaet proncken langs de stract,
Het maect de liefde swack, en al u faken quaet,
Het heeft al over langh u soete lief verdrotten,
U vrijen is gedaen, het deurtjen is gesloten.

t' Samen-spraeck.

Tuffchen den wel-fprekende Cloris, ende
den Lieftalligen Philida.

S T E M: Het daget in den Oosten,

Cloris.

Cloris.

Waerom (ach) mijn Godinne/
Mijn soete Philida/
Waerom vertreckt u minne/
Daerom soecht ghy my schá?
Wat kan u doch behagen
My te plagen.

Ach lief! ach mijn vaogdesse!
Hoe kan u teere hert
Verdragen o Princesse!
Dat ick ly sulck een smert!
Een smert die ick moet dragen
Met veel kilagen.

Philida.

Hooft Cloris soet van tale/
En van wel-fprekenthēpt/
Ick sal u rouw verhalen/
Wat my op 't herte leyt/
En waerom dat ick beynse
Met gepeynse.

t En kan u niet bereyren
Te strycken langhs de straet/
Met and're soete dieven/
O Cloris! dit is quaet/
Het doet de lief d' verkonwen/
En u reuwen.

Kan 't Maeghdelijcke herte
Met lief d' soo zyn veruult?
Dat sulck u baert veel smerte/
O Lief! dan heb ick schult/
De mis daet nu bedyven/
Wilt vergeven.

Ick woude hter me bedecken
Mijn lief d' en minne-brandt!
Maer ach het sount' my strecken
Tot nadeel en tot schand/
Mits ghy met harde slagen
My wilt plagen.

Philida.

Ja Cloris mijn beminde
De lief de woort verkleent/
Wanneer ghy u laet binden
By die ghy niet en meent/
En laet u Lief ien rusten/
Sonder lusten.

Het loopen en het jagen
Dat baert veel haet en nijt/
Het doet een Minnaer klagen/
Sijn Lief je raecht hy quijt,
De brenghet verkeeret in suchten/
En in duchten.

Die vry wil zijn van druck en rouw,
Die wacht hem voor een vroege trouw.

J Eugdig kerten, licht van sin- nen,	't Huys verdriet dat komt gewis, Eer men tot sijn jaren is.
Wilt ghy Venus strijt beginnen,	Neen gelieven laet dit varen,
Soo ghy wilt uyt vryen gaen,	Schuwt voor al het vroege paren,
Vanght niet al te haestigh aen,	Brenght u selfs in geen elent,
Haestigheyt dat kan berouwen.	Voor dat ghy de werelt kent:
't Is niet goet so vroeg te trouwē,	't Roosjen als 't begint te groejen
't Minnen eyst een rijp verstant,	Wil men dat terstont af-snoejen
Necmt het niet te los ter hant,	Eer het bloeyt, het sal vergaen,
Paert omtrent u rijpe faren,	't Sal verdort in 't water staen.
Dan soo sal 't u niet beswaren:	Neen men wacht tot dat sy bloo- sen,
Drie-mael seven dat bestaet,	Dan so snijt men bloem en rosen,
Drie-mael acht en is niet quaet,	Dan soo set men die ten toon,
Fongh en dom is niet te prijsen,	Dan soo staen sy fris en schoon,
Ieder dient u plicht te wijsen,	Op het eelste van haer bloeyen,
Fonge Vrouw en jonge Man	Dan is 't tijt om af te snoeyen;
Daer is veel besnoeyen an.	Dus is 't oock met d'echte staet,
Kinders sullen kinders baren,	Al te vroegh dat is oock quaet.
Och men weet het nauw te klarē,	

Waerom soo vroegh getrouwt.

Wel vrienden kijk eens uyt, fiet onse lieve Jorden,
Die is nu dapper pronckt, hy is een man geworden,
Wat heeft hy met sijn Vrouw al poppe-goet vergaert,
Hy die de Vader schijnt, is met het kint gepaert,
Is dit niet al wat vreemts, ja wonder sotte kueren,
Hy is nu selven Kock, hy kan de Ketel schueren,
De Moeder sit en speelt, en kijckt het sachjes an,
De Man die is de sloof, en sy weet nieuwers van:
Alleen met kinder-spiel kan sy haer tijt besteden,
Trout met een rijp verstant, te vroegh en heeft geen reden.

L I E D E K E N .

Stem:

Schoon Lief wilt my troost geven.

G Een schoonder saeck op aerden Dan hoort men alle dagen/
 Man oft een mensch aenbaerden Veel kermen ende klagen/
 Dan als den echten staet/ Is dit den echten Staet.
 Geen vzeught noch soeter leven
 En kan de aerde geven/
 Wanneer 't in order gaet.

Ontrent de rijpe Jaren
 Met sijns gelijck te paren/
 Dat 's een Hemels vzeught:
 Maer al te vzeogh te trouwen
 Dat vzeughter veel in rouwen/
 In leet en ongeneught.

Laet kinders noch wat spelen/
 Wanneer als kinders telen/
 Het is een slecht bestel/
 Als 't kind sal kinders baren/
 Het geeft een groot bes waren/
 Want selden gaet het wel.

Als 't kruys begint te drucken/
 Dan vzeest men 't hert aen strucken:
 Men weet (och laes!) geen raet/

Maer op bequame tijden
 So kan 't een mensch verblifden/
 Dan is het oock een wet/
 't Is noodigh om te trouwen:
 Want om de sond' te schouwen
 Is 't huta'lijck in gesit.

Als 't roogje staet in 't bloeyen/
 Dan dient men 't af te snoeyen/
 Al eer sijn fleur vergaet/
 Ontrent de grijsse Jaren/
 Erst met een lief te paren/
 Dan komt men veel te laet.

't Is beter d' Echt te schouwen/
 Als oudt en of te trouwen/
 Want met geen oudt mans praet/
 En kan 't geslacht vermeerren:
 Te jongh kan abuseren/
 't Is best de middelmaet.

Een

Een trots gemoet met weynigh macht,
Dat wordt bespot en uytgelacht.

Soo ghy wilt geluckigh wesen, Licht so raectt ghy aen de gront,
En van yder een gepresen, Dan soo wort u hert doorwont.
Neemt u treden in de wis, Gaet ghy al te hoogh uyt vryen,
Loopt niet losjes by de gis, Hoop en vrées dat is u leyen,
Al u saken wilt bestieren, Licht soo loopt g' een blauwee
Stilen wel met goe manieren, scheen,
So weet niemant wat ghy jaegt, Dan soo gaeje druypen heen.
Hier noch ginder by een Maeght, Dan sal yder een u quellen,
Iongh-gesellen wilt ghy minnen? En geduerigh staen en lellen,
Let hier op met rijpe sinnen, Vrient u liefjen was te rijck,
't Is een losje dat u past, Best te minnen sijns geliick.
Daer al vry wat is aen vast, Al te hoogh kan dickmael sey-
Peylt voor sichtig eerst de gron- len,
den, Noodigh is het eerst te peylen,
Dan daer na so maectt verbondt, Mint ghy bliet en onbedacht,
'k Segh u eerst voor sichtig peylt, Ghy raectt midden in de gracht.
Of ghy oock te hooge seylt: Daerom lieve gaet voor sichtig,
Weet gy van geen klip noch zan- Dese saeck is vry gewichtigh,
den, Wilt ghy blijven in u eer,
Licht so kan u sloopje stranden, Set u pols niet al te veer.

Het schijnt soo wat.

Al schoon dat onse Fop hem dapper gaet uytstrijcken,
In Sijd en in Fluweel, en wil de Joncker lijcken,
Is louter opgetoyt, en van de beste stof,
Is aerdigh af-gerecht op d'aldernieuwste snof,
En meent dat hy hier door het meysje sal bekoren:
Maer hoort eer datje gaet, u moeyten is verloren,
Bindt vry een reeffen in, u zeyl dat staet in top,
Daer komt een Noorder buy, die slaet (ô lieve Fob!)
U Schuytjen in de gront, al speelt ghy soo de Joncker,
De Vrijsters zijn niet geck, sy geven om geen proncker.

L I E D E K E N.

S T E M:

Wat magh Gooffen nu beginnen.

Vipers wilt gy gaen uyt vypen/
 Set u pols niet al te veer/
 G'lyk by g'lyk dat kan bedyde/
 Dat soo kringht ghy lof en eer:
 Want geen Waget trots en teer/
 Daer ghy staegh moet hopen/
 En op 't lest/ met de rest
 Ongetroost moet loyen.

Wder sal u smadigh quellen/
 Dient u Lief jen was te rijck/
 Het hier op ghy Tongh-gesellen/
 Best te minnen sijns gelijck:
 Siet ghy van de min geen blijck/
 Croost' loos sult ghy dwalen/
 Wder sal/ 't ongeval
 Tot u leet op-halen.

Blautwe seheuen zijn de sanden
 Daer het Scheepken op verzeylt/
 Door de klippen voor de stranden
 Is hier noodigh dat men peylt:
 Soo een Wyer een-mael seylt/
 't Geest terstont een leyen/
 Wenigh man/ hoort het an/
 Met een soet verblyen.

Als een springer niet wil gissen/
 Maer gaet los en ontbedacht/
 't Is een regel/ 't kan niet missen/
 Of oom-hool vaeckt in de gracht/
 't Komt hem aen heel onberbaecht/
 Mits hy niet woud peylen:
 Maer hy siet/ niet verdyet/
 Naderhandt zijn seplen.

Schuyt voorzichtig dese plagen/
 Wenigh gater dzyppen heen/
 Schoon sy witte houw jes dragen/
 Onder schuyt een blautwe seheen/
 Als men stiltjes/ soo ick meen/
 Weylen mocht de gronden/
 't Wed haer hert/ van de smert/
 Wierde vol gebunden.

Wanneer

Wanneer 't geluck foeckt na de Man,
Elck tast vry toe, als hy maer kan.

E En dingh gater boven allen, 't Is een Jorden, 't is een Ioris,
Een ding kan ons wel geval- Die soo leert op 't Capitoris;
len, Dat hy oock niet toe en tast,
Een dingh alle dingh besluyt, Als 't geluck hem schier verrast.
Treckt hier dese regel uyt. Wegh met sulcke botte leken,
Liefde moet het al regeren, 't Minne leert heel and' re streec-
Liefde moet tot liefd' verkeeren; ken,
Liefde past oock in de min, 't Minnen eyft een stout gemoet,
Liefde neemt de herten in. 't Minnen past geen slechte bloet.
Iffer iemant hier beneven Stout in 't minnen mag passeren,
Die de liefd' kan voordeel geven, Dese regel moet ghy leeren,
Neemt het aen door liefdens aert Stoute luy verstaet den sin,
Vry oock met u meerder paert : Hebben nu de werelt in.
Kunt ghy door de soete minne Soekt ghy met een Liefte paren,
Gelt en goet en 't lief gewinne, Voor geen kleyntje wilt vervarē,
Tast vry toe, wel waerom niet, 'k Sluyt mijn reden met 't begin,
Als 't geluck u gunst aenbietet. Niet onnosfel in de min.

Het kan gebeuren.

Het is door al de Stadt ja wonder meer als wonder,
Het klinckt elck in zijn oor soo vreemt gelijk een donder,
Dat oock een rijcke Maeght trouwt met een slechte knecht,
En fiet maer op sijn deught gelijk men eertijts plecht.
Hy heeft een groot geluck, die heden soo magh trouwen,
Beneffens gelt en goet, de puyck van vele Vrouwen,
Ick segh het is geluck, wat is nu onse Claes
Een liberael gesel, een wacker nobel baes,
De Vrijer die is schrael, het gaet na zijn begeeren,
Maer watje doet voor al, houdt sulck een Vrouw in eeren.

L I E D E K E N.

S T E M: Van de Engelsche Fortuyn.

O Soete Jeught! die dooz het vyz gebodt/
 Apt d' Opperzael/ geconsenteert van Godt/
 Lief de jaeght na/ en 't lief te minnen tracht/
 Mint vyz/ want 't past geen oude sonder kracht.

Wat lief de doet in eerbaerheyt en deught/
 Magh vyz bestaen/ ja 't is een groote vzeught/
 Hy heeft geluck/ die soo de min geniet/
 Dat hem sijn Lief oock weder-lief de biedt.

Geen soeter vzeught op aerd' men opt bebindt/
 Als in de min twee herten eens gesint/
 Twee zieltjes 't saem gemengelt onder een;
 O! dat 's een vzeught/ seer groot/ ja ongemeen.

Twee hartjes die te samen zijn gehecht/
 En met een suer van trouwe lief d' dooz vblecht/
 Met sulck een lief d' wiens lief d' weer-lief de baert:
 Dooz die is hier een Hemel op de aerdt.

Een Hemels-vzeught/ een schoone melody/
 Baert in de Min de soete vzyerp/
 Geen trouwe lief d' dooz tegenspoet hergaet/
 Hoe fel de nijt met dupsent prikels staet.

Wel op o Jeught/ daer is een soete Wet/
 In 't Paradijs van outs u dooz-geset/
 Die van 't begin nootfaeck'lijck is geacht/
 Tot onderhoudt van 't menschelijck geslacht.

Als lief d' en trouw niet meer en was op aerdt/
 't Singh haest te niet al watter is gepaert:
 Ach! ach! niet een en souder blijen staen/
 't Was in den tijdt van hondert Jaer gedaen.

Wie tot geen Maeght en is gefint,
Die niet en foeckt, oock niet en vint.

't Is geen wonder dat in 't paren Vryers hier op staet te letten,
Ongelijke twee vergaren, Och! wat isser menigh Maeght,
d' Een van 't zuyen, d' aer van Die het niet en wort gevraegt;
't noort, Die dit vryen moeten schouwen,
Daer men noyt heeft af gehoort. Souden nochtans geern trouwen,
'k Heb een brave wet gelesen, Hadden sy oock sulck een wet,
Vryers mogen vryers wesen, 't Baken was wel haest verset.
Vry soo zijn sy in der daet, Niemand souder willen lyen,
Vryheyt in haer wapen staet. 'k Wed sy souden selven vryen,
Vry in 't foecken, vry in 't laten, Maer het is een ander Liedt,
Vry in 't vryen, vry in 't praten, 't Vryen past een Maget niet.
Vryheyt is 't aen alle kant, Lustigh dan ghy Iongh-gesellen,
Vryheyt heeft de overbant. Wilt u fraey in order stellen,
'k Weet niet meer van sulke wet- Soo ghy aenhoudt ghy verwint,
ten, Soeckt so langh tot dat ghy vint.

Het vragen dat staet vry.

Een Vryer heeft dit recht, hy mach in alle hoecken,
Uyt hoogh of laegh van Staet een aerdig meysjen foecken,
Mer wien hy na sijn lust oock wenst te zijn gepaert,
Gelijck als onse Piet noch heden is vergaert.
Al wie dat wacker is die kander een bekomen,
De Vryers die zijn vry, sy b'hoeven niet te schromen,
Maer Hans die is te loom, hy kijckt niet in de wint,
Om dat hy niet en foeckt, met recht hy oock niet vint.
Een Jager sonder fret en kan niet wel bedijen,
Een Vryer vanght oock niet wanneer hy niet wil vrijen.

L I E D E K E N.

S T E M: O schoone Cariklea.

Geluckigh is den staet
 Dan u/ o soet en wijt-beroemde Jeught/
 Coont nu een hly gelaet/
 Ep singht en queelt/ weest vrolijck en verheught :
 Vermits dat heden u geslacht
 Is tot een vrye staet gebracht.
 Wel op o geestigh Dolck/
 In wiens Banier de eele vryheyt staet/
 Die Vode/ Drient/ noch Tolck/
 Dan nooden heeft : maer selfs vrywilligh gaet/
 Na d'een of d'ander soete Maeght/
 Wiens schoonheyt dat u best behaeght.
 Sticht vry een groot Altaer/
 Tot lof en eiersel van de jonge Jeught/
 Om dat u heden kilaer
 De vryheyt gunt een ober soete vzeugt/
 Al wat ghy doet/ al wat ghy laet/
 De vryheyt in u wapen staet.
 Het is een slechte staet/
 Dat Maeghden stil en eerbaer moeten zijn/
 Haer trots en fier gelaet
 Verdoont dieckmael met smert geveyns de schijn/
 Doozwaer een al te strenge wet/
 Tot nadeel van een Maeght geset.
 Moght menigh jonge Maeght
 Voldoen haer lust naer woens en sin'lijckheyt/
 Schoon of 't niet wiert gebraeght/
 Daer wierde meer getrouwt/ gesmeect/ gevlept/
 De Liefde die souw kwachtigh zijn ;
 Geen Maeght en leeder Minne-pijn.
 Wel op ghy Jonghman's fier/
 Zijt wacker en versmaet de valsche schijn/
 Soeckt vzeught op u plaspier/
 En laet geen jonge Vrijster eenigh zijn :
 Terwijl dat sy 't verwachten moet/
 Met reden dan u plicht voldoet.

De Liefde wort hier door vermeert,
Om dat men dick by 't Lief verkeert.

Alles wat men heeft vernomen So ghy soeckt een Lief te minnen
Is van niet door yet gekomen, Omgang wilt voor eerst beginnē,
Alle dingh heeft sijn begin, Omgangh leert u haer natuer,
Dit so past oock op de min. Of sy soet is ofte suer.
't Is de menschen ingegoten, Omgangh sal't u openbaren,
Haer beginsel is gesloten En u Liefjes gront verklaren:
In het woortje wast en groeyt, d'Omgangh leert u vroegh en
Hier uyt al de Liefde vloeyt. spaed,
Selt saem komt sy ons te vooren, Of ghy in haer gracy staet.
Elders wort sy uyt geboren, Omgang meugt gy niet ont beren,
Maer my dunkt ick maek besluyt, Houdt se vry in groter eeren,
Dat sy meest uyt d'omgangh s'Is u noodigh lieve vrient,
spruyt, In de minne sy u dient:
Omgangh kan de herten trecken, Niemand kan geluckigh vryen,
Omgang die kan liefd' verweckē, Die geen omgangh en magh lyen,
Omgangh maect genegentheyd, Wilt ghy zyn na wens geriest,
Omgangh de eerste gronden leyt. Door de omgangh komt de liefd.

Spijtigheyt en baert geen min.

Al wat een Vryer doet 't en magh hem doch niet baten,
Wanneer een jonge Maeght haer Minnaer soeckt te haten,
Als 't Meysjen is te schuw, en voor de Vryers vliet,
Dan baert de soete Min niet anders als verdriet.
Neen Jantje houdt u rust, en wilt u wat bedaren,
Neemt elders uwen gangh, laet spijtigh Lijsje varen,
Indien ghy niet en meught geduerigh omme-gaen
Gelijck de Min vereyft, soo laet het vryen staen:
Het is de beste raet na soeter uytgekeken,
Die niet af keerigh is, noch schuw is om te spreken.

L I E D E K E N .

S T E M :

Doet u oogjes open.

I.

O Wat een vernoegen
Dint men in de min/
Als men hem magh boegen
Ma sijn lust en sin/
By een Herderinne/
Daer een wacker Jonghgesel/
Mer sijn hert en sinnen
Staegh om woelt en lept geguel.

II.

Als men magh verkeeren
By een Maeght playsant/
Dat conferseeren!
Dat baert minne-bzant/
d'Om gangh kan verwecken
Daer men noyt heeft op gedacht/
Herten kan sy trecken/
Lief de komt d'ick onderwacht.

III.

Daerom moet ick dwaalen
Seght mijn Herderin?
En dus hoop loos malen
In mijn trouwe min?
Lief ick leef vol treuren/
't Herte dat is vol gelilagh/
Laet mijn doch gebeurten/
Dat ick u aenschoutwen magh.

IIII.

't Is niet langh gelede/
Dat ick u Godin
Quam booz-by getreden/
't Was een soet gelwin/
Want u gulde stralen
Daren my een Mederijn/
Al mijn droebe qualen
Konden haest genesen zijn.

V.

Troost is my van nooden/
Lief my troost vergunt/
O ghy Minne-Goden!
Doet al wat ghy kunt/
By mijn Lief mijn schoone/
Steeckt haer hert in lichte bzant/
Wilt mijn Zieltje kroonen
Dooz het geben van haer hant.

VI.

Mijn bedroef de Minne
Heden u getuygh/
Dat g'u straffe sinnen
Een-maal neder buygh/
Sult ghy booz mijn sterben
Mer u Harder zijn verbljht/
Sal ick troost verwerden;
Lief soo is het nu al tijt.

Een Minnaer die sijn Liefjen vrijt,
Spreeckt nimmer trots, maer vleyt altijt,

L Et wel Vryers in het minnen Gaet sy buyten om een wandel.
Op u Liefen op haer sinnen, Dat is recht een Vryers handel,
Dat ghy haer te voren draeght, In een Boomgaert hier of daer
't Gene wat haer wel behaeght, Gaet soo menigh jeughdigh paer,
Wil sy jocken, wil sy gecken, Dan soo hebje schoone saken,
Laet u sijn daer oock na strecken, Dan soo kunt ghy u vermaken:
Al wat dient tot haer vermaeck Met een Uyl of Ganse-spel,
Voeght u aerdigh na de saeck. O dat gaet soo wonder wel.
Wil sy kussen, wil sy malen, Als het dan gaet op een scheyen
Laet u dat oock wel-gevallen. Wilt u oock terstont bereyen,
Heeft sy sijn in statigheyt, Brengt se t'huys: maer op het leest,
Doet haer oock al me bescheyt. Gaet niet wegh of doet u best,
Gaet u Liefjen veel te Kercken, Stelt een uurtjen aen de Maget,
Hier op moet ghy me al mercken, Siet ghy dat het haer behaget,
Dat ghy oock daer compareert, Let dan vorder op u sluck,
Daer men goede zeden leert. Want ghy hebt een groot geluck.

Doet al wat u Lief behaeght.

Wie dat een Maget terght, en wil sijn Lief niet vleyen,
Dat is een rechte sot, die magh hem wel berijen
Met onse Floris-buer; en spreken overluyt,
Al eer ick word gebruft, ick scheyder liever uyt.
Wel Vreyers zijt bewuft, dit hebt ghy te verwachten,
Sooghy 't niet door gevley weer foetjes kunt versachten,
Een Maget wil niet trots van u bejegendt zijn,
'r Is oly in het vier, ja slimmer als fenijn,
Het kan de foete Min aen alle kant vergeven;
Een Vryer, lieve vrient, moet vleyen al sijn leven.

L I E D E K E N;

Stem:

Nu leefick in 't verdriet.

P rincesse die mijn Ziel	Mijn Zieltjen (ach vriendin)
Met soete koorzen bint/	Dat leeft in ongedult/
Dooz wien ick neder kniel/	Om dat ick lijden moet
En heden ben gesint	Ach laep! sonder schult.
Stantvastigh in de Min	Hoe kan een teere Maeght
Te strijden tot de doot/	Soo leven sonder wet?
Om dat ick Ziels-booghdes	Dat sy geduerigh plaeght/
Magh rusten in u schoot.	En op geen reden let?
Ick heb (o soete Maeght!)	Geen Rechster bint men opt/
Met lust en groote blijt/	Hoe strengh hy oock regeert/
Gedaen wat u behaeght/	Of nu/ of t'eeniger tijt/
In statigheyt gebijt/	Hy tot de reden keert.
Gelief hoost en gesmeecht/	Indien ick eenmael moecht
In supberheyt verkeert/	Dooz Demis vier schaer staet/
Seght my (o Sonne-bloem!)	En dat men ondersocht/
Wat is het dat u deert?	Maer of het quam van daen/
Wanneer als ick maer kon	En offer eenigh schult
U dienen tot vermaecht/	Te binden was in my/
O Lief! o gulden Son!	Doozwaer: geloost my Lief/
't Was my een schoone saech/	Eck soud my spreken byp.
Alleen tot uwen dienst	Lief isser geen genaed/
Was ick terstont berept/	Noch geen medogentheyt?
Niet stout noch onbertsaegt/	Soo ben ick in der daet
Maer met een statigheyt.	Tot scherden oock berept/
Waerom mijn hoog Altaer/	Indien geen statigheyt
Mijn Lief/ mijn lebens lust/	Noch smeken iets vermaght?
Hoe straft ghy my soo swaer?	Wel Lief/ ick dan bertreck/
Ghy maecht my ongerust/	En wens u goeden dagh.

Geen schoonheyt kan voor deught bestaen,
Want schoonheyt kan seer licht vergaen.

G Een ding kan u snelder trecken/ Noch tot lief de meer opwecken/ Als de schoonheyt van een Maeght; Schoonheyt pder een behaeght/ Schoonheyt dat steelt hert en sinnē/ Schoonheyt geeft een lust tot minnē/ Schoonheyt daeght de Princen upt/ Schoonheyt maecht een bzeemt be- suyt.	Noch soo sult ghy oock bevinden/ Dat de schoonheyt kan vers winden/ Dooz een siechte dooz een pijn/ Daer leyt al de Soune-schijn/ Al de schoonheyt is daer henen/ Och het bloempjen is verdwenen/ 't Oude spreekwoordt komt te pas/ 't Is niet als 't te voren was. Wat is schoonheyt van de vrouwen? Schoonheyt mag mē niet vertrouwen? Is u Lief de moopste niet/ Troost u vry in dit verdriet/ Matigh schoon dat magh wel schuy- ven/ Wie eet juist de beste druypen? Sulck een man gerustigh leeft/ Die geen schoone Vrouw en heeft.
---	--

Schoonheyt verblint het oogh.

Het ooge van den mensch dat fiet op schoone Vrouwen,
De schoonheyt geeft een lust, en port oock om te trouwen,
Maer is hy niet verdoolt, die meest op schoonheyt fiet?
Voor my ick segge ja: want schoonheyt baert verdriet.
Het is niet langh geleen, dat Jochem gingh uyt vryen,
Hy trout een schoone Vrouw, en denckt noch om geen lyen,
Maer 't duert een kleyne tijt, de Vrouwe krijght een roos,
Het aengesicht dat swelt, wort bol en dapper voos,
De schoonheyt die vertreckt, sy is niet meer voor ooggen,
Nu zit de Vrouw en kermt, en Jochem is bedrogen.

K L A C H T E,

Over de licht-voor-by-gaende Schoonheyt.

S T E M: Van de Engelsche Fortuyn.

Waerom (elaes!) waerom soo hoogh van moedt/
 Is 't om de deught/ of is 't om schat en goet?
 Om Hups en Hof/ om eer of groote Staet/
 Seght my Godin wat was u toeberlaet?

2 Ach Philida! waerom soo vzaeght ghy dit
 Dus aen u selfs? u doel en eenigh wit
 Was op de fleur van uwve schoonighent/
 Wiens glants berooft is/ en ter neder leyt.

3 Wat is den roem (o mensch!) van klepne waerd/
 't Is maer een schijn/ verciert met stof en aerd/
 't Geen dat men opt de purck van schoonheyt heet;
 Is met een glants van nietigheyt bekleet.

4 Mijn schoone verruk en lieflijck purper-root/
 Is nu soo bleeck gelijk de nare doot:
 Mijn aengesicht dat vrolijck plach te zijn/
 Is nu bedzoeft/ vol sniert en vol van pijn.

5 't Gekrupf de hant/ dat als een Wijngaert stont/
 Rontsom mijn Hoofst/ daer ick geneught in vont/
 Is gants vergaen/ mijn Dooz-hoofst wit als snee/
 Dat eertijts glom/ is nu vol droebigh wee.

6 Mijn soet gesicht/ och! dat so vriend'lijck sagh/
 Is oberstort met tranen dooz 't geklagh/
 Geen soete stem en wert van my gehoozt/
 Ach! al mijn roem en schoonheyt leyt versmoozt.

7 Leert hier aen my/ o soete jonge Jeught/
 Steunt met u hert op Godt en op de deught.
 Ach! leert aen my/ hoe schoonheyt licht vergaet/
 Hoe 't met den mensch en met sijn leven staet.

Een die men kent en wil men niet,
Men focckt wat vreemts al ift verdriet.

²t **I** S een saeck om op te mercken, Wilt ghy vryen, wilt gy minnen,
Wat de Liefde kan uyt-werc- Let wel op de goede sinnen,
ken, Soecker eene die ghy kent,
Wat sy doet oock in een Maeght In u Stadt of daer omtrent,
Die maer weder-liefde draeght: Dat is veer de beste wijze,
Liefde weet het soo te brouwen, Niemand sal u dit misprijsen,
Niemand kanse weder-houwen, Dan soo weet ghy goet en quaet,
Liefde maect het hert bereyt, Hoe 't oock met u Liefje staet.
Dat een Maeght gewilligh scheeyt 'k Hou niet van om veer te trou-
Van haer ouders, van haer vrien- wen.
den
Die het beste met haer mienden. 't Kan de beste licht berouwen:
Liefde neemt de overbant, Want het moet op dyen an,
Dickwils met een vremde quant, 't Is te los, ten heeft geen reden,
Daer soo wil sy by gedogen, 't Oude spreekwoort brengt het
Soet en suer na haer vermogen. mae,
Let hier op, hoe wel 't geschiet, Wie dat al te veer uyt vlieght,
Soo te trouwen prijs ick niet. Wort bedrogen of bedrieght.

Het moet wat vreemts zijn.

Wanneer een vreemden haen komt by het meysjen strij-
Ach! dan moet onse Jaep onnoosel staen en kijcken, (ken)
Al is het oock een gaff, die kael is en berooyt,
Voor 't ooggh wat op-gepronckt, en fraeytjes opgetoyt,
Om dat hy geeftigh is, en weet hem braef te houwen,
So treckt hy 't meysjes hert, soo wil sy met hem trouwen,
Slechts op het avontuer, het valt dan goet of quaet,
Maer denckt niet om de rest, voor dat het is te laet,
En dat den vreemden Haen altoos wil Meester wesen,
Wacrom de Vrouw dan treurt, en leeft in duyfent vresen.

Bedriegh-

Bedrieghlijck Vrijen
Sal felden wel dijen.

L I E D E K E N.

STEM: Verdwaelde Coninginne.

I.

III.

Hoe magh de pronckerije/
De staet-sucht en de pzaecht/
Soo veel in 't soete vryen
By 't Dolchje zyn geacht?
Schoon dat men siet
En anders niet
Als opgezouchte kleeren/
Seen jonge Maeght
Of haer behaeght
Om sulck een te begeeren.

En seght eens soete diercn
Hoe zyt ghy dus verblint?
't Zyn sot en qua manieren/
Dat ghy soo kluchtigh mint/
U eygen scha
Daer tracht ghy na/
Ghy sult het noch beklagen/
Een vzeenden haen
't En kan niet gaen/
Hy sal u namaets plagen.

II.

IIII.

Ja noch so gaet men veerder/
Men wil een vzeemde quant/
Al ist geen Rijcks-vermeerder/
Hy neemt de overhand/
Al siet men klaer
Dat sulck een paer
In 't minst niet kan bedijen:
Des niet te min
't Als met haer sin/
Al soud sy selven vryen.

Wel Wyfters wilt ghy minnen
En soecht geen vzeent geneught/
Hanght met u hert en sinen
Aen onse frisse Jeught/
Die niet in schijn
Bedrieghlijck zyn/
Met losse vtesebasen/
Diens aerdigheydt
Wort uytgehept/
Het zyn oock noble basen.

V

Wilt soete vers jes maken
Tot roem van onse Stadt/
De Deught die is her baken/
De Jeught is onse schat.
Den Hoozen blaest
Seer soet hy naest
Dooz al de vzeent gewesten/
Ma dat ick merck/
Aen al het werck/
Is onse jeught de beste.

B b 5

Schoon

Schoon men oudt met jonge paert,
Het is van 't mal, 't en heeft geen aert.

So my iemant komt te vragen, Jongh by jongh, en oudt by oudt,
Om te seggen mijn behagen, Dat is dan te recht getrouwt.
Wat oock best voegt in de trouw, Wilt ghy dan hier wreught genie-
Jonge Man en oude Vrouw, ten,
Jonge Vrouwen, oude Mannen, Laet u oogennimmer schieten
k Heb mijn sin hier op gespannē, Op een ongelijcke Jaght,
Lieve vrient ick houw dit vast, 't Heester veel in leet gebraght,
Dat ghy beyde niet en past. 't Is een liden al u leven,
Jonge Mans met oude Vrouwen Een van beyden moet het geven,
Gaen maer om het goet te trou- Een van beyden oudt en of,
wen, Daer leyt al het spel in 't stof.
Jonge Vrouw en oude Mans Weck met oude susse wijven,
Dat is recht een ape-dans. Trout niet om de ronde schijven.
G'lijcke Ieught, gelijcke Iaren, Vrient ick segg u voor het leest,
Dat kan soete wreughdē baren. G'lijck van faren alderbest.

't Verscheel dat is groot.

Wanneer een jonge Maeght om 't gelt haer laet belesen,
En wil den ouden Gryn zijn Lie zijn Huysvrouw wesen,
En meent het sal wel gaen : maer wat een flecht beleyt,
Nu Duyfjen is getrouwt, is 't over al bekeyt,
De man die is te oudt, begint na 't graf te hellen,
Hy kan zijn jonge Vrouw gantsch niet te vreden stellen.
Sy klaeght al wat sy magh, en is schier bijster gram,
En seyt soo dickmael och, dat ick een oude man,
De lieve grijsē knecht die loopt schier als verflagen ;
't Is best met zijns gelijck, dan valter niet te klagen.

L I E D E K E N.

S T E M: Laura sat laetst by de Beeck.

W aerom woerter doch gebrijt
 Ma de ongelijke Jaren?
 Waerom gaet in dese tijt
 Jongh met oud hem 't samen paren:
 Daer men in het soet vergaren
 By twee lief kens van gelijck/
 Dint een leven vol van ruste/
 Veel vermaeck en soete luste/
 Schier op aerd' een Hemelrijck.

G'lijck van Jaren dat 's een lust/
 't Is een quellingh al u leven/
 Maecht u geest niet ongerust/
 Tot geen oudt wilt u begeben/
 Menigh isser toe gedreven
 Om de glozj van het goet:
 Maer niet lang men moeter suchten/
 Vreugt en wellust die gaet bluchten/
 Van soo leyt men onder voet.

't Gelt dat sal de oorzaeck zijn/
 Dat men licht bestaet te trouwen/
 En bemint sijn eygen pijn/
 Dat niet anders haert als rouwen/
 Och wat ist om 't goet te trouwen/
 't Vreughter menigh in 't verdriet/
 Als men al sijn leve dagen
 Moet met smert sijn trou beklagen/
 Van soo is 't een vroechlijch liedt

Een van beyden oudt en of/
 Een van beyden moet het geben/
 Daer leyt al het spel in 't stof/
 Wat baet dan u Jeughdigh leven:
 Van soo is de kaert vergeben/
 Met een susse Vrouw of Man/
 Die geen vreught en kan bedrijven/
 Niet een soete kuer beschrijven/
 Noch u pets ver maken kan.

Van soo leeft men sonder vreught/
 Ongetroost is een van beyden/
 Venus spel en soet geneught
 Is al ver van u gescheyden/
 Cupido gaet hem vermeyden/
 Daer hy twee gelijcke vint/
 Groen van herten/ jongh van jaren/
 Wegh met oude grijsse Jaren/
 Daer men doch geen vreught by vint.

Een foete pract met statigheyt,
Vermagh seer veel door goet beleyt.

Schoonheyt is een groote gave, Statigheyt behoudt het velt,
Meerder als veel Goet en Ha- Statigheyt die wordt gestelt
ve, Neffens Schoonheyt, 't is na wen-
Mits sy aen het Lichaem past, scken,
Daerom isser veel aen vast, Statigheyt past alle menschen,
't Lichaem sullen alle sinnen 't Zy de Man, dan of de Vrouw,
Meer als eenigh goet beminnen, Buyten d' Eecht, of in de trouw.
Schoonheyt maect een mens ver- Jongh-gesellen wilt hier leeren
heught, U tot statigheyt te keeren,
Als 't verciert is met de deught. Statigheyt die heeft de prijs,
Wat is schoonheyt sonder deugde, Oock op veelderhande wijs,
Ydelheyt en schijn van vreugde, 't Zy in 't minnen, of daer buy-
Schoonheyt die wordt uytgebreyt ten.
Door haer deught en statigheyt. Wat ghy doet of wilt besluyten,
Statigheyt in alle saken Zijt ghy Maegt, of Jongh-gesel,
Dat sal u stant vastigh maken. Statigheyt past altyt wel.

Statigheyt is noodigh.

Een vriend'lijck aengesicht en statigh in het spreken,
Dat sal een Vrijsters hert tot weder-liefd' ontfteken,
Het vryen dat heeft kracht, als 't door een goet beleyt
Geschiet in eer en deught, en met een statigheyt ;
Een statigh aengesicht, met vriendelijcke reden,
Dat geeft de foete min sijn kracht en volle leden.
Hoe-wel dat in den mensch noch iets bysonders woont,
Waer uyt de liefde spruyt : nochtans wort sy verdoont
Uytwendigh door het woordt, dat sal het klaer uyt drucken,
Wie dat het statigh doet, die sal het wel gelucken.

L I E D E K E N.

S T E M:

Bedroefde Herder fiet, &c.

O Puyck van onse Jeught!
 't Lant is om u verheught/
 Elck seheyt een groot geneugt
 Om u t'aenschouwen/
 U roem gaet hiet en wijt/
 Ghy wozt van veel gebijt/
 Elck hoopt in dese tijt
 Te mogen trouwen
 Met u Godin/ vol deught en eeren/
 Maecht trouw verbont
 Tot vzeughts vernieren.
 Komt Nymphjes van de kant
 Der Zuper-Zeesche fraut/
 Reemt nu met vzeught in d'hant
 Veel soete snaren/
 Met Harp/ Fiaal en Luyt/
 Trompet/ Scharmap of Fluyt/
 Basuynt haer deughden uyt/
 O ghy minnaren:
 Maecht bly gheshal/ wilt vrolijk
 singen/
 Ep fiet dooz vzeught
 De baren springen.
 't Is waerdigh dat men queelt/
 Want hoozen heeft geteelt
 Het alder schoonste weelt/
 Vol cerbaerheden/
 Niet een in 't Noorder-lant/
 Soo schoon men heden vant/
 Als dees Godin valiant/
 In deught en zeden.
 Creet toe gy jeught wilt u bereyden/
 En met gesangh
 Haer lof uytbreyden.

O soete Zuper-Zee/
 Laet doch van liever-lee
 Hier komen op de rie/
 De Nymphjes vzeughtich/
 Sy willen oock de roem
 Van dese jonge bloem/
 Die ick de schoonste noem/
 Met vzeught aendachtigh
 Uytbreyden soet' en lof bewissen/
 Wiens Jeught/ dooz deught
 Maet yder prisen.
 Haer lieffelijck gelact/
 En vriendelijcke praet/
 Dat is een lof-cieract/
 Kontsom de kroone/
 Die mijn hemnde vzeught/
 Wiens beelt dat my behaeght/
 Waer dooz mijn Zieltje klaeght/
 Ach Lief! ach Schoone!
 Ach schoonste/ die my houd gebay-
 gen/
 Ick leef op hoop
 Met groot verlangen.
 Princez biedt my u handt/
 Ick bid doet onderstant/
 Derkoelt mijn heete bzant/
 De bzant der Minne/
 Soo ghy my Lief ver smact/
 En trouweloos verlaet/
 Ach my/ ick weet geen raet/
 Ghy roost mijn sinnen/
 Wilt my Godin dooz lief d' verscho-
 mer weder-lief d'
 (neu/
 Mijn Zieltje kroonen.

Door vriend'lijckheyt de gunste blijck;
Daer op den suer-muyl staect en kijckt.

't Is een Vryer aengeboren,	Aen de gene die men mint,
Om sijn lief sijn uyt verkorē,	Daer men weder-liefde vint.
Te betoonen al den dagh	Om u Lief, om u beminde,
Vrientschap waer hy kan en mag,	Moet ghy vrientschap onderwin-
Gaet sy elders door de straten,	de,
Siet hy't maer, hy sal't niet laten	Met een yder, wie't oock zy,
Met een vrolijk aengesicht,	Toont u altoos even bly;
Om te doen aen haer sijn plicht,	Dan soo sal u lof oprijzen,
Tot der aerden sal hy buygen.	Yder een die sal u prijzen,
Met sijn wesen sal hy tuygen,	Waer ghy komt of waer ghy gaet,
Dat hy dapper is verblijt,	By u liefen langhs de straet,
Om sijn Liefjen dien hy vrijt.	't Sal voorseecker haer bewegen;
't Is een saeck oock om te prijzen,	Leert dit lesje maer te degen,
Dat men vrientschap gaet be-	Houdt u over al gemeen,
wijzen	Vriend'lijck tegen yder een.

Vriend'lijckheyt is aengenaem.

Al wie dat in de min wil suerfse wesen toonen,
Die sal sijn eygen selfs met dese tijtel kroonen,
Waer dat hy oock verkeert, 't sal wesen dat 's een Uyl,
De Geck fiet altijd bangh, en heeft een suere Muyl:
Neen Vrijers, dit 's geen wegh om Vrijsters te bekoren,
Want sulck een Medicijn die doet de Liefde smoren,
De vrientschap treckt het hert gelijk een Seylsteen doet,
Een sacht en lieflijck woort dat maect van bitter soet.
Men kan een jonge Maeght door vriend'lijckheyt belefen,
Geen soeter in de Min als vriendelijck van wesen.

Liedeken. S T E M: Nu sich ondanckbaer toont, &c.

Ick heb Princesse vast booz my genomen/
 Om by u Godin met vzolijck gelaet
 Al sinekend' om troost en by-stant te komen/
 Dooghdes van mijn Ziel/ schoon dat ghy my haet/
 Ick hope nochtans te winnen den strijt/
 En dat ghy met my sult woesen verblijt/
 Indien (ach Lief!) niet rust in u schoot/
 Gelooft my/ ick sterf veel liever de doot.

2 Mensiet Goddinne hoe dat ick moet treuren/
 En leben om u in droefheyt en pijn/
 Het beste dat men magh van u gebeuren/
 Is dat ick om 't Jaer eens by u magh zijn:
 Ghy schudot my altoos/ waer dat ghy my siet/
 Gelijck als een hert al jagende bliet/
 Soo blucht ghy booz my/ en acht my ontweert/
 Princesse mach 't zijn/ seght wat of u deert?

3 Seght mijn beminde/ of is 't u behagen/
 Te quellen met smaet die 't niet en verdient/
 Waerom een Minnaer soo woed'lijck te plagen/
 Die sonder beynsen so trouw'lijck u mient?
 Seght Moorderinne/ hoe lange sult ghy
 My houden soo vast in u slaverij?
 Sal noyt de Sonne van vriendelijckheyt
 Eens schijnen op my? soo ben ick verleyt.

4 Soo sal ick mijn stemme seer ludde verheffen/
 En singen met treuren een droehigh Liedt/
 En klagen met sinert/ kan lief de so treffen/
 Als heden aen my soo woede geschiet;
 Al staet mijn gesicht soo soet als het magh/
 Hoopt vriend'lijck gelaet ick van haer oyt sagh/
 Een Wyver die wort wel dapper geplaeght/
 Wiens lief de dat valt op een stuerse Maeght.

U felven niet te feer verflaet,
 't Geluck brengh menigh mensch tot Staet.

Wie kan 't rat van avonturē Daer soo kan men dit bespeuren,
 Door sijn kloeck beleyt be- Datter vreemde dingen beuren.
 stueren? Daer soo wort een Harderin
 Wie weet wat in 't aertsche dal Onverwacht een Coningin.
 Nu of dan geschieden sal? Daer soo sulje wonder mercken,
 't Is de tijt die alle dingen Wat de Liefde kan uyt-wercken.
 Weet volkomen voort te bringen, Daer soo paert men ongelijk,
 Menigh ding komt onverwacht, Wel een slechte met een rijck.
 Daer geen mens heeft op gedacht. Daer so wint ghy veel beminders
 Dus soo is 't in alle saken, Groot en kleyn, ja Conings Kin-
 Lieve vrient wat wilje maken, ders.
 Al u wijs en kloeck beleyt Daer wordt door de Liefd' vol-
 Is maer wint en ydelbeyt, broght,
 Want het rat van avonturen Daer oock niemant op en docht.
 Werckt veel onverwachte kue- Daer is hoop aen't Lief te raken,
 ren, Vryers let wel op u saken,
 Brengh veel vreedigheden in, Wort u dees of geen ont seyt,
 Maer bysonder in de Min, Wie weet waer't geluck noch leyt.

Het kan veranderen.

't Geluck dat is het radt, het radt van avontueren,
 Wie datter boven zit 't en sal niet lange dueren,
 Het keert sich in der yl, van boven tot beneen,
 Al wat verheven schijnt, dat drijft wel haest daer heen.
 Een Man van groote staet wert uyt sijn troon gesmeten,
 Een slechte wederom die isser in geseten.
 Het radt dat is gedreyt, en op een korte stoot,
 De groote worden kleyn, de kleynen worden groot.
 Een yder houw dan moedt, de kans die kan verkeeren,
 't Geluck brengh menig mensch tot Staet en grooter eeren.

L I E D E K E N.

Stem:

Cupido onlanghs geleen.

1.

O Lief/ mijn toeberlaet/
 Waerom dus trots en
 quaet?

Silbia/ volght my na/
 't Sal u rouwen/
 So ghy my heel versmaet/
 Of ben ick u te slecht/
 Waerom dus bijs/ ey seght/
 Draegt ghy moed/ op u goet/
 Seght byrindinne?
 Waerom versmaet g'u
 knecht.

2.

Zoo ghy u ooghies slaet
 Op Rijckdom/ Cer en staet/
 Door de Min/ is 't begin
 Cerst gekomen/
 Mijn troost mijn toeberlaet.
 Wanneer een Coningh sagh
 Een Maeght vol soet gelach/
 d'Herderin/ door de Min/
 Wierd' syn Drouwe:
 Siet/ wat de Lief d' vermag.

3.

Waerom dan Velt-godin
 Toont ghy geen weder-
 min?

Daer ghy siet / mijn ver-
 driet/
 En mijnlijden/
 Hoe treurigh dat ick bin.
 Indien ghy Lief de draeght/
 Soo toont / o soete Maeght
 Genigh jonst/ van u gonst/
 Tot mijne bzeughde/
 En my niet langer plaeght.

4.

Als Lief d' het gelt berwint/
 Dan woort recht gemint/
 Als het hert/ is berwert
 Door de minne/
 Dan is men eens gesint.
 O soete Silbia!
 Volght my in Lief de na/
 Met een woort/ so 't behoort/
 Wilt my troosten/
 Ey soetert seght doch ja.

Aen de Jonge Dochters.

Wanneer een Maeght haer gunst aen-biedt:
Dan werdt men schuw, en van haer vliet.

Soete Vrysters, lieve Dieren, Als de Liefd' wordt t' huys ge-
Daer de Vryers steeds na swie- bracht,
ren, Licht gewonnen, licht geacht.
Door eē vlam van minne-brant, 't Kan een Maeght tot na-deel
Klagen van haer droewe stant, strecken,
't Is een Vryers vreugt en leven, En haer reyne plicht bevrecken.
Als hy magh een teken geven Als een Vryster gunst verleent
Aen sijn Liefje, dien hy vrijt, Aen een Vryer, die 't niet meent,
Hoe veel smerten dat hy lyt. 't Kan de liefde doen verkouwē.
Als een Vryer liefd' mag plegen, En het minnen achter-houwen.
Sonder dat hy wint daer tegen Menigh Vryer, als hy siet,
Ongemack of tegenspoet, Dat eē maeght hem gunst aenbietet.
Voor de wint al wat hy doet; Vliet terstont, en laetse varen,
Sulcke minne, wilt bedencken, Soeckt niet, om met haer te parē.
Kan seer licht een Maget kren- Vrysters wilt ghy zyn bevrijt,
ken Laet niet blijcken voor den tijt.

't Is best geswegen.

Siet hier een teere Maeght, genegen om te trouwen,
Die door een stercke drift haer niet kan weder-houwen,
Is even als versot, en met een bly gelaet
Vertoont sy aen de knecht, hoe dat het met hem staet.
Siet onse slechte Nel, die leeft hem daer te voren,
Hoe dat sy dese quant heeft tot haer Lief verkoren:
De Vryer hoort haer uyt, en wenst haer goeden dagh,
En gaet al stiltjes deur, maeckt vorder geen gewach;
Schoon of hy mint of niet, hy kijckt niet eens ter zijen.
Ey siet, dit is het loon, als Maeghden selven vrijen.

L I E D E K E N.

S T E M:

Recht als de witte Swane.

Hoort my/ghy o Venus dieren/ 't Kan de lief de doen verkouwen/
 Daer de Dyzers met een hant Als een Dyzster gunst aenbier
 Nacht en dagh met lust nae Dooz de tijt/het sal haer rouwen/
 sweren/ Want het past een Maget niet/
 't Geeft veel Wonden/ dupsent vze-
 klagen van haer droeve stant/ sen/
 Dilt ghy vze van smerte wesen/ Leert vztendin :
 Swijght en denckt/ Dyzers moeten slaven wesen
 Laet niet blijcken/ 't wozt mispresen/ In de Min.
 Want het kreucht.

't Is een Dyzers vzeught en leven/ Menigh lucher gaet vertrecken/
 Als hy 't Medyshe/ dat hy vziht/ Als een Dochter is in 't net/
 Magh een klare teken geben/ Van soo gaet hy haer begecken/
 Hoe veel smerten dat hy lijht/ Siet op reden noch op wet.
 Lief de groept in tegenheden : Dyzers woorden/ vyzers eeden
 Want men siet/ Zyn maer wint/
 Daer men noyt heeft om gestreden/ Al de soetheyt/ al de reden/
 Ncht men niet. Haest vers wint.

't Kan een Maget tot nadeel stree- Dilt ghy Venus kraer cieren/
 ken/ Maeghden die noch jeughdigh zijt/
 Als sy iemants gunst verleent/ Plucht eerst Bloetjes van manie-
 't Sal haer repne plicht beblecken/ ren/
 Dy een Dyzter die 't niet meent. Die recht bloepen op haer tijt/
 Als de Lief de wozt na wenschen Dleght een krans van dese bloemen
 't Wups gebzacht/ Tot u eer/
 Van so wozt sy by veel Menschenen Van sal niemant van u roemen
 Licht geacht. Immermeer.

Een heus gelaet en ftil van geeft,
Vergiert een Maget aldermeest.

Schoon men fiet aen alle kanten Als een ftilen ftatigh wesen,
Silver, Gout en Diamanten Daer een ieder kan uyt lefen
Blincken aen een Zijden kleet, Wijsheyt met een foet vermaeck,
Op het cierlijckft uyt-gereet; O! dat is een fchoone faeck.
Wat zijn al dees losse faken, Zedigheyt en goe manieren
Wat kan het Gefteente maken, Dat kan jonge Maeghden cieren,
Wat kan Silver, wat kan Gout? Dat is weer de beste dracht,
Daer den mens hem op verftout. Dat wort over-al geacht:
Wat kan Zijd, Fluweel en koordē, 't Is oock tot een wet gegeven,
Wat zijn kanten, wat zijn boor- Dat een Maeght moet zedigh le-
den? ven:
't Is welcierlijck voor het oogh: 't Is voor u de beste raet,
Maer 't en reykt hem niet fo hoog Stilen zedigh in u praet.

Niet al te los.

Wanneer een jonge Maeght is licht en wilt van finnen,
Gaet los en onbedacht oock in het ftuck van minnen,
Wie dat'er maer verfoeckt en is terftont gereet,
Die is al menigh-werf bedrogen eer fy 't weet,
De Vogel is gewent, het fchijnt foo wat te lijcken,
Hy weet met foetigheyt de Maeghdom wech te ftrijcken.
Als 't Meysjen is befet, dan weet men geen en raet:
Dan treckt men op de loop, dan ftaen de faken quaet,
De Vryer die is wech, en Elsje die moet klagen,
't Is Vrijfters alderbest, te fchuwen dese plagen.

L I E D E K E N.

S T E M:

Velt-Godin, dien ick min.

Herderin/dien ick min/ 't Soet gepzaet/'t heus ge-
 Waerom dus onzedigh? Vriendelijc van wese/ (laet/
 En mijn herte/ Moet met reden/
 Dol van smerte/ Door de zeden/
 Steets te boede met onbzeed. In een Maaget hoog ge-eert.

Maerom staet/ u gelaet/ Zedigheyt/ gronden leyt
 Ghy pronck der Vrouwen/ Van getrouwe Minne/
 Dus verbolgen? Weet van beynsen/
 Wilt niet volgen Noch gepeynsen/
 A berderf/ het baert berouw. Maer die herten overwint.

Schoon men siet/'t is ver- Liefde soet/ waert geboet
 driet/ Door een deftig wesen/
 Silber/ Gout/ Diamanten/ Daer een Dyer/
 Zijde-Koorden Als bedyer/
 Strick en boorden/ Zijn gewenste broughit wt-
 Krontsom vol aen alle kant. leest.

Wat is doch/ dit bedrogli Leert Godin/ in de Min
 Door het ooght 'aenschouwe? Zedigheyt hanteeren/
 Als u sinnen/ Ghy sult buygen/
 In het minnen Overturgen/
 Blijben wilt en ongetrouw. Die ghy Mint naer u begeer.

Als ee Maegt/liefde draegt Ziels-Fonteyn/ghy alleyn
 Los en ongebonden/ Hunt my overwinnen/
 Wie 't magh wesen/ O mijn schoone!
 Apt-gelesen/ Wilt my loonen
 Trouwe liefde gaet te gront. Met u liebe weder-min.

Een Maeght past geen boertery,
Noch sotte klap, of geckerny.

IN het jocken, en het mallen Wat hy met een statigh seggen
Heeft de leugt een welgevallē, Durf een Maeght te voren leggen.
't Is wel niet van 't slimste quaet, Dat wordt even dan volbracht,
Als het niet te grof en gaet; Als men jockt, en malt, en lacht.
Schoon het somtijts mag passeren, Dan soo gaender blinde grepen,
Wie het doet of wil hanteren, O de Vrijers zijn soo slepen,
't Past een Maget nimmermeer, 't Maeghe-bloempje wordt ge-
Wilsy blijven in haer eer, krenckt,
't Kan veel geyle lust verwecken, Daer een Vrijster niet op denckt.
En op 't lest tot nadeel strecken; Jocken, gecken ende scherren
Hier door werdt een Maeght ver- Kan veel snoode streken leeren,
voert, Wilt ghy 't prijkel gaen voor-by.
Daer een Vryer dick op loert. Schuwt de geyle boertery.

't Is niet sonder perijckel.

Een die met boertery haer stadigh wil generen,
Die moet een vreemde streeck dick laten door passeren,
De Vryer die wort stout, indien hy gecken magh,
't Is 't gene dat hy soeckt, het is de rechte slach,
Dan gaet de loose gast en soeckt veel kromme wegen,
Quansuys met geckerny, gelijk de Linckers plegen
Van ouden tijt te doen, en soo 't haer niet bevalt,
Soo leyt men 't daer me af, het is maer wat gemalt,
En ondertusschen lijt een Maget duysent lasten,
Wegh, wegh met geckerny, en met alfulcke gasten.

L I E D E K E N.

S T E M:

Na dien de God'lijkheyt.

't Soet en de soetigheyt	Dan wort de Wyper stout/
Dat in het minnen leyt/	Dat menigh Maget rouwt/
Mag zijn gebuycht in eeren/	Dan gaender snoode grepen/
Geen soeter soet op aerd'/	Dan ligt een Maget last/
Als de Min te hanteren/	Op zijn soo geslepen:
Tot dat men is gepaert.	Want menigh daer op past.

Maer als de Jeugt begint/	Geck ende boertery
En anders is gesint/	Macht dat de Jongman by/
Ja heeft een wel-geballen	Onder een schijn van reden/
In genie boertery/	Het Meysjen overtwint/
In geklap en in 't mallen/	Ende stelt haer te vreden/
Van sotte geckerny.	Als of hy haer vernint.

Dan treet men wyt het	Soete Lief-kosery
spoor/	Doeght hem daer mede by/
Men geeft de knecht gehoor/	Men weet seer schoon te smee-
Om stout in vreedde streken/	ken/
Gelijck de Linckers doen:	Tot dat mē 't bloempje plukt/
Die in geplheyt wyt-breken/	En de fleur heeft gestreken/
Daer men 't niet sou vermoē.	En 't Meysjen is bedrukt.

Maer 't een bals bedroggh:
 Leert soete Nymphes noch/
 Dit soet ferijn te schoubwen/
 Hoe soet de linckert queelt/
 't Sal u namae's noch rouwen/
 Als hy u eer wegh steelt.

Het is een eere voor een Maeght,
Die alle dingh in mate draeght.

A lle dingen heeft sijn mate, In het doen of in het laten, Alle dingh dat heeft sijn merck, Sijn beset en vaste perck. Hooft ghy Vrijsters, wilt hier leeren, En dit lesje tot u keeren; Gaet doch nimmer als een slet, Slordigh, vuyl en hants besmet, Al te slordigh kan u deeren, Niemant sal u willen eeren, Yder sal door dit gestel Seggen dat 's een slordebel.	Bruyn en eerlijck dat mag wesen, Dan soo wort die niet mispresen, Als ghy houdt de middel-maet, Dan soo blijfse van de praet. Als een Maget gaet uyt-steken Trots en moedigh, wil nauw spre- ken, En gaet proncken al den dagh, Meerder als haer staet vermaght, Daer sal ieder een van kallen, En geduerigh staen en rallen, 't Is voor u de beste wet, Niet te slordigh noch te net.
---	--

Middelmaet is best.

Den een sal met der daet het proncken seer misprijzen,
En sal daer van met recht de waerheyt oock bewijzen,
Een tweede komter by, terfont soo wert geseyt,
Wel Vrient het slordigh gaen dat is geen heyligheyt:
Slaet eens u oogen om, men vint veel jonge Vrouwen,
Die oock met kleynen kost haer konden neter houwen,
Siet, ginder komt een Maeght, wat is 't een slordebel,
Hoe-wel ghy 't proncken haet, wat dunckt u, staet het wel?
Ick segh, 't is alderbest niet dapper uyt te steecken,
Een bruyn en eerlijck kleet heeft niemant op te spreken.

L I E D E K E N.

S T E M: Sal ick noch langer met heete tranen,

Hoe langh mijn Lief mijn Velt-Godinne/
 Sal ick by nacht met naer geluyt/
 Mijn leet beweenen dooz het minnen/
 En stozten dzoebe traentjes uyt ?
 Sal ick met smaect/ Noeh langhs de straeet
 Men al u Fleught gaen klagen tot u spijt/
 Hoe strenghe en straf dat ghy u Minnaer zijt.
 Ick gae veel nare nachtes dwaalen/
 Op hope van getroost te zijn/
 Ontrent u deur soo gaen ick malen/
 En min elacs mijn eygen pijn ;
 Ick ben versot/ Ick woordt bespot
 Van ieder een/ die my dus treurigh siet :
 Ach Lief ! seght my/ waerom en mint ghy niet ?
 Hoe kan u hertje doch verdragen
 Godin/ dar ghy my dus versmaect ?
 Terwyl ghy scheept een wel-behagen/
 En houdt in als de middelmaect/
 Hoe dan dus wzeet/ Of is 't u leet/
 Mijn Ziels-Fonteyn/ mijn vzeught en leveng lust/
 Dat ick u Min/ of leef met u gerust.
 Ghy zijt Godin vol deught en zeden/
 Dit is u praeck/ u schoon cieraet/
 Ghy zijt gerust en leeft vol deughden/
 En houdt in als de middel-maect/
 Geen klappigh woordt/ Wert oyt gehoozt/
 Maer hout u stil/ en leeft na redens-wet/
 In als zyt ghy niet stordigh noeh te met.
 Terwyl ghy Lief dus leeft in deughden/
 En bliinct gelijck een helder licht/
 Soo is mijn hoop de meeste vzeughde/
 Dat ghy noeh sult holdoen u pligh/
 En troosten mijn/ In dese pijn/
 In dit verdriet en lyden al te groot/
 Of dat ick Lief magh sterben in u schoot.

Al smeect de Vryer noch so soet,
 Let op sijn gangh en wat hy doet.

't **I**S van over lang beschreven, Van haer broeder self bekoort,
 Dat een Maeght moet suyver En als door geweld vermoort,
 leven, En seer wreet van hem geschoor-
 Eerbaer, zedig, stil en huys, den,
 Op de straet en binnens huys. Als een hoer noch wegh gesonden.
 Jonge Maegden wilt doch letten Uyt-gestooten, onbemint,
 Op u plicht, en op u wetten, Daer ky was een Conings-kint.
 Wilt ghy eerbaer zyn geacht, Valsche-schijn vol loose streken,
 Zijt niet wulps noch onbedacht, Als 't aen Thamar is gebleken,
 Weest voor sichtig in het minnen, Die so droevigh heeft geklaeght,
 Let geduerigh op de sinnen Wierd geschonden en verjaeght.
 Van de Vryer, die u vleyt, Siet alsulke snoode streken
 Offer oock iets achter leyt. Gaender onder schijn van smekē,
 Soete woorden kunnen krencken, Listē word er aengeleyt,
 Daerom leert wat achterdenken, Om een bandt vol ydelheyt.
 Menigh teer en soete Maeght Leert dan Maegden trouwey-
 Heeft de vleyery beklaght. prijsen,
 Is ziet Thamer door het vleyen, En de schuymers af te wijzen,
 Door het smeecten, door het Opgetrouweyht u verlaet,
 schreyen, Trouwe Minnaer noyt versmaet.

't Baert niet als klagen.

Ey trouweloose Prins, die door u valsche smeken,
 De Kroone van mijn Hooft onwaerdigh hebt gestreken,
 Is dit getrouwe Liefd', die 't goet met quade loont,
 En door geen naer geklagh een Conings-kint verschoont?
 Geschent, (elaes!) waerom? door valsche schijn bedrogen,
 Bedrogen valsche Prins, by wien dat geen medogen
 Noch liefd' gevonden wert: maer die een teere Maeght
 Seer droevigh heeft verkracht, en wreedelijck verjaeght.
 O schender van mijn eer! wee roover van mijn Kroone,
 Elck spiegelt hier zē my, hoe dat de smekers loonen.

Treur-

TREURLIET.

*Thamar klagende over de valsche schendery van
haer Broeder Amnon.*

Stem: Ey schoone Nimph, aensiet een machtigh Coningh:

W At dzoebigh lot komt my elaes te bozen/
 O trouweloose daet!
 Mijn Zieltje smelt/ en wil van dzoef hept smoren/
 Dooz schand en groote smaet/
 Mijn sup^re Kroon is van mijn hooft gestreken/
 Mijn fleur is wegh/ ick ben berooft/
 Mijn schoone glants die is verdooft/
 Dooz valsche treken.

2. Een Conings-hint dooz valsche schijn bedrogen/
 Een teere Maeght verkracht.
 O valsche Prins/ en sonder mede-dogen/
 Ey hoorz mijn dzoebe klacht/
 Gedenckt doch eens/ van waer ick ben gespooten/
 Denckt een-mael om uwz Daders hups/
 Denckt aen de smaet en 't bitter kruys/
 My te verstoten.

3. O selle Prins! is dit getrouwe minne/
 Is dit u soet geblep?
 Dooz vals bedroggh een Maeght te oberwinnen/
 En dooz geen naer geschrey
 Betweeght te zyn: Ach Broeder! 'k buogh my nedet/
 Laet my dooz smaet doch niet vergaen/
 Heemt my in u genade aen/
 Och keert doch weder.

4. Ach! wilt ghy dan geen teere Maeght berschonen?
 Soo segh ick u adieu/
 Derrader hoos/ en schender van mijn Kzoone/
 Gaet heen en weest byz schult/
 Ick ben berept te treuren al mijn dagen:
 Maer ghy (o Prins) sult in der daet/
 De straffe van dit boose quaet
 Hier namaels dragen.

Het is een lof oock voor de Jeught,
Wanneer men mint in eer en deught.

't Is een Maeght tot lof en eere, Als het lusjen is gedaen,
Dat sy eerlyck gaet verkeer- Is men stiltjes wech gegaen.
ren Menigh zijn geworden Vrouwen.
By haer lief die sy bemint, Moeder, sonder oyt te trouwen;
Daer sy haer geneught by vint. Dan soo wort het na betreurt,
't Is een ciersel al haer leven, 't Geen soo menighmael gebeurt.
't Sal de Jeught een glory geven, Door veel soete minne-treken
't Is een Kroone voor een Maegt, Wort het bloempje wech gestrekē,
Die haer altoos eerbaer draeght: En lijt schade met der daet,
Wegh dan snoode minne-rancken, Eer men oock na trouwen gaet.
Die na geyle lusten jancken, Bruyt en Moeder bey te samen,
Schoon de Maget is bevrijt, 't Schijnt een lof, wie souw hem
d' Eerbaerheyt het niet en lijt, schamen:
Menigh isser door bedrogen, 't Is nochtans een slecht gewin,
't Valckje dat is wegh-gevlogen, Houdt u eerbaer in de min.

Eer voor Gout.

Al wat de Liefde doet, men weet het te verbloemen,
Al gaet het so wat manck, noch sal men 't Liefde noemen.
't Is Liefde voor en na: maer let eens op het endt,
Uyt Liefde wort een Maeght al vleyende geschent,
Men noemt het reyne Liefd': maer niet met ware daden;
Want door het soet gevley so wort een Maeght verraden.
Wech schandeloos bedrogh, 't is beter dat men mint,
En is tot ware deught en eerbaerheyt gesint,
Wie dat op dese gront de Liefde soeckt te plegen,
Die sal in 't hert geruyst en sonder quelligh leven.

Liede-

L I E D E K E N.

S T E M: O Schoonste Parfonagie.

Ach Lief! ick moet u klagen
 Myn smert/ die ick om uwen 'r wil moet lijden/
 Dooz veel bedroef de vlagen/

Die my aen alle kant het hert dooz-snijden/
 Ick sucht en smeect/ Ick bley en spzeect/
 Soo lieflijck en soo aerdigch:

Maer ghy Godinne/
 Ncht mijn getrouwe minne
 Gants onwaerdigh.

Ick sucht veel bittere suchten/
 Maer ach/ ghy wilt het niet van my bemercken/

Cot u doen icke vluchten/
 Ghy siet het wel aen mijn verwonnen wercken/
 Nochtans ghy zijt/ En blijft alrijt
 Seer suers en straf van sinnen/
 Ick kan 't niet mijen/
 Al proef ick seer veel lijen
 In het minnen.

In eerbaerheyt te minnen/
 Dat is Godin mijn lust en hooghste hreughde/
 Ghy kunt haest overwinnen
 U tweede Ziel/ dooz u roem-waerde deughden/
 O Lief eerbaer/ Siet u Dienaer/
 Met kinien neer-geboogen/
 Diens minne-tranen
 U soecken te vermanen/
 Cot medoogen.

Princesse wilt gedencken/
 Wat Lief de doet/ en wat sy kan uytwercken/
 Wilt my een bloestje schencken/
 Maer aen ick Lief u gunste kant bemercken/
 Op dat mijn hert/ Dan al sijn smert
 Gerustigh magh bedaren/
 En wy met hreughden/
 Dooz Lief d' in waere deughden/
 Kroegen paren.

Wie

Wie Vrijers houdt tot tijt-verdrijf,
Die haelt veel laster op sijn lijf.

<p>J Leugts-vermaeck en tijt-ver- drijven Staat noch veelom vante schrij- ven: Duyfent kuertjes, wonder sijn, Vint men die geoorloft zijn, Hier een loopje, daer een streekje, Op het Velt, of by een Beeckje, In den avont, vroegh en laet, Met een klucht of soete praet. Dan met woorden, dan men wen- ken, Wie kan 't al-te-mael bedencken, Wat de Jeught al niet en doet, Daer de Min wort by gevoet. 't Magh in mate wel geschieden, Als het niet en wil bedieden, Dat ghy dit op u manier</p>	<p>Houdt alleen voor u playster, Schoon ghy siet veel Minne-ven- ken, Oogen die geduerigh loncken, Op u schoonheyt soete Meyt, Als u dick wort aengeseyt: Door de vryer, die van binnes Is vol brant, en vol van minnen: Echter ghy noch vast besluyt, Hout het voor een sotte-kluyt: Dat zijn snoode Maegde-streken, Die het vleyen, die het smeken. Van de Vryers hooren aen, Laten 't voor een kluchjen gaen, 't Is een Maget aller wegen Groote schande dit te plegen. By 't voorgaende ick noch blijf, Niemant tot u tijt-verdrijf.</p>
---	--

Het eynde dat is quaet.

Wie dat van snappery en van de tongh wil blijven,
Die moet voorzichtig gaen, geen kueren oyt beschrijven,
Daer is een oudt gebreck, indien men 't overweeght,
't Wort by de jonge Jeught oock heden noch gepleeght:
Men houdt om tijt-verdrijf verscheyden Jongh-gesellen,
En die men aerdigh weet met veynsery te quellen,
Alleen maer uyt playfier; en of de Vryer mint,
De Maeght die hoort het aen, en slaet het in de wint.
Wel Vryers, let hier op, dit kan u licht gebeuren;
Maer Vrysters siet wel toe, ghy sult het na betreuren.

L I E D E K E N.

S T E M: Pronckje van de Maeghden.

W Aerom Velt-Goddinne Maer ick heb bebonden
 Gaet ghy kromme wege? Tegens woet en reden/
 Seght doch Harderinne/ Dat ghy t' allen stonden
 Staet u't minnen tegen? Soecht maer te besteden/
 Zyt ghy dan genegen/ Onder schijn van reden/
 t'Aenschoutwē mijn verdriet/ Met aerdigh rijt-berdyf/
 En plagen/ veel dagen/ Veel nachtes/ vol klaghjes/
 Mijn herte/ met smerte/ Bestede/ ick mede/
 Gelijck ghy siet. Tot u gerijf.

Ik Had een vast hertroutwē/ Doorderlantse Mepsjes
 Dooz u vriend'lijck wesen/ Met u loose treken/
 t'Selschap ging ick schoutwē/ Wilt ghy t'elcken repsjes/
 Om u wpt-gelesen/ Dooz u Hooffe streken/
 Ik Leefde sonder vzeese/ Kiepne Liefde vzeken?
 De vzienschap scheen seer En trecken menigh hert/
 groot Dooz lusjes/ en kusjes/
 Ik Verheugde/ met vzeughde/ Seer gunstigh / en kun-
 Te rusten/ met lusten/ stigh:
 Noch in u schoot. Maer loont met smert.

Dan sult ghy bevinden/
 Dat men u sal leeren/
 Harten t'samen binden/
 Supber te verkeeren/
 Dat u conberseeren
 By pder Jonghman sijn
 Met vzeughden/ in denghden/
 Heel zeedigh/ en vzeedigh/
 Oprecht moet zijn.

Wie vriend'lijck is en meent het niet,
Dat is vergif, en baert verdriet.

J onge Maeghden wilt hier leeren,	Houdt geen Vrijers ses of seven
Hoe ghy sult de Min kanteeren,	Stadigh aen, noch gaet niet streven
En voor sichtig daer in gaen,	Dan met d' een en d' ander quant
Blijft een weynigh stille staen:	't Is u selven tot een schant,
'k Sal u hier een lesje geven,	Wisseltuer en losse sinnen
Hoe ghy sult in 't minnen leven.	Passen nimmer by het minnen:
Wacht u van een quaet gejach,	Want de saeck niet welen dijt,
Houdt geen duysjes op het slagh.	Als' er meer als eene vrijt.
Gaet geen snoo verkeerde gangē,	't Sal ten lesten u beswaren,
Wilt geen jonge vrijers vangen,	Laet het rommel-sootje varen:
't Is vergeefs by haer verkeert,	Soeckt u dees of gene vriend,
Als ghy geen van dien begeert.	Slaetse af die ghy niet mient.

't Is slimmer als vergif.

Het is een vals bedrogh, 't zijn snood en loofse treken,
Dat Maegden vriend'lijck zijn; doch met geveynsde strekē:
Wanneer een jonge Maeght vertoont een foet gelaet,
Uytwendigh voor het ooggh, en anders in der daet,
Dat is een boos vergif: wech, wech met sulck gebroetsel,
't Beneemt de reyne Min zijn kracht en gantsche voetsel,
Dit laet ick nimmer toe; wie dat haer vals betoont,
Die ban ick uyt het Hof daer Liefde wort gekroont.
Let Maeghden wat ghy doet, wie soud dit niet vervelen,
Ghy kunt door vriend'lijckheyt een Vrijers harte stelen.

L I E D E K E N.

S T E M:

't Windeken daer het Bos af drijlt.

D roebige Cloris waer wilt ghy Swalen in u drijerp? U gepeynsen/ En het veruisen Van u liefje Clorida/ Doet dat ghy leeft noch op gena.	Nimmermeer had ick dit vermoen/ Dat mijn Clora so sou doen/ 'k Ben verraden/ Want haer daden/ Sben klaer getuygenis/ Dat al mijn hoop verloren is.
---	---

't Is maer een schijn en anders niet/ Want u min die haer verdriet/ 't Is verloren/ U verhoort Coont voor 't ooggh een soet gelaet; Maer/ als ghy siet/ 't is losse praet.	Droebige traentjes stort ick nu/ Want mijn Herderin woze schu/ Dan haer Herder/ En loopt verder/ Clora/ Clora/ wachtje doch/ Dijers te vangen is bedrogh.
---	--

't Schijnt dat de Nymphjes haer genuecht Hangt maer aen eē schijn van vzeugt/ En besteden/ Sonder reden/ Menigh nachtjen al te los/ Houwen veel Dijers aen in 't groz.	'k Sal het gaen klagen hoe men doet/ Aen de Saters 't buyl gebroet/ Dat de Meyjes 't Elche reysjes/ Hier te Landt sijn schoon in schijn/ Maer dat het hert is vol seijn.
--	--

Daerom so klaegh ick niet verdriet/ Dat men dit van Clora siet/ Mijn heinside/ Herts-geinside/ Daer ick soo hek op vertrouut/ En al mijn lief den op-gebouwot.	Die sullen door haer listighert/ Eben als men haer nu vleit/ Soo besetten/ In haer metten/ Menigh Dochter tot haer spijt/ Datse niet meer en wert gebrijt.
---	---

D d

Die

Die al te hoogh in wapen staet,
Licht sonder trouwen henen gaet.

Veelso fiet men dit gebeuren, Hoort hier Vrysters, 't kan niet
Dat men liefd' en min gaet *baten,*
keuren Laet het niet gaen boven maten,
Naer het goet, en naer het gelt. *'k* Hebse eertijts wel gekent,
Daer wort Liefden op gestelt. Die oock waren trots gewent,
't I. een spoor, het is een baken, Wie dat by haer quam te praten,
Gelt en goet kan Liefde maken, G'lyk van goet, gelijk van Statē,
Wasser specy, munt noch kruys, Dat was even staegh haer sangh,
Menigh Vryer bleef wel 't huys, Maer het nam een ander gangh,
Maer wat sal ick hier af seggen, *N* atigh rijck kon niet bedyen,
Wie sijn saeck wil vast beleggen, *D*ie mē woud en quam niet vrye:
Houdt dan wylslyck dese voet, Dese Vrysters al te stout,
Mint alleen niet om het goet, Bleven daer door ongetrouwt.
't Kan u tot een strick gedyen, Och! daer quam niet een beminde,
Dat ghy moet geduerigh lijen, Niemand dorst het onderwinde,
Menigh Dochter spytigh leeft; Daerom Vrysters, wat ghy doet,
Om dat sy veelschijven heeft. Niet te trots oock op u goet.

Al te trots is quaet.

Als Liefde wort gekocht met gelt en met Juwelen,
Soo magh men oock het gelt wel met de Liefde deelen,
Wie om het geltje mint, die vint in dit geval
Niet meer als halve Liefd', of oock wel niet met al,
Een Maeght, die 't oogh alleen doelt op de ronde schijven,
Die sal licht ongetrouwt, en sonder Vryer blijven,
De rijcke die blijft 't huys, een slechte wil sy niet,
Waer door sy op het lest haer heel bedrogen fiet:
En blijft van alle beyd' in hare Jeught versteken,
En schoon sy namaels wil, de kans die is verkeken.

L I E D E K E N.

S T E M: Blijtschap van mijn vliedt.

N A mijn Ziels-Godin
Siet op ronde schijven/
Mijn getrouwe Min
Sal nu niet beklijven/
Want haer trotse roem
Is nu eerst geboren/
Ayt des rijckdoms bloem/
Die sy heeft verkoren:
Want op hooge Staet
Sp haer ooghjes slaet/
Op een glory bol van schijn.
Ach haer soet gelaet!
Liefelijche praet
Is niet als het plach te zyn/
Al de lieve lonckjes/
Al de Minne-bonckjes/
Van mijn soete Velt-Godin/
Zijn nu bittere dronckjes/
Al de prael de pronckjes
Remen 's werelts rijckdom
in.

2. Soetertje waerom/
Waerom op-geblasen/
Waerom eben dom
Om het gelt te rasen!
Moet u tweede Zfel
Om het geltje lijden?
Lief ick hoor u kniel/
Wilt my doch verblijden.
Ach mijn Philida!
Reemt doch in gena/
Met medogentheyt aensiet

Awen Clorida,
Die u broegh en spa
Smeekit niet ober-groot ber-
dziet/
Mag al mijn droebig klagen/
En al te strenge blagen/
Al de wreetheyt/ al de pijn/
Die ik door Lief d' moet dra-
gen/
H dan niet behagen?
Om mijn lief weerom te zijn.

3. Lief soo ghy dus trots
H vertoont in 't spreken/
En blijft als een rots
Die niet is te breechen/
't Mocht dan wel Matres
Pamaels noch gebeuren/
Dat ghy/ Ziels-vooghdes/
Eensaem mocht betreuren/
Al u trotsheyt quaet/
Mits ghy nu versmaet
Al de vrientchap die mē doet.
O verkeerde haet!
O bermomt gelaet! (goet.
Die nu steunt op 't aertsche
Maer door u trots bedrijven-
Sult ghy eenigh blijven/
Schoon het u dan namaels
rou/
Want om de ronde schijven
Sult ghy niet beklijven/
Maer sult leven ongetrouwt.

Een Tongh, die nimmer swijgen kan,
Wort meest gehaet van alle man.

't **S**yn heel sot en qua manieren, Watter al is om-gegaen,
Als een Maeght niet kan be- En hoe dat de saken staen.
stieren, Zijn dit niet keel sotte grillen,
Sulck een lit, waer door men weet Dat ghy niet u tong kunt stillen,
In der daet al haer secreet, Van het geen ghy doet of laet,
Dat sy tong noch mont kan dwin- Dat u eygen mont u slaet?
gen, 't Is te slecht, ick moet het laken,
En vertelt vast alle dingen, Dat men weet van al u saken,
Met een onbedäckte sin, Wijse Maeght, of Jongh-gesel.
Aen haer speelnoot of vriendin, Sulck een doen is Kinder-spel.
Die 't dan aerdig weet te praten Wacht u van uyt school te klap-
By de buert, en langhs de straten pen,
Die soo maect het openbaer, Weest een vyandt van het snap-
Dan wort yder een gewaer, pen,
Wat de Vryer had te seggen, Zijt ghy wijs, u tongh bestuert,
Hoe ky 't eerst wist aen te leggen, Niet te klappen by de buert.

't Is met seggen niet te doen.

Het is een quaet gebreck, oock by de jonge lieden,
Dat elders niet en magh een vreemde kuer geschieden,
Van Maeght of Jongh-gesel, schoon uyt een loetigheyt,
Of wort strackx over straet by yder een verbreyt,
Geen Vryer mach'er nu schier by een Vrijster komen,
Of't wort al me terstont op 't naeufte waer-genomen,
Men speurt malkander na, men sweeft in eenfaemheyt,
En soo dat niet geschiet, 't wort over al gefeyt:
De Vrijster die vertelt 't beginsel en het ende,
Daer loopt de Vryer heen, men weet al sijn legende.

L I E D E K E N.

S T E M: De schoone die my dus marteliseert.

W Ech beynserp/ wech achterklap/
 Met al u boos fenijn/
 Wech bleijerp en quaet gesnap/
 Met al u valsche schijn/
 Waer reyne Liefde woort gepleeght/
 Daer moet ghy zijn ten eersten iwt-gebeeght.
 2. De Liefde verdraeght geen haet of nijt/
 Sp is van goeden aert/
 Oprecht/ getrou/ met geen berwijt
 In niemant opt beswaert.
 O Liefde soet! waer dat ghy sweeft/
 Hoe lieflijck zijt ghy die in Liefden leeft.
 3. Twee Zieltjes in deught te samen gehecht/
 Dat baert een soet geneucht/
 Twee hartjes met Liefde dooz-geblecht
 Zijn vol van Liefdens bzeught/
 Daer hoort men niet van eenigh quaet/
 Noch by een vrient/ of eiders op de straet.
 4. Het is boozwaer een slecht bedrijf
 Te klappen ober al/
 Het zy dan Maeght/ of 't zy Jonck-wijf/
 Sp haert haer eygen bal/
 Sp neem de Kroone van haer hooft/
 Haer eygen glants en eere zy verdooft.
 5. Hoozt Wyfters en Wyjers wie dat ghy zijt/
 Die u tot minnen stelt/
 Voldoet u plicht en weest verblijt/
 A selven niet en quelt:
 Bewaert u tongh/ swijght u secreet.
 Ghy leeft gerust als niemant van u weet.

Een Vrijster kan door valsche schijn,
Al eer sy 't weet bedrogen zijn.

't **W**Ort een Maegt niet toe-'t Knechje sal van 't Meysje
gelaten, scheyen,
Om te spreken, om te praten Met een kus, en anders niet,
Al het gene wat sy denckt, Schoon de Maegt lijf verdriet,
Want het ligt haer eertje krenkt. 'k Spreek hier van die losse quan-
Haer begeerte moet sy swijgen, ten,
Of sy sal licht hinder krijgen: Die daer zeyen, die daer planten
Als een Vrijsters openbaert, Op den acker van de schijn,
En haer Laefden eerst verklaert, Die als Mereminnen zijn:
Aen de Vryer, 't sal haer schaden, Die soo licht zijn als de pluymen,
't Quantje sal hem licht beraden, Die op 't lef met schanden ruy-
Als hy fiet en klaer bevint, men.
Dat de Maegt de Vryer mint, Blijft voor sulcke soo gesint,
Dan sal licht het radt omdreyen, Laet niet blycken dat ghy mint.

Laet niet alte veel blycken.

Wanneer een jonge Maecht is vlijtigh in het spreken,
Denckt om geen achter-klap noch om geen loofse treken,
En praet al wat zy denckt, en is schier sonder gal,
Terstont soo houdt de Knecht de Meyt voor hallef mal,
Hy roemt het hier en daer, hy stroyt het langhs de straten,
Al wat de Vrijster seyt, en wat sy wist te praten.
Wech, wech, met dit geschuym, het is een Boeve-jacht,
Let Maeghden op dit stuck, en u voorsichtigh wacht,
Spreekt met een wijs beleyt, hoe seer de Vryers loopen,
Houdt altijt (wat je doet) een achter-deurtjen open.

L I E D E K E N .

S T E M :

Het glas van mijn geneucht is af-geloopten.

<p>Komt Pimpjes/komt aenschout Het beclat der Minne/ Siet wat hem schuytend' houd/ Siet eerst van binnen/ Hoe dat de loofse schijn Het duyfent trecken/ Danncer men is in 't net/ Dan licht geloof beset/ Ons gaet begercken.</p>	<p>De Wyers haer gedaent Is vol van goetheyt/ Een wegh woert soo gebaent Tot alle soetheyt/ Want haer Lief-kooferij Gaet boven maten/ In 't wesen ober-soet/ In 't kussen oberbloet/ En schoon in 't praten.</p>
--	--

De yronchjes vooz het oogh
 Verblindt de sinnen/
 Het licht geloof bedzoogh/
 Meer eminnen
 Soo menigh jonge Maeght/
 Dooz schijn van reden:
 Maer moesten naderhandt
 Sere treureigh/ en niet schandt/
 Haer tijt besteden.

Maer als de soete Maeght
 Haer gunst laet blycken/
 Dat sy weer-lief de draeght/
 Dan gaet men srijcken/
 Dan slaet men niet de steert/
 Als 't heeft gebleken :
 Liefstalligh in 't begin/
 Op 't lest een Meere-min
 Dol valsche strecken.

Hoozt Wyers watje doct/
 Wilt ghy bedpen/
 Weest in het minnen soet/
 Niet vals in 't wyen/
 Lief-kooft in ware deught/
 Ghy sult verwinnen ;
 Maer Wysters wie ghy zyt/
 Wacht tot de rechte tijt/
 Om weer te minnen.

Niet al te goet, niet al te quaet,
Siet eerft wie datter voor u staet.

O Ver al so kan men speuren, Siet oock dat ghy niemant went,
Datter valsche streken beu- Voor dat ghy de Vryer kent,
ren, 't Is een goet het kan soo smekent
Van de Vryers, die in schijn 't Weet van alle loofse treken;
Voor een tijt als Minnaers zijn, Vleijen, klagen, dat 's haer lust,
O zy wetent soo te passen, Ja zyleven ongerust,
Om een Maget te verrassen, Waer een Maget is te wangen,
Als het Meysjen is bepraet, Daer na tracht mē met verlangē.
Dan ist dat men henen gaet. O dat is een suycker soet,
Dan so soekt men blauwe bloemē, Als men maer de lust voldoet,
Dan so gaet men dit noch roemen, Wel op Vrijsters, wilt hier leeren
Dat de trou alleenigh hanght Sulcke gajen af te keeren,
Aen de Vrijer, aen de quant, Baent geen weggh, noch maeckt
Dit zijn loofse Vrijers netten, geen spoor,
Vrijsters hier op staet te letten, Geeft geen Vryer stracks geboor.

't Is beter ongetrouwwt.

Daer wort noch menig Maegt bevonden in het minnen,
Die altijt even nors en kluchtigh is van finnen,
Die sonder oorsaeck snauwt, oock tegen yder een,
En laet geen kusje toe, noch houdt haer noyt gemeen
Met d'een of d'ander quant, gelijk de Vrijsters plegen,
Daer toont haer even dwars, en loopt verkeerde wegen:
Indien het in der daet soo uyt natuer geschiet,
't Is Vryers alderbest, voor sulck een Maget vliet,
Want stuersheyte al den dagh dat baert een ongeneughde,
Een vriendelijcke Vrouw is in het huys een vreughde.

L I E D E K E N.

S T E M:

Ick min mijn Harder.

E n statigh wesen	Maer weest boozsichtig!
Wort seer gepresen/	De saeck is wichtigh/
Geen hooger deughde/	Het soete minnen
Noch geen meerder vzeughde	Epst wel rijpe sinnen/
Voor een jonge Maeght/	Gaet in 't rechte spoor/
O Pimphjes/ Pimphjes/	O Pimphjes/ Pimphjes/
Die haer deughtsaem vzaeght.	Geeft strackx geen gehoor.

Houdt in memory	Maer wilt niet reden/
Dees roem bol glozz/	A tijt besteden/
A saete oogen	Niet trots hoobaerdigh/
Zijn van hoogh berinogen/	Nicht niemant ontoerdigh:
Kiest de ware deught/	Want den eene min/
O Pimphjes/ Pimphjes/	O Pimphjes/ Pimphjes/
Zoo leeft ghy in vzeught..	Vzeught den ander in.

Hoe soete smeken/	Geen straffe sinnen
Het vziend'lijck spreken/	Betoont in 't minnen/
Van Jongh-gesellen/	Wilt niemant bergen/
Die op hoop u quellen/	Noch geen Dwers tergen/
Niet geheel versmaet/	Die niet d'eene vaert
O Pimphjes/ Pimphjes/	O Pimphjes/ Pimphjes/
Niet trots tegen-saet.	Is den ander waert.

Wie dat een ander steeds bespot,
Die valt wel licht in 't selve lot.

ALs men siet de jonge Jaren, Schimp en spot kon haer behagen,
Hoe de Jeught in deugt gaet Maer 't gebeurt na weynigh da-
paren, gen,

't Is een soet en schoon vermaeck, Dat het radt eens omme-dreyt,
In der daet een fraeye saeck, En haer van de wijsheyt leyt
Wie ghy zijt, wilt deughd' lijk Och, daer komt een kreupel Vryer
minnen, Vol gebreck, een lamme snyer,
Wacht u doch van spotse sinnen, 't Wijsse Eyntje leyt op 't lest
't Spotten met een eerlijck quant, Al sijn eyers buyten 't nest,
Slater menigh om de tant. Yder wil dit paer sien trouwen,
't Is van outs oock seer mispresen, 't Is de wijste van de Vrouwen,
Soete kluchten kan men lesen 's Heeft met yder een gespot,
Van een wel-bekende Maeght, Nusoo pronckt sy met een sot,
Die het spotten had gewaeght, Yder roept en klopt in d' handen:
Ging sy 's avonts om een wandel, Nu is wijs-hoofst heel tot schan-
Spot en gecken was haer handel, den.
Wie men sag 't was nimmer deeg, Wilt ghy loff' lijk zijn bemint,
Xaer kreeg van haer een veegh, Zijt tot spotten niet gesint.

Met eygen spot na Bedt.

Het is een slecht beleyt dat Maeght of jonge Vrouwen
Haer plicht (also 't behoort) niet kunnen onderhouden,
En datter nauw een quant of Jonghman is bekend,
Die van haer spotterny blijft vry en ongeschent
O tongh, ô spotse tongh! die and're soeckt te schaden,
Denckt vry dat ghy u selfs met laster sult beladen,
Gelijck ghy heden siet, nu Teuntjen is de Bruyt,
De Jongens langhs de straet die geyen haer schier uyt,
Dus gaet het dickwils toe met veel neus-wijse Vrouwen,
Die met haer eygen spot noch moeten gaen te trouwen.

L I E D E K E N.

S T E M:

De Mey die ons de groente geeft.

O F

Hansje sneed het Kooren, &c.

<p>D Aer is op straet Een groot gelaet/ Nu Elsie gaet te trouwen/ Elck een kijcht uyt Da dese Bruyt/ De wijst van al de Broutwen. Geen nieuw jongh paer/ Wie dat het waer/ Sp wister op te spreken/ Sp ledden uyt Met hozt besluyt/ Een ieder zijn gebreken. Geen Dyper quam Die sy bernam/ Al was hy noch soo aerdigh/ Al had hy stof Van Eer en lof/ Tot spotten was sy vaerdigh. Niemant/ hoe rijck/ Was haers gelijk/ Al waert de alderbeste/ Hoe schoon in schijn Dat hy mocht zijn/ Sp spot met hem op 't leste.</p>	<p>Maer als ghy siet Wat na geschiet/ Daer komt een slechte Jorde; Sp wozt berecht/ Een kreupel knecht/ Is Elsies Lief geworden. De wijse Ben Lept uyt de Ven/ Nu kijcken alie oogen Op dese Kroon/ Van spotters loon/ Siet/ Els is nu bedrogen. Dus is 't wel eer Gegaen met meer/ Met Dypers en met Maegh- Die op het lest (den/ Noch met de rest Haer spotterny beklaeghden. Het is een sot/ Die hem met spot/ Met schempen gaet generen/ Het is te slecht/ Van Maeght of Knecht/ Het blat kan omme-keeren.</p>
--	---

Als deught beneffens Rijckdom gaet:
Dan is 't dat rijckdom onder staet.

Als men wil van deughden Rijckdom sal na hoogmoed tragte,
 spreken Rijckdom sal de deugt niet achte,
 Neffens Rijckdom, 't wort gelekē 't Meerendeel van 't rijck gesan.
 By het licht dat helder schijnt, Gaet den breeden wegh al in.
 Dat de duysternis verdwijnt, Vrijsters sogky kunt in 't minnen
 Even so moet Rijckdom wijcken, Deught of rijke schat gewinnen,
 Voor de Deugt moet sy beswijcken, Siet niet op een hoogh geslaght
 Deught saemheyd dat is het licht. Van een Rijke, noch sijn pracht,
 Daer het al-te-mael voor swickt. Laet u oogh alleen niet doelen
 Deugt is meer als ronde schyven, Op het gelt, het is maer woelen
 Deugt die sal bestendigh blijven, Met de Rijckdom, 't is keel mis,
 In het kruys en in 't verdriet, Als'er ook geen deugt by is. (gē,
 Daer de Rijckdom gaet te niet. 't Is maer slooven, 't is maer ploeg-
 Rijckdom dient al meest de werelt, Rijckdom geeft doch geen vernoe-
 Rijckdom is seer schoon bepeerelt gen.
 Met een gulden roosen-boet, Wilt ghy zijn te recht verheugt,
 Die des werelts lust voldoet. Slaet u oogen op de deught.

Deught baet zegen.

De rijckdom en de deught zijn beyde Godes zegen,
 Die door sijn milde hant van boven wert verkregen,
 Maer als ick een van beyd magh hebben na mijn lust,
 Soo grijp ick na de deught, die geeft een beter rust,
 Als oyt de Rijckdom doet, die kan des Heeren wercken
 Als met een rijp verstant geduerigh recht bemercken.
 De rijckdom die verheft, (als Salomon oock seyt)
 En maeckt een trots gemoet, en baert hoovaerdigheyt.
 Indien ghy leven wilt gerustigh en met vreughde,
 Houdt Salomons Gebedt, en siet meest op de deughde.

L I E D E K E N.

S T E M: O ongeluckige dagh.

O F

Ga's werelts Minnaers vliet.

Wer magh mijn Lieffte zijn?
 Mijn zieltjen is vol pijn/
 Dooz't missen van haer soet aenschijn/
 Daer blijft mijn Ziels-Godin so langh?
 't Vertoeven maecht mijn herte bangh.
 2. Of soud mijn waerde Brupt
 Wel maken een besluyt/
 En sien na 's werelts rijckdom upt?
 En laten in de duysternis
 De deught/ die soo gepresen is.
 3. O Gulden Son! verklaart/
 Verklaert en openbaert/
 U lief/ die nu seer is bes waert/
 De stralen van u soet gesicht/
 Dat is mijn troost en eenigh licht.
 4. O bronck van 's werelts dreught/
 Wat zijt ghy voor de deught/
 Een vyant vol van ongeneught:
 Ick breec hier in mijn eenighept/
 Dat haer de Rijckdom heeft verlept.
 5. Ach Ziels-Fonteyn! ick wacht/
 Ick wacht met droeve klacht/
 Tijtsamigh tot de nare nacht/
 De hoop is troost in lydens noot;
 Want trouwe Lief d' gaet tot de doot.
 6. Den Hemel die ontsuyt/
 Ick roep van blijfchap upt/
 Daer komt mijn lief/ mijn waerde Brupt/
 Die in die droechtigh ongeval
 Mijn Zieltje haest vertr oosten sal.
 7. Daelt neder upt den troon/
 En set een gulden Kroon
 Op mijn Lief's hooft/ haer tot een loon:
 De Rijckdom/ Staet en praecht versmaet/
 Die met de deught na d' Hemel gaet.

Te langh geveynst en is niet goedt,
Als deught en trouw de liefde voedt.

A <i>Is het uur-werck is ver- lopen,</i>	<i>'t Is voormaer een groot verdriet, Als men blyck noch teycken siet</i>
<i>Dan soo hoeft men niet te kopen</i>	<i>Van de Liefd'; en als een Maget Onder schijn haer minnaer plaget</i>
<i>Na gespel of Klocke-slagh,</i>	<i>En door weynsery haer houdt</i>
<i>Dan soo hoort men geen gewagh,</i>	<i>Om te leven ongetrouwt,</i>
<i>Handt noch Wijser kan hem wen- de,</i>	<i>Sulke Vrysters moet men schouwē, Die de liefde binnen houwen,</i>
<i>'t Is gedaen, het is ten ende,</i>	<i>Vryheyt wort een Maegt verleent</i>
<i>'t Geeft een teken voor gewis,</i>	<i>Aen de Vryer die haer meent.</i>
<i>Dat het af-geloopt is.</i>	<i>Als de Liefde wort bewonden,</i>
<i>Even soo is 't oock in 't minnen,</i>	<i>Dat hy komt uyt 's herten gronde</i>
<i>Twee gelieven eens van sinnen,</i>	<i>Dat hy goet is en oprecht,</i>
<i>Is soo veel, dit wel verstaet,</i>	<i>Met getrouwheyt door-gevelecht,</i>
<i>Dat de klock niet meer en slaet,</i>	<i>Laet dan vry het weynsen waren.</i>
<i>Dat men dan niet meer moet weynsen,</i>	<i>Dan soo meughje t'samen paren.</i>
<i>Met gedachten, met gepeynsen.</i>	<i>Tot besluyt wort u geleert, Op het leest soo consenteert.</i>

Het slot is de trouw.

Het soet dat in de Min een Vryer komt te voren,
Dat is alleen de Hoop, die namaels wort geboren,
Door hoop wort hy getroost, door hoop wort hy gevoed,
De hoop die maect hem sterck, en geeft hem goede moed.
De hoop kan in de min een soete vreughde baren,
Wie vryt'er die niet hoopt om met sijn Lief te paren?
Het hopen duert soo langh tot dat men is de Bruyt,
Als 't hopen is gedaen dan is het vryen uyt,
Dan is het spel ten end, dan gaet men om te trouwen,
Dan moet men het gejach van jonge Lieden schouwen.

L I E D E K E N.

S T E M:

Cupido onlanghs geleen.

H Et beynsen by de Min	Dan gaet de Dyper deur/
Is noodigh in 't begin/	En neemt wat anders
Wonder soet	deur/
Wert geboet/	Schoon de Maeght
Menigh Dyper/	Haer beklaght/
Op hoope van gewin/	Sy moet liden/
Sijn hoop die maecht hem	Al leeft sy vol getreue/
kerck/	Het is dan al te laet/
Op hoop is al sijn werck/	Wanneer de Dyper gaet.
Sijn geneught/	Jonge Jeught
En sijn bzeught/	Wilt ghy bzeught/
In sijn leven	Gaet voorszichtig/
Hanght aen sijn oog-merck.	Da kilagen niet en baet.

Maer niet te bitter zijt/	Hyt dese beersjes leert/
Want als 'er wort gebijt/	Hoe dat het licht verkeert/
Met een bzeught/	Is 't u wil/
In de deught/	Staer niet stil/
Laet u raden/	Toont weer-lief de/
Of 't Liesje raecht ghy quijt.	Op 't lest soo consenteert.
O jonge Pimpfjes soet	Wenst ghy te zijn de Brupt/
Het beynsen is wei goet :	Soo maecht een vast beslupt/
Maer te langh	Als de knecht
't valt te bangh/	Gaet oprecht
Wooz de Dypers/	In het Binnen/
Op 't lest ontvalt de moedt.	Soo blust het beynsen uyt.

Avontuerlijke Vryagie,

Gefelt

Op de Perfoon van Cordon en Silvia.

Liefde drijft de Jeught tot minnen,
Liefde kan het al verwinnen.

Wanneer men wil van Liefd', of van haer
krachten spreken,
Sy dwinght oock d'alder-sterckst, kan sta-
len sloten breken,
Al wat sy door geen kracht na wensch ter
neder velt,

Dat doet sy met practijck, en door een soet geweld.
De Liefd' is wonder vreemt, sy kan een strijt verwecken,
Indien men al het Volck mocht by malkander trecken:
Daer wiert, al eer men 't docht een Deger geformeert,
Van veelderley fatsoen, van al wat ghy begeert.
Personen soudt ghy sien die goude Kroonen dragen,
Die desen Leger-dienst haer lieten wel-behagen;
Geen Coninghlijke Throon en wert als dan geacht,
Wanneer de Liefde bloeyt en staet in volle kracht.
Men hoefde geen Trompet noch Trommels om te roeren,
Maer slechts in een Banier de Maeghden-Lely voeren,
Al wat de name droegh maer van een vry Gefel,
Al was hy als een Leeuw, en vry al bijster fel,
Al was hy wonder stuers, belemmert in het spreken,
Al was het Lichaem vol van vlekken en gebreken,
Al was hy hoogh gebult, en 't oogh al scheluw sagh,
Al stond de trony nors, ja oock den gantschen dagh:
Al was hy blind en doof, al gingh hy op twee krecken,
Noch even-wel soud' t hert sich na de Liefde trecken.
Geen pot en is soo scheef, daer past een decksel op,
Soo wel op slechte aerd als op een Gouden kop.

Den kreupel sou soo wel sijn Liefjen konnen vinden,
En in den Echten-bant te samen hem verbinden :
Dan als een frisse Helt, die sijns gelijcke mint ;
Want waer de Liefde woont, daer zijn de Minnaers blind.
De Liefde heeft gewracht, dat Keyfers door het minnen
Volkomen zijn verliest op slechte Herderinnen,
Dat Steden zijn verbrant, Geslachten uyt-geroeyt,
Gevangen wech gevoert, met ketenen geboeyt :
Exempels al te veel, wat wil ick meer op-halen,
Siet maer in onse Lant en binnen onse palen,
Wat datter om me-gact, ghy sult in overvloet
Veel vreemdigheden sien, wat dat de Liefde doet.
Hier binnen onse Stadt daer sult ghy Minnaers vinden,
Die om het soete Lief wat vreemts haer onderwinden ;
Den een die loopt en dwaelt gelijk een slechte sul,
Den ander stelt hem aen als waer hy sot en dul :
Om dat hy na sijn wens sijn Lief niet kan bekomen,
Is 't Hooft een muyle-ness, en vol van sotte dromen.
Een darde smockt hem op, en is geslepen gauw,
Gaet altijd in sijn Fulp en treet gelijk een Pauw.
De vierde staet en pocht, en seyt : het sal haest blijcken,
Alleenigh door sijn goet sal hy het Meysje strijcken.
De vijfde gaet troosteloos, als waer hy hallif doot :
De rest die soeckt list omtrent der Maeghden-schoot,
Om door een soet practijck de liefste te gewinnen :
Summa in 't kort geseyt, veel vreemdigheyt in 't minnen.
De Maeghden staen verfstelt, en weten dickmael niet,
Hoe 't bloemtjen is gepluckt, of hoe het is geschiet.
Een ander soete Maeght die weet het soo te maken,
Oock tegen ouders wil, om aen het Lief te raken,
Sy stelt een soete leus, en wenst te zijn de Bruyt,
Sy laet hem achter in, en tot een veynster uyt.
Ja dat men 't al-te-mael perfect u kon beschrijven,
Wat of de Liefde doet, en wat sy kan bedrijven,
Chronijcken waren vol. Oock menigh ooggh dat valt
Op schoonheyt en op deught, en op een braef gestalt,

En als 'er dat al is, dan zijnder juyft geen schijven ;
 Soo dat naer Ouders raet de trouw moet achter blijven.
 Als Liefd' dan wort benauwt, so toont hy eerst zijn kracht,
 Dan werdt de Liefde sterck, en na wat anders tracht,
 Dan werkt men na de lust, dan soekt men vreemde streken,
 Dan weet men heymelijck malkander aen te spreken.
 O dan is in der daet de Liefd' een wonder dingh,
 En werckt oock in de jeught stracks veel veranderingh,
 Als 't hertten weder-zijd met Liefd' is in-genomen,
 Dan gaet men by de gront, dan spreekt mē sonder schromē,
 Dan weet een Jongh-gesel te toonen met der daet,
 Hoe dat hy is gefint, en hoe het met hem staet,
 Al wat het Meysje wil, dat sal de Vryer prijsen,
 Hy sal zijn soete Lief volkomen gunst bewijzen.
 De Vrijster wederom sal met een soet gelach
 Vertoonen even staegh, wat of de Liefd' vermagh.
 Veel kuertjes wonder soet sal elck van ander speuren,
 Het dient niet al gefeyt, en watter kan gebeuren ;
 Daer Liefde krachtigh is, daer durf men veel bestaen,
 Twee Liefkens eens gefint wat worter niet gedaen ?
 De Maeght in dit geval die laet haer licht belesen,
 Soo Liefd' oprechtigh is, 't en kan niet anders wesen,
 Al druckt het lijden swaer, al is de last vrygroot,
 Getrouwe Liefd' staet vast tot midden in de doot.
 Dit fiet ghy menighmael, 't is onlanghs noch gebleken,
 De Vryer die soeckt list zijn Lief te mogen spreken :
 't Was onse Coridon een dapper geestigh quant,
 Die op een avont-stont zijn tweede zieltje vant,
 Zijn lieve Silvia, dien hy seer heus begroete,
 Soo ras als hy haer sagh, of als hy haer ontmoete.
 Hy, door de soete Min geduerigh ongerust,
 En leeft niet als hy plagh, en heeft geen ander lust,
 Als by de jonge Maeght te mogen conferceren,
 Hy kan haer soet gesicht oock niet een uur ontberren,
 Waer dat hy went of keert, hem sweeft het wesen na
 Van zijn beminde Lief, zijn soete Silvia.

De Maget wederom is nevens hem beladen,
Haer Zieltjen (ach) dat leyt vast in de Min te baden,
Sy koestert even staegh haer in den gulden Son,
De stralen van haer Lief, van haren Coridon:
Die doen een aerdigh root by wijlen boven prangen,
Die geven menigh blos op hare teere wangen,
Wanneer als Coridon hem by de Maeght vertoont;
't Schijnt of den Hemel selfs van binnen in haer woont,
Soo vrolijk staet haer mont, de Maeght is opgetogen,
Voor seker Coridon die fiet het aen haer oogen.
Sy toont een bly gelaet, sy geeft een soete wenck,
't Welck hem seer wel gevalt, en geeft een na-bedenck.
Dit duert een lange tijt, dat dese jonge Lieden
Haer sonderlinge gunst malkander steeds aanbieden,
Dat Liefde wort geteelt, en langhs hoe meerder groeyt,
En als een rijcke stroom geduerigh overvloeyt,
Ja klimt in sulck een graed, dat Coridon mits desen
Niet denckt, of Silvia die sal sijn Huys-vrou wesen,
Sijn eenigh Bed-genoot, sijn troost en toeverlaet,
Daer op soo maect de quant voor al een vaste Staet.
En uyt de jonge Maeght daer kan de Vrijer speuren,
Dat sy niet anders heeft, of 't sal alsoo gebeuren,
Uyt haer lief-koosery genoeghsaem hy besluyt,
Dat Silvia sal zijn met Coridon de Bruyt.
De Liefd' in dese twee die werckt veel soete kueren,
Elck wenst vast by hem selfs, 't en sal niet lange dueren,
Daer sal een Harder zijn, die door een blijde trou
Haer tsamen voegen sal tot Man en Echte Vrou.
Terwijl den Jongelingh geduldigh was in 't hoopen,
Soo isser tusschen beyd een kleyne tijt verlopen:
En naer een wéeck of twee soo rijster een gerucht,
Dat gaet door al de Stadt, en vlieght tot in de Lucht,
De Fama gaet het snel door al de straten blasen,
De Jeught die woelter van, men hoort de Lieden rasen
Van sulck een vreemden stuck, en naer de tijdingh luyt:
Soo is 't dat Silvia is sekerlijck de Bruyt,

Niet met haer Coridon : maer met een ander Joncker,
 Die heym'lijck by de Maeght gekomen is in 't doncker :
 Die meerder schijven heeft, die pluckt het roosjen of,
 Die wert een Maeghden-krans gevlochten tot een lof.
 Maer eer een dagh oft twee soo komt het me te weten
 De lieve Coridon, die kan dit niet af-meten,
 Hy stater op en peynst, onseker van dit werck,
 Hy denckt ten kan niet zijn, de Liefd' is al te sterck,
 Ick weet oock, dat haer hert met al haer gantche zinnen
 Met kracht genegen zijn, om Coridon te minnen,
 En leeft als in een brant. Ick weet, dat in der daet
 Haer Liefd' volkomen is ; daerom 't is loffe praet,
 't Is maer een snoo gerucht, wel waerom dan t'onvreden,
 En noodeloos getreurt ? ick weet, 't en heeft geen reden.
 Dus troost hem Coridon in sijn geliefde min,
 Maer watter omme-gaet, de praet die kanckert in :
 Men seyt het voor gewis, noch vele daer by voegen,
 Dat sulcks met ouders wil en met een vol vernoeogen
 Voor vast besloten is : daer wort noch by gedaen,
 Dat elck de Vrijster prangt en raet het trouwen aen,
 Dat d'ouders alle beyd' haer dwingen om te trouwen,
 En dat haer Silvia van Coridon sal houwen.
 Dat is den ouden praet, en gaet geduerigh voort,
 't Wert by de jonge Jeught aen alle kant gehoort,
 't Schijnt of het waerheyt is ; want naer een weynigh ^{dagen}
 Een ieder weet het klaer, men hoeft niet meer te vragen,
 Want naer den ouden wijs : de Koster roept het uyt,
 Te midden in de Kerck, wie datter is de Bruyt,
 En wie den Bruygom is ; de lieden zijn verwondert,
 Het is een nieuwe maar, en klinckt als of het dondert.
 Elck spreeckt van Coridon, hoe dat hy is misleyt,
 En dat het wonder is, dat soo de Vrijster scheyt
 Van sulck een aerdigh quant, die sy soo sterck beminden,
 Dat sy haer openbaer by Coridon liet vinden.
 Nu naer het dard' gebodt, een yder siet het aen,
 Hoe prachtigh Silvia naer trouwen is gegaen,

En hoe sy wederom van trouwen is gekomen,
Hoe sy wort in-gehaelt, en by der handt genomen
Van haren Bruydegom, die onder het gefanck
Van veelderley Mufijck, en ander foet geklanck,
Sijn Bruyt eens heughlijck kufft, en treet haer wacker veur,
En leytfe voor het leff tot binnen in fijn deur.
Terftont foo volght daer op een foet en aerdigh fpielen,
Een lieffelijck accoort, veel Stemmen die daer quelen,
En deffigh op de maet een deuntjen fingen uyt,
Ter eeren van de Feeft en van de jonge Bruyt.
Wanneer de melody noch was op 't alderbeste,
Terwijl daer wiert gefpeelt, foo komt daer op het lefte
De lieve Coridon mee treden by den hoop,
Hy fiet daer al 't geftel, 't gekrielen en al 't geloop,
Hy fpeurt aen yder een (al fchijnent vyle dromen)
Dat Silvia fijn Lief is uyt de Kerck gekomen,
En dat fy is getrouwt, hy hoort het met verdriet,
Hy fiet het heden klaer, en noch geloofst hy 't niet.
Hy denckt vaft by hem felfs, hoe kan dit doch gefchieden,
Daer Silvia noch korts haer gunft my quam aenbieden,
Van wie ick menigh kus uyt vryigheyt genoot,
Als fy met foet gelach haer roode lipjes boodt;
En daer foo menigh nacht is door de praet verdwenen,
Die ons op 't alderlangft maer flechts een uurtjen fcheenen,
Den Dageraet quam aen, al eer ick omme-fagh,
De tijt die viel te kort, ick fcheyde met den dagh.
Dit is foo dick gebeurt, O Silvia! beminde,
'k Geloof het nimmermeer, foud ick u ontrou vinden,
Het is onmogelijck, veel eerder fal de Maen
Met al het Hemels-Licht geheel verdonckert ftaen.
Veel eerder fal de Son fijn held're glants verliefen,
Al eer mijn Silvia een ander foud verkiefen,
Haer Liefde ftaet te vaft; fy heeft foo dick gefeyt,
En fwoer als met een eet, ick fal in eeuwigheyt
Soo langh ick aefem fchep u nimmermeer verlaten,
Al foudede my daerom de gantsche werelt haten.

Veel eerder fal de doot my brengen in het graf,
 Al eer ick u mijn Lief oyt trouweloos begaf.
 Hoe kan het dan geschien, dat Silvia sou trouwen,
 En brengen Coridon elaes in duyfent rouwen?
 Ick segh, soo 't waarheyt is, onwaardigh dat sy leeft,
 Dat Silvia haer Lief soo haest verlaten heeft.
 Dus staet de Jongelingh en gaet vast overleggen,
 Hy fiet de waarheyt selfs, hy weet niet meer te seggen:
 En naer een kort bedenck, de Vryer die gaet heen,
 Hy treurt een lange tijt, en is niet meer gemeen
 Met iemant van de Jeught, hy laet de Vrijsters varen,
 Hy wil hem nimmermeer met iemant anders paren,
 Hy wil geen schijn van Liefd', noch veynsery bestaen:
 Gelijk als Silvia hem valslijck heeft gedaen.
 Het is een snood bedrogh, wanneer een Maegt laet blijken,
 Als of sy weder-mint, maer gaet ten lesten strijcken,
 Wanneer de Vryer meent, dat hy schier trouwen fal;
 Dat dan de Vrijster spot, en seyt het is van 't mal,
 Men hoort al-sulck een wicht aen Venus kaeck te stellen,
 Tot spot van al de Jeught, en van de Jongh-gefallen.
 Dit is het eygen stuck, dat Coridon gebeurt,
 En waerom dat hy sucht, en stadigh leyt en treurt,
 Hy gaet dan op de weegh, dan in de Boomen dwalen,
 Hy gaet in eenfaemhey, inwendigh dapper malen.
 Hy peynst soo menighwerf, wat of hy sal bestaen,
 En wat in dit geval voor hem nu dient gedaen,
 Geen vreught noch soete lust en kan hem meer vermaken,
 Hy schuwt de jonge leught, hy wils niet genaken.
 Hy gaet op seker tijt, daer niemant op en dacht,
 Alleenigh op het Velt, en stort aldus sijn klacht:
 O soete Silvia! hoe ben ick nu bedrogen,
 Alleen door 't foet gelach, en 't loncken van u oogen,
 U vriendelijke mont die heeft my soo verleyt,
 Dat ick al mijn secreet u rondt uyt heb geseyt,
 Ick heb geen eenigh woort oock kunnen achter-houwen:
 Vermits mijn hope was met u Godin te trouwen;

Ick heb uyt puere Liefd' gestreelt, gevleyt, gesmeeckt,
Waer van mijn Zieltje noch tot overtuygingh spreeckt,
Dat ick niet heb bestaen, noch niet heb onderwonden,
Als dat uyt Liefde quam, gevest op vaste gronden.
U daet (ach Silvia!) en kon niet zijn mispresen,
Indien ick maer alleen mijn Liefd' u had bewesen,
Soo ick aen d'eene zijd mijn Liefd' u had betoont,
Soo waert ghy heden vry, en bleef van my verschoont.
Maer Lief gedenckt doch eens, wat zijnder soete reden,
Wat isser al gevley, vol smekende gebeden,
Geschiet aen weder-zy, wat dienter niet geleyt;
O Silvia! ick swijgh, ick swijgh, de vryigheyt,
Die ick soo menighmael, en ghy aen my betoonde,
Daer ghy met weder-liefd' mijn lieve Zieltje kroonde:
Hoe dickmaels hebt ghy my u hooghste troost genoemt,
En van u snelle brandt en weder-liefd' geroemt.
Hadt ghy in dese strijt geen weder-liefd' gedragen,
En my beleefdelyck met reden af-geslagen,
En had u steets getoont als een die niet en mint,
Of dat ghy niet met my te trouwen waert gesint:
Soo quam de schult op my: maer valsche melodyen,
Hoe schoon de Maget spreekt, dat geeft op 't end een leyen,
Om dat ghy in de Min waert in gelijcke graet
Met my, ach Silvia, dat maeckt u saecke quaet.
't Is wonder dat soo haest u herte kan verkeeren,
En dat ghy noch met vreught u Lief so kunt ontbeeren.
Terwijl dat Coridon uyt-stort sijn droeve klacht,
Soo valt hem daer terstont wat selt saems in 't gedacht,
Hy breeckt van 't klagen af, en stelt hem sels te voren,
Dewijl dat met der daet sijn Liefde gaet verloren,
En dat hy heden is in sulck een ongeval,
Dat licht sijn leven langh hem eeuwich rouwen sal,
Hy stelt hem dese voet om alles te vermijden,
En al des werelts vreught en wellust af te snijden,
Om een saem ende stil, en na des Heeren Wet
Te leven soo 't behoort, dat heeft hy vast geset.

Hy peynft noch andermael, en iffer in te vreden,
 Om elders hier of daer in fulck een plaets te treden,
 Al waer men niet en doet als na des Heeren Woort,
 Staegh befigh in 't gebedt, en watter toe-behoort,
 Daer noyt geen vreemt gewoel van fotte jonge lieden,
 Noch van Lief-kofery, of geyle min gefchieden,
 Dat is fijn eenigh doel het geen dat hem behaeght.
 Hy kiest een Klooster-huys nu voor een jonge Maeght,
 Hy wil fijn Vaderlant en al fijn vreughde derven,
 In 't Klooster daer soo wil hy leven ende fterven.
 Dit duert een kleynen tijt dat hy vaft droevigh gaet,
 En 't wijl de Vrijer treurt, soo komter weer een praet,
 En praet men weet niet hoe, dat Silvia het trouwen
 Heeft sonder liefd' beftaen, en heeft al duyfent rouwen,
 Hoe datfe door de raet van d' ouders is befet,
 En datfe treurigh leeft, men weet niet wat haer let.
 Dit koomt met snelle spoet ftracx Coridon ter ooren,
 Die fulcks noch met geneught en blijfchap kon aenhooren:
 Wat heeft den Jongelingh in dit geval gedaen,
 Hy is verfcheyden-mael voor-by haer deur gegaen,
 Hy fiet de jonge Vrouw, en groet zyn uytgelefen;
 Maer ftracx kon Coridon iets mercken aen haer wefen,
 Haer fuyver aengeficht, dat blanck was ende teer,
 Dat wert gelijk een roos als fy hem fagh van veer.
 Daer fagh men defe twee haer ooghjes bey verklaren,
 Die van malkander noch niet vreemt van liefde waren,
 Hy fagh haer roode mont, haer vriendelijck gelach,
 Hy vont het al-te-mael noch even als hy plagh.
 Hy denckt terftont te rugh, en om voor-gaende wercken,
 In 't kort gefeyt, hy kon de oude Liefd' noch mercken;
 Soo menighmael als hy gaet wand'len over ftraet,
 En fy de Vryer fiet, verandert haer gelaet.
 Sy fiet hem statigh aen, hy weet daer uyt te lefen,
 Dat oock de jonge Vrouw eens by hem wenft te wefen,
 Hy gaet in eerbaerheyt oock op den klaren dagh
 By zyn gewefen Lief, dat yder een het fagh,

Hy spreekt de Juffer aen, en met beleefde reden,
Een uurtje twee of drie sy haest daer me besteden,
Daer gaet een soete praet by dese twee persoonen
Seer heuchgelijcken om, die noch al gunst betoonen,
Daer seyt men met een woort, gelijk ghy dencken meught,
't Beginfel en het end, en al de soete vreught,
Die elck van ander kon door Liefde licht verkrijgen,
En watter wierd verhaelt dat sal ick vorder swijgen.
Dus saten dese twee oock menighmael by een,
Wiens herten door de Liefd' schier waren als gemeen,
Maer wat daer omme-gingh was eerbaer en met reden,
Bequaem en wel geschickt, in reyne tucht en zeden:
Alleen soo was'er dit, het welck haer meest berout,
Dat sy met Coridon niet was uyt Liefd' getrouwt.
Dit onderlingh versoeck verheught haer alle beyde,
Maer 't Hooft van Silvia dat deed haer dickmael scheidten:
Soo ras haer eygen Man present was of omtrent,
Dan was het lietjen uyt, en al de praet geschent,
Tot dat op and're tijt de by-koomst weer geschiede.
Maer hoort, niet lang daer na, dit wil wat vreemts bedieden,
De schoone Silvia die valt daer in het bedt;
Haer prangt een stage Koors, de leden zijn beset,
't Schijnt of de jonge Vrouw haer stelt geheel tot sterven:
Maer eer sy daer toe komt, soo kan sy noch niet derven
Haer Vrient, haer Coridon, die wenst sy met der daet
Te spreken voor haer doot: dit maect een vreemde praet,
Men gaet het hier en daer in stilten overwegen,
Dat sy uyt puere Liefd' is in het bed gelegen,
Dit laet ick dan hier by. Op haer versoeck geschiet,
En dat men voor haer bed den Coridon ontbiet:
Een yder die vertreckt, men laet 's alleen met vreden,
En naer het wesen schijnt soo heeft sy hem gebeden,
Dat hy vergeven woud', 't geen dat sy had misdaen:
Vermits sy op den wegh van al het vlees souw gaen.
Men kan nu by hem selfs de sake wel af-meten,
Of elck niet heeft geseyt zijn innighste secreten,

En of het niet en is met fuchten en getraen,
 En met een naer geklagh, al droevigh toe-gegaen,
 Of niet hun beyder hert door Liefd' heeft willen breken;
 Wanneer men op het lef van fcheyden moefte fpreken,
 't Was vry een hart gelach, in fulck een hooge noot,
 Twee herten vol van Liefd' te fcheyden door de doot.
 Hier me vertreckt de vrient, beveelt de vorder faecken
 Alleen den Opper-Heer, die 't haeft weet goet te maken.
 De fieckt' die hout noch ftant, 't blijft in den ouden graet,
 Men fiet niet, of het wil ten goeden of ten quaet:
 Maer als verlopen was den tijt van negen dagen,
 't Schijnt of de koorts verlight, daer komen fomtijts vlaggen,
 Dat Silvia weer fpreect, en is vry wel gemoedt,
 Het welcke Coridon al weer verheugen doet,
 Schoon of fy is getrouw, en hy haer moet begeven,
 Noch wenft hy even-wel haer wel-vaert en haer leven.
 Sy, door des Heeren gunft, verlaet in korte ftont
 Het Bedde wederom, en is wel haeft gefont,
 Sy krijght haer oude kracht, is even als te voren,
 Gelijck een fchoone bloem als op een nieuw geboren.
 Dewijl dat Silvia haer fris en wel bevint,
 Soo is dat Coridon noch echter is gefint
 Sijn voorgenomen reys om reden te aenvaerden,
 En houdt als by hem felfs het Kloofter noch in waerden;
 Hoe dat hy 't overpeynft, en hoe hy 't overleyt,
 Hem dunckt, 't is alderbest, het is maer ydelheyt,
 Schoon of hy Silvia na wenfchen al mach fpreken;
 Dat licht haer eygen man de faeck fal willen wreken,
 En dat de jonge Vrouw foud komen in 't verdriet,
 In tweedracht ende twift, dit wil de Vrijer niet.
 Daerom voor 't alderleef, soo gaet hy dit beflyuten,
 Om alle quaet gerucht en achterklap te ftuyten,
 Hy maeckt hem nu gereet met noot-druft na den eys,
 Om haeft te mogen doen zijn voor-genomen reys.
 Hy wil noch voor het lef hem by fijn Lief begeven,
 En seggen haer adieu, en dat voor al fijn leven,

Hy voeght hem soo terftont aendachtigh op de straet :
Maer eer dat Coridon een schrede vorder gaet,
Soo komt hem daer een vrient by avontuer soo tegen,
Die wenft hem goeden dach en Godes lieve zegen,
En hy des wederom ; doch naer een weynigh praet,
Al eer de Jongelingh fijn Met-gefel verlaet,
Soo feyt de vrient hem aen, dat oock dien eygen Joncker,
Die met een loos practijck gevrijt had in het doncker,
Die Silvia soo kort en soo behendigh ftreeck,
Al eer dat Coridon het dacht of omme-keeck,
Dat die in doodes-noot door fieckten is gekomen,
Dat heden hem de Ziel fal werden af-genomen,
Dat Silvia haer Man gewis verliefen fal.
Hier me vertreckt de vrient : maer hy in dit geval
Denckt by fijn eygen selfs, foud dit wel feker wesen,
Het hert van Coridon dat wort met duysent vresen,
Met hoop en groote forgh, soo dapperlijck belaeen,
Dat hy terftont beraet, om weer re rugh te gaen.
Dien dach die gaet voor-by, de Vryer komt niet buyten,
Noch elders op de straet, hy laet hem binnen fluyten :
Maer op den tweeden dach, vroegh in den Morgen-ftont,
Soo wordt het uyt-gebreyt, 't gaet over al in 't ront,
Hoe dat de goede Man te nacht al is verfcheyden,
En dat nu Coridon een kleyne tijt moet beyden,
En sien dan in de wint ; men feyd, 'k wed binnent Jaer,
Dat Silvia fal zijn met Coridon een paer.
Dit is een out gebruyck, als elders wat gefchiede,
Elck sprack het vonnis uyt, en wat het foud bedieden,
Den brede raet gaet voor, noch huynen defen dagh,
Elck weet het op een aes, als of hy 't voor hem fagh.
Het graf dat wort bereyt voor dese hoogh vermaerde,
Men brenght het doode Lijck feer ftatelijck ter aerden,
Vry met een groot beflagh : maer wie men daer al fiet,
Den hupfen Jongelingh verfchijnt hem heden niet,
Hy van de doot bewuft, en Silvia te vrijen,
Hy peynft al wat hy magh, hoe dat hy fal bedijen,

En of hy als de tijt hem namaels presenteert,
 Sal wederom op nieuw verfoecken zijn begeert,
 En of hy wederom daer op sal mogen bouwen,
 Dat hy met Silvia foud komen om te trouwen.
 Dit is nu zijn beleyt : voor eerst hy defisteert,
 Hy laet het Klooster gaen, zijn fin is om-gekeert,
 Hy denckt wat weet men 't noch, en watter kan geschieden,
 Of Silvia haer gunst my noch quam aen te bieden,
 Of sy noch op het leest door Liefde bleef getrou,
 En dat sy met der daet noch wierd mijn eygen vrou.
 Dit heeft de goede quant seer vast hem ingebonden,
 Hy denckt om d'oude tijt, en om de soete gronden,
 Die tusschen hem en haer van eersten wierd geleyt,
 En wat sy in haer trou noch onlanghs had geseyt.
 De tijt die gaet zijn gangh, 't begint wat uyt te slijten,
 De Vryer weet hem selfs niet langer te verbijden,
 Hy smockt hem aerdigh op, hy gaet al wederom
 Na zijn beminde toe ; hy vint hem wellekom,
 Ja even als hy plagh, soo fiet hy zijn Beminde,
 De gront van d'oude Liefd' die wasser haest te vinde,
 't Scheen of geen blijder uur kon werden uyt-gefocht,
 De vreught was al te groot, meer als sy lijden mocht.
 Soo ras als Silvia haer Coridon hoort spreken,
 Van blijtschap wert sy flauw, en is geheel besweken,
 Haer roode mont besterft, haer vriendelijck gelaet
 Is heden soo ontstelt, dat het schier dood'lijck staet,
 Dit fiet den Coridon, hy neemt haer in zijn ermen,
 Ach ! seyt hy Silvia, met suchten en met kermen,
 Wat komt u aen mijn Lief, wat is het dat u quelt ?
 Oflijt u jeughdigh hert door Liefde sulck geweld ?
 Sou dit wel kunnen zijn, dat Liefd' soo sterck sou dringen,
 En 't herte van den mensch met flauwigheyt bespringen ?
 My dunckt, na dat ick sie, ick houd het voor gewis,
 't Zijn tekens van de Min, dat Liefde krachtigh is.
 Soo ras als Silvia een weynigh was bekomen,
 Heeft Coridon terstont de waerheyt wel vernomen,

Dat fulckx van Liefde was ; want hy het klaer bevont,
Vermits haer aengeficht stracks weder vriend'lijk stont,
Haer oogen alle bey die waren noch vol tranen,
De Liefde niet-te-min wift soo de wech te banen,
Dat uyt haer naer geficht de vriend'lijkheyt uyt-brack,
En dat haer bleecke mont niet als te foeter sprack,
Dit waren in het hert van Coridon (terwijl
Dat soo de Liefde bleeck) schier als vergifte pijlen,
Hy kreegh oock fulck een brant, die hy niet lessen kon,
Ten waer met weder-liefd' van sijn vergulden Son,
O! dacht hy by hem selfs, en seyde oock menigh-werven,
Kan Liefd' so krachtig zijn, het gaet schier tot het sterven,
Wat doet de Liefde niet als sy in 't herte woont,
En als sy hare kracht in volle wesen toont.
Dus heeft hy vast geklaegt: dan weer met schoone woorden,
Seer vriendelijck hy smeect, gelijk als dat behoorde,
Hy vint voor dese reys sijn Liefje wonder soet,
Waer door sijn hert verheugt, en krijgt weer nieuwe moed,
Hy gaet voor dese tijt met reden hem bereyden,
Om van sijn soete Lief, sijn Silvia te scheyden,
Hy kust haer menighmael, ja oock schier boven maet,
't Omhelsen neemt geen end, voor dat de Vryer gaet.
Ten lesten hy vertreckt, en heeft voor hem genomen,
Om naer den darden dagh al wederom te komen :
Gelijck als naderhant soo menigh-werf geschiet,
Dat Coridon die gunst van Silvia geniet,
By haer te mogen zijn, en dat na sijn begeeren.
Geluckigh is die geen, die soo magh converseeren :
Wanneer men dit bevint, dat Liefd' weer-liefde toont :
Dan ist dat tusschen beyd' de liefde wort gekroont,
Maer als een Maget trots en spijgh is in 't spreken,
Die kan op eenen uur oock al de liefde breken.
Wanneer geen jonge Macght u wil ten antwoord staen,
Soo houdt oock vry u rust, en laet haer henen gaen,
Wat isser aen belanght, al wort er een verloren ;
Weest daerom niet bedroeft, een ander weer verkoren,

Daer

Daer zijnder noch wel meer, een beter dan verleyt,
Gelijck als menighmael het oude spreekwoort seyt.
Nu vorder tot het stuck van dese twee Beminden,
Die op gesette tijt malkander konden vinden,
Die, naer een langh gevry, 't geen dat onmooglijck scheen,
Noch mengen op het lest twee zieltjens onder een.
De vryer overwint, hy toont haer vaste panden,
Sy spreekt een diere eet, sy voegen bey haer handen
Te samen op dit stuck, en tot een vast besluyt ;
In 't korte, Silvia is wederom de Bruyt,
Sy trouwt haer Coridon, met blijtschap en met vreughde,
Sy leven bey geruft, in stutigheyt en deughde,
Sy zijn voor alle man een spiegel van de Echt,
Haer herten zijn met Liefd' en trouwheyt doorgevlecht,
Men fiet nu dese twee in Liefde triumpheren.
Ghy Minnaers let hier op, hoe dat het kan verkeeren,
Wat Liefde noch vermach, en wat sy namaels doet,
Al wort ghy af-geset, houdt evenwel noch moedt,
En weest met Coridon geduldigh in het minnen :
Soo sult ghy oock met hem noch eyndelijck verwinnen.

Minne-Klacht,

O F

Samen-spraeck, tusschen Philis en Philida.

*Uytgestort in 't Hoorensse Wout,
Daer Philis noch Philida trout.*

IN 't kriecken van den dagh, wanneer de gulde stralen
Kort na den dageraet op 't aerdtrijck neder-dalen,
In 't midden van de Lent, recht in de bloeyfel tijt,
Wanneer het jeughdigh gras sich op het Velt verblijt,
Als bloeyfel, bloem en roos haer op het schoonst vertonen,
Dan dient het tot een lust, om in het wout te wonen.
Soo ras men in de Stadt de Poorten open fluyt,
Dan gaet'er tot vermaeck oock menigh Stee-man uyt,
Den een gaet in sijn Hof, den ander langhs de wegen,
Of op het groene Velt, na dat hy is genegen.
Duseven in die tijt, vroegh in den Morgen-stont,
Al eer men op den wegh een eenigh mensche vont,
Soo komt'er uyt de Stadt een Jonghman seer beladen,
Gants droevigh door de Min, en weet hem nauw te raden.
De Vryer, dien ick meen, en waer van dat ick roem,
Ick met de soete naem van Philis heden noem,
Hy door een stercke drift tot Philida genegen,
Bevint sich over al 't Fortuyn hem dapper tegen,
Hy door de Min geparst, gaet dwalen in het groen,
In eenfaemheyte alleen, om daer sijn klacht te doen,
Al suctend' gaet hy voort, met tranen in de oogen,
't Is Philis die nu is tot klagen heel bewogen.
Hy gaet met snelle tret gants treurigh en ontstelt,
Soo langh men op de Laen tot 't festigh Boomen telt,
Daer staet den Herder stil, daer wert hy op-genomen,
Daer is hy tot sijn klacht seer troosteloos gekomen.

Daer

Daer barft de Vryer uyt, en feyt met droevigh leet:
 Ach Philida ! mijn Lief, hoe dus uytfinnigh wreet,
 Godinne die mijn Ziel soo fwaerlijck houdt gevangen,
 Mijn geeft is uyt-geput door 't hopen en verlangen,
 Springh-ader van mijn luft, Fonteyn van mijn geneught,
 Vooghdeffe van mijn Ziel, O Luft-hof van mijn vreught,
 Waerom neemt gy geen acht op al mijn droevigh smeken,
 Het herte wil (elaes !) van uwen Philis breken.
 Seght Philida, waerom, seght wreede moorderin,
 Waerom soo haet ghy my dus in mijn trouwe min ?
 Drie Jaren is het nu in defe tijt geleden,
 Dat ghy, O foete Maeght, van my zijt aengebden,
 Drie Jaren fegh ick Lief, die my in defe schijn
 Voorwaer wel drie-mael drie, en noch veel langer zijn :
 Wat is my tegenfpoet, wat is my al voor lijden
 En droef heyt toe-gevoeght, in plaetfe van verblijden,
 Elck uurtjen had fijn laft, veel lijden in 't begin,
 Veel lijden tot het end, ach leyder ! in de min.
 O al te ftrenghe Maeght ! O ongeluckigh Vryer,
 Geen trooft in het begin, op 't left noch geen bedyer.
 Hoe foud mijn treurigh hert verdragen defe pijn,
 Ick fegh u Philida, 't en kan niet langer zijn,
 Ick roep de Goden aen, op dat ick magh verwerven
 U lieve weder-min, of haestelijck te fterven.
 U Liefd' ! O ftercke Liefd' ! ghy quelt mijn jeughdigh hert,
 O bitt're minne-pijn, ondraeghlijck is u smert,
 Had tegen my oyt menfch van Liefde willen spreken,
 Dat fy soo krachtigh dwinght, en herten kan verbreken :
 Ick had daer me gefpot, en eertijts om gelacht,
 Maer nu bevind ick felfs, waer toe ick ben gebraght,
 Nu voel ick, dat de Liefd' kan vlees en bloet verteeren,
 En dat men in fijn Jeught fijn vreughde moet ontbeeren.
 O Liefde die my druckt, en soo geduerigh quelt,
 Waer door mijn foete vreught ter neder wort gevelt,
 De Lente van mijn Jeught verdwijnt vafte alle dagen,
 Gelijk een bloempje doet, dat door de winter-vlagen

Van hagel, wint en sneeu, op 't Velt bestreden wert,
 En staet als heel verdort, en tuyght alsoo sijn smert.
 Dus gaet het oock met my in dese droeve tijden,
 De Winter (ach elaes!) die komt my fel bestrijden,
 Soo menigh harde buy, soo menigh Noorder kaeck,
 Ick heden om de min en door de Liefde smaeck.
 De strenghe en harde Vorst die doet mijn bloempje treuren,
 Om dat ick in mijn Jeught geen trooft en magh gebeuren,
 De hagel en de sneeu, de felle Noorden wint,
 Die 't bloempjen van mijn Jeught onwaerdelijck verflint,
 Dat is het stuers gesicht, de troosteloose reden,
 't Verachten van mijn Min tot op den dagh van heden.
 Dat is in kort geseyt, de wreetheyt van die Maeght,
 Dien ick verkoren heb, maer noyt weer-liefde draeght,
 Van Philida, die trots en schemper is in 't spreken, (ken,
 Waer door mijn treurig hert van droef heyt schijnt te bre-
 Het groen, het lommer groen tuyght heden van mijn pijn,
 Al 't geen wat ick aenschou, wil treurigh met my zijn.
 Indien ick sie om hoogh, en streck my naden Hemel,
 En hoor dat soet geluyt, 't getier en al 't gewemel
 Van soo veel pluy-m-gediert, dat door malkander springht,
 't Schijnt of het van mijn smert en droef heyt stadigh singht.
 Den Hemel staet betreurt en is met my bewogen,
 Is met een rouwigh kleet vol dampen overtogen.
 Slaick mijn oogen neer, en sie op 't groene Velt,
 Daer is het noch veel meer om mijnen 't wil ontstelt,
 De bloempjes zijn verwelckt, de roosjes toe-gesloten,
 Sy staen in volle rouw, met droef heyt overgoten.
 Waer ick my henen keer, seer treurigh ick het vin,
 Om dat ick Philida soo trouwelijck bemin.
 Ach trouweloose Maeght! aensiet mijn bitter lijdén,
 Sal ick in eeuwigheyt my nimmer dan verblijden.
 Terwijl dat Philis dus uytstort sijn Minne-klacht,
 En is als buyten hoop van weder-min gebraght:
 Soo fiet hy daer van ver yet fwieren door de boomen,
 Hy fiet een jonge Maeght vast nader tot hem komen,

Hy breeckt van 't klagen af, hy speurt de Vrijster na,
 En wonder wat hy fiet, het is sijn Philida,
 Die wil haer in het Hof alleenigh gaen vermeyen.
 O seltsaem avontuer ! hoe kan het radt hem dreyen,
 Het schijnt voor hem een droom, hy stater op en kijckt,
 Hy weet niet wat hy denckt, en wie het anders lijckt,
 Sy nadert hem noch meer, hy fiet het voor sijn oogen,
 Sijn aengesicht besterft, sijn geest is op-getogen,
 Van vreughde schijnt dat hier den Hemel hem ontsluit,
 Stracks viel den Jongelingh met dese woorden uyt :
 Ha ! Philis wat geluck, hoe kan het doch geschieden,
 Dus in den Morgen-stont, dit wil wat vreemts bedieden,
 Ick sie hier door 't geboomt het geen ick noyt en dacht,
 Waer na ick heb gewenst : maer niet en heb verwacht,
 Ick sie mijn gulden Son van verre daer op rijfen,
 Wiens schoonheyt ende deught de Goden selven prijfen.
 O wonderbaer geluck ! dat heden my verতোont,
 Ick voel, dat in mijn Ziel een ander wesen woont.
 Wel op, o doffe geest, u vreught is nu geboren,
 Daer komt u ziels-vooghdes, u Lief, u uytverkoren,
 Om wien ghy menighmael soo treurigh hebt gedwaelt,
 En vaeck een blauwe schein in 't heymelijck ghaelt.
 Wat listen dat ghy socht, of wat bedeckte streken,
 Ghy konde nimmermeer de soete Juffer spreken,
 't Was al vergeefs geklopt, ghy moester buyten staen,
 En weder ongetrooft (als veel) te rugge gaen.
 Maer nu, ach Herder ! nu, ick sal u naem verfwijgen,
 Nu sult ghy tijt en uur te spreken haest verkrijgen,
 Een meer als groot geluck is heden my bereyt,
 Gelijck in sulck een staet oock menigh Vryer seyt.
 Wel op dan Cupido, komt nu met soete pijlen,
 Doorwont mijn Philida haer hertje onderwijlen,
 Vergunt my dese beed, dat ick op dese dagh,
 Mijn Lief door soet gevley tot liefde trecken magh.
 Terwijl dat Philis dus op-offert sijn gebeden,
 Soo komt de jonge Maeght vast nader tot hem treden,

Hy met een heuffe groet, en met een foet gelach,
Vertoont hem aen fijn Lief, foo vriend'lijck als fy mach,
Van vreughde weet hy niet, hoe dat hy haer fal smeecken,
Doch naer een kort beraet begint hy dufte fpreken :
Princeffe, die mijn ziel op 't alderhooghft verheught,
O Gulden Dagenraet ! mijn Lief; mijn levens vreught,
Nu fie ick, hoe het radt van avontuer kan dreyen,
En dat ick van 't geluck niet heel ben af-gefcheyen.
Een onverwacht Fortuyn, O foete Morgen-ftont !
Geluckigh dat ick my hier buyten dus bevont,
Geluckigh ja Godin, gelijk de daet kan leeren,
Dat ick in eenfaemheyt met u magh difcoureeren,
In eenfaemheyt, na wens, hier buyten in het Wout.
O Hemel wat geluck, 'k en had dit niet vertrout,
Dat fulck een foete faeck noch heden loud' gefchieden,
Het geeft een na-bedenck, dit wil wat vreemts bedieden,
Het is der Goden gunft dat fulcks my wort verleent,
Ach foete Philida! een weynigh u verkleent,
Mijn Lief aenfiet u flaef, en fet u hier wat neder,
Soo mijn gebedt vermach, Princeffe keert niet weder,
Aenfchout mijn ongeval, Godin hoort mijn geklagh,
Bedenckt en fiet aen my, wat of de Liefd' vermagh.
Wanneer de held're Son die aerd niet kan befchijnen,
Betreurt ftaet alle dingh, 't is of het moet verdwijnen,
Geen lely, bloem noch roos, geen groen noch aerdig kruyt,
En bloeyt gelijk 't behoort, noch uyt der aerden fpruyt,
Haer Jeughdigheyt verfwackt, de kracht wort in-getogen.
O Son ! ô Gulden Son ! hoe groot is u vermogen,
Soo ras ghy 't groene Velt met ftralen weer befchijnt,
't Verheught fich al-te-mael, 't voorgaende dat verdwijnt,
De bloempjes luycken op, de boompjes ftaen en bloeyen,
Men fiet het Jeughdigh kruyt aen alle kanten groeyen,
Dan ftaet het in fijn fleur en in fijn volle kracht,
't Is of het yder een van vreughde fchier toe-lacht.
Alfo, ô groote Son, Son van mijn jeughdigh leven,
En kan mijn teere Jeught geen vrucht noch bloeyfel geven,

't En zy dat ick aenschouw u lieffelijck gesicht,
 Waer door mijn droeve pijn een weynigh wort verlicht,
 Ten zy, ach waerde Lief, dat my u gulde stralen
 Met duysent soet vermaeck tot in het herte dalen,
 Dat nu gelijk een roos gants toe-gefloten staet,
 Die door de felle lucht verdwijnt en heel vergaet.
 Hoe soud mijn treurigh hert het leven weer verwerven?
 Terwijl het sonder u nootfaekelijck moet sterven.
 Mijn zieltjen, (ach) bedroeft met herten-leet gequeit.
 Dat als een bloempjen staet verschoven op het Velt, (mē,
 Wiens schoonheyt is verdooft, wiens glants is wegh-geno-
 Hoe soud dat eenigh fleur van schoonheyt weer bekomen?
 Ten zy dat my de Son van uwe vriend'lijckheyt,
 Uytmuntende Godin, gelijk ick heb geseyt,
 Met straeltjes overschijnt, O Lief dat wensch ick heden,
 Met straeltjes Philida, van u medogentheden,
 Waer door ick word getrooft, mijn zieltjen hem verheught,
 Maer buyten u Prinçes soo leef ick sonder vreught.

P H I L I D A.

Ey Philis, waerom dus, waer toe alfulcke reden?
 't Is noodeloos geseyt, onnut de tijt besteden,
 Wat spreeckt ghy van de Son, en van haer eygenschap,
 My dunckt het is voorwaer, het is maer sotte klap.
 De Sonne staen ick toe, is waerdigh om te prijsen,
 Dat hy nootfaeckelijck is, dat kunt ghy licht bewijsen,
 Nootfaeck'lijck moet hy zijn, indien het minste kruyt,
 Dat op den Velde wast, of uyt der aerden spruyt,
 Sal bloeyen op sijn tijt, en rijpe vruchten geven,
 Sal Menschen ende Vee met vreughden kunnen leven.
 Maer als in tegendeel, dat gulden aengesicht,
 Die lieffelijcke Son, dat aengename licht,
 Dat alle dingh verheught, sijn suyv're gulde stralen,
 Geduerigh op de aerd liet gierlijck neder-dalen,
 Tot in den hooghsten graet, en in sijn volle kracht,
 Hoe haest soud alle dingh zijn onder voet gebraght,

Geen

Geen mensch en fouder dan fijn aeffem konnen fcheppen,
Geen Vogel in de Lucht en foud fijn wiecken reppen.
Geen Bloempjen op het Velt, geen Roosjen in het Hof,
Hoe gierlijck dat het ftont, de fleur die moefter of;
Geen Boomen in het Wout, geen grafen in de Weyden,
Geen Beemden noch fo fchoon, die elders aen der Heyden
Belommert zijn met groen, en bleven in haer fleur.
Ach Philis! 't was dan haest een werelt vol getreur,
Al wat nu tot vermaeck en tot een vreught kan ftrecken,
Dat foud dan yder een tot droef geklagh verwecken.
Al wat u waerdigh oogh op aerd aenschouwen kon,
Soud' wesen als verfenght, door 't ftralen van de Son,
Elaes! wat droeve ftant was dit voor alle menschen,
O Philis! wat ghy doet, en wilt doch nimmer wenfchen
Geduerigh om de Son, vermits het niet en paff,
En anders niet en ftreckt als tot een groote laft,
Also kan oock de Son, de Son der Minne fchaden,
En 't herte van de mensch met droef heyt overladen.
Wie trekter voordeel uyt, fchoon hy fijn Lief aenschout,
Als hy doch treuren moet en leven ongetrouwt.

P H I L I S.

Godinne, 't is wel waer, de Sonne kan verderven,
En al wat fleurigh staet door hitte doen verfterven,
Maer als men even die, die fo verderven kan,
Stelt in fijn rechte graet, en dat hy nu en dan
Sijn foet en ftralend licht laet fchijnen onder tyen,
Princes bedenckt u felfs, wie kan hy niet verblyen?
Alsoo mijn Philida, moet oock een jonge Maeght,
Indien fy 't minfte punt van weder-liefde draeght,
Aen d'Herder, die haer mint, by wylen laten vloeyen
Een ftraeltjen tot fijn trooft, op dat hy oock mach bloeyen,
Gelijck een Bloempje doet, waer op de Sonne fchijnt,
Op dat hy niet in fmert en kommernis verdwijnt.

Waerom mijn Ziels-voogdes, sult gy noch langer veynsen?
 En voeden my noch meer geduerigh met gepeynsen:
 Met hoop of groote forgh, of ghy my mint of haet?
 Waer door ick steunen moet op uytterlijck gelaet,
 Dan op het soet gesicht, en 't loncken van u oogen,
 Waer door ick menighmael mijn selven vind bedrogen.
 Dan op u soete praet, of op een vriend'lijck woort,
 Dat by een seker vrient of elders wort gehoort.
 Dan op een heusse groet, die op de straet geschiede,
 Of buyten op het Velt by seker jonge Lieden;
 Waer dat ick immer kan, daer neem ick oogemerck,
 Alleen niet op de straet: maer dickmael in de Kerck,
 Daer kan ick menigh-mael uyt u gestatigh wesen
 Ten goeden of ten quaed, een seltfaem vonnis lesen,
 Daer steunt mijn Liefde dan op 't geen dat ick vermoen,
 Gelijck als in de Kerck veel jonge lieden doen,
 Die met haer soet gesicht en lodderlijcke wencken
 Een ander, die het fiet, licht geven na bedencken.
 Maer Lief, van dese last en groote slaverny,
 Uyt u medoogentheyt, soo maectt my heden vry,
 Ghy kunt uyt mijn gesicht mijn leet genoegh bespeuren,
 Hoe dickmael dat het staet bedroeft en vol van treuren,
 En dat ick eenfaem leef, dat weet ghy Philida;
 Daerom beweeght u Lief, ick soeck aen u gena.

P H I L I D A.

Sacht Philis, niet te hoogh, of meent ghy door u vleyen,
 Gelijck veel Jonghmans doen, my in het net te leyen?
 Hoort Philis, dit ist punt, dat my niet aen en staet,
 Om dat het menigh Maeght soo om de tanden slaet;
 Niet dat ick met een haet op u ben in-getogen:
 Neen, 't is een ander saeck, waerom dat geen medogen
 By my gevonden wert; de reden hebben kracht,
 Ick swijge van de rest, en Mint niet onbedacht.
 Hoe zijt ghy dus versot, en dwaelt vast in het duyfter,
 En maectt u selven vast aen sulck een lastigh kluyfter?

Wech

Wech, wech, met sulck een doen, wat leyter aen een Maeght,
Die dickwils ongeneught in haren boefem draeght.
Het fchijnt my wonder vreemt, ick kan 't niet binné houwé,
Dat Mannen foo veel weer doen om de fwacke Vrouwen,
My dunckt, indien ick was een fris en Jongh-gesel,
Noyt leed ick om een Maeght veel hartfeer of gequel,
Ick foud in sulck een fmert om niemant willen leven :
Maer eenfaem ende ftil tot rufte my begeven.

P H I L I S.

Ick hoor u wijfe Tongh, ick hoor u foete mont
Wel fpreken : maer Godin, het heeft geen vafte gront,
Wilt ghy, ô foete Maeght, ons van de wech af-wijfen,
Die al de werelt loopt, en alle menfchen prijfen,
Hy dwaelt befijden af, en fiet maer op den menfch,
Waer in, ô Philida, beftaet fijn volle wenfch ?
Leyt niet u hooghfte foet in 't lieflijck famen paren ?
Elck weet met fijns gelijk feer heughlijck te vergaren.
De Vogeltjes in 't Wout, elck na fijn eygen aert,
Wert even uyt natuer met fijns gelijk gepaert.
Men fiet dat yder is tot fijns gelijk genegen,
Waer ghy u oogghes flaet, ghy vint het aller wegen,
De Beesjes in de Wey, de Viffchen in de Zee,
Niet iffcr foo geringh van 't onvernuftigh vee,
Of 't weet met fijns gelijk feer aerdigh hem te voegen,
En fchept daer in vermaeck, met wonder groot vernoegen.
Ja Lief, wanneer men fiet het redeloofe kruyt,
Dat hier of ginder was, men treckter leeringh uyt,
Elck teelt op fijn manier, 't en is niet fonder werckingh,
De aert van haer natuer die geeft een groot opmerckingh,
En leert aen yder een waer op het alles dreyt,
Waer henen dat natuer den menfche felven leyt.
Wel hoe dan Philida, of zijt ghy fonder wesen ?
Ick hoop niet, O Godin, dat my dit ftacet te vrefen,
Dat by foo foeten Maeght niet dan als ftrengheyt woont,
Terwijl ghy in het minft u Philis niet verfchoont :

Of datter geen natuer, noch werckingh is te vinden,
 In u, ô Sonne-bloem, tot trooft van u beminde,
 Dat ghy van alles vreemt en soo verbaftert zijt,
 Dat ghy om Lief noch leet bedroeft zijt of verblijt,
 En datter noyt geen hoop van vrucht iste bekomen;
 Maer dat ghy zijt ontzielt gelijk de dorre Bomen,
 Ach Nimphje! soo ghy u in sulck een schijn vertoont,
 Waerom heeft Godt u dan met schoonheyt soo gekroont?
 Indien ghy heden blijft gants sonder mede-dogen,
 Waer toe (ach Coningin) dan sulcke soete oogen?
 Die helder als de Son, en klaerder als de Maen,
 Geduerigh in 't gesicht van u Beminde staen,
 Waer toe dan Philida soo vriendelijck van wesen,
 In schoonheyt boven maet, in deughden uyt-gelesen?
 Natuer heeft u vergeefs dit alles me gedeelt,
 Soo ghy in wreetheyt blijft, en sulcke parten speelt.

P H I L I D A.

Wel Philis, soudt ghy dan een Maeght terstont misgonnen
 Haer schoonheyt, om dat ghy daer van wert overwonnen?
 Misgunt ghy haer 't gesicht, en 't vriendelijck gelaet,
 Om dat het u terstont niet als ten dienste staet?
 Om dat ghy van den boom de vruchten niet kunt plucken,
 Soudt ghy den boom daerom stracx uyt sijn plaetse rucken?
 Wilt ghy alleen uyt nijt, en uyt een puere haet
 Volbrengen sulck een Wet, o Philis, dit is quaet,
 Daer wort geen Liefd' geteelt by sulcke wreede harten,
 Swyght van de Maeghden stil, dit zijn al snooder parten.

P H I L I S.

O soete Philida! dit waer mijn dapper leet,
 Dat oyt mijn jeughdigh hert met nijt soudt zijn beleet,
 Dat ick misgunnen soud' de fleur van iemants leven,
 Dat kan met ware daet my noyt zijn toegeschreven.
 Neen Lief, geen mensch op aerd en leefster soo geringh,
 Die van my wert misgunt het alderminste dingh,

Veel

Veel min dan (O Princes) foud' ick uyt nijdigheden
Misgunnen waerde Lief u fchoonheyt sonder reden.
Ick fweere by de Min, die 'k in mijn herte draegh,
Dat ick ontfchuldigh ben: maer dat ick even ftaegh
In kommerniffe leef, uyt vrees van eenigh fmerte,
Die neder-dalen mocht omtrent u Maeghd'lijck herte.
Ick fweere by de trouw, die ghy voor oogen fiet,
Mijn zieltje wort gekrenckt, u fmert is mijn verdriet.
Wel op, O Ziels-vooghdes! u blijfchap is mijn vreughde,
Wel op, O Gulden-Son! O Lufthof vol van deughde,
Revier vol van vermaeck, Fonteyn vol foetigheyt,
Mijn waerde Ziels-Godin, wat dienter meer gefeyt.
Ick fweer foo dier ick kan, ja by mijn eygen leven,
Dat ick u Philida fal nimmermeer begeven.
Mijn Liefd' fal niet vergaen, door druck noch ongeval,
Voor dat de bleecke doot ons beyde fcheyden fal.

P H I L I D A.

Ja Philis, 't is gefeyt! maer Vryers hebben luymen,
Haer eeden die fy doen die zijn gelijk de pluymen,
En vlieden in de wint, 't is op het avontuer,
Hoe dat de trouw bevalt, 't zy in het foet of fuer,
My dunckt het is niet waert, om breet hier van te fpreken,
Het is nu fcheydens tijt, wy moeten nu af-breken.

P H I L I S.

Ey foete Philida, niet al te ras en gaet.

P H I L I D A.

Neen Philis, 't moet gefchien, het wort voor my te laet.
De tijt die roept van gaen: maer dit moet ick noch feggen,
En wilt niet al te vast u Liefd' op iemand leggen,
Het in-gebeelde foet dat wort licht tot een plaegh,
Of beelt hem Philis in, dat ick oock Liefde draegh.

P H I L I S.

Godin dit is de gront, de gront van mijn vertrouwen,
Waer op (ach Philida!) foud Philis anders bouwen?

Soo ick door dese hoop niet wierde staegh gevoet,
 Soo was mijn vreught gedaen, en lagh haest onder voet:
 Waerom dus langh geveynst? ey Philida wat reden,
 Wat isser in de weegh, wat zijn 't voor tegenheden,
 Die my aen alle kant bestrijden met der daet,
 Waer door ghy dickmaels toont aen my een stuers gelaet?
 My valt hier weder in, 't geen ick u hoorde spreken,
 't Beginfel luyde dus: maer vorder bleef het steken,
 De reden hebben kracht, waerom ick niet en min,
 Ach Lief, voldoet mijn beed, seght my, wat schuylt hier in,
 Wat sal ick Velt-godin doch uyt dit woort besluyten?
 Soud uyt u herte selfs de tegenheyt wel spruyten?
 Of soude wel de Brugh niet al te vaste staen,
 Waer over dat de Liefd' van u Godin moet gaen?
 De Brugh van Rijcke Schat, en van de ronde schijven,
 Het welcke menigh trouw doet achter-wegen blijven,
 Of ben ick u te boers, en van te slechte Staet,
 Wat isser doch in my het gene dat ghy haet?

P H I L I D A.

Hoort Philis, in den Echt veel Wetten zijn beschreven,
 Waer na dat Man en Wijfte samen moeten leven,
 Hy sy dan Jonck of Oudt, die hem na trouwen set,
 Is, sonder tegen-spraeck gebonden aen de Wet:
 Maer eer men daer toe komt soo magh men balanfferen,
 En 't Huw'lijck hem tot nut, of tot sijn hinder keeren.
 Veel streeckjes gaender om, bysonder in de Min,
 Daer steeckt, alsoo het schijnt, de meeste soetheyt in:
 Maer Vrysters fiet wel toe, 't en zijn geen kleyne faken,
 Men kan oock door de Min in dapper lijden raken,
 Men fiet het menighmael, hoe 't in den Echten-staet
 Contrary als men meent, met jonge lieden gaet,
 't Is al geen Gout dat blinckt, noch oock niet aller wegen
 Komt soete Liefte bed, daer wort soo veel verswegen:
 Het is een fraeye saeck die soo geluckigh trouwt,
 Daer Liefde krachtigh blijft, en nimmermeer veroudt.

Het

Het woort is niet vergeefs, men magh het wel bedencken,
't Slaet menigh om de tand, het kan soo dapper krencken :
Wanneer als door de trouw de Bruyt is in de schuyt,
Soo zijn, geloost het vry, beloft en eeden uyt.
Het is niet langh geleen, daer was een aerdigh Vryer,
Hy scheen voor alle man een al te grooten lijer,
Hy klaeghd' aen yder een sijn droef heyt en sijn noot,
Sijn aensicht was gestelt gelijk de bleecke doot,
Sijn Liefje was bekent, elck wister van te praten,
Men gaf de Vrijster schult, de strijt was boven maten,
Het gingh op 't alderleest soo hoogh, dat oock de Meyt,
Waer dat sy quam of stont, haer altoos vond bekeyt,
Al-eer sy omme-sagh, hy was haer op de hielen,
Het scheen hy soud' door Liefd' hem selvé schier vernielen,
Hy klaeght haer even staegh, hy smeect haer wonder soet,
Hy looft al wat hy magh, hy maeckt het Meysje vroet,
Het sal in alle dingh volmaeckt door Liefde wesen,
Hier mede weet de Gast de Vrijster te belesen :
Sy op het goet geloof, ty slaet de Vrijer aen,
En meent, 't sal voor de wint in alle dingen gaen.
De Joncker is geruft, het gater op een trouwen :
Maer wie het alder-eerst soo dapper is berouwen,
Dat weet de gene wel, die eertijts Vrijster was,
Die menigh vreemde klucht van and're Vryers las.
Nu gaet het in de wint, de Man die wil niet deugen,
Is altijt even dwars sijn Vrouw in alles teugen,
De Liefd' is nu gedaen, de brant die is verkoelt,
Daer is een groote twist, daer leyt men nu en woelt.
Men hoort'er menigmael, och mocht ick weer ontrouwen,
Ick soud den Echten-staet mijn leven langh wel schouwen,
Al wat de Vrouwe doet, noch is het nimmer wel,
Nu weet hy van geen Liefd', nu is hy al te fel, (men,
Hy heeft geë eer noch schaemt, voor niemant wil hy schro-
Hy durft op d'hooghste trap van alle wreetheyt komen,
Hy slaet sijn Bed-genoot, hy stootse van hem uyt,
Is dit niet voor de wint, is dit geen blijde Bruyt?

Wat dunckt u als de Liefd' soot' samen is gebrouwen,
 Sal dit met reden niet een Maget achter-houwen?
 De Vryers zijn te loos, ick hebber meer gekent,
 Men schein een blijde Bruyt: maer 't schip is haest gewent.
 Ick hebse wel gesien, die oock om 't goetjen trouden,
 Maer die het kort daer na soo jammerlijck berouden,
 Het goetje was verteert al eer men omme sagh,
 De Weyd die wierde kael, 't en bleef niet als het plagh,
 De Jonghman, niet gewent tot wercken noch tot sloven,
 Gaet by de Grooten om, en Moeder sit bedoven,
 Ja tot de ooren toe, in alderley verdriet,
 Vermits sy 't Huysgesin in soberheden siet.
 Een ander die na wens een Dochter heeft verkregen,
 Die deughtsaem is en schoon, met rijkdom daer beneven,
 Van alles wel versien, die slaet haest achter uyt,
 En maect al me op 't lest haer tot een droeve Bruyt:
 Men leeft als sonder Wet, men treet sijn plicht bezijden,
 In plaetse van de vreught soo komter bitter lijden,
 De trouw die wort beklaeght, betreurt in alle dingh,
 Men seyt, O droevigh uur, doen ick na trouwen gingh.
 Dus sit de Vrouw en kermt, en draeght vast dunne wangen,
 Wie soud na sulck een Staet sijn leven oyt verlangen?
 't En is altoos geen Liefd' geen vrientschap voor en na,
 Als 't was met Coridon en met sijn Silvia.

P H I L I S.

My dunckt (ô Philida!) dat ghy door sulcke reden
 Hier mist het rechte spoor, en gaet bezijden treden,
 In 't stuck van trouwe Min; geen trouwe Minnaer wort,
 Door iemants quaet misbruyck in sijne trouw verkort,
 Men magh geen trouwe Min met recht daerom versmaden,
 Om dat een ander doet veel trouweloofse daden,
 Soud ick u waerde Nimph belasten met het quaet,
 Het welck een ander doet, dat waer een slechte daet:
 't Is waer mijn Herderin, het misbruyck in het trouwen
 Dat schuylt wel by de Mans; maer oock wel by de Vrouwen,
 't En

't En is, gelooft dit vry, alleen niet by de Mans,
De Vrouwe brengt in 't huys dickmael een vreemden dans,
Een staeltje kunt ghy sien aen onse lieve Floris,
Hoe wort de Man gefopt, wat is 't een foete Joris.
Hoe menigh Jongelingh zijn ongeval beklaeght,
Die van fijn eygen Vrouw geduerigh wort geplaeght,
En moet gelijk een flaef op haer gedachten leven,
Indien hy vrede wil, moet fchoone woorden geven,
De Vrouwe leeft als een Heer, hy als een flechte bloet,
En hoort noch knorren toe in alles wat hy doet.
Een groote flaverny, tot fchande van de Mannen,
Die uyt haer heerschapy haer felven laten bannen,
Die van den grooten Heer gestelt zijn als het Hooft,
En werden door een Vrou van al haer glants verdooft.
Veel Maeghden zijn wel foet, soo langh fy zijn te vrijen;
Maer als men is getrou, dan zijn het snoode prijén.
Soo ghy u ooghjes Liefseens gins en weder flaet,
Ghy sult haest kunnen sien, hoe 't met de Vrouwen staet,
't En is soo fuyverlijck met haer niet, als ty schijnen,
Sy doen soo menigh man van hartseer schier verdwijnen,
Den een die is te snaps, den ander is te luy,
De darde heeft somtijts al vry een sotte buy,
De vierd' is achteloos, en gaet verkeerde wegen,
En laet haer niet aen 't huys, noch huys-gefin gelegen.
De vijfde lorft en borght, en foeckt de Lombert an,
En teert het geltjen op, veel flimmer als de Man.
Of schoon den goeden knecht moet op het water fwerven,
De Vrouwe niet-te-min die gaet het al bederven.
Een ander iste proncks, gaet alijt even net,
Of 't wesen magh of niet, het wort er op gefet:
Het zeyl dat moet in top, al soud' het namaels rouwen,
Een Vrou (ô Philida!) die kan veel wonders brouwen.
Indien fy niet en is te vijs, of al te reyn,
Dan is fy dickwils soo, dat yder groot en kleyn
De walge van haer heeft, ja foud'er schier van koren,
Vermits fy in haer vuyl van kladdigheyt wil smoren.

De reſte die te veel maect van het huys haer werck,
 Daer moet de Man op ſtraet, of elders in de Kerck,
 Jan Hen die moeder uyt, 't en magh niet zijn geleden,
 't Is over alte reyn, hy macher niet op treden;
 En als de goeden Man komt met een vrient oft twee,
 Dan hanght terſtont de lip, dat doet haer dapper wee,
 Dan fiet de Vrouwe fuer, en heeft veel norſſe vlagen,
 Dit, en noch duyſent meer, dat moet de Man al dragen.
 Ick ſwijge van de reſt, en noch van hooger quaet,
 Waer door het huys-gefin vervalt en onder gaet.
 Ey laet ons dit propooft om reden wat in-binden,
 In plaetſe van het fuer het ſoet voor d'Echt uyt-vinden.

P H I L I D A.

Neen Philis noodigh iſt, indien men niet en peylt
 Wanneer men 't Lant genaect, het ſcheepje wort verſeylt,
 Dit weet de Zee-man wel, al eer 't u oock beſwaerde,
 't Is noodigh, dat men dit ſtelt in ſijn rechte waerde:
 Want als men onbedacht het trouwen onderwint,
 In plaets van ſoete vreught men ongeneughte vint.
 Wel Philis tot beſluyt, laet ons die reden ſtaken,
 Ick moet hier in het Hof mijn geeſt noch wat vermaken,
 Ick wens u goeden dagh, ghy Herder weeft geruft,
 Soeckt waer het u belieft, vermaeck en ſoete luſt.

P H I L I S.

Ick wenſte Philida, dat ick u mocht geleyden,
 Ick ſal hier in het groen u wederom verbeeyden.

Philis klaeght by hem ſelven.

Terwijlſen dat ick hier mijn Philida verwacht,
 Soo ſtort ick heden uyt mijn droeve Minne-klacht.
 O vruchteloofe Min! wat heb ick onderwonden,
 'k Heb lange tijt gefocht: maer (lacy!) niet gevonden,
 'k Reyck na de Morgen-ſtar, die aen den Hemel ſtaet,
 Ick wil 't geen ick niet kan, O al te ſoete daet.
 Ick ſie, dat ick de Son (ach leyder!) ſoeckt te tergen,
 Dat ick den Hemel ſelfs wil ſware dingen vergen,

Ick wil, (ô soete Nimph) ick wil de Silv're Maen,
Die yder tot een pronck fiet aen den Hemel staen,
Alleen tot mijnen dienst, en uyt haer plaets gebiedten,
Onmogelijck Godin, welck nimmer sal geschieden :
Alfoo, O friffe bloem, is dat ick u bevin,
(Elaes !) de ware daet van mijn verdwaelde Min,
Min, ja verdwaelde Min, met duysent kromme wegen,
Waer toe ben ick gebraght, waer toe ben ick genegen ?
Seght gulden dageraet, seght vriendelijcke schijn,
Hoe komter in mijn hert al-sulck een snood fenijn ?
Hoe komt de wreede Min soo strengh mijn ziertje plagen,
Dat ick daer over moet inwendigh rouwe dragen ?
Dat ick u soet gesicht met smert aenschouwen moet,
En dat ick werd met spijt tot in mijn Ziel gevoet ?
Wat macher voor vergif omtrent u ooghjes sweven,
Wie heester in mijn hert de Liefde dus geschreven ?
Waer door ick, als geparft, de Min ach laes begon,
Vooghdeffe van mijn Ziel, O Lief, O gulden Son !
Wiens stralen dat van ver soo krachtigh my beschijnen,
Dat ick van hitte smelt, van brant schier moet verdwijnen.
O Philida ! indien ick ront uyt spreken mocht,
En dat ghy al mijn leet eens grondigh ondersocht,
Wat soud den Hemel u al soetigheyt verklaren,
Ghy soudt (O Philida) u anders openbaren.
Ick segh noch ander-mael, ghy soudt mee-waerdigh zijn,
Indien ghy Herderin wift van mijn droeve pijn.
Maer nu ach mijn Godin, waer op sal ick vertrouwen ?
De Minne werckt in my wel duysent-werf berouwen,
Ick sie aen u gesicht, ick spur aen u gelaet,
Dat ghy die u bemint paeyt met een losse praet,
Ick werd als om-gevoert, twee-strijdigh zijn de reden.
O wonder ! hoe kan 't zijn, 't en is niet langh geleden,
Dat my een soete les gants aerdigh wierd verhaelt,
Waer in u weder-min wierd konstigh af-gemaelt:
Maer 't valt heel anders uyt, 't schijnt of de Minne-Goden
Uyt wan-gunst en uyt haet zijn van my af-gevloden.

Wanneer ick u aenschou, soo legh ick met geklagh,
 O ongeluckigh uur, doen ick u eerst aensagh,
 En dat ick wierd beroert, om u met hert en sinnen,
 Met hoop en groote sorgh volkomen te beminnen.
 Godinne van de Liefd', waer komt het my van daen,
 Ondeckt my, waer de Min soo snel is uyt ontfaen?
 Daer is geen soet gevley, geen omganh noch geen smeken,
 Geen locksel tot de Min noch soete Minne-streken,
 Ten weder-zijd' geschiet, daer is by niemant schult;
 Nochtans soo is het hert met Liefde gants vervult.

E C H O.

Wie klaeght hier van sijn Min? versoeckt gy iets te weten?
 't Beginsel van u smert, dat zijn u Liefs secreten,
 Die ghy van goeder handt seer gunstigh hebt gehoort,
 Waer door u jeughdigh hert tot Liefden is bekoort,

P H I L I S.

O wonder! wat ick spur, wie hoor ick ginder spreken?
 't Schijnt of het uyt de aerd of elders komt uytbreken,
 't Is d'Echo na my dunckt, en dien ick hoor van veer,
 Ach, staet een weynigh stil, 'k versoeck aen u noch meer.

E C H O.

Meer, Philis let hier op, het zijn omtrent drie Jaren,
 Dat u de Min begon secreet'lijck t'openbaren,
 Drie Jaren, dat ghy eerst verfocht aen Philida,
 Die ghy niet spreken kunt; maer leeft noch op gena:
 U Liefde die gaet hoog, maer kunt noch niet verwinnen?
 Noch 't hert van Philida ontfteken tot weer-minne.

P H I L I S.

Is in het herte dan van Philida geen lust
 Tot Liefd' noch weder-min? en leeft sy gants gerust.

E C H O.

E C H O.

Geruft, maer niet geheel, haer zieltjen heeft bewegen,
 Nochtans fy gaet de min aen alle kanten tegen,
 U Philida die wort by wijlen omgevoet,
 En tot de weder-min van Philis fchier beroert:
 Sy draeght een gunftigh hert, maer kan haer wederhouwen,
 't En gaet foo hooge niet, om Philis noch te trouwen.
 Soo ras als Philida haer Philis maer aenfiet
 Ontfet haer teer gemoedt, haer verru die verfchiet,
 Somwijlen op de Stract, by wijlen op den wege,
 Waer dat hy haer ontmoet, of by geval komt tegen.
 Somwijlen voor haer deur, fomwijlen in de Kerck,
 Daer fpeurt men aen 't gelaet een wonder oogen-merck,
 Daer kan een lieflijk root by wijlen boven prangen,
 Daer fiet men menigh blos op hare teere wangen;
 't Welck tekens van de Min, van weder-liefde zijn,
 Schoon of het wort bedeckt met een geveynsde fchijn.

P H I L I S.

Soud Philida tot my wel eenigh gunfte dragen,
 En fcheppen uyt mijn min een heym'lijck wel-behagen?

E C H O.

Behagen, weet ghy 't niet, het wesen dat vermelt,
 Of Philida geen Min in 't heymelijck en quelt:
 Soo ras en worter niet van Philis oyt gefproken,
 Of 't hert wort als een roos in vrolijkheyt ontloken.

P H I L I S.

Ick wenfte, dat ick mocht de reden van u weten,
 Het fchijnt, dat Philida heeft Philis heel vergeten,
 Of dat dees Herderin my houdt als voor een fot,
 Of dat fy met mijn Min geduerigh drijft de spot,
 Dit fpeelt my, waer ick ga, geduerigh in de finnen,
 Dit geeft my groote fpijt, en baert verdrietigh minnen.

E C H O.

Minnen, ey Philis swijght, een-mael is u geschiet
 De gunst, alwaer omtrent ghy u niet vinden liet,
 Het scheen of ghy de spot met Philida woud drijven,
 Alleen door u vertreck, en door u achter-blijven,
 En t' sedert is 't compas met u gants omgedreyt,
 En zijt van alle hoop tot dese tijt ontseyt.

P H I L I S.

Wel hoe, het schijnt een droom, dat ghy mijn weder-varen,
 't Geen heym'lijck is geschiet, so duyd'lijck kunt verklaren.
 Was oock de jonge Maeght niet in haer eer gekrenckt,
 Was 't herte niet ontfelt? gelijk men dat wel denckt.

E C H O.

Denckt vry, dat Philida met spijt was in-genomen,
 Als sy geen Philis sagh omtrent noch by haer komen,
 't Was van een Jongh-gesel een al te slecht bestaen,
 Daerom soo schijnt voor 't oogh u vrijery gedaen.

P H I L I S.

't Is vreemt, al wat ick hoor, 't zijn wonderlijcke daden,
 't Schijnt of den Echo weet mijn gantsche saeck te raden.
 Soud Philida hier door nu blijven onbeweeght,
 Schoon of haer Philis steets een hert vol Liefde dreeght?
 Aen wesen en gelaet, aen woorden ende wercken,
 Ick vraegh noch ander-mael? indien het so gebeurt,
 Soo is de kans versien, soo leef ick oock betreurt.

E C H O.

Treurt Philis soo ghy wilt, het zijn u eygen rancken,
 Ghy hebt u Philida in 't minste niet t'ondancken,
 U is noch naderhandt een ander saeck geschiet,
 Waer in dat ghy u schult niet als te klaerder fiet,

Ghy hebt de soete Maeght selfs mondelingh gesproken,
Het smeken stond aen u, aen u heeft het ontbroken.
Wech met u suere mont, wech met u stuers gelaet,
Wanneer ghy naer u wens met u Beminde praet.
Siet voor u, dat ghy noyt van iets begint te roemen,
De schult die is by u, ghy kunt het niet verbloemen.

P H I L I S.

Ick vind my overtuyght, de reden hebben kracht,
Vermits dat ick mijn plicht niet recht en heb betracht.
Soud Philida dan noyt genegen zijn te minnen,
Sal ick in eeuwigheyt haer nimmermeer verwinnen.

E C H O.

Verwinnen, 't kon geschien, ick segh voortaan geen meer,
Het eynde van u faeck dat weet den Opper-Heer,
Die sal het door den tijt u alles openbaren :
Wat Godt te samen voeght, dat sal in 't end noch paren.

P H I L I S.

Nu dient my goeden raet, het schijnt met my gedaen,
Ach Philida ! wat sal u Philis nu bestaen ?
Door noots-dwang nu gearst so sal ick moeten scheidten,
En met een stille geest een beter lot verbeyden.
Ach Philida ! door noot, soo neem ick een besluyt,
En segh adieu mijn Lief, mijn uyt-verkoren Bruyt :
Adieu mijn hooghste schat, fleur van mijn jeughdigh leven,
Adieu mijn Sonne-bloem, die ick nu moet begeven,
Adieu o Morgen-ster, die my door Liefde voet,
Adieu mijn Gulden-Son, om wien ick treuren moet.
Adieu, Godin adieu, ghy pronck van alle Vrouwen,
Adieu Princes, die ick verlaet met duysent rouwen.
Adieu o soete Nimph, aenschout u dienaers leet,
Adieu roem-waerde Vrouw, gedenckt aen 't geen ghy weet.
Adieu mijn Ziels-Matres, die ick niet mach vermanen,
Adieu mijns herten troost, adieu met droeve tranen,

Adieu Lust-hof vol vreught, ick hoop soo langh ick leef,
 Adieu mijn Ziels-Fonteyn, die 'k nimmermeer begeef.
 Den Hemel die gun my in liefde te volherden,
 Dat ghy mijn Echte Vrou, en ick u Lief magh werden.
 Adieu dan voor het laetst, met droef heyt ende pijn,
 A dieu mijn Lief, adieu, het moet gescheyden zijn.
 Maer eer ick noch vertreck, hoe, sal ick dan soo icheyden?
 Bedaert mijn droeve ziel, en laet u niet verleyden,
 Daer mocht noch eenigh hoop by avontuer op- staen,
 En ick haer spreken moght, 't is best van niet te gaen,
 Daer komt licht on versiens een toeval in de minne.
 O wonder! wat ick sie, daer komt mijn Velt-godinne,
 Mijn troost, mijn toe-verlaet, wat dienter nu gedaen?
 'k Sal met mijn droeve klacht haer in 't gemoete gaen.
 Ach Philida! ick wacht alleen op u medogen,
 O Liefde die my druckt! hoe groot is u vermogen,
 Ick dwael in mijn verdriet, ey soete Philida,
 Gunt, naer u soeten aert u Phillis eens gena,
 Mijn heet en brandent hert dat is aen alle zijden
 Benauwt, o droeve min! wat brengh ghy duyfent lijden,
 Indien ghy eenigh gunst in uwe boesem draeght;
 Soo denckt (ô Gulden Son!) hoe dat ick word geplaecht,
 Hoe dat ick ben omringht van buyten en van binnen,
 En hoe ick strijden moet, my selven t'overwinnen.
 't Schijnt dat ghy soete Nymph geduerigh my versmaet,
 In alles wat ick doe, of wat ick heden laet,
 Soo ick iets van mijn Min bedenckaen u te schrijven,
 Ghy weet met aerdigheyt een klucht daer mee te drijven,
 Mijn rijmpjes die ghy fiet, vol droeve Minne-klacht,
 Die worden even selfs oock met de Min veracht,
 Mijn Min, verdoolde Min, die ick met smert moet dragen,
 Die my niet anders leert dan als ootmoedigh klagen.
 Door dwangh (elaes!) geparft, buygh ick my voor u troon,
 Had ick een Konings macht, of droegh een Keyfers Croon,
 Door mijn eerwaerdigheyt soud' ick tot Liefde dwingen
 U Maeghdelijck gemoedt, met and're duyfent dingen.

Vermits het meeste Volck alleen op rijckdom siet,
Soo dunckt my weerde Maeght ghy om die reden vliet,
De rijckdom my belet, om u te mogen spreken,
Hoe soetjes dat ick vley, 'k blijf echter noch verfteken.
En schoon het eens gebeurt, en dat ick by geval
Een woortje met u spreeck, noch is het niet met al,
Ghy toont u wonder schuw, en schijnt niet wel te vreden,
En laet my heden gaen onwaerdigh tegens reden,
U vriendelijck gesicht dat staet niet lief-getal,
Geen kusje laet ghy toe, wanneer ick scheyden sal.
O soete Philida! wat magh u weder-houwen?
Dat ghy geduerigh spreeckt van nimmermeer te trouwen,
Dat ghy u soo bedwinght, of is 't om eer en Staet,
Om glory van de wer'lt, die als een damp vergaet?
Wat vrees magh by u zijn, seght Lief, wat kan u deeren?
Sal ick u soet gesicht in eeuwigheyt ontbeeren?
Sal ick verlaten zijn, en leven sonder vreught,
En dwalen in de nacht van droevigh ongeneught,
De nacht van duyfterheyt vol hoopeloofse minnen,
Door-vlochten met veel leet, en met beroerde sinnen.
Beweeght u Philida, aensiet mijn treurigh hert,
En maeckt my eenmael los van dees bedroefde smert.

P H I L I D A.

Wel Philis, soete knaecht, al wederom te klagen,
En my het oude les van Liefde voor te dragen,
Het klagen lieve Vrient, als 't even staegh geschiet,
Dat is een lastigh dingh, men hoort het met verdriet,
Wel aen, indien ghy wilt, laet u ten besten raden,
Dus steets in ongeneught te leven kan u schaden,
Ghy zijt een Jongh-gesel, en vry een geestigh quant,
Soeckt die u lieven wil, en houdt de overhant,
Voor my, het is vergeefs, ghy quelt u eygen sinnen,
Ick ben, in kort geseyt: noch niet geneyght te minnen.

P H I L I S.

De mondt (ô Philida) spreekt dickwils met bescheyt,
 't Geen 't herte niet en meent, 't wort soo wat omgedreyt,
 In 't minnen, naer het schijnt, soo magh dit vry passeren,
 Een Vryer, die wat weet, kan haest dit lesje leeren,
 Het is een oudt gebruyck, men noemt het eerbaerheyt,
 Men prijft oock sulck een Maeght, die stracx niet ja en seyt.
 Het is der Vrysters aert, haer soo wat schuw te dragen,
 De Vryers haer natuer, te smecken en te klagen:
 Op dese Noord-Star Lief is dat mijn Scheepje zeylt,
 't En kan mijn schult niet zijn, soo my de Hav en feylt.

P H I L I D A.

Al stelt ghy dit voor vast, 't saljeert noch menigh-werven,
 En dat een Vryer moet sijn soete Liefjen derven,
 't En is geen vaste wet gelijk ghy heden drijft,
 Want menigh Maeght is schuw, die soo geduerigh blijft.

P H I L I S.

Ja Philida 't is waer, wilt ghy ten nauwsten keuren:
 Maer maekt eens onderscheyt, wat fiet men meest gebeuré?
 Het is een oude spreuck, fiet wat de Liefd' vermagh,
 Geen Eycken-Boom en valt ten eersten met een slagh,
 Een Vryer, die het meent, en sal niet eens versoecken:
 Maer wel verscheyden-mael, en stadigh hem verkloecken,
 Sijn Liefde, dien hy draeght, hy dickmaels openbaert,
 En soo de Vryster is vry van een goeden aert,
 Sy sal hem als een vrient de saeck ten besten houwen,
 En op het alderleest noch willigh met hem trouwen.

P H I L I D A.

Ist soo, gelijk ghy seght, en worter dus gedaen,
 Wie kan na rechten eys dit alrijt tegen staen?
 Geduerigh en met kracht, gelijk de Vrijers strijden,
 Dat kan geen teere Maeght noch jonge Vrijster lijden.

P H I L I S.

De Strijdt-Godin, 't is waer, wort even als met kracht
In 't Leger van de Min geduerigh uytgewracht,
Maer let wel Philida, dit frater weder tegen:
Wie kan een forsse Maeght tot weder-min bewegen,
Sy slaet de Vryer af, al schoon sy hem bemint,
Soo langh als 't haer belieft, en vreughde daer in vint.
Dit recht dit heeft een Maeght, dit moet de Vryer lijdén,
En daerom magh hy oock geduerigh weder-strijden,
Op hope van gewin: maer 't is geen rechte munt,
De Vrijsters is te veel in dese saeck gegunt,
Een Vryer b'hoord' geen meer als driemael af-geslagen,
En naden darden slagh soo moest hy niet meer vragen.
De darde slagh moet hem soo veel al zijn geseyt,
Hooft Vryer, houdt u rust, en soeckt een ander Meyt,
Daer mee waer 't liedtjen uyt, dan had men vaste peylen,
Nu hooft men langén tijt, en noch soo kan het feylen.
Voor my, ick wenste wel, en datter sulck een wet
Voor yder Jonck en Oudt in 't minnen was geset:
Maer noch in dese strijt soo heb ick goet vertrouwen,
En dat mijn Philida haer niet sal achter-houwen,
In schijn noch veynsery, gelijk als veel geschiet.
En dat men leeft op hoop, en dan als weder niet,
Neen Philida, mijn dunckt, dat ick kan anders mercken,
En dat getrouwe gunst sal blijcken uyt u wercken.
Hier mede mijn Godin, soo dunckt my tot besluyt,
Dat ick de Bruygom ben, en Philida de Bruyt:

P H I L I D A.

Neen Philis, lieve Knecht, dit slot en heeft geen reden,
Men gaet soo onbedacht niet in het Huw'lijck treden,
Al worter in de Min wat boertery gepleeght;
't Is noodigh dat men dit wat rijp'lijck overweeght.
Soudt ghy met Philida genegen zijn te trouwen,
Verstaet wel wat ick vraegh, en soudt u niet berouwen?

P H I L I S.

Dit is een vreemde flach, wel Lief, wat vraegh is dit,
 Te meer om dat ghy weet, dat liefd' mijn hert besit,
 En dat ick heb geleeft op hoop verscheyde Jaren,
 Om met u in den Echt door Liefde t'faem te paren,
 Soo is mijn antwoord dit, en segh dan Philida:
 Op het berouwen neen, en op het trouwen ja.

P H I L I D A.

Hebt ghy de saeck al wel met voordacht overwogen?
 Bedenckt u eerst te recht, al eer ghy wort bedrogen.

P H I L I S.

Noyt kan ick in der daet van u bedrogen zijn,
 Sooghy in trouheyt liefst, en sonder valsche schijn,

P H I L I D A.

Soo trouwheyt in de Min staet vast ten weder-zijden;
 Soo isser geen gevaer van iets bedrogh te lijden.

P H I L I S.

Op trouwheyt ick versoeck u tot mijn Echte Vrouw,
 En op u trouwheyt ick ten vollen my vertrouw.

P H I L I D A:

Ghy soudt tot weder-min een Maget schier bewegen,
 Al was sy tot de trouw noch minnen niet genegen:
 Maer laet ons hier in 't kort wat vraeghjes stellen voor,
 Soo wat discours gewijs, ey geeft noch wat gehoor,
 Ick sal geen sorte klap, geen lossen reden maken,
 Het gene dat ick meen, zijn huysfelijkke faken.
 Wanneer ghy Philis dan naer wenschen waert getrouwt,
 Met dees die ghy bemint, en die ghy nu aenschouwt,
 Soudt ghy u leven langh in vreed dan kunnen leven,
 En onder 't huys-verdriet gewilligh u begeven,
 Soud ghy een swacke vrou doen billick onderstant,
 En bieden na den eys getrouwelijck de hant?

P H I-

P H I L I S.

Ja Philida, ick soud mijn trouwheyt noyt ontrecken,
Mijn hert met al sijn kracht dat soude daer toe strecken.

P H I L I D A.

Dat ghy de waerheyt spreeckt, geloof ick in der daet,
Soo langh als 't voor de wint en naer u wenschen gaet:
Maer soudt ghy d'eerste twist wel soetjes kunnen mijden,
En als te passe quam wel tegen-spreken lijden?
Dit is her eerste punt, dat Echte luyden dient,
En eerder komt te pas dan als men dickwils mient:
Want door een schemper woort, of door een hevig spreke,
Soo siet men menighmael de gront der liefde breken,
En wie die gulde les niet vast en wel onthoudt,
't Is veer de beste wijs hy noyt sijn leven trouwt.

P H I L I S.

't Is waer, die gulden les is noodigh voor ons beyden,
En wijft als met de hant waer heen het ons wil leyden,
Te meer om dat het streckt tot vreed van man en vrou,
Tot welstant van het huys, en van de reyne trou.
Dit stae ick willigh toe, en sonder langh te dralen:
Mits dat een deughtsaem Wijf blijft binnen hare palen,
En niet door forssen aert by wijlen nu of dan
Te zijn als Over-Heer, tot schande van de Man.

P H I L I D A.

Gelijck als dit betaemt; maer Philis noch al verder,
Als ghy nu waert getrouwt, seght my eens lieve Herder,
Soud' dan u liefd' wel soo stantvastigh kunnen zijn,
Dat ghy geen oogen-lust, noch heymelijcke schijn,
Van gunst, u leven langh, aen niemant soudt betoonen, }
En dat ghy 't Echte-bed met suyverheyt soud kroonen?
Geen jock noch boertery, geen geyle dartelheyt
Te plegen, welck de gront van jaloufye leyt?

Veel minder dat ghy soudt een ander careffeeren,
En lieven buyten t'huys, 't welck noyt en magh passeeren.

P H I L I S.

Ick segh met volle mont, 'k segh ja mijn soete beelt,
Wanneer als in dit stuck de Vrouw geen parten speelt,
Niet van ontuchtigheyt, of diergelijcke qualen,
Maer dat sy na den eys haer schult niet wil betalen :
De schult, gelijk men leeft, en van goetwilligheyt,
Het welcke menigh Man oock in 't verderven leyt ;
Schoon of den Huys-heer is tot soete lust genegen,
De Vrouw blijft even koel, begeert het niet te plegen,
Indien een jonge Vrou wil hebben haer begeert,
Die moct na dese wet volkomen zijn geleert.

P H I L I D A.

't Is waer, in dit geval, kan ick niet tegen-spreken,
Maer als men vorder gaet, daer schuylen meer gebreken,
De Man die leyt de schult wel dickwils op sijn Wijf,
En als men 't wel befiet, soo is het zijn bedrijf,
De gronden van de Liefd' bestaen in soetigheden,
In vrientschap sonderlingh, oock in bequame reden.
Een Man die alle dingh sijn echte Vrouw verwijt,
En haelt veel saken op, alleen tot enckel spijt,
Die knorrigh is van aert, en uyt natuer genegen,
Daer is de trou een last, daer gaet het niet te degen,
Daer elck des anders leet als op een schale leyt,
Daer wort de Liefde kleyn daer vint men 't al bekeyt :
Soo ghy dit quaet vergift niet kunt geduerigh schouwen,
Ick segh noch ander-mael, 't is best dan niet te trouwen.

P H I L I S.

Neen Philida, o neen, dat 's wel een losse vent,
Die oock aen yder een sijn saken maect bekendt,
't Is beter, als men segh t : in stilligheyt geswegen,
Als van een enckel woort veel smaet en hoon gekregen.

P H I L I D A.

Ja Philis, na den eys te spreken op sijn tijt,
Dat heeft van overlanch al menigh hert verblijt;
Maer tot de saecke selfs soo voegh ick dese rede,
Een swijger is wel goet, wanneer 't geschiet tot vrede,
Al wie dat op zyn tijt tot vrede swijgen kan,
Dat is een wijse Vrouw, of oock een destigh Man.
Maer wat is dit geseyt, men macher niet of roemen,
Daer is een ander soort, en die wy pruylers noemen,
Die met een stille mondt oock swijgen al den dagh,
Ja weken, maenden langh, en doen een stille slagh,
Een slagh, die oock de Vrouw kan in de Ziele nijpen,
En sonder eenigh woort, hoe kunt ghy dit begrijpen?
Dit is noch erger leet, en gaet schier al te sijn,
Wel Philis foudt ghy oock een pruyler kunnen zyn?

P H I L I S.

Wat beelt mijn Philida dus seltsaem in de finnen,
Dat Philis d'Echte Trouw met pruylen soud' beginnen,
Neen Herderin, 't en is van Philis noyt gedacht,
Veel minder dat dit quaet soud' werden uytgewracht.

P H I L I D A.

Ghy staet veel faken toe, dien ick u draegh te voren,
Ghy soudt tot weder-min schier Philida bekoren,
Maer echter schuylder noch al vry een hooger quaet,
Waer door het huys-gefin seer licht te gronde gact:
Dat is de Dronckenschap, die 't alles kan verteeren,
Die moest ghy vyant zyn, en dapper van u weeren.
Daer zijnder, die voor 't oogh wel brave Mannen zyn,
Maer heym'lijck opgepronckt door een gemaecte schijn,
Sy weten op den dagh haer vuyle lust te buygen,
Maer echter in der nacht sy in het duyfter smuygen,
Daer sit de Vrouw alleen, de vreught is uyt het huys,
Wie dit te beurte valt, het is een dubbelt kruys.

Het goetje wort verteert, de finnen byfter dwalen,
 Een dronckaert als men weet die wil veel moftert malen.
 O Philis! dat ick wift ick hier van liep gevaer,
 Ick troude nimmermeer, ick bleve die ick waer.

P H I L I S.

Ey Herderin, houdt op, dit zijn maer qua gedachten,
 Ghy hebt van al dit leet geen fchadu te verwachten,
 Ick laet de ware daet van al dit jammer staen,
 Komt, foete Nimphje komt, wilt my de koop toe-flaen.

P H I L I D A.

Ja Philis, als ick u foo hoogh steld in 't vertrouwen,
 En 't viel dan anders uyt, hoe foud het my berouwen,
 Al 't geen ick heb verhaelt, dat is maer huys-verdriet,
 Dat felven wort gemaect, by toeval foo gefchiet:
 Maer gaet een weynigh voort, wat zijnder duyfent lasten,
 Van fiekten pijn en laet, wat zijnder ftrengge gaften,
 Die oock geduerigh zijn geëygent aen de trou,
 En treffen dan de man, de kinders of de vrou,
 Dic al de foete vreught in droefheyd doen verkeeren,
 En dat men lijden moet, al loeckt men 't af te weeren.
 Als my oock over quam een quael of droeve pijn,
 Soudt ghy my dan een ftut, een trouwe fteunfel zijn?

P H I L I S.

Ja Lief, gelooft dit vast, geen trouwheyt fal ontbreken,
 Siet daer mijn eygen Ringh, 't welck is mijn trouwheyt
 teken,
 Die fal getuyge zijn van mijn getrouwigheyt,
 En dat mijn trouwe min op vaste gronden leyt.

P H I L I D A.

Ick weet niet wat ick fal, ghy maeckt my twijffelmoedigh,
 Ey Philis toeft noch wat, waer toe dus al te spoedigh.

P H I-

P H I L I S.

Waerom doch langh gebeyt, daer schuyt geen ongeval.

P H I L I D A.

Ick staet als in beraet, ick weet niet hoe ick sal,

P H I L I S.

Ey Lief, hoe dus beducht, wat staet u doch te vresen?

P H I L I D A.

Wel Philis wat of 't is, het ja-woort wil niet wesen.

P H I L I S.

't Is langh genoegh, mijn Lief, stelt sulcke fantasie
Ter zyen, kom hier staef, weest met u Minnaer bly,
Want ick op dese uur geluckigh my bevinde,
Geluckigh boven maet, mijn waerde Ziels-beminde.

P H I L I D A

Ja Philis, het geluck sijn rol te wonder speelt,
En wert gants ongelijck by velen uytgedeelt,
Wanneer als het geluck een Jongh-gefel wil dienen,
Dan sal hem de Fortuyn een schieel geluck verlienen,
Het zy of door een vrient, die hem sijn gunst betoont,
Of dat hy by geval komt daer de Vrijster woont.
Of dat sy door het oogh, en door een soet aenschouwen,
Tot Liefde wort verruckt, en wenst met hem te trouwen:
Gelijck in dat geval oock menighmael geschiet,
Dat Liefd' geboren wert soo ras elck-ander siet.

P H I L I S.

Houdt ick mijn Philida, wijtloopigh nu te spreken
Van Liefd' en van geluck, doet onsen handel breken,
Keert weder mijn Godin, en spreeckt u rechte gront,
En sonder veynsen meer, spreeckt juffer uyt de mont.

P H I.

P H I L I D A.

Wel Philis tot besluyt, soo vraegh ick u volkomen,
 Hebt ghy dan in u hert getrouw'lijck voor-genomen,
 Met my u leven langh te leven in de deught,
 Te dragen soet en suer, in droefheyt en in vreught:
 Gelijck ick heb verhaelt in veel verscheyde saecken,
 En soo ghy 't oprecht meent, ick sal het veynsen staken.

P H I L I S.

Oprecht mijn Ziels-Godin, soo vastelijck vertrouut:
 Als ghy het Hemels-licht hier met u oogh aenschout.

P H I L I D A

Wel Philis dese Ringh die sal ick dan aenvaerden,
 En sal een teecken zijn van u, mijn Lief, mijn waerde,
 Dat ghy in trouheyt lieft, en niet in valsche schijn,
 Hier op sal ick u Bruyt, en ghy mijn Liefste zijn.

Het tweede Deel,

Aen de Onder-getrouwde.

Vergeleken by de Voor-middagh.

*De min, in deught gevoet,
Volbrenght des Minnaers wenschen,
En baert een soete vreught
Op Aerd' by alle menschen:
Wanneer een jeughdigh Paer
In Deught naer trouwen gaet,
Dan staet de Gulde-Son
In d' alderhooghste graet.*

**Ende God de Heere sprack: 't En is niet goet
dat de Mensch alleen zy/ ick wil hem een
hulpe maken/ die hem by sta.**

DE trouw wiens eygenschap door vast gekochte banden,
Twee Zieltjes onder een tot eygendom verpanden,
De trouw die ons vertoont een sonderlinge kracht,
Die als een Voester is van 't Menschelijck-geslacht.
De trouw wiens groot geheym van niemant is begrepen,
Schoon dapper in 't verstant, hoe kloeck of hoe gellepen.
De trouw die by haer selfs en uyt haer eygen aert,
Een schoone melody en soete vreughde baert.
De trouw, in 't kort geseyt, die boven alle faken
Kan beyde Man en Wijf seer bly en heughlijck maken,
En haer met sulck een bandt soo nauw en engh verbint,
Soo dat men in een Lijft twee Zielen t'samen vint,
Wiens Zieltjes onder een gevlochten maectt een heele:
Wie niet en is gepaert, die is noch maer ten deele,
Hy is niet meer als half, soo langh tot dat hy vint
Sijn lieve weder-helft, dien hy van herten mint. (leden,
Het Huw'lijck maectt een mensch, een mensch van volle
En waerom dat men trouwt, dat heeft al vry sijn reden.

Ecclesiast. 9. 9.

**Gebuyck des levens met uwen Wijve / die
ghy bemint / soo lange ghy dat ydel leben hebt / dat u God
onder der Sonnen gegeven heeft / also lange als u ydel le-
ben duert : want dat is u deel in den leben / ende in uwer
arbeyt / die u Godt onder der Sonnen gegeven heeft.**

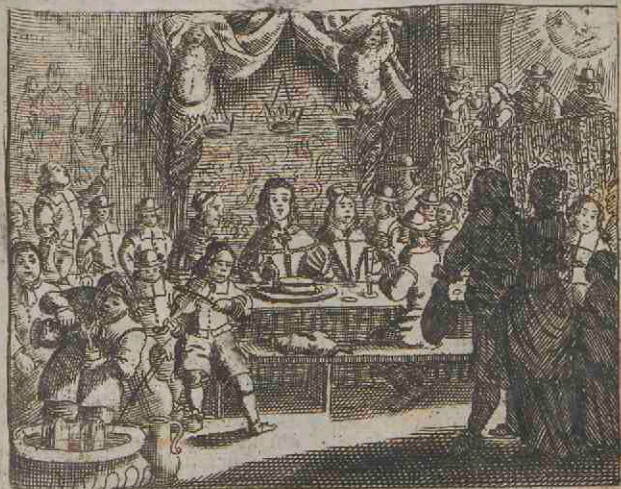
De Liefd' is van seer soeten aert,
Sy wert uyt vrolijkheyt gebaert,
Soet sien, en vriend'lijck spreken,
Kan 't hert tot Liefd' ontfteken.

Het

Het Tweede Deel.

DOOR-GEMENGELT,

Met verscheyden Bruylofts-Liedekens.

BRUYLOFTS-LIEDT.

STEM: *Schoonste Nymphje in het Wout.*

<p>West nu vrolijk en verblijdt/ Nu ter tijdt/ Die hier t' sijnē zijt gekomen. 't Is een dagh nu van geluck/ Wy van d'uck/ Wech met al de susse d'zotten. Siet daer is een Wildt gejaeght/ Dat behaeght Onse Bruydegoms Versaone/ Maer wat is het booz een Dier? 't Is seer fier/ Genen Magot jongh en schoone.</p>	<p>Wonderlijck soo is dit werck/ Want seer fierck Heest den Jager moeten jagen/ 't Wildt dat woud' niet zijn gebaen/ Maer ghedaen Is nu al des Jagers klagen. Bruydegom ghy zijt die geen/ Die alleen By den Jager wozyt gelecken/ En het Wildt dat is u Bruyt/ Die ghy uyt Daer geselschap hebt gestreecken. W h</p>
---	---

Laer

Laet in't aertſch niet zijn vermert
 Mine hert/
 Wilt het Hemelsche na-jagen :
 Bouwt u Huys op dese grondt/
 t'Alſer ſtondt/
 Wilt u vroon en eerlijck dzagen.
 Dirs een Tacht die Godt bemint/
 En ghy vint
 Op dien wegh des Levens kroone/
 't Is Heer-Byndegom u plicht/
 't Geumigh licht/
 Sal het u hier namaels loonen.
 Jaeght geduerigh nae de deught/
 In u Jeught/
 Wilt in Godes vzeese leven/
 Met u liebe Echt-gethoodt/
 Tot de doodt
 H'voert in het eerlofgh leven.
 't Is van Godt ons tot een loet/
 Ingeſet/
 Dat men ſal in deughden trouwen/
 Want hy wil dooz d' Echte-ſtaet/
 Vzoegh en laet/
 Het Geſlacht alſoo opbouwten.
 Nu dan Byndegom en Bynt/
 Tot beſnypt
 Wy dan wenschen u te ſamen/
 Aerdsche vzeughde/ vzeed' en ruſt/
 Paer u luſt/
 En een ſaligh eynde / Amen.

BRUYLOFTS-LIEDT.

STEM : Nu laet ons allegaer danckbaer zijn.

De hem ter zee naert in begeeft/
 En dzyft op Godts genaden/
 Zijn herte in veel ſozgen leeft/
 Hy hoopt op Godts weldaden/
 Somwijlen heeft hy goeden moet/
 Dan valt hy weder onder voer
 Dooz ſtoornen en dooz winden/
 Die licht ſijn ſchyp verſtunden.
 De Liefde is de groote Zee/
 Met al ſijn ſelle Varen/
 De wint die ſtaet het ſchyp aen twee/
 En bzeinght het in bezwaren/
 Een Maget is gelijck de wint/
 Die ſchyp en goedt en al verſlint/
 Als ſy geen Liefde dzagen/
 Soo doen ſy niet als plagen.
 Het ſchyp dat is de minnaer ſoet/
 Die menighmael moet liden/
 En laeg niet veel tegenſpoet
 De groote Zee dooz ſnijden/
 Zijn Lief dat is ſijn Vaderlant/
 Zijn licht zijn haven aen de ſtrand/
 Het zijn de peplen
 Daer 't ſchepe na moet zeylen.
 Geluckigh zyt ghy Byndegom/
 Dat ghy op ſulche ſtroomen/
 Alnaer men u heet welckom/
 Zyt vooz de windt gekomen/
 Dat ghy voozſichtigh hebt geyple/
 En ſulch een Haven hebt bezeyt/
 Daer klippen/ gront/ noch ſanden/
 H'ſchyp niet heeft doen ſtranden.
 Smijt nu het ancker in de gront/
 En wilt geruſſigh leven/
 Wilt luſjes/ kusjes/ t'aller front
 Men u beminde geven/
 En denkt niet om 't voozgaende wee
 Ghy zyt mi op een goede ree/
 Laet nu het ſchootje bieren
 In deught en goe manieren.
 Diert ſo de ſchoot na liefdens aert
 Op dat u tot een kroone/
 Veel ſoete kinders woordt ghebaert/
 Als Olijf-ſpruyten ſchoone/
 Die als een rieraet aen u diſ
 Hier naemaels ſullen zijn ghelwis/
 En ſtaen tot utver eeren/
 Wilt u geſlacht vermeerren.

En ghy Drouw-Bruydt / nae re-
dens-wet/
Wilt mee den Acker ploegen/
Het is van Godt soo ingeset/
Ghy moet u daer toe boegen/

En gheeft gheen oorsaeck van ver-
dziet/
Waldoet het geen dat Godt gebiet/
Wilt hem van herten dreefen/
Ghy sult gezeget wesen.

BRUYLOFTS-LIEDT.

STEM: *Pronckje van de Maeghden.*

Liefd' en reyne trouwe
Kont ons hier booz oogen/
Siet ons Bruydt en Drouwe
Heerlijck op-gheogen/
Liefd' haer bewogen
Te treden in den Echt/
Speelnootjes / yplootjes/
Hert-binders / breght-binders/
Nu kransjes blecht.
Helpt haer lof vermeerren/
Ghy die hier ter stede
't Jonge Daer ter eeren/
Zijt gekomen mede/
Wenscht haer toe veel vrede/
Geluck in dese staet/
Dat hare / eerbare/
In 't leve / Godt gebe/
Sijn gunst te haet.
Bruydegom wilt mitmen
Hoe Bruydt vol eere/
Met u heet en sinnen/
Soecht haer breghts vermeerren/
In de brees des Heeren

Wilt leven na Godts moost/
Met bregghden / in deughden/
Wilt seyen / en meyen/
Soo als 't behoort.
Wilt Drouw-Bruydt betoonen
Hoe Man heel trouwe/
Dreed'lijck by hem toonen/
d' Hemel t' samen bouwen/
Als een eerbaer Drouwe
H altoos deughd'lijck d'raeght/
De Sonde / in 't ronde/
Wilt haten / en laten/
Die Godt mishaeght.
Wilt al t' samen mercken
Op de handt des Heeren/
Op sijn wonder-wercken/
Doe hy 't al gaet heeren/
Mer moet hem eeren
Hier in dit aerdtsejhe dal/
Dus noemen / en roemen/
Wy heden / met reden/
Godt boven al.

F A N S.

BRUYLOFTS-LIEDT.

STEM: *Gelyck de Starren verqieren klaer.*

O Heer! die inden Hemel woon
En eeuwigelijck daer leeft/
U goedigheyt dit jonghe Daer
En haer u zegen geeft / (taont/
Gy hebt 't Hum'lijck seifs ingesiet/
En wilt dat zeegh'nen als u woogdt
vermeit.

Den mensch hebt gy geschapen reyn
Daer u behagen goet/
Ghy zeghent hem hier in 't ghemeyn/
In volle overbloet/
Wilt met u geest begaben schoon/
Dit Jonghe Daer uyt uwen hoogere
Chraon.

H h 2

Ghy

Ghy Bruydegom bemint oprecht
 A Lief/ u waerde Vrouw/
 Men wien ghy nu zijt vast gehecht/
 Dooz wettelijke Trouw/
 Leydt haer in deught/ met vzeugh-
 den boozt/
 En bindt u beyde aen Godts Hey-
 ligh Woort.
 En ghy Vrouw- Bruyt weest oock
 bereydt/
 Woldoer u repne plicht:

En toont u Man gehoozfaemheydt/
 A kinders onderricht/
 En leydt haer in Godts vzeese fijn/
 Soo sult ghy oock van hem gezegent
 zyn.
 Wy wenschen u dan tot besluyt/
 Des Heeren Heyl gen Wreed'/
 Al't geen wat soet en liefstijck luyt/
 Dat wenschen wy u meed'/
 Al wat u tot den Hemel leydt
 Dat zy by u tot in eeuwigheydt.

BRUYLOFTS-LIEDT.

STEM: Weest welkoom Bruyd' gom.

Kunt fama blaest in 't openbaer
 Ter eeren van die Jonge Paer/
 Komt menscht haer mee
 Des Heeren Heyl' gen Wree.
 Geluck soo wenschen wy te saem
 A beyde in des Heeren Naem/
 Geluck Jongh Paer/
 Geluck van Jaer tot Jaer.
 Men hoozt nu wat gy schuldig zijt/
 En hoe ghy sult tot aller tijt/
 In de Echte-staer
 A dzaghen vzeogh en laet.
 Ghy Man-hooft sult al wat ghy
 doet/
 In u geluck of tegenspoet/
 In vzeught of pijn/
 Niet vzeedt noch kozsel zyn.
 A Wims-vrouw sult gaen te maet
 In vzeede by haer woonen soet/
 En onbezmaert
 Waer houden liefen waert.
 Ghy zijt booztaen u eygen niet/
 Daer is een vast verbondt geschiet:

Want Man en Wyf
 Twee Zieltes in een Lijf.
 En gy Wyf-vrou/ van ulven man
 Reemt oock u plicht getwilligh an/
 Met vzeught betoont/
 Dat Liefde by u woont.
 A Man sult ghy gehoozfaem zyn/
 Hyt repne Liefd' en niet in schijn/
 De vzeed' na-jaeght/
 Doet niet dat hem mis-haeght.
 In woorden en in daden luyt/
 Sachmoedig/ stil oock in het kruys/
 Met heus gelaet/
 Want die is u tieract.
 Laet lichten als de Sonne slaer
 A beyde deught in 't openbaer/
 A kinderen soet/
 In Godes vzeese op-boet.
 Leest r' samen vzedigh/ vzeest den
 Heer/ (meer/
 In Liefde bloeyt/ groeyt meer en
 Tot dat de doot
 A hoert in Abzams schoot.

BRUYLOFTS-LIEDT.

STEM: Schoonste Nymphje die, &c.

West mi vzolijck en verheught
 In de deught/
 Soecht al r' samen vzeughts
 vermeerren;

Komt aenschout/ 't wozt u verklaert
 Hoe op aert/
 Alle dingen haer om-keeren.
 Siet

Siet een Maegd jongh en schoon
 Van Persoon/
 Is in 't Aet dooz Liefd' gebangen.
 Waer aen 't Beekje met sijn hart
 Was verwart/
 En socht troost met groot verlangen
 Bunde gom meesi nu verblijdt/
 't Aller tijdt/
 Want het is nu klaer gebleken/
 Dat ghy u lief-waerde Bzuyt
 Veden uyt
 't Gilt der Maegden hebt gestreken.
 Leest nu heyligh met u Bzuyt/
 In de Trouwa/
 Bzeest den Heer/ waagt u van sonden
 't Zy in tegenspoedt of smert/
 Laet u hert
 Zijn dooz Liefde vast verbonden.
 Liefde neemt het al in 't soet/
 Ende doet
 Man en Wijs in bzeughde leven/
 En Godt wil tot sulck een staet/
 Bzoegh en laet
 Sijn heylsame zegen geven.

Liefd' uyt verpnder heert en sin/
 Hwen Min/
 Laet het klare Beekje bloeyen/
 Op dat naer u mensch met bzeught/
 In u Feught/
 Glijf-spruytens mogen groeyen.
 En Bzuyt-Bzuyt dit is het lot
 U van Godt
 Op-geleedt / als ghy kundt lesen/
 Dat ghy sult u waerde Man/
 Nemen an/
 En hem onderdanigh wesen.
 Leest eendzachtigh/want de bzeed'
 Is Godt meed'
 Wilt de eerste tweedzacht schoutmen/
 't Humelijck schijnt een Veniel wel/
 Maer de Hel
 Kan men oock wel 't samen boutmen.
 Wy dan wenschen u Jongh Daer
 Alle-gaer/
 Dat u hier de Heer wil geben/
 Dooz sijn zegen Rijckdoms goedt/
 In boozspoedt/
 En hier nae het eenwigh leven.

BRUYLOFTS-LIEDT.

STEM: *Rosemond die lagh gedoken.*

Bunde gom wilt bzoelijck wesen/
 U van herten seer verblijdt/
 Want ghy inden Echt gepzessen
 Naer u wensch gebonden zijt/
 't Witnaers Hert hebt ghy gejaeght/
 Sy is Bzuyt/en Bzuyt en Maeght.
 Komt ghy Pimphees/soete dieren/
 Vlecht een krans van Maegdekruyt
 Wilt booz 't lest daer mee vertieven
 't Feughdigh hooft van onse Bzuyt/
 Want ick sie sy sal 't bestaen/
 Om met Beek ten strijdt te gaen.
 Strijdt dan lustigh met malkander
 Soo 't behoort nae Liefdens aert/
 Als twee Liefkens by den ander

't Samen in de deught gepaert/
 Creedt by aen en weest verblijdt/
 Niemandt blijft in dese strijdt.
 Wat al lonckjes / wat al kusjes/
 Goest ons Bzuydegom sijn Bzuyt/
 't Zijn de blaegghes / 't zijn de lusjes/
 Die sijn hertje geven uyt.
 Laet ons dan oock in het ront/
 Gensjes kussen mont aen mont.
 Wie sal onse Bzuyt geleyen
 Als het tijdt is om te gaen?
 Speelmoodts ghy moet u bereyen/
 Bweyses / 't dient van u ghedaen/
 Bzeught haer by tot aen het Bedt/
 Naer weest bader geen belet.
 D h 3

Laet

Laet mi eens de glaes jes klinken/
 Dat wy mogen na den eyse
 Glick een friffche Roemer dymcken/
 Speelnoodt 'k bzengh u dit een reys/
 Sendt het boozt ter eeren om
 Van ons Bzuydt en Bzuydegom.

Wy dan sullen ons hermaken
 Met Gezangh en kausjes soet/
 Aen de schoon gebloof de kaken/
 Alder dan sijn plicht holdoet ;
 't Ander dat wy noch vermoent
 Laten wy den Bzuygom doen.

BRUYLOFTS-LIEDT.

Stem: *Lieve Dochters vol van Jeughden.*Of: *Lieve Mopse.*

Werom soudtmen nu niet sin-
 gen (toon/
 Deuntjes van seer soeten
 Onsen Bzuydegom ten loon ?
 Wilt nu bzengt in deugt voozbzinge
 Want 't is nu de rechte tijdt/
 Dat men heughlijck is verblijdt.
 't Huys dat is herbult met vzeugde
 Siet de Gasten komen aen/
 In de kamers fier men staen
 Bzuylofs tafels / 'tis vol van jeugde/
 Al het gene wat men siet
 't Jonge Paer geluck aenbiet.
 Speelnoodts wilt nu kranfjes
 blechten/
 Dit 's de larih gewenschte dagh/
 d' Alderblijdsste die men sagh/
 Hert en Zieljes 't saen te hechten/
 Dat is nu het soetste werck
 Van een Harder in de kerck.
 Nu wel op / daer komt ghetreden
 't Jonge Paer met vzeughden aen/

't Soete werck dat is ghedaen/
 Veel gelucks / veel heyl / veel vzeude/
 Roepen wy met vzeughden upt/
 Zy ons Bzuydegom en Bzuyt.
 Wech nu klappers met u tongen/
 Die niet zijn als vol fenijn/
 Ht gebannen moet ghy zijn/
 Menigh mozt van u besprongen/
 En dooz muedeacht soa vol haet
 Dat de Liefde schier vergaet.
 Waerom soudt men u doch hooret
 Nchterklappers boos van aert ?
 Ghy zijt hier geen plaerse waert/
 Al u klappen is verlooren ;
 't Is nu tijdt van vzeed' en vzeught/
 Dat men vzosijck is verheught.
 Bzuydegom leest nu niet vzedent/
 Neemt het alles in het goet/
 Met u Bzuytje suur en soet/
 Daer op menschen wy u mede
 Dat ghy recht mooght zijn getrou/
 Werden saligh / rijck en oudt.

DANCK-LIEDT, NA DE MAELTYDT.

STEM: *Gelijck de Sterren verçieren.*

Nu laet ons al t'saem danck-
 baer zijn
 Den Heer die eentwigh leest/
 Die dooz sijn vziendelijck aenschijn
 Ons nu verzadicht heeft :
 Vese op u hert ten Hemel-waert/
 En danck den Heer ghy die hier zijt
 vergaert.

2. Wy dancken u / o Dader goet !
 Fonteyn van alle vzeught/
 Dat ghy in volle overbloet
 Ons spijst en maecht verheughte/
 't Liefd' en u Warmhertighend
 Hem wijder als den Hemels-throot
 uptbzuydt.

3. Wat

3. Wat is (o Heer!) den armen
Mensch/
Dat ghy hem onderhoudt?
En geeft hem hier sijn lust na mens/
Mer bzeught soo menigh-sout:
O Rijke Dozt! o goetheyt groot!
Veel stercker is u liefde dan de doot.
4. A milde handt die doet ghy op/
En spijst elck seer bequaem/
A goedtheydt reycht aen 's Hemels
top/

Jehova is u Naem/
Een Heere zijt ghy groot vermaert/
Die op des Hemels Wolcken henen
vaert.

5. Laet onse bzeught ter eeren zijn
Van uwe Majesteit/
Oprecht en niet in valsche schijn/
Tot onser saligheyt:
O Heere Jesus Davids Soan!
Schenckt uyt ghenaden ons deg Le-
vens kroon.

HET VADER ONS.

STEM: Van de Engelsche Fortuyn.

O Vader goedt! die in den Hemel zijt/
Geeft dat ons hert en ziel in u verblijft/
Geheplight zy / o groote Dozt! u Naem/
Tot uwen dienst maectt ons doch recht bequaem.
A Rijke komt / tot in der eeuwigheyt/
Lof ende Eer zy uwe Majesteit/
A wil gheschied' op Werden hier ghelijck/
Als in den Thoon van 't Eeuwigh Hemels rijk.
Geeft huyden ons tot Lijfs-behoef in noodt/
O milde Godt! alleen maer daeghtichs Bzoodt.
Vergeeft de schuldt / ons schuldt vol s'noodr sennin:
Gelijck wy doen die aen ons schuldigh zijn.
Lepdt ons Heer niet in qua behoringh boog/
In twist en rijdt / in vals heydt trouweloos.
Van alle quaedt verlost ons Heer booztaen/
Lepdt ons dat wy recht nae den Hemel gaen.
Want u alleen / O Vader! is dat Rijk/
De kracht / en doch de Heerlijckheydt ghelijck.
Tot een beslyt / soo segghen wy dan klaer/
Amen / dat is / het zy en werde waer.

Geestelijck Bruylofts-Liedt, uyt den 45. Psalm.

STEM: Gae's Werelts Minnaers vliedt.

Mijn hert is vol van bzeught/
Mijn tongh die is verheught/
En singht een Liedt vol van gheneyght/
Ter eeren van den Koningh sijn/
Soo wil ick heden volijckelc zijn.

Ghy schoonste die men vint/
 Die yder een bemint/
 Met kracht nu op de zijde hint
 H' Steert/ welck is u een cieraet/
 Van uwe koninghlycke Staet.
 Klint op u wagen hoogh/
 Met wapens/ pyl en boogh/
 Want siet ghy hebt u vziendrijck
 oogh
 Gelent tot liefd' en trouw eenpaer/
 Daer dooz so doet ghy dingen zwaer.
 H' Stoel staet eeuwig vast/
 Ghy lijdt geen oberlast/
 Elk een gehoozsaem op u vast/
 De Scepter van u Majesteit
 Is voozsaech van gerechticheit.
 haet her boose quaedt/
 Van uyndt riecht u gewaedt/
 Wanneer ghy uyt u kamer gaet/
 De Bruyt staet u ter rechterhandt/
 Met goudt verciert in hare standt.
 Doozt Dochters die daer zijt
 De schoonste van ons tijt/
 Verheught u nu/ en meest berlijt/
 Vergeet u volck nu in 't gemeen/
 En doech u Daders Huys met een.

Want onse koningh sijn
 Heest in u soet aenschijn
 Een wel-geballen / en wil sijn
 H' Doozt / en Heer van nu vooztaen/
 Ghy sult hem bidden onderdaen.
 Seer kostelijck gekleedt/
 Met gulden stucien bzeedt/
 Wert 's koninga dochter uytgereet/
 Met al haer staet-jonghbrouten sijn
 Soo sal sy uytgeleydet sijn.
 Met vzeught sullen sy schoon
 Den koningh in Persoon
 Sien sitten in sijn hooge Throon/
 En vze van leedt en dzoef heydt sijn/
 En leven vzeelijck sonder pijn.
 Daeromme niet en klacght/
 Dat ghy u vziendt en Maeght/
 Verlaten moet/na niemant vzeaght/
 Want dooz dit Houwlijck groot
 gheacht/
 Werdt ghy tot eer en staet ghebzacht.
 Ghy sult met kinders saet/
 Seer veel in oberbloet
 Gezegent sijn/ want God sultx doet.
 Ich wil u loben seer berlijdt/
 En dancken uwen Naem altijdt.

AVONDT - GEBEDT.

STEM: Sal ick noch langer met heete tranen.

O Eeuwig licht in duysterheden!
 Dooz wien de nare nacht ver-
 dwijnt/
 Bewaert ons doch in rust en vreden/
 In 't midden van ons hier verschijnt
 Dat ons bedrijft/ na Ziel en Lijf/
 Zy Geestlijck/teyn/en suiver onbe-
 vlecht/ (streckt/
 Dat onse vzeught tot uwer eeren
 Voetwel wy desen dagh van heden/
 O groote Godt! seer hoogh geacht/
 Hier in Godsael' ge deught en zeden
 Maer sondigh hebben doozgebracht/
 H' niet ge-eert/maer gants ontweert/
 En tegens u hartteckicheit betoont
 Dooz u ghenaed' ons misdædt doch
 verschoont.

Bedeckt/ o Heer! al onse sonden/
 Gelijck de nacht het al bedeckt/ (den
 Wilt onse quaet doch niet doozgrom-
 H' goedtsheydt ober ons nu streckt/
 Dat wy noyt sijn/ van u aenschijn
 Verbzeemt/noch dat geen boos nach
 sondigh quaet/
 In u Gerichte tegens ons op-staet.
 Laet onse vzeugt/ o Heer der Heer!
 Sijn tot u lof/ en ons bewaer/
 Heer-Brudegott en Bruydt wilt
 leeren/
 En wy al die hier sijn vergaert/
 Dat vzeeg en spaed/ ons doen en laet
 Sy op des Heeren woorde alleen ge-
 gront/ (stont.
 Wel doen en vzeelijck sijn tot aller-
 In

In vrolijkheydt dat met reden/
Dooz 't soet versaem en Echts-be-
sluyt/
Wp dese nacht met vzeught besreden.
Adien dan Bruydegom en Bruyt/

Wp menschen lust/ en soete rust
Ken u Jongh Daer/ manneer ghy
van ons scheidt/
Dat Godt u bey in eeuwigheydt ghe-
leydt.

H U W' L Y C K S - L O F.

STEM: *Mijn alderlieffste verheven.*

Geen hooger staet op aerden/
Nocht loffelijcker staet/
Alst Dum'lijck groot van waer-
In 't Paradijs geplant/ (den/
Geen vast noch soeter bant
En woertzter opt gebonden/
Enee Zieltjes r' saem verbonden/
Gdats een vzeught piasant.
Wie kan de Trouw mis-pzissen?
Godt heeftse in-geselt/
Eck moets eer bekijssen/
Geijckel sijn woertzter vermelt/
H selven niet en quelt/
Wat wilt ghy tegen-sprecken/
Wie blijfster in gebzecken?
Natuur daer selfs nae helt.
't Is noodigh om te trouwen/
Want dooz de Maeghde-Staet/
Kandt ghy niet onderhouden
't Geslacht dat haest bergaet/
't Huw'lijck is Godts raet/
't Zijn haters van de menschen/
Die niet nae trouwen menschen/
Den mensch hier dooz bestaet.

Op aerdt woertzter niet ghebonden
Daer meerder Liefd' uyt-spruyt/
Als uyt de soete gronden
Van 't Huwelijcks besluyt:
Siet onse waerde Bruyt/
Hoe dat haer ooghes ioncken/
Meer als gemeene boncken/
Dencht wat of dit beduyt.
Het sijn de Liefdens banden/
Dylaren van 't gebouwt/
Het sijn de vaste Panden/
De Zegels van de Trouw/
Wantmeer als Man en Vrouw
In Liefde r' saem en
Godt sal sijn zegen geben/
Geluckigh ick haer houwt.
Mijn Bruydegom verheven/
Wilt met u liebe Bruyt
In vzeed' en liefde leven/
Bluscht alle tmeedzacht uyt/
Hier op met soet geluyt/
Soo menschen my u mede/
Weel soete vzeught en vzeede/
Den Hemel tot besluyt.

SCHEYDT-LIEDT.

STEM: 't Windeken daer het Bosch af drilt.

Wel op/ mel op/ geselschap sijn/
't Sal nu tijt van scheidten sijn
Wilt nu pzissen/ eer bekijssen/
Die 't ons alles heeft bereyt/
Laet ons die dancken eeruen scheidt.

Wp dancken dan niet bli geschal
H/ o Schepper boden al!
Dooz u goedtheydt/ en de soetheydt/
Die eck hier genooten heeft/
Gere zy u die 't alles geeft.
H h s

Wydanchen doek het jonge Daer/
 En de Gasten allegaer/
 Die met vzeughde/ in deughde/
 Pessens ons Speelnoodtjes sijn
 Hier mee van herten vzoelyck sijn.
 Komt nu al t'samen aen den dans
 't Is de vzeughde der Maeghden-
 krans/
 Want het reechen/ heeft ghebleecken/
 Dat ons vzyndtje vzynt sal sijn
 Moeggen al hoor: de Sonne-schyn.

't Reechen dat is de keyne trouw/
 Dat een vzynt maecht tot een vzynt/
 Al het wenschen/ by de Menschen/
 't Is de trouw daer 't al aen haricht/
 Daer menigh Maget na verlaught.
 Tot een besluyt / 't is tijde van
 gaen/
 Want den dagheraecht komt aen :
 Laet ons schenden/ en geleden
 Elk sijn Liefje met geneught/
 En met een kuisje vol van vzeught.

L I E D E K E N .

S T E M : O fantastijcke Silvia.

Hoe wel de Dyzsters met der
 daedt
 Zijn spijtig in het spzeeken/
 Hochstans sy meenen 't niet soo
 quaedt/
 Gelijck 't wel heeft gebleecken
 Men menigh Maeght/
 Die naemaels beslaecht/
 Haer eygen loose treecken.
 Onlanghs hoorz' ick een Minne-
 klacht/
 Van een bekende Dyzter/
 't Geschied' ontrent de middernacht/
 Hy scheen een vzoebigh lper/
 Sijn treurigh hert
 Bleeft vol Minne-smert/
 Hy mierde geen bedyer.
 Sijn Liefje die scheen al te trots/
 Sy woud' hem niet verhooren/
 Sy bleef al eben suur en spots/
 Hy kon haer niet bekooren/
 Sijn Philida
 En gaf gheen ghen/
 Sijn moeyten was verlooren.
 Hoozt wat de Jange Dyzter doet/
 Hy gaet hem wat bedaren/
 Hy hieft een ander Liefje soet/

Laet spijtig Lijse varen/
 Hy is verheught/
 En soeckt nieuwe vzeught/
 Hy gaet met een ander varen.
 Nu schijnt de Dyzter schier be-
 ducht/
 Men kan het aen haer merken/
 Sy geeft soo menigh vzoebe sicut/
 Men fiet het aen haer merken :
 Oh ! dat hy quam/
 En sy hem vernam/
 Het soud' haer hert verstercken.
 Dit is het soon/ o jonge Maeght !
 Van al te spijtig spzeeken/
 Soo ghy een Dyzter liefd' roedzaeght
 Wacht u hoor: sulcke streecken/
 Meent ghy de knecht/
 Soo toont u oprecht/
 Soo sal sijn liefd' niet vzeeken.
 Nu zit de Dyzter in sijn Chroon
 Met sijn Lief wyterkooren/
 En draeght de Gulde vzyngons
 kroon/
 En Lijse wo:dt geschoren/
 Alder die seyd
 Dooz qua spijtigheydt/
 Heeft sy haer Lief verloren.

BRUYLOFTS-LIEDT.

STEM: Ick voer al over Rhijn.

NH laet ons dese feest/
 Nu laet ons dese feest/
 Vereeren met een soete klucht
 De schoen past na de/ *Fr.*
 Vereeren met een soete klucht/
 De schoen past na de/ *Fr.*
 Vereeren met een soete klucht/
 De schoen past na de leest:
 Dan dobbe/ dobbe/ dob/ van Calis
 dob/ *Fr.*
 Het hert is nu verheught/
 Het hert/ *Fr.*
 Weest hzolijck die hier zijt vergaert/
 't Is nu een tijdt van/ *Fr.* vzeught.
 Ick hoor een soete stem/
 Ick hoor/ *Fr.*
 Het schijnt Musijck/ 't gaet op de
 maet
 Het heeft sijn rechte/ *Fr.* klem.
 Wy Wenschen u Jongh Paer/
 Wy toenschen/ *Fr.*
 Veel vrede/ vzeught en soete lust/

Een spruytje binnen/ *Fr.* 't Jaer/
 Dit is booz een Jongh Wijs/
 Dit is/ *Fr.*
 In plaetse van veel soete pzaet/
 Een aerdigh tijdt-ber- *Fr.* drijf.
 Wel vzienden tot beslyt/
 Wel vzienden/ *Fr.*
 Is 't Merje nu niet wel gesprout/
 De Bruyde is in/ *Fr.* schuyt.
 De Bruyde is in het Het/
 De Bruyde/ *Fr.*
 Maer siet nu eens by Neusen om/
 Hoe fraey is elck be- *Fr.* set.
 Niemandt en spot op aer/
 Niemandt/ *Fr.*
 Elck woude' wel om een zwarte
 heegh/
 Dat hy de Bruydegom/ *Fr.* waer.
 Adieu dan soete Bruyt/
 Adieu/ *Fr.*
 Elck vreeght het met een Kusjen of/
 En daer mee is het/ *Fr.* myt.

t' SAMEN-SPRAECK,

Tusschen Margarietje en Catharina, Bruylofts-genode.

STEM: Laura zat last by de Beeck, &c.

Margarietje.

Catharina.

O Wat is 't een soet vermaeck/
 Inde denghde t' saem te paren
 Hoyt en vinde men schoonder saeck/
 Dan als liefd' en trouwte vergaren/
 Siet eens na de Jonge Paren/
 Daer soo is het al verheught/
 Doe is yder een te vreden/
 Dol van blijdschap/ en met reden/
 Hert en Zietjen is vol vzeught.

Liefde maect het Paren soet/
 Och! het is een Hemels vzeughde/
 Als de Liefde blijcken doet
 Trouwighendt/ en dat in denghde/
 Dan soo ist een soete vzeughde/
 Die my schier behooren sou/
 Om gelijck de Jonge Liedden/
 Weder-min en gunst te bieden/
 Om te worden tot een Vrouw.

Mar-

Margrietje.

Wat is doch den Mensch alleen?
 Sonder vzeughde moet hy dwaalen/
 Twee geliefstens t' saem gemeen/
 Dat versoet veel d'zoete qualen/
 Wie kan al de vzeught op-halen?
 O het is een Supelker-soet!
 't Is een lust/ een heughlijck leuen/
 't Hum'lijck kan veel vzeugde geuen/
 Als de Liefd' de Trouwe doet.

Catharina.

Fae Margarletje/ 't is alsof/
 Laet ons vzi niet langer beyden/
 En niet binden aen een stroo/
 Maer met reden ons bereyden/

Waerom souden wy af-scheyden
 Dan het gheen ons Godt ghebiedt/
 Eva isser toe geschapen/
 Waerom souden wy dan slapen?
 Als 't ter eeren Godts geschiedt.

Margrietje.

Hoe geluckigh is den Mensch/
 Die dooz liefd mozt t' saem gebonden
 Vzundegom ghy hebt nae mensch/
 Aen Eva wy-gebonden/
 't Is van Godt u toegesonden/
 En staet ons soe wel aen/
 Dat wy sonder meet te seggen/
 Sulck een Vzugh oock sullen leggen/
 Om op dese Wegh te gaen.

L I E D E K E N .

STEM: *Het glas van mijn geneughte is, &c.*

Ober schoone Maecht!
 Bronck van de deughde/
 Die in u handtjes d'zaeght
 Mijn levens vzeughde/
 Sal ick/ ach Silvia!
 A niet verwinnen?
 O soete melody!
 Waerom mijn Lief zijt ghy
 Dus koel in 't minnen.
 Komt Almphje laten wy
 Oens graef jes binden/
 O Hofemout! hoe bly
 Sult ghy behinden
 A Herder/ die dooz Liefd'
 Schier vbrandt van binnen/
 O Gulden dagheraet!
 Waerom dus obstinaet?
 Dus koel in 't minnen?
 Warum heeft u/ o Beelt
 Vol saetigheden/
 Veel gaben mee-gedeelt/
 Wie soude met reden/
 Soo ober-soete Maecht/
 Met hert en sinne/
 Niet in 't gemeyn/
 Waerom dan Liefd-fonteyn/
 Dus koel in 't minnen?

A ooghes die seer soet
 Als fackels vbranden/
 Het welck mijn Zietje doet
 Aen u verpanden/
 A Hals wir als een Straen/
 O Veldt-Godinne!
 Lanck zijt ghy van Persoon/
 Ghy d'zaeght een Gulden kroon/
 Maer koel in 't minne.
 Of is u schoon Cleraet
 Daerom ghegheben/
 Dat ghy soude met der daet
 Eenfamtigh leuen?
 Wilt die (o soete Veldt!)
 Doch niet beginnen/
 't En is niet goetd alleen/
 't Is teghen wet en reen
 Dus koel in 't minnen.
 Vensiet/ o Veldt-Godin!
 A schoone gaben/
 Venschoutot u Herders Min
 En tranigh slapen.
 En laet u soeten aerdt
 A selfs verwinnen/
 Vlucht doch het vepasen wy/
 En zijt eermaerde Vzuyt
 Niet koel in 't minnen.

MINNE-

M I N N E - K L A C H T.

Stem: *Verdwaelde Koninginne.*

Ach Herderin! ootmoedigh
 Linielt utoen dienaer neer/
 Wiens Zielstjen oberbloedigh/
 Bedzoest is meer en meer/
 Bedzoest Godin/ om weder-min/
 Verkoelt mijn bzandest 't herte/
 Ach Silbia! 'k bidt om gena/
 Croost my in dese smerte.

O Goddelijk vermogen!
 O wonderlijcke kraecht!
 Mijn geeft die woerd gebogen/
 Endooz u gunst gebzacht/
 Om Silbia/ te volgen na/
 Te vlepen/ en te smeken/
 Ach Ziels-fonteyn! o Maget royn!
 Gunt my eens tijdt te spzeken.

Ik weet Godin geen reden
 Waer uyt mijn Liefde spzuyt;
 Als mijn genegentheden/
 O uytberkooren Bzuyt/
 H soet gesicht/ is als een schicht/
 Het doet mijn Zielste krencken/
 H soete mont/ my 't heet dooz-wont/
 Als ick daer aen gedenecke.

Ach Silbia! stier neder/
 Siet wie hier vooz u leydt/
 Gebogen/ en komt weder/
 Bidt om medogentheydt/
 Versacht u sin / vertrouwt mijn
 min!

Ach wijsse Koninginne!
 Lief ick verwaecht / met dzoebe
 klacht/

H liebe weder-minne.
 O Son! o gulde stralen!
 Laet doch u klaer gesicht/
 Eens dooz de Wolckjes dalen/
 Gunt my het minste licht/
 Laet my van ver/ o Woogen-stier!
 H straeltes soet beschynen/
 Op dat mijn pijn/ verlicht mag zjin/
 En dooz u glantz verdwijnen.

Ach Zielte die gestrengelt/
 Gestrengelt is dooz mijn/
 Gesmolten en gemengelt/
 Och mocht het waerheydt zjin/
 Mocht ick op aert/ hier zjin gepaert/
 Het u in ware deughden/
 Het sou vooz mijn/ geduerigh zjin
 Een soet gewenschte bzeughden.

Lief hebt doch mede-lijden/
 Soo ghy in u bebindt
 Het dat my kan verbljden/
 Een bonckje dat ghy mindt/
 Want ick ben dijn / en ghy zijt mijn/
 Als ghy u laet bewegen/
 Mijns herten bzeught / mijn Ziels
 geneught/

Waerom zijt ghy mijn tegen?
 Termijl u soete vogen
 Niet sien op 't wereldts slaet/
 Hoeh op een groot vermogen/
 Op gloep die vergaet:
 Maer op de deugt/ welck is u bzeugt/
 Op een Godt saligh leven/
 Doe kan 't dan zjin/ of ghy sult mijn
 Doch weder-liefde geben.

Of doet u bzeefe schzomen?
 En seght mijn Welde-Godin/
 Of hebt ghy vooz-genomen
 Te leven sonder Min?
 Ven ick ontwaert/ of bot van aert/
 Of wilt ghy my bezoeben?
 Mijn treurigh hert/ wilt niet geen
 smert

Dooz vernisery bedzoeben.
 Magh ick u niet vertrouwen/
 Ach Lief! dat doet my wee/
 O Min! o dypsent rouwen/
 Dit is mijn laefste bee/
 Ven u Princes/ aen u Dooghdes/
 Het soet en aerdigh smeecken/
 Geeft my geley/ al eer ick sejen/
 Dat ick u eens magh spzecken.

GEESTELYCK BRUYLOFTS-LIET,

Tusſchen Bruydegom en Bruydt.

S T I M: Ey ſchoone Nimph aenſiet, &c.

A Ch waerde Bruydt / mijn Zieltje bzandt van binnen
Want dooz u ſoet gheſicht/
Creckit ghy tot u mijn hert en al mijn ſinnen :
O Lief / o helder Licht !

Ick ben vol vzeught als ick u magh aenſchoutwen/
Ghy zijt de Leydt-ſtar die my leyt/
Van my woordt ghy gheſmeect / ghebleyt/
Bronck van de Bzoutwen.

2. U aengheſicht dat blinckt ghelijck de Sonne/
Iſ ſuyver / wit en root/
Ach ! mijn Dziendin / mijn Duybe ick ben vertoonten/
Mijn Liefd gaet tot de doot.
Seght my / o ſchoone Bloem die my gheleynet/
Ghy die mijn Zieltje recht bemindet/
Seght my maer dat ghy u bevindet/
Waer dat ghy weydet.

3. Luydt ghy my niet / u ſchoonſte van de loſſen :
Soo gaet dan heden uyt
In 't groene Veldt / en ſiet de Schaepjes drijven/
O Ziels-beminde Bzunt !
Laet my (ach Lief !) u ſoete ſteimme hooren/
Want in mijn hert gheſchreven ſtaet/
Het tierſel van u ſoet ghelaet/
Mijn uytberhooren.

4. Staet op mijn Lief / on komt tot my Dziendinne/
Van Liefde ben ick krank :
Mijn hertje bzandt / is vol van ſoete wintne/
Trooft my met u ghezank/
Leydt my in 't hof van u welluſtigheden/
En laet ons daer met ſoet gheneught/
Een krankje vlechten / en met vzeught
Ons tijdt beſteden.

B R U Y D T.

5. Ick ben berendt (ach Lief !) tot u te komen/
Ick ſoek tot in der Nacht
Mijn Bruydegom / mijn Geest is opghenomen/
Van u ick trooft verwacht/
Hi Gae dooz de Stadt / en vzaghe met verlanghen/
Ick ſpreek de Wachters rondtom aen/
Die dooz de Straten heren gaen/
Ach ! my is banghe.

6. Ick roep seer luydt aen u / o mijn Beminde?
 Ick ben in groote noode/
 'k Ben krank van Liefd' om dat ick u niet vinde/
 Alen d'zeyght my niet de doode.
 Ach B'undegom! ick ben ter neer-gheslaghet/
 En/ komt vertroost u d'oeve B'uyt/
 Al eer dat ick mijn ooghes sluyt/
 In dese blaghen.
7. Wat is u vriendt/ o schoonste van de wijven/
 Die ghy soo hoogh bemindt?
 Waerom gaet ghy soo grooten rouw hed'zjben?
 Ach! ach! soo ghy hem vindt/
 Mijn vriendt is root en mit als wyt-ghehooren/
 Sijn hoost dat is van 't sijnste gort/
 Sijn hant dat kruyst seer menigh'faut/
 Edel ghehooren.
8. Sijn soet ghesicht is als der Duyven ooghen/
 Die in der volhendt staen/
 Sijn lippen zijn met Roosen oertooghen/
 Sijn Lichaem wel ghedaen/
 Is reyn wos? / en staet op gulde voeten/
 Sijn keel is lieffelijck en soet/
 Dus is mijn vriendt in overvloet/
 Die my sal groeten.
8. Geen Water-stroom en sal de Liefd' verstoelen/
 Noch 't minste blussen myt/
 Mijn vriendt is mijn / wiens meer-liefd' ick geboele/
 Die 'k in mijn hertje sluyt/
 En is ghelijck een zeghel vast ghesloten/
 Die nimmermeer en sal vergaen/
 Want ick mer liefd' ben aenghedaen/
 En overgoten.

BRUYLOFTS-LIEDT.

Stem : *Weest Nymph gegroet, &c.*

O Soete vzeught
 Vol bly gheneught/
 Veel soet vermaeck en melody/
 B'zenght ons den Echten-saet nu by/
 Geen hoogher kroon/
 Gheen soeter loon/
 Krijght opt een Minnaer van de Trouw/
 Die sijn Beminde maecht tot Vrouw;

't Gewenschte

't Gemenschte daer 't herte geduerigh op staet/
 Is dat men niet vzeughden nae trouwen gaet/
 Geen soeter op aedden men out bevindt/
 Dan als het genieten van 't gene men mindt,

2. De reine Trouw

Maecht Man en Vrouw
 Hier dooz den Echten-staet gemeen/
 Dat sy van twee nu woorden een :
 Als 't suur en soet/
 Dat haer ontmoet/
 Al wat haer beyde woordt toe-gepast/
 Sy dzagen niet gedult haer last :
 Twee Zieltes in deughden te samen gevoeght/
 Die leven in vzeughden en wel vernoecht/
 Den Hemel die woordt dooz Liefde gebouwt/
 Geluckigh is hy die die deughdelijck trouwt,

3. Nu Jongh Paer/

Wy alle-gaer/
 Wy wenschen u in desen Staet
 Deel soete vzeughde / vzeogh en laet/
 Dat Liefd' en Dreed' /
 En eendzacht meed' /
 U beyde Hartjes staergh bemooont/
 En niet een zegen woordt gekroont/
 Dat ghy hier niet vzeughden in 's Wereldts Hof
 Meught groenen / en roemen u Scheppers lof/
 En leven in vzedden / vol deughden playfant/
 Tot tierfel en tierael van d' Echte-stant.

4. Cy siet hoe soet

Dat nu ontmoet
 Hier onse Bzuydegom sijn Bzuydt/
 Speelmoodtje denckt wat of dit beduydt/
 Siet alle bey/
 Dat soet ghebley/
 Lief-kosery in overbloet/
 Vol van gekus / jae wonder soet.
 Heer-Bzuydegom 't Lief-kosen dat staet u wel by :
 Maer zeyt niet te ruym / haelt 't schootje wat by/
 Weest vzelijck / en vzeughdigh / en soet van aert/
 Maer 't beste / op 't leste / vooz 't Bzuydtje betwaert.

5. O soete Bzuyt !

Tot een besluyt/
 Soo groeten wy u booz het lest/
 En wenschen u het alder-best.
 Speelmoodtjes by/
 Komt voeght u by/

Eer dat de Bruydt nu van ons gaet/
 Zoet haer noch eens in de Maeghde-saet.
 Wy wenschen u beyde dat ghy ver genoeght/
 Met heden / en vzeughden den Acker ploeght/
 En dat ghy oock mede als d'Acker-man/
 Dooz 't zaeyen / meught maeyen / de vzeucht daer van.

BRUYLOFTS-LIEDT,

Tusschen Vryer en Vryster.

STEM: Prins Robbert, &c.

Vryer.

Indien dat ghy / o jonge Deught
 Het soet van de Echte-saet/
 De gront van alle soete vzeught
 Gens wist / en hoe 't daer gaet :
 Iek toed men nauw een Jong-gesel
 Of oock een Maget vont/
 Eick soudt als dooz een soet gequel
 Hem boegen in 't verbont.

Men soudt verbinden vzeog en laet
 Veel hartjes aen malkaer/
 Dees soete gulden Echten-saet
 Omheis den menigh Daer/
 't Sou niet veel jonge Liedten zijn
 Een Hemel op de Aert/
 Gedurigh is het Sonne-schijnt/
 Daer Liefde t'samen paert.

Vryster.

En beelt u niet veel wonderen in/
 Al woedt er dit geseyt/
 Dat eben in de soete Min
 De meeste vzeughde leyde/
 't En is altydt niet effen moy
 Kom soete Lief te bedt/
 Men siet dat dickmael om een stroy
 Het baken woedt verseyt.

De man is dickmael al te suur/
 Zijn hooft en staet niet wel/
 Siet altydt eben bangh en suur/
 En toont hem al te fel/
 En staet sijn liebe Bedt-geuoedt/
 Jae stootse van hem uyt/
 En duurt dickmael tot aen sijn
 doodt/

Is dat geen blijde Bruyt.

Vryer.

Een speelnoot dat en raedtje niet/
 Dit maechje al te krom/
 Dat is gemaechte Huys-berdziet/
 Iek heer het anders oth/
 Twee zieltjes die in ware deught
 Te samen zijn gepaert/
 Genieten altydt soete vzeught/
 Want Liefd' is soo van aert.
 Het Huw'lijck is een schoone saeck
 Een aerdtsehe Paradijs/
 Vol melody / en soet vermaek /
 En heeft een hooge pyja/
 Geen eelder vzeucht en woedt geteelt
 Als dooz het Echts bestuyt/
 Daer by soo woedt oock afgebeelt
 De Geestelijcke Bruyt.

Vryster.

Wat bint men al vooz tegenspoet
 Soo haest men is getrouwt/
 Wat komter al veel suur in 't soet
 Soo dat het menigh rouwt :
 Veel jammer en veel dzoebigh wee/
 Veel hartseer en berdziet/
 Het Huw'lijck is een groote Zee
 Vol tyden / als men siet.

Vryer.

Wel Pimphe dits een mis verstant
 't Sal noch wel anders gaen/
 Wanneer als ghy een geestigh quant
 Lief-koosende siet aen :
 Gelijck als onse soete Bruyt
 Oock eertijds heeft geseyt /
 Maer nu soo is dat seggen uyt/
 't Compas is nu berdzeyt.

Geluck Jongh Daer in dese staet /
 Ger'gent zy u Trouw /
 Des Heeren gunst koom u te baet /
 In blijdschap of in rouw /

En dat ghy t'samen bloeyen meught
 In veel hoorszpoedigheden /
 In liefde / geloof / en eyne deught /
 Tot beyd' u saligheydt.

L I E D E K E N .

Stem: Onlanghs gheleden, &c.

Hooft soete Meyjes /
 Die t'elken reyses /
 H toont van trotsen aert /
 't Welck onghensichte haert :
 Waerom dus streng en toezet ?
 Wel hoe dus hzeet ?
 Nu ghy 't secreet
 Der Dyer's weet /
 Is nu de Min u leet ?
 Wel lieve Susje
 Gun my een kusje /
 't En is soo niet gedacht /
 Dat ghy soo trots u acht.
 Werch niet dit snoodt fenijti /
 't En magh niet zijn /
 Want Griet en Crjn /
 Die zijn seer sijn /
 Vol list en loofse schijn.
 Siet onse Peeltje /
 Dat aerdigh Beeltje /
 Of Duyfsen haer gespeel /
 Ey fiet doch eens hoe eel /
 Hoe 't alles op de maet /
 In order staet /
 Haer fier gelaet /
 En soete praet /
 Ons om de Tandem staet.
 O loofse lonchjes !
 O balsche pzonchjes !
 Hooft Antjes avontuur /
 En Neghjen haer gebuur /
 Ons Dietje soete Daer
 Die meent al waer /
 Dy docht niet haer -
 Ce zijn een Daer /
 Waer 't is seer niet soo klaer.

Dat spijtighe Lysje /
 Dat songh een wijstje /
 Aen Dziendt je past my niet /
 Wy nae een ander fiet /
 Maer Crjn wo:dt noch begest /
 Sy doet haer best /
 Geeft een Request /
 Trouwt niet de rest
 Jan Saly op het lest.
 Ghy soete dieren /
 Leert goe manieren /
 Van jonghs op staet het mel /
 Waerom soo byster sel ?
 Ghy meent het immer's niet /
 Voetmel 't gheschiet /
 Ghy mijdt en bliet
 Als met verdriet /
 't Geen ghy soo geern fiet.
 Het kusjen / het streeten /
 En deuntjes queelen /
 Dat is u hooghste vzeught /
 Al schijnt het ongheneught /
 Het is een soete saeck /
 En geeft vermaeck /
 Maer teghenspraeck /
 Beneemt seer vaeck
 De Min sijn reuck en smaect.
 Wilt ghy geduerigh
 Zijn tzeedt en stuerigh /
 En stellen u ten toon /
 Ick toedt ghy kerjght u loon /
 Maecht ghy maer ober straet
 Eens op de praet /
 In Dyer's haet /
 't Zy vzeugh of spaet /
 Soo wo:dt ghy heel verstaet.

Ick raedtje hoor 't beste
Noch op het leste/
De reden plaetse geeft/
En na de reden leeft/
En tot een soet beslynt

Liefst hoor u uyt/
De beste buyt/
Creedt in de schuyt/
Soo zyt ghy haest de Buyt.

T' S A M E N - G E Z A N G H,

Tusschen Vryer ende Vryster.

S T E M : Galathea geestigh Dier, &c.

Vryer.

Werom soete Vesdt-godin
Moet ick eensaem dwaalen?
En geduerigh in de Min/
Hoopeloos gaen malen/
Waerom trefte my tegenspoet/
Meerder als een ander doet?
Dat ick in het Wyen
Niet en kan bedpen.
Sal ick minnermeer de naem
Van een Bruygom dragen?
Ben ick dan soo onbeguaem/
In mijn jonge dagen?
Soete Meysje tot beslynt/
Ik wenschte dat ghy waert de Bruyt
En ick tressens desen/
Nocht de Bruygom wesen.

Vryster.

Dat ghy niet bedpen kunt
Wyen / dit 's de reden/
Dat ghy soecht u eygen munt
Hooger te besteden
Als een Maeght als 't waerdigh
is/
Daerom slaet ghy althijt mis/
Ende keurt in 't minnet
Niemandt oberwinnen.

Vryer.

Aeen Godin / dit raedtje niet/
Stelt dit wy ter spen/
Menigh Wyster als sy siet
Dat men haer wil byen/
Coort haer noz en al te suur/
En siet althijt eben suur/
Sulcke wijsse strecken
Doet de Liefde breecken.

Vryster.

't Schozt de Wyers liebe byent/
Aen haer eygen sinnen/
't Wozt niet veruysen gemient/
Valsch zijn sy in 't minnen/
Ader Maeght heeft een dat/
Wie het is daer scheelt oock traet/
Die haer stout vermeten
't Geen sy niet en meten.

Vryer.

Walscheyt schuytster by een maegt/
Dit kan slaeder bljcken/
Schoon of haer de Min behaeght/
Noch gaet sy bezwijcken/
Al 't gepzonck en al 't cieraet
Dat getuyght van d' Echte-saect;
Noch kan sy haer houwen
Of sy noyt wil trouwen.

Vryster.

Wyen in het hozt gesydt/
Wilt u wel her sinnen/
Soecht een schoon en rijke Mevdt/
En wilt die beminnen/
't Is doch al de Wyers aert
Om met meerder zyn gepaect/
Geldt en Goedt te winnen/
Dat 's brugh van minnen.

Vryer.

Zyn de Wyers daer aen vast/
Wel mijn Herderinne:
Dit oock op de Wysters past/
Wie kan oberwinnen?
Heeft de Wyster meerder goet/
Wech soo is het niet Jan Soet/
Om de ronde schijven
Kan hy niet bedeyven.

I 2

't Is

't Is booz my de beste raedt
 Noth een veyt te waagen/
 Met een Wyfster nae mijn Staet/
 't Staet aen ons te vzaagen/
 't Is den eenen Juffer traegh/
 d' Ander die is meder graegh/
 't Hoop ick sal nae desen
 Waest de Bruydegom mesen.

HUWELYCKSE-PLICHT.

Twist-vermijdingh.

STEM : Och legdy hier verlagen. Of, Daget uyt den

DE Sonne met haer stralen
 Het Aerdrich ober schijnt/
 En laet seer lieflijck dalen
 Haer licht/ maer dooz verdwijnt
 De nacht vol duysterheden/
 Hier beneden.

De Bloempjes aen der Heyden
 Staen lieflijck in haer fleur/
 De Bossen/ Velden/ Weyden/
 Zijn vol van soete geur/
 De Vogelkens die singen
 Ende springen.

Alfoo is aengename
 De Son van vziend' l'ijckheydt/
 Tusschen twee Lieben t' samen
 Die 't al ten besten leydt/
 En maect het Hups vol vzeughde
 En geneughde.

De Son moet altydt schijnen
 Van Gendzacht ende Wreed'
 Sy doet de Nacht verdwijnen
 Van Twist en Gweedzacht meed'
 Sy doet de Bloempjes luycken
 Dat sy ruycken.

Woozsiehtigh moet ghy myen
 Het eerste Twist-gehoef/
 't En past noyt in het Wyen/

Deel min van Maan en Wyf/
 Soo sult ghy nimmer klagen/
 Al u dagen.

Komen daer Bonder-blagen/
 En stelt u noyt party/
 Vermijdt de harde slagen/
 't Ontvueder gaet booz-by/
 De zwarte Wolck laet dzyben
 Sonder lijben.

Heer-Bruydegom wilft gedencken
 De Son die u verheught/
 H rmeede Ziel wilft schencken
 Geduerigh soete vzeught/
 En leeft met haer in vzedden/
 Mae de reden.

Wrouw-Bruydt bemint u Sonne
 Die u gestadigh licht/
 Die van u is verwoonnen/
 Dooz liefde/ leert u plicht/
 Verblifdt hem dooz u deughde/
 Met heel vzeughde.

Wy al te samen wenschen/
 Heer-Bruydegom en Bruyt/
 Dat ghy vereende Menschen
 In bend' u Trouw-ringh sluyt/
 Al wat den Echt doet bloeyen/
 Ende groepen.

HUWE-

H U W E L Y C K S E - P L I C H T.

Gemeenfaemheydt in goet en bloet,
Maeckt door de Trouw het Paren soet.

STEM: *Schoone Harderinne.*

Is een heerlijck leven/
En te pzyfen boben maet/
Die hem gaet begeben/
In den Veyl'gen Echten-staet/
't Is des Heeren Wil en Wet/
Van hem selven in-geset.
't Huto'lyck kan vermaken
Man en Vrouw in de hooghste graet/
Als men in sijn saken
Houdt de rechte middel-maet/
Als men 't goedtje niet en klooft/
Daer de Liefde dooz berdooft.
't Is een sot bedzyben
Tusschen Man en tusschen Vrouwe
Dit of dat te schzyben/
't Maeckt vermarriage inde Trouwe/
Wat is aen een tweynigh goet/
Als de Trouwe de Liefde voet.
Zijn de Lichaems beyde
't Saem gemeen van Man en Vrouw/
Dast en ongescheyden
Dooz een Wetelijcke Trou/
Waerom scheydt men dan het goedt/
Dat maer Ebb' is ende Bloedt.

Sullen dan de Schyben
Meerder als het Lichaem zijn?
En ghescheyden blyben/
't Heeft geen reden noch geen schijn/
Daer men seydt van Man en Wyf
Zijn twee Zielen in een Lijf.
't Houw van onghedonden/
Ende pzyse' ghemeenfaemheydt/
Daer men iyt de gronden
Van het herte t'samen seydt/
Al wat u is dat is mijn/
Daer kan Liefde de krachtigh zijn.
't Is geen sijn van leven/
't Maeckt de Liefde teer en zwack/
't kan geen vzeughde geben/
Maer het baert veel ongemack/
Sulck een trouwe die staet heel mis/
Daer het goedt gescheyden is.
Wilt ghy Liefd' en Trouwe
Hebben in sijn volle graet/
Stelt dan Man en Vrouwte/
't Samen in ghelijcke staet/
Dat gaet boben al de rest/
't Goedt gemeen is alderbest.

H U W E L Y C K S E - P L I C H T.

Een vreedtsaem hert verçiert met deught
Dat leeft vernoeght, en vol van vreught.

STEM: *Fonck-vrouw wat ick u vragen sal.*

Hoe aengenaem is d'echte-staet
Wanneer sy woçdt beleeft
Vreedtsamigh in haer rechte
Veel soete vzeught sy geeft/
't Is g'lyckerwijs
Een Paradijs/
Daer in men vzeughdigh leeft.

De vrede die verheugt den mensch/
En is van grooter waert/
Sy geeft een pder sijnen mensch/
Veel soete vzeught sy baert/
Wie vzedigh leeft
Die is 't dat heeft
Een Hemel op de Aerdt.

Twee Zieltjes die myt reyne min
 Ce saten zijn ghepaert/
 Die met haer liebe Huys-gefin/
 Zijn bzedtsaem / sijn van aert/
 Sijn vol van rust/
 En soete lust/
 Want liefd' woçdt daer gebaert.
 De liefde is het hoogste goet/
 Met bzedtsaemheydt vernoecht/
 Daer liefd' en vrede merdt geboedt
 Het al ten besten voecht/
 Wel aen Jongh Daer/
 Van Jaer tot Jaer/
 Met vreed' den Acker ploeght.

De vrede is het Fondament
 Waer op het Huys sijn staet/
 Dooz tweedzacht woçt den Echt ge-
 En haest te gronde gaet / (schent/
 Onvreed' en twist/
 Het al herquist/
 Het is van 't slimste quaet.
 Heer-Byzudegom neem dit dese raet
 Ter herten / tot beslynt/
 Leest in den Heu'gen Echten-staet
 Vreedtsamigh met u Byzuyt/
 Creedt onder voer/
 Wat hinder doet/
 En munt in deughden myt.

H U W E L Y C K S - P L I C H T.

Het is een soete Medecijn,
 In tegenspoet geduldigh zija.

STEM: *Nadien de Godtlyckheydt.*

G Een soeter vzeught op aerdt
 En woçdter ont ghebaert
 Als in den Echt te leven/
 In reyne liefd' en deught/
 Veel welsust kan het gheven/
 En maecht het hert verheught.
 Wie dat gheduldigh leest/
 Steedys in sijn liden heeft
 Voopende troost van benden/
 Die valt het liden licht/
 Ende kan hem bereyden
 Erwilligh tot sijn plicht.
 Geduldt en ljdtsaemheydt
 Dat is de heerlyckheydt/
 Dat sijn de diepe grachten/
 De handen van den Echt/
 't Is haer sterck en haer krachten/
 Met liefde dooz-geblecht.
 Want een geduldigh Man/
 Die veel verdzaghen kan/
 Is beter als een stercke/

Geduldt en tegenspoet/
 Als men kan bemerkien/
 Het liden veel versoet.
 Wilt ghy dan Jonghe Lien/
 Vzeught en welsust sien/
 Soo moet ghy steds hanteeren/
 Geduldt en ljdtsaemheydt/
 Daer moet ghy u nae keeren/
 Met alle statighydt.
 Dit moet u Huys-raedt sijn/
 Niet in gebehts de schijn/
 Dit moet u tieract mesen/
 De beste pzonch in 't Huys
 Is ghedult / 't woçdt gepzest/
 Ljdt samigh in het kuyts.
 Geluck hier mee Jongh Daer/
 Wy wenschen u allegaer/
 Dat u de Heer wil geven
 Veel zegen na den geest/
 En hier op na dit leven
 Het eeuwig Byzuyloft-seeft.

HUWE-

H U W E L Y C K S - P L I C H T.

Als 't Haentje swijght, en 't Hentje kraeyt,
Dan is 't Compas gheheel verdraeyt.

STEM: *Pronck je van de Maeghden.*

H Aertlijck is te prysen/
Als men dooz de zeden
Deughd'lijck kan bewysen/

Dat men na de reden/
Leest in rust en vreden/
En stadigh dit be-dooght/
In deughde / met vzeughde/
Eck heden / met reden/
In 't sijne booght.

Heerlijck boven allen
Is de Man berheben/
Na Godts wel-gebaillen/
Is hem dit gegeven/
Echter moet hy leven
Al is hy verhooght/
In deughde / met vzeughde/
Eck heden / met reden/
In 't sijne booght.

Gen magh niet regeeren
In de Echte trouwe/
Schoon de Man een Beere/
't Hoofst is van sijn Vrouwte/
Nochtans moet hy schouwen
Te heerschen / wat men pooght
In deughde / met vzeughde/
Eck heden / met reden / In 't / Et.

Weel min sal de Vrouwte
Heerschappij genieten/
Want alsulck een Trouwe
Sal de Man verdzieten/

Dat sy Dooght sou hieten/
Geen metten die gedooght/
In deughde / met vzeughde/
Eck heden / met reden/
In 't sijne booght.

Maen en Vrouwte beyde
Sy malkanders Leden/
Leven onghescheyden/
Daerom leert de reden:
Dat ghy sult met vreden
Al wat ghy r'samen pooght/
In deughde / met vzeughde/
Eck heden / met reden / In 't / Et.

Eck is anders kroone/
Blijdschap ende vzeughde/
Waer tme Liebe woonen
r'Samen in de deughde/
Daer is veel gerueghde/
Daer mozt de Trouwe verhooght/
In deughde / met vzeughde/
Eck heden / met reden / In 't / Et.

Wzundegom wilt leeren
Wel te onderhouwen
Dese met / tot eere
Van de Echte trouwe/
Wilt het quade schouwen/
Geen Jalosy gedooght/
In deughde / met vzeughde/
Eck heden / met reden/
In 't sijne booght.

M O Y S E S G E B O O R T E.

Stem: *O Paris wreet. Of: Edel Karfouw.*

H Oe wonderbaer / (ken/
Hoe heerlijck sijn Gods werck-
Seer groot in overbloet/
Wie kan sijn macht/
Sijn mogentheydt niet mercken/

In alles wat hy doot ?
Sijn wijsse raedt
En is niet om dooz-gronden/
Niemandt kan sijn groote macht
Begrijpen of verstonden.

Siet hier een kind/
 Hyt slechte Staet ghebooren/
 Veracht van yder een/
 Dzijft seer bedroeft
 Op 't water als verlooren/
 Wol jammer en ghetoeen/
 Sijn Wieghjen is
 Een kussen kleyn van Diefen!
 't Schijnt of Moyses in de Dloet
 Sijn leven sal verliefen.
 Dit kleynne Wicht
 Dat dzijft daer in de stroomen/
 En schzeydt seer naer van dozft/
 Geen liebe vrient
 Noch Vader durf daer koomen/
 Noch Moeder met haer Bozst/
 Die 't liebe Dier
 eens laefde/ maer moest derben/
 En ynt vrees haer Liefste kind
 Ellenbigh daer sien sterben.
 Een siere Maeght/
 Een Dochter van een Koningh/
 Van Pharo wijdt vermaert/
 Komt by ghebal
 Hyt haer verheben Woningh/
 En toont haer soeten aert/
 Neemt Moyses aen/
 Tae tot haer liebe Sone/
 Wil hem in des Koninghs Hof
 Met staet en eere kroonen.

Een wonder-werck/
 Siet Moyses in sijn Taren/
 Dooz Godts verheben handt/
 Lepdt hy met kracht
 Een ober-groote schare/
 Hyt het Egypten-landt.
 Dit is dat kindt
 Dat hier soo leydt verschoben/
 Dooz wens daedt dat yder een
 Der Heeren Naem hoozt lovell.
 Wel op Jongh Baer/
 Wel op ghy Nieuw-ghetrouwde/
 En wie ghy heden zyt/
 Dit is tot troost
 Van alle Nieuw-ghetrouwde/
 Weest in u staet verblift/
 Dus kan de Heer
 In tegenspoet vermeerren:
 Al wat hier onmogghlyck schijnt
 Kan Godt ten besten keeren.
 Den Echten-staet
 Kroont Godt tot allen tijden/
 Met Zegen in 't verdziet/
 De Wucht uws Lijfs
 Sal hy ghebenedijden;
 Als ghy aen Moyses siet.
 Godt is ghetrouw/
 't komt alles u te bate/
 Leeft maer reyn en vrees den Heer/
 Hy sal u niet verlaten.

De beste Trouwringh die men vindt,
 Is Liefde, die de Herten bindt.

STEM: Een Kindeken is ons geboren.

De Liefde seer hoogh geprezen/
 Duict in der eentighedyt/
 De Liefde gelijck toe lesen/
 Is vol van dencht saemheydt/
 Sy baert een soete vzeught
 In 't Duwelijck getoets/
 Beluchigh zyn de Daren
 Wiens Trouwringh Liefden is.

De Liefde tusschen benden
 Is oorzaeck van gheneught/
 En kan de Zietjes oock leyden
 In vreed' en soete vzeught/
 De Liefde die verdzijft
 Het schadelijck sennijn/
 Laet Liefde/ o soete Bruydtje
 H rechte Trouwringh zyn.

De Liefde die is langhmoedigh/
 En vol van vziendlijckheydt/
 Vol deughden/ en seer sachtmoedigh/
 En vol barmhertigheydt/
 Sy is in 't Hutmelijck
 Een gulde Sonne-schijn/
 Laet Liefd' / o soete Bzupdtje
 H rechte Trouwringh zijn.
 De Liefde is niet afgonstigh/
 Gelijck men dickmael siet :
 Maer nedzigh en goedt-jonstigh/
 Sy soecht haer eygen niet/
 Sy is oprecht en goedt/
 Sy toont geen valsche schijn/
 Laet Liefd' / o soete Bzupdtje
 H rechte Trouwringh zijn.

De Liefde die kan verbinden
 Twee Hertjes in de deught/
 Doo? Liefde twee eens gesindg
 Die leben in soete vzeught/
 De Liefde bindt den Echt
 Seer liefelijck en sijn/
 Laet Liefd' / o soete Bzupdtje
 H rechte Trouwringh zijn.
 Wy twenschen al t' samen u hedert/
 O Bzupdegom en Bzupt/
 Des Heeren gunst en vrede/
 De Liefde tot beslupt/
 Dat ghy de ware deught
 Steedts werdet in-gelijst :
 Dat Liefde al u leven
 H rechte Trouwringh blijst.

BRUYLOFTS - LIEDT.

Vyt den Psalm 128.

Stem: Het aerdtje van de Wijne. Of: Komt laet
 ons 't Huw'lijck prijsen.

S Aligh is hy bebonden
 Die Godt van herten vzeest/
 En dient tot allen stonden
 Sijn Schepper nae den Geest/
 Doo? t gene dat ghy sult d'zjven/
 Werot ghy seer sijn geboedt/
 In vzeughden sult ghy beklijben/
 Spoedigh met oberbloedt.
 H Wijf sal gelijck twesen
 In u Huys seer verblifdt/
 Den Wijnstock upt-ghelesen/
 Die Drucht d'zaeght sijner tijdt/
 H Kinderen in een kroone/
 Die sullen oock booztaen/
 Als Olijf-spruyten schoone
 Rondsom u Tafel staen/

De se schoone twelbaden
 Ontfanght hy in 't gemeen/
 Die met geen quaedt beladen
 En is : maer vzeest alieen
 Hyt liefde den Heer hier boven/
 Die al te samen doeght/
 Die wy met vzeughden oock loben/
 En ons soo wel beruoeght.
 Godt upt Zion ghezesen
 H dees genade doet/
 Dat ghy sult sien na desen
 Jerusalems boozspoet/
 Hy sal sijn zegen oock geben/
 En kroonen d' Echten-slaet/
 En gummen u Feughdigh leven
 Veel boozspoet vzeogh en laet.

Ghy sult upt uwen Zade
 kindts kind'ten sien seer wel/
 En oock doo? Godts ghenade
 Veel vreedts in Israel.
 In liefde soo sult ghy bloepen/
 En licht noch binnen 't Jaer
 Een seughdighe spruyt sien groepen/
 Geluck hier mee Jongh Paer.

G E B E D T,

Eens Jongmans ende Dochters.

STEM: Ey schoone Nymph aensiet, &c.

Heer goedertier / in goedtheydt wyghelesen/
 Hoe heerlyck is u Chroom/
 Ghy zyt een reyn / een eeuwighe sybber toesen/
 In schoonheydt ober-schoon
 Ghy schept / o Heer een ieflijck wel-behaghen/
 In reyn en sybber selschap soet/
 Die haer altoos oprecht en goet
 Deughtsammigh dzaghen.

2. Wy bidden u / leydt ons op utwe toeghen/
 Geeft dat gheen hzeent ghedaent/
 Ons doch bestoort / of 't herte maecht gheneghen/
 Geen snooze wegh en baent/
 Om in ontueht of quade dartzelheden
 Te leben / en niet soete hzeught/
 In ydelheydt en ongheneught
 Ona tijdt besteden.

3. Geeft dat wy Heer in sybberheydt berkeeren/
 En op u toeghen gaen/
 d'Onlayse luyt ghesladigh van ons meeren/
 Met Joseph weder-staen
 Het boose quaedt / dat wy dooz u ghenade/
 Dees wereldts hooghmoedt / staet / en pzaecht/
 Met al het gheen men sondigh acht/
 Altoos versnaden.

4. Soo ghy / o Dorst! dooz u boozsichtigeden
 Wy tot den Echten-staet
 Bercoept / soo gunt u zeghen-rijcke hzede
 Tot hzeught my hzoegh en spaed/
 En dat ick Heer daer in magh deughtsaem leben/
 Ghy zyt mijn troost / ick roep u an/
 Wilt my / o Heer! een deughtsaem Man
 Op Aorden gheben.

5. De rechte Trouw komt ypt den Hemel daten/
 Ghy kendet des Menschen hert/
 Betwaert ons Heer booz alle hzoebe qualen/
 Dooz Hups-berdziet / booz sinert/
 Wilt ons altoos met ulwen Geest vegeeren/
 Het zy in teghenspoedt of hzeught/
 Ons alles dooz de maere deught
 Ten besten keeren.

L I E D E K E N .

STEM: Als Bockvoetje speelt, &c.

Ach Herderin! waerom soo dmaelt ghy dus veer?
 Wat reden / komt heden / u hertje soo seer
 Benoutwen in 't belt/
 Dat u dus ontfelt/

En bedroeft u liebe Zieltje noch meer.

2. Of kunnen de baren van 't siltighe nat/
 Haer bloeden / dooz 't moeden / u eenighe schat
 Menzenghen / och neen/
 Maer eenigh alicen/

By Winter en Somer / wat bzeughde is dat?

3. Wat vint ghy doch heden vooz bzeughde in't zant?
 Hoe naerlijck / gebaerlijck / is 't diekmael op strant/
 En daer men van veer/
 Noch gins ende veer/

Maer fiet een Hutje van Harders op 't Landt/

4. Certijst ghy / o Nymphje volkomen u stelt/
 In deughde / niet bzeughde / te doolen in 't belt/
 Om stil en gherust/
 Te meijden met lust/

H Schaepjes / en leven soo onghequeelt.

5. Soo mensch ick Godin veel bzoelijck geneught/
 Veel luste / veel ruste / u bloepende Jeught/
 En dat ghy verbljdt/
 Geduerigh alrijdt/

H Schaepjes meught werden niet volle bzeught.

6. Ten lesten Godinne soo wensch ick op nieu/
 De Heere / verweere / sijn zeghen in u/
 En dat ghy vol bzeught/
 In salighe deught

Meught leven / haert wel / o Nymphje adieu.

M I N N E - K L A C H T .

Gefonden aen de Trouw-hatende Silvia.

STEM: Verdwaelde Koninginne.

Hoe zijn mijn zwaacke sinnen 't Is dooz de Min
 Och laep mi ontfelt/ Dat ick dus seer moet klagen/
 Dooz mijn verdrietig minnen Ick ben berrast/
 Het welck mijn Zieltje quelt? Ick moet een last
 Ach Herderin! Dan zware Liefde dzaghen.

Waerom

Waerom moet ick dus klagen
 Ep segh mijn Herderin ?
 En stadigh hooploos malen
 In mijn getrouwe Min/
 Ick sucht en steen/
 Ick klaegh en ween/
 In eensaemheydt verlaten/
 Al wat ick spzeek/
 Hoe soet ick smeek/
 Mijn blyen magh niet baten.
 Waer toe zijt ghy genegen
 O soete Philida ?
 Weest my niet langer tegen/
 Ick bidt u om gena/
 Mijn jeughdigh hert/
 Dat is veruert
 In 't Doolhof van de Minne.
 O strenge Maeght !
 Die my behaeght/
 Sal ick u noyt verwinnen.
 Godin gedenckt de reden
 Waer uyt mijn liefde spzyt/
 't Is weynigh tijdt geleden/
 H troostelijck beslyt
 Wierdt onverbacht
 My toe-gebracht/
 H innighste secreten/
 Al wat ghy peynst/
 En hoe ghy beynst/
 Dat heb ick langh gelveten.
 Ep Lief/ maerom gezwegen/
 Wat is u soete praet/
 Als ghy my aller-wegen
 Wertoont een suuvs gelaet/
 Waerom seet heuy

Een soete leus
 Gestelt om u te spzeeken/
 O soete Maeyt ;
 't Dient niet geleyt/
 Het zyn maer loofse treetchen.
 Hoe beynst ghy booz mijn ooghen
 O gulden dagheraet ?
 Hoe groot is u vermogen/
 Waerom dus obstinaet ?
 Aensiet mijn smert/
 Boozsoeck u hert/
 Ghy sulter liefde binden/
 Ep Herderin
 Versacht u sin/
 Ducht niet booz u Beminde.
 Ach Zielse slozt nu Craven/
 Draeght rouw met herten leet/
 Daer baet geen soet bermanen/
 H Lief die is te wzeet/
 H Silvia/
 H Philida/
 Die sal een ander trouwen/
 Om 's Wereldts goet/
 Is dat ghy moet
 H Liefden achter-houtwen.
 Indien het niet magh woesen/
 Soo segh ick dan Adieu/
 Adieu mijn uytgelesen/
 Ghy toont u al te schuto/
 Ep hooge staet/
 Ghy u verlaet/
 Dat doet u weder-houtwen/
 Adieu Princes/
 Adieu Dooghdes/
 Het kon u licht bevoutwen.

SILVIAS ANTWOORT.

Stem : *Verdwaelde Koninginne.*

Ick ben doch niet gheueghen
 Tot u / o Clorida/
 Daerom bett ick u teghen/
 En gun u gheen ghetra/
 Hoe is veruert

H Jeughdigh hert
 In 't Doolhof van de Minne/
 Ep toest gherust/
 Soekt ander lust/
 Ghy sult doch niet verwinnen.

Ghy

Ghy sult my niet behooren
 Doo? noch soo soete pzaet/
 A Liefde gaet verlooren/
 't Is ydel in der daet/
 Jonghman bedaert/
 Weest onbezwaert/
 Wilt hÿ een ander trouwen/
 Die u ontmoet
 Met liefde soet/
 Het sal my niet berouwen.
 Noch eens doen ick vermanen/
 Op my gheen liefde stelt/
 Vier baet gheen lucht of tranen/
 A Zieltje niet meer quelt/
 O Clorida/

Op Silvia/
 En set doch gheen betrouwen/
 Het Werelds Goedt/
 Hoeh hooghe moedt
 Soet my niet achter-houtwen.
 't Magh nu niet anders wesen/
 Hierom segh ick Adieu/
 Adieu Herder ghepzesen/
 Toont u wat meerder schuto/
 Op hooghe staet/
 Ich niet verlaet/
 Dat doet my niet tweer-houtwen/
 Maer Wyers pzaet
 Hoe schoon sy gaet
 En magh men niet betrouwen.

Clorida schryft wederom, op de selve Voysse.

Bedaert doch Herderinne/
 Geen ontrout is geschiet/
 Waerom dus straf van sinnen/
 Vertroutwt ghy niemandt niet?
 Wist ick u grondt
 Op dese stonde/
 Ich soude soo langh u smeeken/
 Dat ghy van al
 Mijn ongebal
 My selben hoorde spreken.
 Geen Rechter soo hooghmoedigh/
 Of hoozt wel sijn party/
 Ach Silvia! demoedigh
 Zijt ghy versocht van my/
 Nu ghy mijn klacht

Ontwaerdigh acht/
 En my geen gunst magh beuren/
 Soo sal ick stil/
 Lief naer u wil/
 Gensaem en heimlijck treuren.
 Mijn troost die sal nu waesen/
 Op Godts Almogentheydt/
 O Son! seer hoogh gepzesen/
 My is wel eer geseydt/
 Wat Godt op Herdt
 Te samen Daert/
 En sal geen Menschen schepden/
 Heb ick dan schuldt/
 't Sal met geduldt/
 Van Godt her al verbeden.

KLACHT,
 Van de Minnende Clorida,
 TOEGEPAST,
 Den onverwinnelijcke Silvia.

Stem: 130. Psalm.

Wanneer ghy Herderinnen, dit singen sult of lesen,
 Denckt om u Herders min, en wilt my gunstig wesen.

Ach Herderin! ootmoedigh
 Vintelt uwen Dienaer neer/

Wiens Zieltjen overbloedigh
 Bedroeft is meer en meer/

Bedroeft

Bedroeft elaes Godinne/
 Godinne van de Min/
 Min die mij doet verwinnen/
 En neemt mijn Zieftjen in.

O Goddelijk vermogen!
 O wonderlijcke kracht!
 Mijn geest die woedt gebogen
 En tot de Min ghebzacht/
 Om Silvia te smeecken/
 Die bepruft of niet en mindt/
 Die 'k noyt heb konnen spzecken/
 Maer staet het in de mindt.

Porhtans / o Godt eer'weerdigh
 Dooz u boozsichtigheydt/
 Woedt ick gemaecht seer bezdigh/
 En tot de Min gheleydt/
 Ick weet (ach laes!) geen reden
 Waer uyt mijn liefde spruyt/
 Als mijn genegentheden/
 O Hrtbehooren bzuyt.

Ach Silvia! siet nedet/
 Siet wie hier booz u leydt

Gebogen / en komt weder
 Bidt om medogentheydt/
 Vertrouwt/vertrouwt mijn minne/
 Die noyt mer yemandt spot/
 Ach wijse Koninginne!
 Strijdt doch niet teghens Godt.

O Son / o Guide-stralen!
 Laet doch u klaer ghesicht
 Eens dooz de wolckjes dalen/
 Gant my het minste licht/
 Het minste van u minne/
 Laet my dat heden zyn/
 Deught-liebende Vzindinne
 Een soete mederijn.

Ach Zieftje! die ghestrengheit/
 Ghestrengheit is dooz mijn/
 Gesmolten en ghemengheit/
 Och macht het waerheydt zyn/
 Nocht ick de Hemels- vzeughde
 Genieten hier op aerdt/
 Met u in ware deughden/
 Geen soeter was ghepaert.

S C H E Y D T - L I E D T.

Aen de Deughtrijcke Silvia.

STEM: Sal ick noch langer met heete tranen.

Ick heb bemindt / ghebleyt / ghebeden/
 Vol hoop en sozgh van dach tot dach/
 Maer Silvia gantsch teghen reden
 Veracht met smaect mijn droef gheklagh/
 Mijn geest ver slaytot/
 't Hert woedt benaunt!

Mijn Zieftje woedt doozstecken met veel pijn/
 Ick sie het moet op 't endt ghescheyden zyn.

2. Godinne moet ick van u scheidt/
 't Is my (elaes!) van herten leedt/
 Godt wil u Zieftje dan gheleyden/
 Geen Mensch op aerdt vegeert son wzeedt/
 Geen eenigh woedt/
 Heb ick ghehoort/
 Geen reden ont waerom ghy my ver smaect/
 En waerom ghy dus streng het Minnen haet.

3. Geen 's mereldts hoogh doet wederhouden
 De Wiefde tot u Clorida!

Nochtans seght ghy wijs niet trouwen
 Van weder-in in op Silvia/
 Op hooghe Staet/
 Ghy niet verlaet/

Waer aen soo seyt het dan dat ghy niet mindt?
 Seght my Princes wat reden dat ghy bindt.

4. Waerom acht ghy my dus onmaerdigh?
 Of heb ick dese straf verdient/
 Of ben ick plomp / bot en onmaerdigh
 Dat ghy my niet een woordt verlient?

O Sonne-bloem/
 Die ick noch roem/
 En toensch dat ick in Liefd' magh zijn ghesoet/
 Hoewel het schijnt dat ick nu scheidten moet.

5. Tot scheidten ben ick dan gheneghen/
 O al te streng en stuwesse Maeght/
 Terwijl ick u niet kan beweghen/
 En dat het Minnen u mis haeght/

En dat ghy trots/
 Gelyck een vort/
 Geduerigh vast en onbeweeght blijft staen/
 Adien dan Lief / het is nu tijdt van gaen.

Een Horns kint, dat wiert bemint,
 Met vleyen en met smeken,
 Maer Clorida, heeft Silvia,
 Noyt eenmael kunnen spreken.

B R U Y L O F T S - L I E D T .

Stem: *Doen ick was in't groeyen, &c.*

Coridon / die sijn verhooren Lief
 Op 't alderhoogst beminde/
 Scheen hem in het oogh ghelyck de gulde Son/
 Silvia / die noyt geen hooger vzeught
 Nocht blydtschap konde vinden/
 Als in 't soet gesicht van haren Coridon/
 Met een soet gelagh/
 Etselck ander sagh/

Trouwe Min doo? Liefde veel vermaght.

2. Waer de Liefd' met sijn volkomen kracht/
 Wetsont ten weder-zijden/
 't Hert van een Maeght en van de Minner soet/
 Daer is troost / en hoope van ghemin/
 Daer gaet men vzeughdigh stryden/

Bruylofts-Liedekens.

Daer komt Liefd' en Trouw malkander in 't gemoet/

O de Wyer/

Maecht het hert soo bly/

't Is een vzeught / een soete slaverny.

3. Niet een Mensch en schijnter nu op Aerdt

In blijder staet te wesen/

Als ons Vrydegom nu met sijn Vrydtje is/

Siet eens aen de riede Vryloft-krone/

Van sijne upt-ghelesen/

Geeft ons van de vzeught een klaer ghetuyghenis/

Och het Jonghe Paer/

Is soo bly voozwaer/

Of het in den Hemel t' samen waer.

4. Nu wel op / ghy soete jonghe Feught/

Wilt vry de Min hanteeren/

't Is een soete wet / wel duyfendt Jaren oudt/

Wie heeft opt dees groote kroopmanschap

Niet blijtigh wilsen leeren ?

Wie leeft sonder Min en eensaem onghetrouwt ?

Of het is een Maeght

Die 't niet woꝝdt ghebzaeght/

Of een Quant die 't nimmermeer en waeght.

5. Daer de Liefd' komt in sijn volle graedt/

Daer stelt men 't al ter zijen /

Schoon de Wyer mindt / en haelt een Blaetive Scheen/

Is het schandt ? neen secker / 't is sijn eer/

Want sal hy opt bedijen/

Och hy moet de wegh van hoop en soꝝgh betreen/

Schoon een trotse Maeght

Wem dan niet behaeght/

't Is gheen krijghs-man die gheen Worden vzaeght.

6. Heemt den Schildt / het Liefdens wapen-tuygh

Met aerdigherdt in de handen/

Streijdet als een Veldt en houdt ghebuer igh aen.

Daer dooꝝ deught u Liefdes teere hert

In weder-liefde vranden/

Als ons Vrydegom nu heden heeft ghedaen :

Daerom toenschen wy/

Heden haer soo bly/

Aerdtse vzeught / en Hemels melody.

L I E D E K E N .

Stem: *Ach! treurt nu mijn bedroefde Schapen.*

Hoe dickmael siet men dit ghebeuren/
Dat menigh Wochter woꝝdt ghebruidt/

En dat de Minnaer staegh moet treuren/
 En raecht sijn soete Minphje quijt/
 Schoon dat sijn hoope
 Hem gaf goeden moedt/
 Om snel te loopen
 Maer 't gewenste soet/
 Dat hy nu missen moet.

2. Hoe dickmael schupster in het minnen/
 In 't heymelijck een blauwe scheen/
 Hoe vaerck soo dwalen al de sinnen
 Mistroostigh t' samen onder een/
 Schier sonder ruste
 Leest men in de Min/
 De soete lusten/
 Reemt het hert en sin
 Met al sijn krachten in.

3. Maer als de Minnaer gaet weer keeren/
 En oock sijn Minphje gants verlaet/
 Wanneer de Wyfster moet ontbeeren/
 Die vriendelijcke t' samen-pzaet/
 De soete lusjes
 Ma der Lief den aert/
 De soete lusjes/
 Al wat bzeughde haert/
 Dat maecht haer dan bes waert.

4. Van wenst de soete Harderinne
 Gens weder by haer Lief te zyn/
 En wederom de oude minne
 Te plegen/ en niet meer in schijn
 Deel stuerheyt toonen/
 Maer met trouwsigheyt
 Haer Minnaer loonen/
 Als sy wort gebleyt/
 Dooz Lief d' vol soetigheyt.

5. Waerom ghy teere Harderinnen/
 Waerom soo straf als ghy 't niet meent/
 Waerom te beynsen in het minnen/
 Te toonen u schier als verstcent ?
 Hoe dat wy blyen
 Men u soete zeught/
 't Is in het schepen
 Maer een schijn van bzeught/
 En vol van ongeneught.

6. Hoozt waerde Minph/ en soete lusje/
 Schiet doch een soete straelten uyt/
 En gunt my neffens dien een lusje/

Want ick u Lief/ en ghy mijn Bruyt

Sult heden wesen/
Soo het u behaeght/
Godin gepresen

My niet langer plaeght/
Maer weder-lie f de draeght.

7. De Bruylofts-Kroon die sal u cieren/
Gelijck als een Godinne schoon/
Men sal u heusheynt en manieren

Vertoonen op een Gouden Thoon/
Daer sult ghy wesen
Mijn beminde Bruyt/
Mijn uytgelesen/
En dooz Lief ds-besluyt!

In Lief de muntten uyt.

In Lief de muntten uyt.

t'SAMEN-GESANGH,

Tusschen den lievende Maria, ende den bedaeghden Anna.

STEM: Prins Robbert is, &c.

Maria.

Anna.

En al te wreet en strenge wet/
Tot na-deel van een Maeght/
Is by de ouden ingeset/
Maer Jaren langh beklaght:
Ach! vint men nu in dese tijt
Niet eenen Advocaet/
Die ons dit paertje wat berwijst/
En geeft ons goeden raet.

Anna.

Maria lieve soete Maeght
En weyt niet al te wreet/
Siet/ dat gy 't niet te dier en waeght/
Tot smaet en herten-leet/
En geeft de soete wyper
Niet al te ruppen wint/
Haelt by het schootje dichjes by/
Wanneer ghy wort bemint.

Maria.

Ick heb in dese strenge wet
Geen lust/ noch geen vermaeck/
My dunckt 't is tijt/ sy dient verset/
Tot vzeught van onse saeck.
Seght waerom soud een Wyfster niet
Oock plegen in de Min/
't Geen dat sy wenst/ en geeren siet/
En soecken haer gewin?

Om dat het haer niet wel en staet/
En eben soo ick gis/
Haer dickmael om de tanden slaet/
Als sy bedrogen is/
De Wyper die zijn wonder soet/
Eick is een dapper man;
Maer in der daet een olyck goet/
Dat licht bedriegten kan.

Maria.

Dat zijn de ghyts het slim gebroet/
Die wel te kennen zijn/
Maer ik spreek van een trouw gemoet/
En sonder valsche schijn/
Ick segge ja/ dat oock een Maeght
Magh toonen dat sy mint/
Dat sy de Wyper Lief d' toe draeght/
En hoe zy is gesint.

Anna.

Indien een Maeght dit durf bestaen/
't Is oy het avontuer/ (gaen/
Maer hoe 't haer dickmaels kan ver-
Leet mentgh vzeemde kuur/
Den een die wort somtijts de Bruyt/
En heeft een luckigh lot/
Maer valt de sacht ten quaetsten uyt/
Dan is men pders spot.

Maria.

Maria.

't En is geen sond al stalt het niet/
 De kans die dient getwaeght/
 Wanneer een soete Wyfster siet/
 Dat sy niet wozt gedwaeght :
 't Is eben veel wie datter vyzjt/
 Als 't knechje is te bloot/
 Wanneer de saeck maer wel gedijt/
 Dan heeft men geen noot.

Anna.

Ick stel my hier in geen party/
 Altoos een stuers gesicht
 Te toonen in de wyfery
 Is oock geen Wyfster-plecht/

Maer wat ghy doet vooz al de rest/
 Stelt dese vaste peyl/
 Mint vyz u lief/ en doet u best/
 Maer houdt een ooggh in 't zeyl.

Maria.

Dit is vooz al mijn eenigh doel/
 Waer op mijn ooge siet/
 Ick houu niet van dit los getmoel/
 Dat baert niet als verdriet/
 Getrouwe min op vaste gront/
 Daer magh Lief-kooferij
 Een wederzyden gaen in 't ront/
 En daer so blyf ick by.

L I E D E K E N.

*Menigh Minnaer doet sijn klacht,
 In de nare donck're nacht.*

STEM: Weest Nymphje gegroet.

O Soete Pacht!

O droebe klacht;

Dan menigh Minnaer die daer vyzjt/

En by sijn Nymphjen is verblijft/

De blancke Maen/

Die ick sie staen

Hier aen het hoogh Hemels gebontu/

Sal nu met recht tuggen van mijn rouw/

Al dwalende gaen ick vast langhs de straet/

Schoon dat men by nacht het dolen versmaet.

Deel suchtes stozt ick nu met klagen verdriet/

Ick vind mijn Liefje mijn Phillida niet.

2. Ick roep vast uyt

Met still geluyt/

Hier nu in dese nare nacht/

Ach Phillida! ick troost verwacht.

Mijn droebe stem

En heeft geen klem/

Schoon dat ick suchte vooz mijn Liefs deur :

Sy neemt geen acht op mijn getrew/

Mijn hertje seer droebigh hem nu hebtint.

Ach Nymphje : ach Nymphje : nu doch verhoort/

Eer dat ghy mijn ziele dooz leet versmoort.

3. O groote spijt!

Het wozt nu tijt

Dat ick van hier weer schepden moet/

En Phyllida niet eens en groet/

Geen Sonne-schijn

Komt opt dooz mijn/

Als menigh Minnaer vaech geschiet/

Die dooz 't gebley noch troost geniet ;

Verkrijght van sijn Liefjen hier in de nacht

Veel lusjes/ veel lusjes/ meer als ghy verwacht/

Ick leve vast hoopeloos op gena/

Van mijn Beminde/ mijn Phyllida.

BRUYLOFTS-LIEDT.

STEM: De Schoone die my dus martiliseert.

De Liefde/ gelijk geschreben staet/

Duert in der eeuwigheyt/

De Liefde/ gelijk Godts Woort verklaert/

Is vol van deughtsaemheyt/

Sy schudt het schadelijck fenijn/

O soete Bruyt/ laet Lief d' u Trou-ringh zijn.

De Liefde tusschen Man en Vrouw

Is oorsaeck van geneught/

Sy is de kroone van de Trouw/

En haert veel soete vzeught/

Sy is een gulden Sonne-schijn/

O soete Bruydt/ laet lief d' u Trou-ringh zijn.

De Liefde bedeckt de sonden quaet/

En is vol deughtsaemheyt/

Sy is van vriendelijck gelaet

Tot breed' altoos bereept/

Sy toont aen niemant valsche schijn/

O soete Bruyt/ laet lief d' u Trou-ringh zijn.

De Liefde die is het hooghste goet

Die 't al te boben gaet/

De Liefde die haert het hooghste soet

Oock in den Echten-staet/

Sy doet de brede bloeyen fijn/

O soete Bruydt/ laet lief d' u Trou-ringh zijn.

Het Darde Deel.

Aen de Getrouwde.

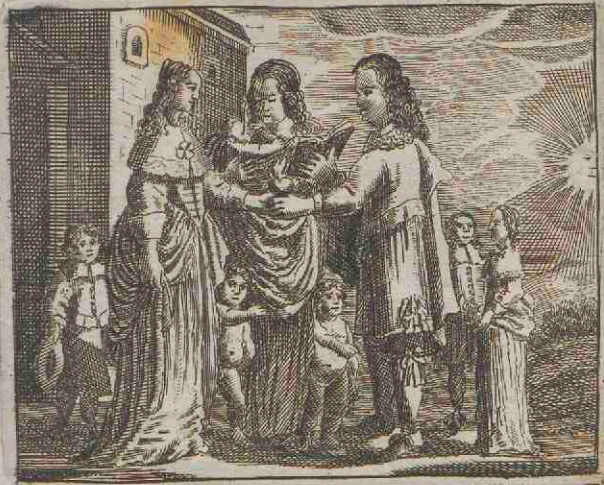
Vergeleken by de Na - middagh.

*Zijt ghy na wens getrouwt,
En leeft in soete lusten,
In voorspoet hier op aerd,
In vrede, vreught en ruste:
Al hebt ghy als een Kroon
Veel kinders om u Dis,
Weet dat de Sonne daelt,
En't na den middagh is.*

*Het soet dat komt het suer te baet ;
Dit is de vrucht van d' Echte Staet.*

G Een soeter melody en werd' op d'aerd' gevonden,
 Geen vast noch enger bandt en isser oyt gebonden,
 Geen Water ende Wijn en is noyt soo gemeen,
 Gemenght en t' saem gevoeght, gesmolte onder een :
 Dan als twee herten zijn te samen vast gestrengelt,
 Gevlochten onder een, met Liefde door-gemengelt,
 Dat baert een wonder vreught, dat is een hooge stof,
 Dat is in dese graed gelijk het Edens-Hof,
 Daer in dat Adam was gestelt met sijn Beminde,
 Waer in hy was vernoeght en alles konde vinden :
 Dat schoone Paradijs, 't welck nu soo is vergaen,
 Dat nauw een mensche weet waer dat het heeft gestaen.
 Soo yet van 't overblijf op aerden is te vinde,
 Ick schrijf het heden toe twee Lieven eens gefinde,
 Het schuylt, na dat my dunckt, noch in den Echten-staet,
 Geen vreught en klimt soo hoogh die dees te boven gaet.
 Het Huw'lijck is het Hof, het gierlijck Hof van Eden,
 Daer Man en Vrouw te saem haer leven in besteden.
 Een vreedsaem Huys-gefin dat heeft een hooge prijs,
 't Besluyt sich in hem selfs een aerdtische Paradijs.
 Wie dat den Echten-staet soeckt waerdigh te beleven,
 Die sal hy na sijn wens een vol vernoegen geven,
 Die eet een soete vrucht, soo langh als hy vermijt
 Den ichadelijcken Boom van boose haet en nijt.
 Soo langh als hy 't verderf, de tweedracht weet te schouwen,
 Soo sal geen Echte Trouw hem nu of dan berouwen,
 Soo sal geen Huys-verdriet u drucken op het hert,
 Gelijk het menigh mensch tot in de ziele smert,
 Soo sal geen droevigh leet, geen twist u oyt bespringen,
 Geen laster noch geen smaet, of and're duysent dingen,
 Geen onrust in 't gemoedt, geen hartseer noch geen pijn,
 Maer 't leven dat ghy leeft, dat sal met vreughden zijn.
 U sal geen tegenpoet verdrucken noch benouwen,
 Geluckigh is den mensch die soo op aerd' magh trouwen.

Het Derde Deel.

*Niet soeter vint men in de Trouw,
Als Liefde tusschen Man en Vrouw.*

T usschen Man en tusschen Vrouwe	Daer het al-te-mael op dreyt. Als men sonder Liefd' moet parē,
In het paren door het trouwe	'i Geeft al vry een groot beswarē,
Wert een noodigh dingh gevoet,	Liefde tusschen man en vrouw,
Daer de trouw op steunen moet,	Is de zegel van de trouw.
't Is de kracht van alle saecken,	Liefde kan de herten binden,
't Kan oock man en vrou verma- ken,	Liefde kan het alles vinden,
't Is van sulck een hooge stof,	Liefde maect van bitter soet,
't Heeft van outs een dubbelt lof,	Liefde troost een swack gemoet,
't Is de Liefd' sy baert het leven,	't Is een lust, een ziels-geneugde,
Sy kan vreed en vreughbe geven,	Liefd' is meester vande vreugde.
't Is het punt, in 't kort geseyt,	Wat men doet in 't aertsche dal,
	Liefde die gaet boven al.

Wie 't eerste lieden gaet door-by/
Die blijft oock van het tweede by.

'k Heb van over langh gelesen, Knorren, morren, en gekijf,
Dat men moet voor sichtig wesen, Past niet tusschen man en Wijf.
In de saken van de min, Sal u trouw tot vreught gedyen,
Want daer schuyt al vry wat in. Wel voor sichtig moet ghy myen
't Is alsoo, wil iemant vryen; 't Minste woort dat qualijck luyt,
Sal hy na sijn wensch bedyen, Al het geen daer twist wyt spruyt.
Heel voor sichtig moet hy gaen, Komt'er somtijts donder-vlagen,
Of hy sal licht achter staen. Gaet ter syden, mijt de slagen,
Als men door een hoog vermogen Stelt u nimmermeer party,
't Soete Liefjen keeft bewogen, 't Omweer gaet wel haest voor by,
En te samen is getrouwt, Man en Vrouw, schoon dat se kijvè,
Niet te seer u dan ver stout, Moeten doch te samen blijven,
't Is u tot een wet gegeven, Daerom noyt u ty vergist,
Dat ghy moet voor sichtig leven: Schuw't voor al de eerste twist.
Gelukkig zijn sulcke personen/ die in het Huwelijck de eerste twist soecken
te schouwen/ dese zijn een sterck Casteel gelijck: want men bint daer Wol-
wercken van eendzachtigheyt/ ende diepe grachten van Liefde/ die den boos-
sen dyant niet overwinnen kan.

Wyt haestigheyt daer spruyt veel twist/

't Is achter 't net bergcefs geblift.

By menschen kan men vinden, Maer die questi wort gesleten,
Veel verscheyden licht-gesinden, Eer men om-siet, 't is vergeten,
Hier een hoofdigh, daer een gast, Menigh mensch is hier aen wast;
Die schier nieuwers op en past, Dat sijn toorn haestigh wast,
Die met krassen, vloecken, swerè, Man en Vrouw, men kan't bespeurè,
Yder dwinght na zyn begeren, 't Sal u beyde licht gebeuren,
Die als ongebonden leeft, Niemand leeft op aerd' soo goet,
En geen reden plaets en geeft. Of heeft tweederley gemoedt.
And're zyn van sulcke sinnen, Schuw't voor al het haestig spreke
Dat sy nu en dan beginnen, 't Is noch onlangs klaer gebleken:
Door een haestigheyt van bloet, Dat een haet door sulck begin
't Welk haer gramschap rijfè doet, Nam de teere herten in,
't Was geen deegh oock alle dagen, Och het was niet wel belijt,
't Liep so hoog, ja schier tot slagè. Wacht u voor een haestigheyt.
Proverb. 19. 11. Een verstandigh Man achterhout den toorn/ ende het is
hem verlijck/ dat hy de misdact doorby gaet. Het is de Kroone van het
Huwelijck/ dat de Man sijn Vrouw / ende de Vrouw hare Man met
lijdsaemheyt kan verdragen: want door lijdsaemheyt kan men een ghe-
wensf eynde bekomen.

Gedul

Geduldigheid in tegenspoet.

Dat maecht het lyden licht en soet.

Wie dat tweedragt kan vermijde, Soo sy maer geduldigh lijt,
 Naer het lyden komt verblijden, Alde leet en al de spijt
 Wie geduldigh wesen kan, Sal ten lesten keel verdwijnen,
 Dat is vry een rustigh man, Vrede sal in plaets verschijnen,
 Die de harde strenge vlagen Want gedult en lijt saemheyt
 Hier geduldigh kan verdragen, Na een beter stant verbeyt.
 Die met lijt saemheyt verwacht, 't Rat kan haestig omme-keeren,
 Uytkomst van sijn droeve klackt: Dat het gaet naer u begeeren,
 Sulcke dat zyn stercke lieden, Na veel smert en droeve pijn,
 Waer men dit oock siet geschieden Komt wel eens een Sonne-schijn,
 Van de Man of van de Vrouw, Als men dickwils siet gebeuren,
 Daer is zegen in de trouw. Blijdschap volgter na het treure.
 Is de Man van losse sinnen, Daerom houdt vry goeden moed,
 Sulck een Vrouw kan 't al verwinnē, Hebt gedult in tegenspoet.

Eccles. 2. 4. Al wat u toegeschiedt woert/ontfangt gewillig/ende gedooft in
 smerte/ ende hebt lijt saemheyt in de veranderinge uwer vernederinge: want
 in den biere woert Gout ende Silber bezooft: maer den mensche in 't sozneyts
 der vernederinge; want een geduldigh mensche is beter dan een stercke.

Het is een schand en groote smaet/

Wanneer een Man sijn Vrouwe slaet.

't Is al van de meeste schande, Mannen die haer wijven slaen,
 't Vier kē schier niet hoger brandē B'hooren oock niet vry te gaen,
 Als het soo in 't Huw'lijck gaet, Harde straf en strenge wetten,
 Dat de man sijn vrouwe slaet, Mag men daer met recht op settē.
 Noch veel vremder, 't kē verkerē Sulck een vrient in dit geval
 Dat de Vrouw de Man gaet smerē, Is niet waerdigh dat hy sal
 Met haer vuyst, en hem so plaegt, Gunst genieten van een Vrouwē,
 Dat hy oock een teken draeght, Die wel vreed soud willē houwe,
 Aen sijn oogen, aen sijn wangen, En betoonen Liefd' en Min,
 Dien hy smadig keeft ontfangen Was haer Man van goeden sin.
 Van sijn Vrouw, en wort bespot 't Is vergeefs meer op te halen,
 Van een yder voor een sot. Een steen kan geen kooren malē,
 Wech met sulke snoode Vrouwen, Wilt ghy spot en smaet ontgaen,
 Die tot schand zyn vā de trouwe Houdt u handen om te slaen.

Colles. 3. 18. Ghy Vrouwen zijt onderdanigh uwe Mannen / gelyck het
 behoort in den Heere / ende ghy Mannen hebt lief uwe Vrouwen / zijt niet
 bitter tegen haer: want het is een seer schadelijcke tusschen het huwelijck/
 als Man ende Vrouwē in bitterheyt met malkanderen te samen conferceerē.

Al wat gescheiden is van een
Wort selden als het was gemeen.

Al de werelt kan het mercken, Dat een stroo kan hinder maken,
Aen het leven, aen de wercken, En ontroeren alle saken,
Van de man en van de vrouw. Ja, 't gesin alsoo verwert,
Watter omgaet in de trouw, Dat het vrou en kinders smert.
Lijt de vrou veel bange vlagen, 't Is bedroeft, wat salick seggen,
Dunne wangen als sy dragen, Wilt de saeck t'n besten leggen,
't Aengesicht een teken geeft; Siet dat niemant u verleyt,
Offsy in veel hartseer leeft. Dat ghy al te haestigh scheidt,
Wie kan bly en vrolijck wesen, Sckeyden kan u niet bevrijden,
Als men leeft in duysent vresen. 't Geeft meer laster en meer lijde,
Och het is een swaer verdriet, Lijt al wat ghy lijden kent,
Als het iemant soo ontschiet, Eer ghy u tot sckeyden went.
Dat de Man leeft ongebonden, 't Zijn voorwaer heel schte dadē,
En geen liefde wert gevonden, Ider een sal u versmaden,
Tusschen beyde t'een ger tijt: Wat ghy doet blijft doch gemeen,
Maer geduerigh leet en spijt, Sckeyt u nimmermeer van een.

Matth. 19. 9. Ick segge u wie van sijn huys-vrouwe sckeyt / (het zy om
overspelg wille) ende een ander trouwt / die doet overspel: ende wie de af-
geschejdene trouwt die doet oock overspel.

Wie dat tot sckeyden is gesint!

Sijn eegen schand en on-eer mint.

Vreemde grillen, sotte streken, 't Is van 't alder slimste quaet,
Siet men nu en dan uyt-breken. Als de man zijn vrou verlaet.
Veelgemaecte slaverny, Dat een vrou haer gaet bereyde,
Die men licht wel kon verby, Om van 't Eckte bed te sckeyden,
't Is te geck dat vrou en mannen Wie het dreyght, of wie het doet,
Sels haer van malkander bannē, Die ist dat de sonde voet,
Om een woort, of om een leur, Die sal Godes strenge plagen
En gaen sonder reden deur. yen, Tot een straf oock moeten dragen,
'k Weet niet watter noch sal groe- Wie het eckte bedde sckeyt,
Ider magh het wel versoeyen, 't Wort voor schendery gekeurt.
't Is een schadelijck begin, Schwyt alsulcke boose droomen,
Grootte schande voor 't gesin. Laetse in u sin niet komen,
't Is een vleck voor al u leven, Want het baert veel ongeval,
't Kan u nimmer voordeel geven, Wech te loopen is van 't mal.

Eccles. 7. 1. En wilt niet wech gaen van een wijse ende goede vrouwe / die
u ten deele is gevallen / in der bresse des Heeren: de gratie hardter eer-
baerheit is boven alle Gout. Want al wat Godt te samen gevoocht heeft /
dat en magh den mensche niet sckeyden. Matth. 19. 6. Wan-

Wanneer het loopen is gedaen/
Dan soeckt men wederom te gaen.

Als men rijt met losse toomen, Wat is al het winnigh loopen,
Dan so kan men licht'lyck komen. Menigh moet het dier bekoopen,
Aen het hollen: want het Paert, Hoe het gaet in dit geval,
Toont als dat sijn lossen aert. 't Paert moet weder na den stal.
Dus so gaet het met veel mensche Als de fury is ten ende.
Die daer doen al wat sy wenschē, 't Moet hem weer te rugge wendē,
Die al losjes benen gaen, Even gaet het in de trouw,
Dan soo gaet het loopen aen, Wie ghy zijt, of man, of vrouw,
Eerst als sachjes, dan wat harder, Die tot loopen zijt bewogen,
Eyndelijck soo gaet het varder, Eynd'lyck vint ghy u bedrogen,
Tot men 't soo ten lesten maect, 't Is voorwaer, het is van 't mal,
Dat men keel aen 't hollen raect. Want ghy moet weer na de stal.
Wachje dan vry ros en wagen, Veel exempels kunnen 't leeren,
Niemant hoester dan te jagen, Die met schaemte weder-keeren,
't Gaet dan voort gelijk een pijl, Daerom loopt niet al te dom,
Maer 't en heeft geen rechte stijl. Want ghy moet doch wederom.

1 Coz. 7. 10. Maer den getrouwen gebiede/ niet ick/ maer de Heere/ dat
het wijf haer niet scheidt en laet van den man / ist dat sy haer scheidt
laet/ dat sy sonder trouwen blijve/ of dat sy weder met de man versoent
werde.

En al te noz en bijse Drouw
Dat is maer hertseer in de Trouw.

Jonge vrouwen wilt hier leerē, Niet te stordigh noch te net,
Hee ghy destigh sult regeeren, Niet te mager noch te vet,
't Huysgesin met statigheyt, Niet te lecker, niet te keurigh,
Door een wijs en kloeck beleyt, Niet te luy, noch al te treurigh,
't Gene dat u komt te voren, Niet te nors, of niet te stuer,
Sult gy met een heusheyt hooren, Niet te vrolijck, niet te suer.
Spreken, swijgen, na den tijt, Niet te mal in vreemde kueren,
Soo als 't best tot vreed gedijt, Stoelen, banckē, vloer te schūerē,
Matigheyt in al u saken, Niet te wryven al den dagh,
Dat sal u stant vastigh maken, Dat mer niet op treden magh,
Niet te stil, noch al te wilt, Niet te siften aen veel leurē,
Niet te karigh, noch te milt, 't Zijn maer lompē en maer seurē,
Niet te geyl, noch al te darten, Wat ghy wilt, vry matigh doet,
Niet te wreet noch vuyl vā hartē Al te vys en is niet goet.

Drou. 21. 12. Het is beter te woonen in woesten lande / dan by een kiffach-
tigh ende rooznigh wijf. Een Drouwe (wiens humeure n byes ende ey-
gensinnigh zijn) geest dickwils oorsaech dat de man sijn eppen huys niet
en beent.

Het is de fleur van d'Echte staet/
Als elck in sijn beroepingh gaet.

Veel krakeelen, veel corellen, 'tZijn voorwaer heel grote plagē
Komen dickmael boven swellē, Als de man het jock moet dāgen,
Als men't al en wel besiet, Van de Vrou, al wat sy wil,
Dickmaels is het wat of niet, Moet daer by noch swygen stil, (dē
Dees of die wil meester wesen, Of Oomkool die proeft haer kan-
Ock! daer komt eē selfsaem wese, 'tIs van't mal, wel wat schanden,
Ja men stelt een trony toe, Dat een vrou de broeck aen keeft,
Leelijk, vuyl, men weet niet hoe, 'tIs een sot die s'over geeft:
'tVrouken wil het al regeeren, Dan so meuckje nimmer spreken,
Na't vernuft van haer begeeren, Al u glory wort versteken.
'tHentje dat kreyt al den dagh, Wilt ghy vry zyn van verdriet,
'tHaentje vry wel swygen magh. Geeft de broeck aen niemant niet.
Slechte sul die gaet daer sweven, 'tIs van outs de rechte wijze,
Heeft sijn broeck al wech gegevē, Niemant kan dit oock mispryssen,
Doen hy effen was getrouwt, Wat men doet, of wat men poogt,
Daer hy nu sijn hoeft om klouwt. Yder in het sijne vooght.
Prov. 15. 16. Het is beter een weynigh metter vreesē des Heeren / dan een
grootten schat daer onrust in is / het is een geluckigh Huysegēsin / daer elck in
't sijne vooght is.

Wie Meester sijn wil ober al/
Dat brenghet menigh tot een bal.

Wie dat wil ter eeren blyven, Menigh wort daer door veracht,
Moet geē vreemde handel dryvē, Heel bespot, en uyt-gelacht.
Niet te snuyven boven maet, And're die zyn opgeblasen
Door een opgepronckte staet, Op veel yd'le viesē-vasen,
Sulck een doen dat is een handel, Dat in't oogh wat schijnen moet,
Die in leven en in wandel, Op een glory sonder goet,
Die in kleeders, staet en pracht, Daer soo vint men dan ten lesten,
Meer bespot wort als geacht. Munt noch krays, en niet tē bestē,
Trots en moedigh in het spreken, Dan soo moet men achter staen,
Onverstandigh bot als leken, Al de glants die is gedaen,
Opgeblasen hoogh van moedt, Dan so moet men dikwils klagen,
Trots in alles wat men doet: En veel achterklap verdragen.
Sulck een handel die kan schaden, Zijt ghy wijs, dit wel bedenckt,
En den mensch licht overladen, Opgeblasent heyt dat krenckt.
Prov. 21. 17. Wie wellustighēy bennit / die sal gebreck lijden. 'tIs beter
een kleyn zeyltjen op een groote schuyt te setten / of een reesjen in te binden /
al er het schuytjen te gronde gaet. Want ober al Meester te wesen, dat wil
op't leste wel tot een bal uyt-depen.

't Is voorwaer eē sot bedrijvē, Waerom doch de ronde schijven,
Veel te wrijven, veel te schrijven Sullen die gescheiden blijven:
Tusschen Man en tusschen Vrouw, Daer men seyt van man en wijf
't Maect verwarring in de trou, Zijn twee zielen in een lijf.
't Zijn maer leuren en maer grillē, 't Is geen rechte stijl van leven,
Dus te maken, dus te willen, 't Kan geē vreugt noch wellust ge-
Wat is aen een weynigh goet, Daer het goet gescheiden is, (vē,
Als de Liefd' de Trouwe voet. Sulck een trou die staet heel mis.
Zijn de Lichaems tusschen beyde 'k Hou van vry en ongebonden,
Gants gemeenen ongescheiden, Daer mē seyt uyt hert en grondē,
't Lichaem dat ghy weerder acht Al wat u is dat is mijn;
Als het goet van u geslacht: Daer kan Liefde kracht igh zijn,
Sal men dat gemeensaem stellen, Dan so vint men aller wegen
Engeduerigh staen te lellen, Hert en sinnen eens genegen,
Om een weynigh meerder goet, Dat gaet boven al de rest,
Dat maer eb is ende vloet. 't Goet gemeen is alderbest.

Matth. 19. 5. Een mensche sal Vader ende Moeder verlaten / ende sijn
Huys-gezoutwe aen-hangen / ende sy twee sullen een vleesch wesen: in welke
spreuke genoeghsaem alle gemeenschap begrepen wort.

Doch beter by een slechte sul/
Als by een Accuol / of wreede bul.

Veel naturen zijn verscheydē, Vrient gy moet het anders keerē,
Soet en suer, of geen van beyden, Al te sot kan niet passeeren,
d' Een die houdt de middel-maet Wat ghy doet of wat ghy laet,
Op een haertje, op een draet, Houdt voor al de middel-maet.
d' Ander die is wreet van sinnen, Zijt geē pruyler, noch geē muylar,
Niemant kan hem overwinnen, Noch geē lacher, noch geē buylar.
door eē soet en vriend' lik woort, Niet te soet, noch niet te wreet,
't Is maer wint al wat men hoort. Niet te koel, noch niet te heet,
Noch soo vint men daer-en-tegen Zijt ghy tot het soet genegen,
Soete sultjes aller wegen, Wilt het naer u menschen plegen,
Die soo soet in allen schijn, Doet het vry: maer leert u plicht,
Ja als koeck en vygen zijn, Houd' u bed-gordijntje dicht.
Die daer strelen, die daer stroken, Vreemde oogen kunnen schaden,
Die daer mallen, die daer spoken, Wilt ghy wel soo laet u raden,
In 't gesicht van alle man, In het geene wat ghy doet,
Dat men 't nau verdragen kan. Niet te wreet noch al te soet.

Prov. 21. 23. Wie sijnen mont ende tonge bewaert / die bewaert sijnē Zielē
van benauthēpt. Een stil- / wijsende tonge / so wel in het soet als in het suer /
is een moeder van de brede.

Uyt dronckenschap spruyt veel verdriet/
Het brenghet oock menigh mensch op niet.

Wie geduerigh wil hanteeren, Zijt ghy vry of nieuws getrouwt,
En met drincken hem geneeren, Siet dat ghy het drincken schout.
Die sijn ambacht daer af maect, 't Huw'lijk kan het niet verdrage
Licht oock uyt sijn goetje raect, Want ghy sult het na beklagen,
't Is een kancker in de trouwe, 't Past geen Jongman in de trouwe,
Wie het doet 't zy man of vrouwe, Noch veel min een jonge vrou:
't Is een teken in der daet, Dronckenschap kan 't al bederue,
Dat de saeck niet wel en staet, Huys en hof, en vaders erven,
Tijt verquist, en 't goet vermalle, Worden door den dronck verteert,
't Huysgesin dat moet vervallen, Als d'er varentheyt ons leert.
Droncke vrou en droncke man, Lever, longh, en hert en sinnen,
Daer en is geen helpen an. Die verdwijnen oock van binnē,
Jongk-gesellen wilt doch leeren, Hoe het zy, of hoe het gaet,
U van dronckerny te keeren, Dronckenschap is altyt quaet.

Proverb. 20. 1. De Wijn maecht spotters / ende stercke dranck maecht
wilde: wie daer lust toe heeft / werdt nimmermeer wijs. De wagen van
wellustigheyt rijdt wel gemackelijck (soo 't schijnt) op den breedden wegh/
maer den afgront der ellende dat is haer uyt-gangh.

Gen breedigh mensche stil van aert/
Die is 't dat veel geneughte baert.

Vreugde kan men hier op aerde O! wat is 't een heuglijck leven,
Door ee vreesaem hert aenvaer- Wat een heyl kan vrede geven,
Wie dat stil en vredig leeft, (de, Wie dat vredigh is gepaert,
Veel geneught op aerden heeft. Heeft een Hemel op de aerdt.
Vrede kan den mensch vermaken, Waer geen rust is noch geen vrede
En is nut tot alle saken, Daer zijn oock veel tegenbeden,
Wie dat vredigh is van aert, Daer so leeft men sonder vreugt,
Veel vermaeck en vreugde baert, Selden is het hert verheught.
't Geeft den mens veel soete luste, Vrede geeft een goet vernoeogen,
Zielt jes die in vrede rusten, Kan het al ten besten voegen,
Naer dit leven door de doot, 't Is al vry een hooge deught,
Gaen in Abrams lieve schoot. Vreesaemheyt dat baert geneugt.

Proverb. 12. 20 Daer is bedrog in 't herte der gener die quaet dencken:
maer die tot den brede raden hebben blijfchap. De brede is onder alle
deughden als een uytmuntende Sterre / een mensche die vredigh van
aerdt is / die leeft gerustigh / ende is gelijk men seyd: een breedsacm her-
te / dat op Godt betrouwt / is beter als een werelt vol Gout.

Niet isser datter meer verfoet :

Dan als een vriend'lijck aensicht doet.

't Is een lust, ja 't is een leven, Nimmermeer het blijcken laet.
 Die een soet gesicht kan geven Dat mag dan eerst trouwē biete,
 Midden in de tegenspoet, O die sulck een magh genieten,
 Als hem yemant leet aen doet. Heeft voorwaer een groot geluck.
 Let hier op ghy jonge Vrouwen, Man of Vrouw let op dit stuck,
 Wilt u Mans in waerden bouwen, Vriend'lykheyt kan 't herte trec-
 Die u steets met vriend'lykheyt ken,
 In den wegh der deughden leyt. Vriend'lykheyt kan liefd' ver-
 En ghy mannen wilt hier leeren, wecken,
 Sulcke vrouwen hoogh te eeren, Vriend'lykheyt baert in de trouw
 Die in plaetse van verstoort Vreugden tusschē man en vrouw,
 Vriend'lyck spreke, als 't behoort, Uyt een soet en vriend'lyk wesen
 Die een soet gesicht vertoonen, Kan men vreugt en wellust lesen,
 En u over al verschoonen, Wat ghy doet in dit geval,
 Wat ghy doet, of hoe het gaet, Vriend'lykheyt verfoet het al.

Proverb. 15. 13. Een vrolijk herte maect een vrolijk aen-
 gesichte. Eccles. 26. 6. Een vriendelijck wijf berblijt haer man/ ende haer
 wetenschap sal zijn gebeente het maecten/ haer gemaniertheyt is een gaede
 Godts. Een wijs ende stil-swijgende vrouwe is een gaede des Heeren.

Genesis 2. 6.

Ende Godt de Heere maecte den mensche van den stof der aerden. Ende
 blies hem in sijn neuse eenen levenden adem/ ende also wert den mensche een
 levende ziele. Ende Godt de Heere plantende eenen Lusthof in Eden tegen
 't Oosten/ ende setten den mensche daer in/ die hy gemaect hadde. Ende
 Godt de Heere sprack : ten is niet goet dat den mensche alleen zy/ ich wil
 hem een hulpe maecten die hem by staen. Als Godt de Heere gemaect had-
 de van der aerden alderley dieren op den velde/ ende alderley vogelen onder
 den Hemel/ bracht hyse tot den mensche/ dat hy sage hoe hyse noemen sou-
 de : want soo den mensche alderley levende zielen noemen soude/ soo sou-
 den sy heeten. Ende de mensch gaf een iegelijck Wee/ ende vogel onder den
 Hemel/ ende de Dieren op den Velde sijnen naem : maer men vant den
 mensche geen hulpe/ die hem by stonde. Doe liet Godt de Heere eenen ba-
 sten slaep vallen op den mensche/ ende hy ontsleep/ ende hy nam een van sijn
 nen ribbe/ ende sloot de stede toe met vleesch. Ende Godt de Heere maecte
 te een wijf van die ribbe/ die hy van den mensche nam/ ende brachtse tot hem/
 doe sprack de mensche : dat was een been van mijnen been/ ende vleesch van
 mijnen vleesche/ men salse maninne heeten/ daerom dat sy van den man
 gekomen is. Daerom sal een man sijnen Vader ende Moeder verlaeten/
 ende sijnen wijve aenhangen/ ende sy twee sullen een vleesch zijn.

Wie

Wie dat den Echten-Staet wil als onnodigh stellen,
 Die mist het rechte spoor, die gaet hem selven quellen.
 Al wie de Trouw misprijft, die breeckt des Heeren wet,
 Die in het Paradijs van Godt is in-geset.
 De trou, een noodigh dingh, is nut tot alle saecken,
 En kan den swacken mensch seer bly en heughlijck maken,
 Soo langh als Adam was op aerden sonder Vrouw,
 En dat hy niet genoot de vruchten van de trouw,
 Soo was hy sonder vreught, en gingh eenfaemigh dwalen,
 Nu door het groene Velt, dan door de diepe dalen,
 Waer dat de goede Man oyt gingh, of waer hy stont,
 Geen hulpe noch geen troost, geen by-stant dat hy vont.
 Maer als des Heeren gunst (naer't God'lijck wel-behagen)
 Op Adam neder quam, en schiep naer weynigh dagen,
 Alleen om sijnen 't wil, een beelt, een aerdigh beelt,
 Dat noch op dese uur het mannen herte steelt,
 Wiens wonderlijcke kracht, inwendigh in-geboren,
 Een soete vreughde teelt, en mannen kan bekoren.
 Soo ras Godt dese twee te samen had gevoeght ;
 Soo was den eersten mensch volkomentlijck vernoegh,
 Een heughlijck Paradijs besloot het in sich selven,
 Schoon of hy door de sond most spitten ende delven,
 Noch was hy even-wel te vreden en gerust,
 Om dat hy in den Echt noch vont een soete lust.
 Den Echt is in gestelt om sonden te vermijden,
 Om Godt een suyver hert voor offer toe te wijden,
 Om steets in reyne tucht te leven stil en wel,
 Te schouwen overdaet, en 't schandigh overtpel.
 De vrucht van d'Echte-Staet en zijn geen kleyne gaven,
 Daer is een eygenschap van binnen in begraven,
 Die baert alfulck een lust, en fulck een soet geneught
 Het welcke man en wijft tot in de ziel verheught.
 Wech dan, ghy snood gebroed, die noyt en willen leven
 Gerustigh in den Echt : maer gaet u staegh begeven,
 Alleen tot oogen-lust, tot overgeven quaet,
 Waer door ghy menigh brengt tot schanden en tot smaet.
Wech

Wech haters van de Trouw, en van het Echts versamen,
 Die in het duyfter smuygt, en voor het licht moet schamen,
 Die op een snoode wijs u geyle brandt verkoelt,
 En met een soet vermaeck vast in de Sonne woelt,
 Jae houdt het voor een vreught, en leeft als ongebonden,
 Hoewel het veel geschiedt, 't zijn dapper grove sonden:
 Wat is een Jongh-gesel als hy ontuchtigh leeft,
 Wanneer hy door de trouw geen Echte Vrouw en heeft.
 Voor my, ik schuw die weg, en wil geé sond noch schanden,
 't Is beter na my dunckt, te trouwen als te branden.

Ephes. 5. 22.

De Vrouwen sullen haere Mannen onder-
 danigh zijn / als den Heere / want den man is des wijs
 Hoofd / gelijk Christus dat Hoofd van der Gemeynte is /
 ende hy is sijns Lichaems behouder. Maer ghelyck de
 Gemeynte Christo onder-worpen is ; also oock de vrou-
 wen hare mannen in alle dingen. Ghy mannen hebt lief
 twee hups-vrouwen / gelijk als Christus lief gehad heeft
 de Gemeynte / ende heeft hem selven voor haer over-gege-
 ven / op dat hyse heylighde / ende heeftse gereynicht door
 dat water-badt in het woort. Op dat hy hem selven daer
 stellen soude een heerlijcke Gemeynte / die eerlijck ware /
 die geen vleck of rimpel en heeft / ofte yet diergelijcke. Al-
 so zijn de Mannen schuldigh haer eyghene Vrouwen lief
 te hebben / gelijk haer eyghene Lichamen. Die sijn eygen
 Vrouw lief heeft / die heeft hem selven lief. Want niemant
 heeft opt sijn eygen vleesch gehaet / maer hy voet het ende
 onderhoudt het / gelijckerwijs oock de Heere de Gemeyn-
 te. Want wy zijn leden sijns Lichaems / van sijnen vlee-
 sche ende van sijnen beenen. Daerom sal een mensche sijn
 en Vader ende Moeder verlaten / ende sijn Wijs aenhan-
 gen: ende sy twee sullen een vleesch zijn. Dese verborgent-
 heyt is groot: doch ick segge (dit siende) op Christum en-
 de op de Gemeynte. Soo dan oock ghy-lieden / elck in't

befonder / een pegelijck hebbe sijn eugen Vrouwe also lief als hem selven: ende de vrouwe [sie] dat sy de man breefe.

1. Corinth. II. 7.

De man is Godts Beelt ende heerlijckheyt: maer dat wijf is een eere des mans. Want den man is niet van den wijve / maer dat wijf is van den man. Ende den man is niet geschapen om des wijfs wille / maer dat wijf is om des mans wille. Daerom sal dat wijf een deksel op dat hooft hebben / om der Engelen wille; nochtans en is de man niet sonder dat wijf / noch dat wijf niet sonder den man / in den Heere. Want alsoo dat wijf van den man komt / also komt oock den man door dat wijf ; maer al van Godt.

Hebreen 13. 4.

Het Hutelijck is by allen eerlijck / ende een onbedlekt bedde: maer de hoereerders ende oerspeelers sal Godt oordeelen.

Psalms 128.

Wel dien die den Heere breeft / ende op sijne wegen gaet. Gy sult u generen met utwer handen arbeet. Wel u / ghy hebt goet. U wijf sal zijn als eenen vruchtbaren Wijnstok aen den wanden utos huys / utwe kinderen gelijk de Olijf-tacken rontom u tafel. Siet also wort de man gezegent / die den Heere breeft.

1. Timoth. 2. 8.

Daerom wil ick dat de Mannen sullen bidden in alle plaetsen / ende opheffen heplige handen / sonder gramschap ende tweedracht. Desgelijcken de Vrouwen / dat sy in bequame klederen met schamelhepdt ende eerbær-

baerhepdt haer verciereu / niet met geblochten hanz / met
Gout / ofte Peerlen / of ander kostelycke gewade : maer
dat den Vrouwen betaemt / die daer Godts-dienstigheyt
bewyssen dooz goede wercken. Een wijs leere in stilhepdt /
ende niet alder-onderdanigheyt. Ick en late een wijs niet
toe dat sy leere / oock niet dat sy des mans Heere zy / maer
dat sy stille zy. Want Adam is eerst gemaect / daer na
Eva: Ende Adam wert niet verleyt / maer dat wijs wert
verleydt / ende heeft de overtredinge in-gebracht. Sy sal
nochtans saligh worden dooz dat kinder-baren. Is 't dat
sy blijft in 't Geloobe / ende in der Liefde / ende in der Heps
lighmakinge / niet eerbaerhepdt.

Wanneer als Man en Vrouw te samen zijn gepaert,
En in de vreesse Godts uyt Liefde zijn vergaert,
Wanneer het lieve Jock des Heeren wordt gedragen,
Als yder in het zijn bevindt een wel-behagen:
Dan baert de Trouw geneught, dan is het paren soet,
Vermidts dat elck sijn plicht met vrolijkheydt voldoet.
De Man als Opper-heer, en hoeder van sijn Vrouwe,
Besorger van het Huys, tot voorstant van de Trouwe,
Gelijck een wijse Vorst sijn Rijck alsoo regeert,
En door een kloeck beleydt tot nut het alles keert.
De Vrouwe neffens dien tot vreedtsaemheydt bewogen,
Is zedigh ende stil, leeft nimmer opgetogen,
Buyght haer gewilligh ne'er, na Godes reyne wet,
Dewijl de Man als Hooft is over haer geset,
Want sy gehoorsaemheyte haer Huys-heer moet betoonen,
En door een deughtsaem hert, het Echte-bedde kroonen.
Den Huys-standt na den eysch, na regel en na maet,
Besorgen op het best, een yder na sijn Staet,
Malkander soo 't betaemt in 't minste niet ontrecken,
Maer hert en sinnen eens, 't welck Liefde doet verwecken.

Gebeden en Lof-zangen.

GEBEDT, Voor Christelijcke Gehouwde Luyden.

*Al stelt men 't licht, het weeght doch swaer,
Geluckigh is een deughtsaem Paer.*

Stem: Ô Saligh Heyligh Bethlehem.

O Heyligh Godt! ghy die den Eght
Hebt in-gesteld naer u behagen/
Geest dat wy ons daer in oprecht/
Altoos naer uwen misse dzagen.

2. Ghy wilt / o Heer / dat man en wijf
In rechte Liefde t'samen woonen/
In al haer doen en haer bedzjif/
Den Eghen-staet met eendzacht kroonen.

3. Wy bidden u wilt alle quaet
Genadelijck van ons meeren/
Het boose twist onbezadigh zaet
Aer onse herten altoos heeren.

4. Geest dat de Liefde' in vasse krachte
In d' Echte-staet mach by ons bloeyen/
En t'allen tijdt soo woedt betracht;
Dat wy in Liefden altoos groeyen.

5. Op u / o Heer / in alle noodt
Ons ooghen staen en 't quade schoutwen/
In 't midden van de bleecke doot/
Op u beloften ons vertrouwen.

6. Bedwinght den boosen Wyandt doer/
Dat hy doer twist of tegerhede/
Noch doer geen ander sinnedt bedzogh/
Maecht tusschen Man en Wijf onzede.

7. Bewaert ons Heer doer Overspel/
Doer grove sonden ende schanden/
Doer haet en nijdt / of boos gequel/
Aerunt onse Zieltjes in u handen.

8. Dat wy met vzeught hier al gelijck
In d' Echte-staet u eer betwijfen/
En naemaels in het Hemelrijck/
In reutighedyt u glorp prijfen.

Gebet om den Geest der Genaden.

Geen, hooger deught, noch meerder vreught,
 Magh voor een Christen wesen,
 Die na den geest, sijn Schepper vreesht,
 Werdt saligh en gepresen.

Stem: O Schoone Personagie.

O Genuigh Heer der Heeren!
 Hadien geen Mensch
 Op aerden kan af-meten/
 Noch grondelijck ons leeren/
 Het wonderlijck geheym
 Van u secreten;
 Terwijl geen Mensch
 Het lust na dwensel/
 Kan bidden ende smekken;
 Ten zy u goedtheydt/
 En Goddelijcke soetheydt/
 Ons leert spreken.
 Maer ghy dooz u genade/
 Kunt wonderbaer
 Het steenen hert bewegen/
 Wy bidden vzoegh en spade/
 Wen u alleen
 Om Goddelijcke zegen/
 Oursluyt daer dooz/
 H schoon Chzefoos/
 Den schat van u goedtheden.
 O Godt eerweerdigh!
 Maect onse herten beerdigh
 Tot gebeden.
 Heer doet mijn lippen open/
 Dat ick u roem
 Het vzeughden magh verhonden/
 Mijn heyl / mijn troost / mijn hope/
 Geeft dat mijn Ziel
 Ken u bijst vast verbonden/
 Dat mijn begeert
 Hem wendt en keert/
 Alleen naer u behagen/
 H tot een eere/
 En my tot vzeughts vermeere/
 Al mijn dagen.

Verleent my vast vertrouwen/
 Dat my geen twijffel
 Noch wanhoop en queste/
 Noch in mijn zwaer benoutwen/
 Ken u om hulp/
 Geen tijdt noch maet en stelle:
 Maer goede Godt/
 Op u gebodt
 Zy ijdsaeem en geduldigh/
 En my begehe
 Om naer u wil te leven/
 Gantsch sozghbuldigh.
 Geeft Heer dat wy niet treden/
 Hoohaerdighlijck
 Dooz u met onse mercken/
 Maer wilt ons hier beneden/
 Dooz u genaed'
 En goedighydt verstercken/
 Dat wy al t'faem/
 In Chzisti naem/
 Wymordigh sonder schzomen/
 Verriet met deughden/
 Dooz u met hert en vzeughden
 Mogen komen.
 Sterckt ons / o Godt / seer goedigh
 Dat wy van u
 Hoyt af-gekeert en loerden/
 Maer dat wy gantsch veruoedigh
 In het Gebedt
 Stantvastelijck volherden/
 Dat waer wy staen/
 Of henen gaen/
 Opheffen heyl' ge handen/
 En steeds verlaten
 't Geen ghy gebiedt te haten/
 Sond' en schanden.

Gebedt om oprechte Liefde.

*Al staet de Liefde naeckt en bloot,
s'Is stercker als de felle doot.*

STEM: O Kars-nacht schoonder dan, &c.

O Soone Godts! o Heyligh wesen!
In eeuwighejdt zijt ghy ghezeesen/
O Spiegel van Godts Majestejt!

U goedhejdt blincht gelijck de Sonne/
Van liefden zijt ghy oberwonnen/
En duurt tot in der eeuwighejdt.

De salighejdt hebt ghy vermorven/
En zijt aen 't kruys uyt Liefd' ghestorven/
Dooz ons / op dat wy dooz u doot
Wyz sonden zijt van d' Velsche pijn/
En dooz u Majestejt verschijne/
Verheught / en wyz han alle noot.

Wy kidden u dooz u goedheden/
Aelch Hemel-vorst! wilt hier beneden/
Dooz 't Godtlijck wyer in 't aerdsche dal/
Het koude hert in ons ontsteecken/
Op dat ons niet en mach ontzoecken
U Lief te hebben boven al.

Dat wy niet woozdt noch niet ghepynsen/
Het hert en tongh oock nimmer beynsen/
Maec leven eerbaer en bequaem/
Ous naesten niet der daedt beminnen/
En haer uyt liefden oberminnen/
Tot prijs van uren Heyl'gen Naem.

O Sone Godts! wilt van ons weeren
De haet en nijdt / en wilt oock keeren
Hyt onse hert wzaechgierighejdt/
Dat wy malkander in dit leven
Hyt 's herten grondt het quaedt bergheben/
En leven in oprechtheghejdt.

Geen soeter vzeught en woozdt behonden
In 's Hemels Chzoon / of 's werelts gronden/
Dan als in Liefd' te leven wyz:
Want Godt die is de Liefd' alleme/
Sy bloeyt uyt des Hemels fonteyne/
O Liefde Godts! hoe soet zijt ghy.

Niet sal ons van de Liefde scheyden/
Wanneer Godts Geest ons sal gheleiden/
Geen aerdsche vzeught noch tegenhejdt/
Geen Dozstendom soo hoogh geveesen/
O Heyligh Chooz! dzievuuldigh waesen:
U Liefde duurt in eeuwighejdt.

Geen soeter vzeught en woozdt behonden
In 's Hemels Chzoon / of 's werelts gronden/
Dan als in Liefd' te leven wyz:
Want Godt die is de Liefd' alleme/
Sy bloeyt uyt des Hemels fonteyne/
O Liefde Godts! hoe soet zijt ghy.

Niet sal ons van de Liefde scheyden/
Wanneer Godts Geest ons sal gheleiden/
Geen aerdsche vzeught noch tegenhejdt/
Geen Dozstendom soo hoogh geveesen/
O Heyligh Chooz! dzievuuldigh waesen:
U Liefde duurt in eeuwighejdt.

Geen soeter vzeught en woozdt behonden
In 's Hemels Chzoon / of 's werelts gronden/
Dan als in Liefd' te leven wyz:
Want Godt die is de Liefd' alleme/
Sy bloeyt uyt des Hemels fonteyne/
O Liefde Godts! hoe soet zijt ghy.

Niet sal ons van de Liefde scheyden/
Wanneer Godts Geest ons sal gheleiden/
Geen aerdsche vzeught noch tegenhejdt/
Geen Dozstendom soo hoogh geveesen/
O Heyligh Chooz! dzievuuldigh waesen:
U Liefde duurt in eeuwighejdt.

Geen soeter vzeught en woozdt behonden
In 's Hemels Chzoon / of 's werelts gronden/
Dan als in Liefd' te leven wyz:
Want Godt die is de Liefd' alleme/
Sy bloeyt uyt des Hemels fonteyne/
O Liefde Godts! hoe soet zijt ghy.

Niet sal ons van de Liefde scheyden/
Wanneer Godts Geest ons sal gheleiden/
Geen aerdsche vzeught noch tegenhejdt/
Geen Dozstendom soo hoogh geveesen/
O Heyligh Chooz! dzievuuldigh waesen:
U Liefde duurt in eeuwighejdt.

Geen soeter vzeught en woozdt behonden
In 's Hemels Chzoon / of 's werelts gronden/
Dan als in Liefd' te leven wyz:
Want Godt die is de Liefd' alleme/
Sy bloeyt uyt des Hemels fonteyne/
O Liefde Godts! hoe soet zijt ghy.

Niet sal ons van de Liefde scheyden/
Wanneer Godts Geest ons sal gheleiden/
Geen aerdsche vzeught noch tegenhejdt/
Geen Dozstendom soo hoogh geveesen/
O Heyligh Chooz! dzievuuldigh waesen:
U Liefde duurt in eeuwighejdt.

Geen soeter vzeught en woozdt behonden
In 's Hemels Chzoon / of 's werelts gronden/
Dan als in Liefd' te leven wyz:
Want Godt die is de Liefd' alleme/
Sy bloeyt uyt des Hemels fonteyne/
O Liefde Godts! hoe soet zijt ghy.

Niet sal ons van de Liefde scheyden/
Wanneer Godts Geest ons sal gheleiden/
Geen aerdsche vzeught noch tegenhejdt/
Geen Dozstendom soo hoogh geveesen/
O Heyligh Chooz! dzievuuldigh waesen:
U Liefde duurt in eeuwighejdt.

Geen soeter vzeught en woozdt behonden
In 's Hemels Chzoon / of 's werelts gronden/
Dan als in Liefd' te leven wyz:
Want Godt die is de Liefd' alleme/
Sy bloeyt uyt des Hemels fonteyne/
O Liefde Godts! hoe soet zijt ghy.

Niet sal ons van de Liefde scheyden/
Wanneer Godts Geest ons sal gheleiden/
Geen aerdsche vzeught noch tegenhejdt/
Geen Dozstendom soo hoogh geveesen/
O Heyligh Chooz! dzievuuldigh waesen:
U Liefde duurt in eeuwighejdt.

Geen soeter vzeught en woozdt behonden
In 's Hemels Chzoon / of 's werelts gronden/
Dan als in Liefd' te leven wyz:
Want Godt die is de Liefd' alleme/
Sy bloeyt uyt des Hemels fonteyne/
O Liefde Godts! hoe soet zijt ghy.

Niet sal ons van de Liefde scheyden/
Wanneer Godts Geest ons sal gheleiden/
Geen aerdsche vzeught noch tegenhejdt/
Geen Dozstendom soo hoogh geveesen/
O Heyligh Chooz! dzievuuldigh waesen:
U Liefde duurt in eeuwighejdt.

Geen soeter vzeught en woozdt behonden
In 's Hemels Chzoon / of 's werelts gronden/
Dan als in Liefd' te leven wyz:
Want Godt die is de Liefd' alleme/
Sy bloeyt uyt des Hemels fonteyne/
O Liefde Godts! hoe soet zijt ghy.

Niet sal ons van de Liefde scheyden/
Wanneer Godts Geest ons sal gheleiden/
Geen aerdsche vzeught noch tegenhejdt/
Geen Dozstendom soo hoogh geveesen/
O Heyligh Chooz! dzievuuldigh waesen:
U Liefde duurt in eeuwighejdt.

Geen soeter vzeught en woozdt behonden
In 's Hemels Chzoon / of 's werelts gronden/
Dan als in Liefd' te leven wyz:
Want Godt die is de Liefd' alleme/
Sy bloeyt uyt des Hemels fonteyne/
O Liefde Godts! hoe soet zijt ghy.

Niet sal ons van de Liefde scheyden/
Wanneer Godts Geest ons sal gheleiden/
Geen aerdsche vzeught noch tegenhejdt/
Geen Dozstendom soo hoogh geveesen/
O Heyligh Chooz! dzievuuldigh waesen:
U Liefde duurt in eeuwighejdt.

Geen soeter vzeught en woozdt behonden
In 's Hemels Chzoon / of 's werelts gronden/
Dan als in Liefd' te leven wyz:
Want Godt die is de Liefd' alleme/
Sy bloeyt uyt des Hemels fonteyne/
O Liefde Godts! hoe soet zijt ghy.

Niet sal ons van de Liefde scheyden/
Wanneer Godts Geest ons sal gheleiden/
Geen aerdsche vzeught noch tegenhejdt/
Geen Dozstendom soo hoogh geveesen/
O Heyligh Chooz! dzievuuldigh waesen:
U Liefde duurt in eeuwighejdt.

Gebedt

Gebedt om Christelijcke ootmoedigheydt.

*Het is een spreekwoordt over al,
Hoe hooger moedt, hoe lager val.*

STEM: Psalm 116.

Des Menschen hert vol van hoobaerdigheyt/
Is hooz u Heer een gruwel hoben maten/
't Welck ghy aen niemandt onghestrast sult laten/
Maer u Goddelijche rechtvaerdigheyt.

En hoogh ghemoedt komt dieckmael hooz den val/
Ghy maecht / o Heer d'hoobaerdighe tot schanden/
Den ootmoedigen helpt ghy in den Landen/
Den nedzighen verheft ghy ober al.

Ick bidd' u Heer gheeft my een nedzigh hert/
Dat ick oprecht ootmoedigh hooz u wandel:
En yzomelijck my draegh in al mijn handel/
Niet hoogh in hoozspoedt / noch verfaeght in smert.

Want hy die rijck was ende Godt ghelijck/
Is om onsent wil slecht en kleyn van waerden/
Jae ghewozden als niet gheacht op Aerden;
Op dat wy souden gaen in 't Hemelrijck.

Leert my (o Heer!) mijn troost / mijn toeberlaet/
Dat ick ynt aerdt en sijck ben op-ghetoghen/
Wat wil dan aerdt en asch hem doch verhooghen/
Want al de pracht en schoonheyt haest vergaet.

Hooz opghelafentheydt behoedt my Heer/
Hooz hoobaerdy in geestelijcke saecken/
Al wat wy doen of kunnen maerken/
Komt doch van u / u zy alleen de eer.

Hooz de Hoorn-spreekers stout vol spot en spijt
Betoert my doch / dat sy my niet ver treden/
Geest dat wy ons verned'ren hier beneden/
Tot dat ghy ons verhooght ter rechter tijt.

Lof-Zanck. Daniel 3.

STEM: Ach treurt nu mijn bedroefde Schapen.

Des Heeren Naem die hoozt men lohen
In 't midden van de selte bzant/
A 1 4

In

In 't midden van den byer'gen Oben/
Doet Godt de bzoomen onderstandt ;

Met sijn genade
Als hy steeds bereydt/
Mer sijn weldaden
By de bzoomen leydt/
Maer sijn gerechtigheydt.

Den Koningh laet een Beeldt op-rechten
Dat yder een aenbidden moet/
Het zy dan Heeren ofte knechten/
Eick buyghet hem neder met ootmoedt/

Soo ras sy hooren
De Trompetten slaen/
Des Koninghs tooren
Soecht elck te ontgaen/

En bidt den Afgodt aen.

Die Mannen ynt 't geslacht der Ioden
Staan vast geset op haren Godt/
Sy buygen haer booz geen Afgoden/
Sy breecken des Koninghs gebodt.

Ach! wat elende
Volght ter sondt hier naer/
Siet al de Wende
Staan gereedt aldaer/

En die verdoemen haer.

Den Koningh werdt seer gram ontsteecken/
En toont aen haer een sel gelaet :
En spreekt tertiyl dat ghy durft breecken
Mijn strengh gebodt / en my ver sinaet/

Soo sult ghy heden
Maer de felle bzandt/
Want ick mer reden/
Dooz het gantsche Landt

H bzengen sal tot schandt.

Den Oben werdt dooz felle tooren/
Gemaecht wel sebermael soo heet ;
Als out gedaen is van te booren/
Men bindt de Mannen Godts seer tozet.

De hoose Boeben/
Och! die staen bereydt/
Om sonder toeben/
Hyt een bitterheydt

Te doen dit wreede seyt.

Maer Godt bewaert dooz sijn genade
Haer midden in de heere blann/
Den Koningh siet dees groote daden/
Die selven booz den Oben quam.

Zijn niet gebonden
 Die hier in gedaen?
 'k Sien ongeschonden/
 Met mijn oogen aen/
 Wel hier daer binnen gaen.
 De hierde blincht gelijk de Sonne/
 Die mede in den Oven gaet/
 Den Koningh werdt als overkommen/
 En stracks verandert sijn gelaet/
 Begint te pissen
 Godts Almogentheydt/
 En wil betwiffen
 Sijn goet-gunstigheidt/
 En roept met vziend' ijschheidt.
 Komt Sadzack / Mesack en Abrego/
 Gh' Mannen Godts treedt int de zandt/
 Wy sulden t' samen met u oock soo
 Den Heere dienen dooz het Landt/
 Wy sulden pissen
 Sijn groot-mogentheydt/
 En eer betwiffen
 Aen sijn Majesteit/
 Tot in der eeuwigheit.

Nieuwe-jaers-Liedeken.

STEM: De Lof-zangh Maria.

Komt laet ons nu den Heer
 Lof singen / en sijn eer
 Houtzeyden / en vermelden/
 Wier is een hooge stof/
 G! singht den Heere lof/
 Met d' Herders op den Welde.
 Waecht op mijn Zieitje bloot/
 De vzeught die is seer groot/
 Den Hemel is ontsloten/
 De Aerd' die is voozwaer/
 Van Godes goettheydt sjaer/
 Seer heerlijck overgoten.
 Een soete melody
 Vertoont hem hier seer bli/
 Van hemelsche heyzsharen/
 Die Godes groote macht/
 Sijn heerlijckheydt vol vracht/
 Ons wonderlijck verklaren.

Den Schepper hoogh vermaert/
 Van Hemel / Zee en Aerdt/
 Dat heyligh eeuwig Wesen:
 Dat daelt int 's Hemels Chzoon/
 En wozt eens Menschen Soon/
 Gelijk wy kunnen lesen.
 Gedencat / hoe 't Hemels Hof/
 Vol glory en vol lof
 Heroert was / en vol schromer/
 Dat sulek een Ambassaet/
 Jae Godt selfs in der daet
 Tot ons soud' neder-komen.
 G wonderlijck besunt!
 Ach Chzisten-ziel! roept int/
 Mijn Heylandt vol genaden/
 Mijn Croost / mijn Bapdegom/
 Heer Jesu welckom/
 Want wy sijn seer beladen.

Lof zy u Majesteit/
 O Heer in eeuwigheyt!
 Wilt ons hooztaen bewaren

Dooz leedt / of ziels-ghebaer/
 En in dit Nieuwe-Jaer
 Tot saligheyt ons sparen.

Nieuwe-Jaers-Liedt.

STEM: Jonckheydt den tijdt is hier.

Waeckt op ghy Christens al/
 Waeckt op wilt u verblijden/
 Ghy die in 't aerdtſche dal
 H Zynde gom verwacht/
 Men hoozt niet bli geschal/
 Veel vzeught aen alle zijden/
 Veel Eng'len in getal
 Verſchijnen in de nacht/
 En ſinghen bli/
 Met Hemels melody/
 Tot lof van Godes lieve Soon:
 Gere zy Godt in d'hooghe Chzoon/
 En vzeed' op aerdt hier naer/
 Al in dit Nieuwe-Jaer.
 Een licht is opgegaen/
 Een kindt is ons geboren/
 Een ſtar is opgeſtaen/
 Gelijck Godes Woorzt ons leert:
 De Heer neemt nu weer aen
 Zijn Zynde / ſijn ynberkoren/
 En maecht dat ſy hooztaen
 Weer na den Hemel gaet.
 O Bethlehem!
 O ſoet en blijde ſtem:
 Die d' Harders hoozden op dat pas/
 Dat heden haer gheboeren was
 De Salighmaker klaer/
 Al in dit Nieuwe-Jaer.
 Sy hebben in der nacht
 Tot Bethlem in de Scede
 Gefocht / en overdacht/
 Al wat haer was gheſeydt/
 Het woorzt dat is volbracht/
 Sy honden daer in vzeede
 Een kindt ſeer kleyn gheacht/

In een kribbe neer gheleydt/
 Slecht van ghemaet/
 Van 't werelts pzonck en ſtaer.
 O Chzisten ziele! dencht hier aen/
 En wilt tot Bethlem binnen gaen/
 Laet 't werelts pzonck hoozwaer/
 Al in dit Nieuwe-Jaer.
 Het woorzt dat is vercheydt/
 De Wijſen ſijn ghekomen/
 Die hebben oock gheſeydt/
 Dat haer van 't Oſten klaer
 Een Starre heeft gheleydt/
 Die hebben zy vernomen/
 En ſochten recht beſcheydt/
 Wie deſe koningh waer/
 De Starre ſijn
 Dies wees haer 't kindekijn/
 Sy honden deſe koningh ſoet/
 En ſchoncken hem haer ſchatten goet
 Kenbaden hem eenpaer/
 Al in dat Nieuwe-Jaer.
 Staet op / o ſoete Zynt!
 Gaet uit nu te ghemoete/
 Met zangh en ſoet gheuyt
 H lieve Zynde gom/
 Van bloem en jeughdigh krupt
 Vlecht kransjes / wilt hem groeten/
 Met weer-lieft' tot beſuyt/
 En hier hem welkome/
 Piet dooz de kracht
 Van 't werelts ſtaer en pacht/
 Maer niet een neezigh hert en geeft/
 In Lieft' / Geloobe aldermeeſt/
 Dat ſalight ons hier naer/
 Al in dit Nieuwe-Jaer.

Nieuwe-

Nieuwe-Jaers-Liedt.

STEM: Een Kindeken is ons gheboren.

Singt lof ghy Hemelse Scharen/
Singht lof niet soete vzeught/
Verheugt u ghy Gods dienaren/
Met Herr en Zies geneught/
Hier is een melody/
Een oberfoet accoozt/
Een Hemels Hermonne
Werdt ober al gehoozt.
De Herdertjes op den Welde
Verscheen dees heerlijckhepdt/
Haer hertjes haer seer ontstelde/
Van vzees en anghstighpdt/
Een heder licht dat scheen
Hier in de duysternis/
Een Engel vol van klaerhepdt
Die geeft getuygenis.

En vzeesi niet ghy kleyn vermaerde
Ghy Verders ongeacht/
Want fiet/ u werdt hier op aerden
Een blijde Maer gebzacht/
Dat heden is geboren
d'Heer der heerlijckhepdt/
In doeckjes is getwonden/
En in de kribbe leydt.

Dit sal u een teeken wesen/
Gelijck u is geseydt :
Gods Lof moet zijn gepresen
Tot in der eeuwighepdt.
Hier mee verdroijnt het licht/
Met al het soet Musijck/
De Hemelsche Heerscharen
Die gaen na 't Hemelrijck.

De Herdertjes die verboegen
Haer stracks na Bethlehem/
Verwondert en vol vernoeogen/
Van dese soere stem :
Sy binden 't kleyne kindt
Gelijck haer was geseydt/
Sy loben en sy pzijsen
Gods geote mogenthepdt.

Komt nu ghy wtberkoren/
Komt nu ghy soere Wuyt/
H Wuydegom is geboren/
Singht nu met vzeughden wut/
H Salighmaker reyn/
Die fiet ghy hier voozwaer/
Wilt hem wut Liefd omhelsen/
Hier in dit Nieuwe-Jaer.

Nieuwe-Jaers-Liedt.

STEM: O Schoone Personagie.

O Mensch! ghy zijt geschapen
Van stof en aerdt/
Doch heerlijck boven allen/
H Weeltd dat is het wapen
Van Godes Lof/
En wonder mel-gebakten/
H Edele Geest/
Wlincet aldermeest/
Boven alle Creatueren :
Maer zijt geschonden
In 't Paradijs / de sonden
Doen u treuren.

Dooz hoobaerdne pzachtig/
Hebt ghy dat Heyligh Weeltd
Van Godt verloren/
Hoe droevigh en hoe klachtigh
Was Adam / doen hy
Godes stem most hooren :
Wanneer Godt spzaek/
Hy hem verstaek/
Sijn Zieltje was vol pijn/
Hy sach sijn maecthepdt/
En doost dooz sijn mismaecthepdt
Niet verschijnen.

Daer

Daer was het al vol treuren/
Den Hemel zelfs
En stont niet als hoor desens/
Ach! Adam kon bespeuren
Al wat hy sagh
't Was vol van angst en vrees/
Wat lieflijck scheen
Seer haest verdoemen/
Het was niet als te bozen/
De doot uptwendigh/
Seer schizichlijck en ellendigh
Ick geboren.

Waer sal nu Adam bluchten?
Waer sal den naechten Mensch
Hem nu verbergen?
Want alle dinc moet sichten
Om sijnen 't toil / de doot
Die komt hem tergen/
Hy weet geen raed/
Maer om genaed
Soo smeect hy met verlange/
Heer hebt medogen/
Glaeg! ick ben bedrogen/
My is bange.
Godts goedtheydt en sijn trouwe/
Die troost den Mensch/
En stelt hem weer te vreden/
Het Edel Zaet der Vrouwen
Dat sal (spreekt hy)
Den Slangh sijn kroy vertreden/
En siet hier naer/
Soo menigh Jaer/
Soo langen tijdt geleden/
In 't laetst der dagen
Komt Godt naer sijn behagen
Met sijn Brede.

Wel op ghy Christen Menschen/
Singht nu met vzeught/
H Verlandt is geboren/
Wat wilt ghy meerder menschen/
Gaet upt / ghy kundt
Die blijde boodschap hooren:
Want in der naecht/
Als op de wacht
In 't heldt de Harders stonden/
Met haer soo waren/
Beel Hemelsche Vezschacern/
Die 't vskonden.

Den grooten Heer der Heeren
Lejdt in een kribb
Verschoben by de Beesten/
Gantsch sonder lof en eeren/
Als niet geacht
Van al de Hooffche Geesten:
Maer d' Herders gaen/
En doen vermaen/
Met vzeughden sy weer schepden/
Al wat sy sagen
Met wonder groot behagen/
Sy 't upt-vzenden.

De Wijzen die geruppen/
Dat Christus wolk
Was op die tijdt geboren/
Sy neggen / en sy huppen/
Met groot geschenck
Soo komen sy te voren.
Een Star heeft haer
Hyt 't Oosten klaer
Gelejdt / alsoo wy lesen:
Dat dese Koningh
In sulck een slechte Wooningh
Soude wesen.

Beel klagens en veel weener/
Ick ook gehoozt
In Bethlehem weemoedigh/
Beel suchten en veel steener/
't Was ober al
Glendigh en seer bloedigh/
Een Kinder-moozt/
Dozt soo gehoozt/
Herodes socht te dooden/
Godts uptbehoeren/
Den Koningh nieuw-gehoren
Hyt te roden.

Wilt nu met soete zangen/
Des Heeren lof
Hytvzenden t' allen tijden/
En wilt met vzeught ontfangen
H Verlandt soet/
Die doo: sijn bitter lijden/
De Salighydt
H heeft berejdt/
Maer 't Hemels Koninghrijcke.
Heer vol genaden/
Wv roemen u weldaden/
Gentighlijcken.

GEBEDT.

VOORS: Psalm 9.

D Heere/euwig machtig Godt/
 Leert my recht houde u gebodt/
 Dat ick doch in mijn kruys en lyden/
 In geenem dingh en gae bezijden.
 Leert my / o Heer / te recht verstaen/
 Dat al mijn dagen licht vergaen/
 Dat ziel en lichaem haest verscheyden/
 Daer toe wilt my doch recht bereyden.
 Geeft my / o Godt / den Heyl gen
 Geest/
 Op dat ick niet en zy hebzeest/
 In d'zucht / o Heer / of tribulatie/
 Selsa in de dootd gheeft my dees
 gratie.
 Dat ick mach sien dat dees elendt/
 Een boben-mate vzeughde sendt/
 Die by u Heer seer hoogh gepzesen/
 In eeuwigheydt altoos sal wesen.
 Een vast geloobe geeft my doth/
 Oprecht en goetd / sonder bedroch.

Wilt my dooz u genaed' wolk stercken
 Dat ick 't bertier met goede wercken.
 Geest Heere dat mijn hert niet staet
 Op ydelheydt / die haest vergaet/
 Leert my / o Godt / van grooter
 waerden/
 Dat ick niet ben dan stof en aerde.
 Dat hier het alles moet vergaen/
 En datter een Bazyn sal slaen/
 Staet op ghy dooden al in 't leben/
 Dooz 't oordeel Godts wilt u begheben.
 O Heer / geeft my wyt vmen thzoon
 Om Christus vmen lieben Zoon/
 Dat ick op aerden mach be-erden/
 Een leben vzoorn / en saligh sterben.
 En namaels hooz de stemme sijn :
 Komt ghy gezegende wilt sijn
 In het vzoorn eeuwig leben/
 Dat Godt my en eick Mensch wilt
 geben.

KLAGH-LIEDT.

Stem: De Thien Geboden.

Ach! wat is doch des werelts vzeughde?
 Niet meer (elaex!) als enkel schijn/
 Het geen hier yemandt oyt verheughde/
 Werdt hem daer nae droefheydt en pijn.
 Dol schoon vermaech is het verkiezen/
 Een soet Beminde tot een Drouw:
 Naer hoe bedroeft is het verliesen/
 In eener uur / Liefd' / Gunst en Trouw.
 't Luck heeft na mensch ons bey omschienen/
 Godt maecht ons een Ziel / een Hert/
 Doch het vzeught nu niet aen als weenen/
 Hoe grooter vzeught / hoe grooter smert.
 Den tijdt is toech / dien tijdt gepzesen/
 Wanneer my bey dooz Liefde groot/
 Eick ander trouwe Min beweest/
 O soete vzeught! o felle doot!

Daer

Waer pder gaer met bzeught om trouwen/
Ganſch bzoijck/ by en onbezwaert/
Daer fiet men my (lach!) vol rouwe/
Want daer iſt dat men ſtopt in d'aert.

Mijn tweede Ziel/ mijn hoogſt-geſinde/
By wien ick ſtaegh de Liefde bondt.
O ſoete Vrouw / ach mijn Beminde!
Hoe iſt het herte nu doozwondt?

't Is nu gedaen / 't iſt al daer henen/
't Is poel / want het haeft vergaet /
En 't bzeught op 't endt niet aen als wenen/
Hierom niemant daer op verlaet.

Ick ſie 't naet al daer henen drijben/
Wat nemandt oyt eerſt bzeughde gaf.
Ach Lief! te recht magh ick wel ſchrijven
Een dzoebigh Deersjen op u Graf.

Scheydt-Liedt, tuſſchen Man ende Wiſf.

STEM: O Schoone Perſonagie.

O Al te ſtrenghe tozeker!
Wiens Angel ſchery
Niemant en kan ontſuchten/
O Liefd' / o Echte-bzeeker!
Waer dat ghy komt
Derbult ghy 't huyſ met ſuchten/
H ſel ghelact
Soo ſch:cklyck ſtaet/
Dat pder een moet beven/
Aen alle zijden.
Gaet ghy ſeer ſtrengly af-ſnyden
's Menſchen leven.
H Dijl (o ghy Derrader!)
Iſt vol vergift/
Dooz twee bzeemde Zielen/
O ſtrenghe doodt! noch nader/
Dzeught-moozder/
Want ghy gaer het al vernielen/
Ghy ſcheydt van een/
Dat 't ſaem getneen
Dooz Liefd' iſt vaſt verbonden/
Tu ſulcke herten
Steeckt ghy met dzoebe ſinertell
Diepe Wonden.

Hoe ſterck / hoe ſchoon van leden/
Hoe rijk / hoe trots/
Hoe edel en hoe machtigh/
Hoe wijs / hoe kloeck van reden/
O ſtrenghe Dzing!
Ghy valt ſe al te krachtigh/
Hoe dat men ſpreekt/
Of bidt en ſmeect/
Niemant kan trooſt vermerben:
Het iſt / o Menſche!
Wat milt ghy doch hier menſchen?
Ghy moet ſterben.

O dzoebigh lot op aerden!
Dooz die ſijn tweede
Zielte moet verlaten/
Wiens trouw van grooter waerden
Gebroken werdt:
Daer niets (elaes!) kan baten/
Geen dzoef gheſteen/
Of naer gheweent/
Geen Liefde tuſſchen heyden:
O dzoebigh treuren!
Het herte ſchijnt te ſcheuren/
Dooz het ſcheyden.

Het vierde Deel,

Aen de Aendachtighe.

Vergeleken by de Avont-stont.

Lucæ 24. 19.

Den dagh die is ghedaelt,
Den avondt staet voor handen,
Heer Jhesu blijft by ons.
Hoedt ons voor sond' en schanden.
Wijst ons den rechten wegh,
En reynight ons ghesicht,
En gunt ons lieve Godt
Hier na het eenwigh licht.

Hoe Rijck, hoe Edel, en hoe Groot,
In 't end' soo is 't de nare Doot.

O Mensche ! aenschout my / die het eynde ben van alle
vermaeckelijcke ende werelts vzeughde / doozsiet mijn gedaente / segh
my wiens Beeltenisse dat ick ghelijck ben : want eben als mijn ghedaente
geen gelijckenisse heeft / so is oock niemandt op aerden van so groote macht
ende mogentheydt als ick / mijn rijck dat geduurt tot des werelts eynde / ick
ben een ghestrenghe Dooz / ick dooz-mandele de werelt / ick doe schrecken en
beben selfs die in hoogheydt gezeten zijn. **O** Mensche ! kent ghy my niet ?
soo vzaeght heden aen my / wat vooz een onberoumelijcke Prince dat ick
ben / mijn naeme is de doot / mijn oozsprongh is uut de sonde / ick ben ghe-
booren in het Paradijs / mijn wooringe is in het donkere nare graf / mijn
geselschap zijn de wozen / mijn geraente dat ghy siet is een af-beeldinghe
des doodts / mijn wapen is een bergiftige pijl / ick dzage in de hant het Hur-
glas des Lebens / ick domineer onder alle soozten van Menschenen / van de
Gehoozte af tot den hoogen Ouderdom. **O** ghy soete Jonge Jeught !
kent ghy my niet ? so aenschoutot my alhier / leert mer my conuersatie hou-
den / want ick ken u soet vermaeck seer wel / u fierckheydt / u schoonheydt / u
aengename soetheydt / u aenkomende jeught / u veelvuldigh Lief-kooften en-
de soete Vznagie / u oberbloedige vzeughde / die ghy in desen kunt scheppen.
Ick kenne u / daerom leert my oock kennien : want ick den geduerigh by u in
Geselschappen / in Vzuiploften / Maeltijden / by Gezangen ende Drolijck-
heden / ick sie menighmael de Meuw-ge trouwde (op haer Vzuiplofts-fest)
ober de schouderen henen / ende sijn in korte alle vzeughde tusschen hun bey-
den af. Ick spare noch Schoone / noch Lijck / noch Croese / noch Jonge /
noch Gude / ick ga recht dooz sonder aensien van Personen : daer oin leert
my kennien. **O** Jonge Jeught ! waer 't dat ghy dickmael des doodts ge-
dachlich waert / hoe soude de vzeughde gematicht zijn / hoe soude de werelt-
sche ydelheden van u af wijcken / hoe soude u kostelijck gewaert / u uytheem-
sche dzachten / u goude ketenen / u oberbloedige vertieringe in 't hanz frul-
len / in het blinken van u aengesicht / u peckeren diamanten / u gepie aen-
lochselen tot ontsteeckinge van wellust des vleeschs berre van u af-gesche-
den zijn. Leert my doch kennien / want ick ben een gestrenghe Dooz. Van
achteren verbolgh ick de Jonge Jeught / ende besprynghe de selbe eer sy me-
nighmael des doodts ghedencken. De ghetrouwe / ende die in het beste van
haer leben zijn / met sulcke wandel ick geduerigh aen haer zijde / ende leere
haer dickmaels des doodts gedencken : maer de Gude ende de Bedaeghde /
kome ick seer Marrelijck van booren / want sy gaen gebogen / ende sien het
graf te gemoete / ende gedencken altoos op die Chrijskelijcke Lesse : Men-
sche ghy moet sterben.

Hy is de wijste die men vint,
Die Godt alleen van herten mint.

HEt ware een geneugelycke sake/ dat yder sijn wegh so konde bestieren/ dat dese wereltse Koninginne geen plaets in het herte en verkreghe / ende dat de Liefde der menschen alleene wierde uytghestort op haer Liefhebende Salighmaker. Dit soude een soete vzeughde verrozsaken/ ja schier wesen een melodye van het eerste Paradijs: Want de Geestelycke Liefde soude alle distelen ende doornen (welck sijn de souden) wederom bedecken: maer ach! den mensche tot wel-lust genegen/ wert met de werelt soo gemeen: dat hy is ghelyck een Wyper / die in het gross gaet te bypen / en wordt soo beslommert / dat hy in 't eynde niet en weet aen wien hy sijn oprechte Liefde sal betonen/ het welke menighe ziele als verlaten / ende troosteloos in dese berganckelycke woestijne doet dolen.

Wiens herte dat aen Rijckdom kleeft:
Geen smaeck hy aen het Hemels heeft.

MEn vint geschreuen Lucæ 18. Och! hoe swaerlijck
sullen de Rijcke in dat Koningrijck der Hemelen in-
gaen/het is lichter dat een kabel ga door den ooge van
een naelde/ dan dat een Rijcke in dat Hemelrijck come. O
dyeobige! en bes waerlijcke saecke/ booz die gene/ die op der
aerden rijckdommen besitten: nochtans is dese spreucke
niet te verstaen/ als of geen Rijcke in dat Hemelsche Para-
dijs soude mogen ingaen/ geensins: maer onsen Heplant
geeft daer mede te kennen/ hoe aentreckende dat de Rijck-
dom is/ waer op den mensche so licht sijn herte stelt/ ende
soude veellieuer niet den Jongelingh den Hemel missen/ al-
eer hy sijn Rijckdom soude verlaten. Een saecke/ wel aen-
merckens waerdigh/ niet sonder reden van dien volkommen
Leer-meester gesproocken.

Geen hooger prijs te winnen staet,
Als dat men na den Hemel gaet.

Geduerigh te loopen op den wegh des Heeren/ ende in
sijn geboden te wandelen/ dat is een seer kostelijcke sa-
cke. Wel hem die den Heere breeft/ ende niet af en laet
om hem te dienen. Den seer uytmuntende ende geleerden
Apostel Paulus/ vergelijckt den schoonen Hemel by een
uytsteekende prijs/ die men door geduerigh loopen moet
verkrigen/ en wie dat die gewint/ booz die is wech gelept
een onberdersfelijcke Kroone/ die in de eeuwige glorie wort
bemaect/ tot de verschijninge des grooten Harders. Och!
hoe gelucksaligh is die mensche/ die booz des Heeren thron
sal verschijnen met een Kroone/ wiens tieract is Liefde/
Geloofte ende Hope/ booz-geblochten met alderlepe Gods-
alige deughden/ op welke tieract sal volgen die Hemelsche
Kroone/ die eeuwigh duert/ en in eeuwigheid niet sal ver-
welcken.

Men

Men vint op aerd geen hooger deught,
Als Godt te dienen in sijn Jeught.

DEn Prediclier Salomo segt: Eccles. 12. 3. Gedenk
uw Scheppers in uwer Jonckheyt/ eer dan de qua-
de dagen komen / ende de Jaren genaken / wanneer
ghy sulc seggen: sy en beballen my niet. Het is een groot
ende heerlijk werck / wanneer den Alderhooghsten vroegh
ende van der Jeught aen wort gedient. Het is een lieffelij-
ke melodije / ende soete Offerhande voor den Heere: wanneer
de jonge luyden met den sachtmoedigen Abel / een ootmoe-
digh ende deughdelijk herte met haere offerhanden ver-
mengen / welck zijn de hartgrondige gebeden / die met de
Offerhande van Abel door de Wolcken tot in den Hemel
dringen. Op wiens Gebedt den Grooten Schepper van
den Hemel is neder gekomen / en heeft den boosen Cain op
op der aerden bemaeldijt. Genesis 4. 14.

Wie vast op dese werelt bouwt,
Zijn huys hy op het sant vertrouwt.

Onsen Salighmaker seght: Matth. 7. 24. Wie mijn
Woort hoort ende doet / dien sal ich gelijcken by eenen
wijsen Man / die sijn huys op een steenrotze timmert.
Ende wie dese mijne woorden hoort / ende niet doet / die is
eenen sotten man gelijck / die sijn huys op 't sant getimert
heeft: op welcke huys dat de regen gevallen is / ende de stroo-
men daer aen gekomen zijn / en de winden hebben gewaeyt /
ende stieten tegen dat huys / ende het is ter neder gewoepen.
Doozwaer een seer noodige lesse! want met recht zijn sulcke
menschē sot / die op den santgront van wereltse pdelheden
haer bertrouwen stellen: maer geluckigh zijn de boozsichti-
ge / die niet op wereltse steenrotsen / maer op den geestelij-
ken Hoock-steen Christus bouwen / op welcke de zaligheyt
des menschen is gefondeert / wiens huys in eeuwigheyt niet
en sal verballen: maer tegen alle de listige stozmen des Sa-
tans / ende aen-loop der Bosen sal konnen bestaen.

't Is voor de ziel een goeden raet,
Onnoosel zijn in werelts quaet.

Het ware te wenschen/ dat een iegelijck onnoosel ware
in het quade/ ende niet in het goede. De deught is als
een Kroone / ende blinckt als de Morgen-sterre / het
goet doen waert in de H. Schriftuere seer ernstelijck een pder
gheboden/ het wereltsche quaet verlockt den mensche tot al-
derlepe ongerechtigheyt / de werelt is als een opgepronckte
Godinne/ vol archlistigheyt ende bedrog. Sy toont ons
seer lieffelijck de lust des vleesches / ende de lust der oogen/ en
de hooghmoet des lebens/ 1 Joann. 2. 16. waer na den men-
sche seer begeerlijck is/ en met een subtile boozsichtigheyt die
weet na te jagen / het welcke booz de ziele seer schadelijck is.
Want de wereltsche bymoedighheyt verdruct d' eenboudige
omnoselheyt : maer eyndelijck seght Johannes / dat de we-
relt vergaet met alle hare lusten/ daer-en-tegen wie de willo
Godts doet/ die blijft in der eeuwigheyt.

Wat Hemels is en neemt geen endt,
Het is een vreught die niemant kent.

Den Propheet Esaias seght Cap. 55. vers 6. Soecht
den Heere/ dewijle hy te binden is/ roept hem aen/ter-
wijl hy na-by is. Het soecken na Hemelsche dingen
dat is een kostelijcke medicijne booz de ziele/ van den opgang
tot den nedergangh der Sonne en kan geen kostelijcker sake
upt-gebonden werden; want sy brenghet alleen geen tijdelijc-
ke nuttigheyt aen: maer een eeuwige en oneyndige geluck-
saligheyt. O Hemelsche brenghde! die alle verstanden te bo-
ven gaet/ by de welcke dat dese aertsche blijdschap veel min-
der te gelijcken is als een ydele droom/ die den mensche booz
een weynigh tijt in sijn slaep bespeurt : maer wacker gewoo-
den zijnde / bevint maer een nietigheyt/ ende een ydele be-
denckinge. O gelucksalige ziele! hoe geluckigh sult ghy zijn/
als ghy in dese volmaeckte ende eeuwige Bzuploft altijt sult
wzelijck zijn.

Hy leeft geruft en wort ge-eert,
Die met de vromen conferceert.

DE mont der rechtbeerdighejdt heeft gesproken : waer dat twee ofte drie in mynen naerne sullen vergadert zijn / daer sal ick in 't midden wesen ; seer heuchelijck ende seer troostelijck zijn dese woorden / booz alle die gene / die het Goddelijck gheselschap beminnen / ende daer by conferceeren / waer dat ghy gaet / het zy met de twee Discipelen na Emaus / ofte met Petrus op de Zee / het zy in Oosten ofte Westen / ten Zuiden ofte ten Noordten : waer dat ghy heylighe handen op-heft / ober al is de Heere in 't midden onder u / sijn oogen sien op de rechtvaerdighen / ende op hare wegen / gelijk gheschreven staet Apoc. 2. Ick sie ende weet uwe wercken / wie oberwint / die sal ick met onberderflijckhejt kroonen.

Hy is de wijste die men vint,
Die Godt alleen van herten mint.

EEn mensche / die boven alle dingen den Heere soeckt te behaghen / die sal stantvastigh wesen op sijne weggen / wijshejt sal tot sijner rechterhant staen / ende boozsichtighejt aen sijn slinker-zijde / wel den genen die des Heerent getuigenisse behouden / die hem van gantscher herten soeken : Psal. 119. Het wel-behagen des Heeren / dat is / dat den mensche hem in alle Gods salighe deughden oeffent / dat hy met Liefde / Geloobe ende Hoope hem verciert / dat hy met een ootmoedigh herte booz sijnen Schepper neder-buyghet / ende ongebeynst met sijn Daesten omme-gaet. Gelukkig is de mensche / die met sulche oeffeninge dagelijcks besich is / want hy gaet op den wegh des Heeren / ende sal eyndelijck dooz de enge poorte tot den Hemel in-dringen.

Wie's werelts lchoonheyt recht verstaet ;
Die soeckt na 't geen dat niet vergaet.

En onberganckelijcke Schoonheyt en kan op der aerden niet ghebonden werden : maer sal in toekomende eeuwe aen alle srechbaerdigen werden geopenbaert / den Apostel Petrus / heeft op den Bergh in een gesichte dese onberganckelijcke Schoonheyt gesien / daer den Propheete Mose ende Eliam wierden betoont / welke verschijninge soo heerlijk is geweest / dat Petrus het schenden wilde ter sijden stellen / ende een lust hadde om daer te blijven. Dit heeft den Apostel Paulus oock bernomen : wanneer hy in den derden Hemel dese onberganckelijcke Schoonheydt heeft aengheschouwt / ende sulcke dingen gesien / die niet geen menschen tongen konde uyt-gesproken werden ; daerom (o mensch !) grijpt naer het onberganckelijcke / ende niet na dese soet-bertoonende Schoonheyt van dese werelt / die haer booz eent klepne tijt als een bloeme seer lieffelijck vertoon / maer wort haestigh afgemaeyt / ende vergaet gelijk een schaduw.

De Liefde Godts staet eeuwich vast,
Sy lijt geen ramp noch overlast.

Het is een seer aengename ende lieffelijcke saecke booz een Jongelingh / die sijn rechte weergade bemint / die hem booz de bestieringe des Heeren tot een Duyshrouwe is toegepast / hy sal by soodanige bedinden oprechte Liefde / ende trouwe / een roegenegen ende gunstigh herte / volkommen affectie / ende een stantvastigheyt in haer weder-liefde / want hy bemint sodanige / niet die in de schijn van Liefde haer vertoon (als menighmael gebeurt / wiens boozmen misflucht) maer hy bemint sijn rechte lief / de welke hem tot sijn Bruyt is toegepast / diens trouwe dat niet seylt : also gaet het oock met den gene die den Heere van gantscher herten lief hebben / ende beminnen / die de werelt als een
bzeent

bzeemdelingh ter zijden stellen/ ende op des Heeren geboden acht nemen/ ende daer in wandelen: die beminnen haer rechte Bzupdegom/ wiens herte van weder-liefde brandende is/ diens liefde ende trouwe stercker is als de doot/ die sijn Bzupt in eeuwigheyt niet sal verlaten/ die haer sal leyden in de eenwige Bzuploft des Iams/ daer bzeughde in volheyt wesen sal/ ende een lieffelijck wesen sonder eynde/ in dat nieuwe Jerusalem/ daer geen droebige nacht de God salige sal oberhallen/ Apoc. 21. 23.

Wat werelts is, het werelts mint,
En wêrt op 't lef van 't aertfch verflint.

De jonge Jeught werdt des werelts bzeughde toegheschreven/ wel te verstaen/ in 't geene dat niet ongoddelijck is: maer een Oude moet niet Simeon opwaerts in den Tempel gaen/ ende omhelsen daer sijn Heplant ende Salighmaker/ Luce 2. 27. Wanneer als een Oude ende bedaeght Persoon de werelt wil na volgen/ dat is boozwaer/ als of men een jonge Dochter met een stock-oudt Man tesamen trouwt/ het welcke geen vernoegen kan geben; geestelijcker-wijse/ soo is het een verderffelijcke sake/ want als een oude die met sijn beenen in het graf staet/ wil grijpen na een hand vol bliegen/ ende na een haest booz-by-gaende glorp/ dat wil op 't eynde een ellendige uytgangh maken.

Van sulck een mensch wordt lof gefeyt;
Die niet met alle winden dreyt.

Ongestadigh en wispeltuer in het geestelijck geloobete wesen/ dat is een seer misprijfende conditie/ nu den eenen Keligie/ ende dan den anderen toe te vallen/ dat de ghelegentheydt sich openbaert/ ende hem te dreyen met beelderlepe winden/ gelijk de weerhanen doen/ dat is een ghewis teken van een wanckelbaer gheloobe/ sulckie menschen die sijn ghelijck als den Apostel seyt: Hebreen 10. 25.

als de rupffende baren van de Zee/ die niet alderlepe winden
heen ende weder worden gedreven/ sulck een wanckelbaer
geloobe is seer periculoos booz de ziele/ overmits de Salig-
heydt daer dooz in een waegh-schale wordt ghestelt/ daerom
oock den Apostel soo sorghebuidighlijck een yder hier ober-
vermaent/ segghende: Siet wel toe/ dat ghy u bergade-
ringe niet en verlaet/ als sommige gewoon zijn te doen/ want
sulcks te plegen/ dat geeft een oorzaecke tot twist en twee-
dracht/ en leyt den mensche in een Doolhof van beelderlepe
dwael-wegen.

De vriend'lijckheyt van onsen Heer
Staet vast, en eyndicht nimmermeer.

O Mensch! let op de vriendelijckheyt van uwen Schep-
per/ ende lustert na de lieffelijcke woorden van uwen
Salighmaker/ noyt isser soeter stemme op aerden ge-
hoort/ noyt vriendelijcker aenghesichte ghesien/ noyt sacht-
moediger geest by iemant ghebonden/ o heyligh! onnosel/
rechtbaerdigh ende Goddelijck Lam/ die de deure der za-
ligheydt hebt opghefloten/ die den wegh tot het Hemelsche
Paradijs hebt ge-essent/ ende bereyt gemaect/ ghepresen
zijt ghy in der eeuwigheyt. Treet wyt/ o nietigh mensche/
treet wyt/ ende aenschouwt met u geestelijcke oogden dat al-
der-vriendelijckste aenghesichte/ ende hoort die lieffelijcke
stemme/ die daer spreeckt: Komt al tot my die belast ende
beladen zijt/ ick sal u moede ziele verlustigen. Gaet wyt/ alle
ghy die den Heere bzeest/ soecht hem/ omhelst uwen Brude-
gom/ met een herte vol liefde ende geloobe/ op dat ghy met
bzeughden hier naemaels meught op-ghehouden werden
in de eeuwighe heerlijckheyt hier boven/ Amen.

Wie spreeckt en swijght ter rechter tijt,
Die leeft geruft, en is verblijt.

W Te booz sijnen tijdt spreeckt/ die sal beschaemt wer-
den: Maer wie dat swijgen kan/ die sal het berispen
niet

niet onderwoorpen zijn. *Swijgen en spreken heeft sijne bysondere tijden/ een woort tot zynder tijt gesproken/ is als een rijpe byucht / ende een gulden Appel in een silberen schael/ wie dat al te haestigh in het spreeken is / sal menighmael feplen. Een verstandige woort hier dooz bekend / om dat hy spreekt op sijn behoorlyche tijt. Het is een schadelijck fenijn/ dat iemant sijn tonge by alle ghelegentheden gebruyckt/ om alle dingen upt te tellen / ende veel van toekomende saecten spreekt/ al eer den tijdt geboren is/ daer nochtans verscheyden dingen wel anders upt-ballen/ dan sy haer in 't beginsel vertoonen/ waer dooz de praetende tonge ten eynde noch niet schaemte moet swijgen.*

Een valsche tongh dat is het lit,
Daer op den boosen Nicker sit,

DEN Wijzen Salomon seyt : Prov. 4. 24. doet van u den berkeerden mont/ ende laet de laster-lippen verre van u zijn. En Cap. 11. 13. Een blameerder berraet al wat hy hemelijck weet. Welte rechte zijn sulcke berraders / want wie een valsche ende blameerende tonge in sijnen mont heeft / ende sijn naesten daer mede steekt / ende blameert / die magh verskert zijn/ dat den boosen Nicker op sijn tonge zit/ daer kan geen erger fenijn noch booser quaet upt-gebonden werden/ dan een helsche tonge / die dickwils in schijn van vrientschap den mensche berraet. Schoon iemandt de name van een Christen draeght/ ende hy steekt sijn naesten met het valsche fenijn van sijn bilyne tonge/ hy is een stooche-bzant van der hellen/ hy is een instrument ende dienaer van de Nicker / veel meerder moet men hem schouwen als een adder ende slange/ hy is een kanker in de ziele van sijne naesten / een doodelijck fenijn / daer is geen quaet op aerden/ daer men hem by gelijcken magh/ ende sal daerom hier namaels het loon van sijn berraderpe/ een oneyndige helsche glorie wesen.

De Zedigheyt die baert geneught,
Sy is al vry een hooge deught.

Wie dat sijn geloobe met een zedighe wandelinghe be-
kleet / dat is een stichtinghe booz een gantsche Ghe-
meente. Alle menschen passen seer wel de Deught
van zedigheyt ; maer insonderheyt die gene / die de zedigheyt
andere sullen leeren / geen vermaninge kan so krachtigh be-
wogen als het leven selven : Schoon dat iemand leeren ende
vermanen konde met sulck een lieffelijckheydt / als of hy een
Enghel upt den Hemel ware / ende sijn leven dat is erget-
lijck / soo sal doch al het goet dooz het quade leven om verre
ghestoten werden. Hierom heeft een yder wel toe te sien /
dat hy geen ergernisse dooz sijn leven en veroorzake / want
hoe grooter dat den persoon is / hoe aenstootelijcker dat oock
de ergernisse zy / want wie veele betrouwt is / van die sal oock
veele ge-eyfcht werden. Luc. 12. 48.

Godts Woort te dreyen na sijn sin ;
Daer fteken groote zonden in.

Godts Woordt upt te leggen en te dreyen na sijn belie-
ven / dat is een grubwelijcke sonde / wanneer een men-
sche de H. Schrifture na sijn goet-ducken ende manie-
re van leven / als niet geneughte / tot sijnen voordeel weet upt
te leggen / dat wil een groote plage bedieden. Het is booz-
waer een seer groote stoutigheyt / die het Woordt des Heeren
durben heen ende weder dreyen / sonder achter-dencken /
eben als of den Auteurs gants niet onschadelijck en waer / die
nochtans met een jeloerffen yder niet ongestraft sal laeten /
die sijn Woordt ofte Name misbruyckt. Exodi 20.

Wanneer als Godt den mensch verlaet,
Wat baet den mensch dan al sijn Staet.

Gestelijcke Hoobaerdigheyt gaet verre boven de we-
reltsche / ende is oock een groote sonde booz het aenge-
sichte

sichte des Heeren. De wereltsche hooberdigheyt bestaet in tijdelijcke opgeblasentheyt / 't zy in kleedinge / trotsheyt ende hooghmoet des lebens / of diergelijcke : maer de geestelijcke hooberdigheyt / betreft oock geestelijcke saken. Dooz een geestelijcke hooberdigheyt moest Adam upt den Paradijsse / ende heeft den doot ober alle menschen ghebracht. Gen. 3. 23. Want hy wilde synen Schepper gelijck wesen. Dooz geestelijcke hooberdigheyt verheft den mensche hem selven / ende heelt hem in veel grooste saken. O sonde ! die vele sonden te boben gaet ; want dat den onrechtbaerdighen niet den rechtbaerdigen Godt hem wil vergelijcken / dat is een Barbarijse en straf-waerdige sonde.

De Morgen-star die ons beschijnt,
Is 't eeuwigh licht, dat noyt verdwijnt.

Wie de duysternis bemint / die wandelt in de duysternisse : maer die het licht lief heeft / die sal in het licht wandelen. Het licht heeft geen gemeenschap met de duysternisse / de duysternisse heeft het licht oock niet begrepen. De kinderen des lichts die wandelen in den lichte / gelijck als haer beroeping betaemt / want de nacht die is boozhy / den dagh die is aengekomen / ende de Sonne der gerechticheyt is op-gestaen. Wel zaligh is hy / die van dese Sonne met sijn gulde stralen alsoo wordt verlicht / dat hy alle wereltsche duysternissen soeckat te blieden / op dat sijn ziele geen schip-brencke dooz de donckerheyt des nachts op eenighe blinde klippen van wel-lustigheyt en home te lijden.

De Geestelijcke Eerbaerheyt
Den mensch tot alle Deughden leydt.

Geen schoonder cieraet bevindt men by de Menschen als Eerbaerheyt / onder alle wtterlijcke Deughden munt sy upt als een Lely onder alle Bloemen / en blinckt gelijck de Sonne. Hieromme so wert oock insonderheyt dese deught

deught so hoogh gerecommandeert aen de Vrouwen: want hoe dat een saeck gebaerlijcker is/ hoe dat men sijn naesten daer booz te ernstiger moet waerschouwen. De schoonheyt van een Vrouwe doet licht een herte branden in ontuchtige lusten/ daerom eerbaerheyt dient booz-al by een Schoone. In alle gelegentheden is de eerbaerheyt pryselfijck/ eerbaer in 't spreken/ eerbaer in eten en drincken/ eerbaer in handel en wandel/ dat is loffelijck booz de menschen/ ende behaegelijck booz den Almachtigen.

Uyt alles wat men siet omtrent,
Men Godes macht en wond'ren kent.

Onder alle tijt-verdrijben is dese de beste/ ende de proufijtelijckste: ten eersten / dat men ondersoect/ hoe wonderlijck ende seltsaem dat alle dingen in de werelt boozt-komen/ de bloempjes op den helde/ de boomen in den Woude/ de vliegende vogeltjes onder den Hemel/ de swemmende visschen in de Zee/ de menschen booz een tijdt op der aerden/ hoe dat het alles werdt geboedt ende onderhouden. Ten tweeden/ dat men geduerigh met inwendige ende geestelijcke oberdenckinge na-speurt/ om recht te kennen dien Almachtigen Schepper/ die het alles so wonderbaerlijck in ordze heeft geschapen/ dit sal alle tijt-verdrijben verre ober-treffen/ ende eyndelijck den mensche een oorsaeck aen-bren-gen/ om den vriendelijcken Schepper booz alle sijne welda-den te loben en te dancken.

Een listigh mensch vol schoone praet,
Sijn naesten, eer hy 't weet, verraet.

Vriendelijck te sprecken/ en anders te meenen/ dat is een gebeynsde bedriegerye. Och! hoe vele werden door een schijn van vriendtschap bedroogen/ die haer vertrouwen stellen op een vriendelijck aengesichte/ onder bele

bele (de goede wyt-genomen/ die een dubbelt lof waerdigh zijn) fiet men dit geschieden/ die met een schoone praet sijnen naesten weet te paeijen/ maer een and'ze meeninge hebben/ als sy met hare woorzden te kennen geben; welke grobe ende verachtelijcke foute so in dese bedroef de eentwe is door-gebroken/ dat hy-na alle man schier kan beynsen/ so wel als de beste/ ende met een schijn van vriendschap haer kunnen behelpen/ het welcke booz-boden zijn van een verderffelijcken ondergangh.

Geen rijcke Schat, noch Gelt of Goet,
De Poort des Hemels open doet.

Rick te zijn in Godt/ dat is een Schat booz de Ziele/ seer lieffelijk ende gerustigh is het booz een Godsaligh mensche/ dat hy geestelijck rijck is. De geestelijcke rijckdom die leyd den mensche op sulck een wegh aen/ wiens eynde dat de Hemelsche bzeughde paelt; daerom seydt den Apostel Paulus/ Colloss. 3. 2. besozght dat boven is/ en niet dat op der aerden is. Och! dat dese geestelijcke rijckdom welter herten wierde genomen/ vele souden oock met den Apostel Pauli seggen: Ick achte het alles booz dreck ende schade te wesen/ om Christum te gewinnen; ja souden veel liever met Petrus het alles berlaten/ om de weerdighheyt van haren Salighmaker/ wiens vergeldinge sal wesen den schoonen Hemel hier boven/ Marc. 10. 30.

't Fenijn der tongh is wonder fel,
Het doet geen mensch op aerden wel.

Het is een oudt spreekwoort/ heus van mont/ en trou van handen/ die magh gaen door alle Landen. Ende wederom: Hoort/ fiet/ swijght en verdraegt/ so weet niemant wat ghy Jaecht. Het is een Christelijck werck/ dat men sijn tonge bedwinght/ ende tot geen klapperne gewent/

getwent/ want daer staet *Prov.* 20. 3. Het is den Man een eere van den twist te blijven: maer die geerne lijben/ zijn alte-mael sotten. *Prov.* 15. 4. Een heylsame tonge is een Boom des Levens: maer een balsche bedroeft dat gemoedt. Alle goede saken kunnen geïnfecteert werden dooz het fenijn der tonge. Een deughtsaem mensche kan dooz een lasterende tonge al sijn goede name (die hem veel kostelijcker is als Gout) verliezen: schande ende leugen-tael zit op de lasterende tonghe/ waer dooz hy sijn naesten van sijn eere berooft. Doozwaer dit ambacht en past geen recht Christen/ want haer munt die sp slaen/ is van een balsch ende bedriechelijck allop.

't Is dickmael niet gelijk het schijnt:
Maer als men in der daedt bevijnt.

Als men aensiet de glorie van de werelddt/ al het schoone/ al het vermaeckelijcke/ al het gene dat onder der Sonnen is/ haer gedaente is in alle deelen soo liefelijck/ ende so listigh om aensien/ dat het schijnt/ ja een Hemel op der aerden te zijn. Het is boozwaer oock een seer wptsteekent ende heerlijck werck/ het welck wy met onse oogen aenschouwen/ ghelijck in allen desen wptmunt de groote mogentheyt des Almachtigen Scheppers/ so leert (o mensche) hier wpt/ dat dooz de wijsheyt des seluen Scheppers/ alle dese heerlijckheyt met een glants van nietigheyt is bekleet/ ende boozhy gaet als een schaduwte: maer dat ghy tracht na de onberderffelijcke schoonheyt hier boven.

Wanneer men 't quaet voor oogen siet,
Met recht men voor het quaet dan vliet.

Wanneer de menschen de afgrijffelijcke tormenten van de helle konden openbaerlijck aenschouwen/ hoe verschickelijck dat de poel des afgronts is/ ende wat een onberdzaeghlijcke pijn daer moet geleden werden: boozwaer het soude een af-keer maken/ om de wereltsehe
Staet-

Staet-Juffer / die soo veel belooft / ende niet als met smerte loont / gehoor te geven. Het soude vele zielen van het berganc- helijcke af-trecken : want niemant soude gaern ter Buyl- loft gaen / daer weeninge der ooghen ende innerffelinghe der tanden is. O schryckelijcke plaetse ! die elck by hem sel- ben wel magh innageren / ende als een Spiegel voor hem stellen / op dat de sonde tot geener tijdt de oberhant en neme : maer door een schryck onder de voet-solen werdt ge- houden.

Geen booser quaet is oyt gehoord,
Als spotten met Godts Heyligh Woort.

DEn Apostel Petrus seyt : 2 Petri 3. Dat in de laet- ste dagen sullen spotters op-staen / die na haer eppen begeerlijckheden sullen wandelen / ende seggen : waer is de belofte synder toe-komste ; want van dat de Vaders ontslapen zijn / blijft alle dingh als van den beginne der Scheppinge aen. Maer wanneer men let op het verbolgh / soo sal bevonden werden / datter gheschreven staet : Dat de aerde wort gehouden tot den wyere in den dagh des oordeels / ende verderbinghe der goddelooser menschen. O schrycke- lijcke ende beklacelijcke saecke ! waer sal den moerwill- ghen sondaer van bluchten ; wanneer als dien dagh sal ko- men / dat hem geen heubelen / noch geen bergen sullen kun- nen bedecken : maer dat sy alle voor den Vierschare Christi sullen moeten verschijnen / om loon na hare boose wercken te ontfangen.

Een mensche, die Godsaligh leeft,
Veel geestelijcke Deughden heeft.

EEn geestelijck Persoon die moet oock berciert wesen met geestelijcke Deughden / de geestelijcke Deughden die hebben een groot onderscheyt met de wereltse / een mensche kan de wereltse Deughden wel deffenen / sonder dat de geestelijcke daer onder zijn : maer iemant die geestelijck leeft /

leest/ en kan sonder de wereltsche deughden niet zijn/ want in de oeffeninge der Godsaligheyt bestaen alderhy deughden/ niet/ eene upt-gefondert. De burgerlijke deughden die hebben oock de Heydenen/ als Paulus seyt/ Rom. 2. 14. die de Wet van naturen doen/ maer geschiet upt een ydele glorie van eygen lof. De geestelijke deughden dat is een tierfel van het geloobe: al wat geestelijcker-wijse gedaen wort/ dat geschiet upt den geloobe/ ende dooz het geloobe. Geestelijck lief hebben/ geestelijck rechtvaerdigh zijn/ geestelijke sachtmoedigheyt te gebuycken/ ende so boozts/ dat siet alles op het eynde van het geloobe/ op den beloonder/ die het upt genade met eenwige glorie sal vergelden.

Ey lieve Vrient, eer datje gaet,
Op 't lest u toch bewegen laet.

Wanneer als een mensch de werelt lange Jaren heeft gedient/ en wert eyndelijck dooz heel beweeg-reden daer toe vermaent/ dat hy de boosheyt niet wil verlaten/ en keeren hem tot een beter leven/ die moet (soo hy begeert saligh te werden) niet hals-sterck daer tegen opposeren/ noch de goede vermaninge verwerpen/ maer gewilligh consenteren/ en seggen met Paulo/ Actoz. 9. 6. Heere/ wat wilt ghy dat ick sal doen/ en soecken met een vierigheyt des herten/ dooz den gelobe/ in alle Godsalige deughden te wandelen/ so sal daer op volgen een onwanchelbare hope/ die als een ancker der zielen wesen sal. Een hope/ die niet beschaemt en maecht/ Rom. 5. Want daer is geen berdoemenisse in den genen die na den geeste wandelen/ Rom. 8. 1. Ende saligh zijn sy/ die het Woort Godts hooren/ ende dat bewaren. Daerom soo is het een seer noodige en profijtelijke sake/ op een goede en saligen raet te consenteren: want het kan een eenwige welbaert dooz des Heeren genade beroozaken.

't Gaet haest tot niet, 't zy vreught of druck,
Een Saligh end is groot geluck.

Geen grooter geluck/ noch meerder rijckdom kan booz
geen mensche wylt-gebonden worden/ dan dat hy geluc-
kigh ende boozspoedigh is in het werck van sijne salig-
heyt. Hemel ende Aerde sal vergaen : maer dat woort des
Heeren blijft in der eeuwigheyt. De hope/ die de werelt
geeft/ neemt een eynde : maer de hoopes/ die geestelijck is/ en
maect niemant beschaemt / want sy geeft een eynde die se-
ker is. Het grootste geluck/ dat is een saligh eynde. Wel ge-
luckigh is die mensche/ die wylt dit tegenwoordige dal der tra-
nen (daer niets bestendig is) vercrecht/ ende versten is met
een geestelijcke schat / met den welcke hy booz de Dierschaer
ende Throon Godts sal verschijnen/ ende als dan berciert is
met dat rechte Bynlofts - kleet. Geluckigh zijn sulcke/
want den dagh des doots haer beter is dan den dagh haer-
der geboorte/ tot wien hier na sal gesproken werden met een
lieffelijcke stemme : Matt. 25. 34. Komt ghy ghesegende
mijns Vaders / besit dat Coninghrijcke der Heerlijckheyt
dat u bereyt is van de beginne der werelt / ende sullen ghe-
kroont werden met die eeuwighe Bynlofts - Kroon/ wiens
cieraet in eeuwigheyt niet en sal vergaen. Dit gunt ons al te
samen / de Allmachtige ende oneyndige Regeerder tot zyn-
der eeren/ Amen.

N n

Eeni-

Eenige aendachtige Liedkens,

Voor-gesteld

In Gebeden en Danck-seggingen.

Danck-segginge voor de Scheppinge.

Wat aerde is, tot aerde keert ;
O-aerde-vat ! u brosheyt leert.

Stem. 9 Psalm.

O Heer ! wiens Gaddelijcke kracht
Van eeuwigheit is voort-gebraght/
Niet geschapen noch opt gebozen/
By u selfs eeuwigh uptberkooren.

2. Ick bid u aen upt 's herten gront/
Ick lobe u met Ziel en mont/
Ick wil u dancken ende eeren/
Dooz u weldaden/ Heer der Heeren.

3. Dat ghy den Hemel hebt bereept/
De aerde met haer cierlijckheit/
De Son en Maen 't licht hebt gegeven/
En alles onderhoudt in 't leven.

4. A wijsheit/ die het al regeert/
Wert eeuwiglijck van my ge-zert/
Want ghy al u geschapen wercken
Onderhoudt/ gelijk men kan merken.

5. Oock danck ick u mijn Heer/ mijn Godt/
Dat ghy de aerd' dooz u gebodt/
En alles/ hebt tot dienst verbonden/
Van den sterflijcken mensch vol sonden.

6. Maer boven al mijn Schepper goet/
Ick loof en danck u met ootmoet/

Dat

Dat ghy (o Heer) my hebt na wenschen
Geschapen tot een reed'lyck mensche.

7. Da u/ o Heyligh Eben-heelt/
Niet van het domme Dee geteelt/
Bewaert ons Ziel en Iichaem beyde/
Doe ghy my tot het licht gelepde.

8. O Heer mijn herte spreekt seer tlyp/
Groot is u wonder-werck aen my/
Dat ghy niet in mijn Moeders Lijbe
My ontydigh hebt laten blijven.

9. Dat ick niet gants berooft van sin
Blint/ stom/ noch doof geboren bin/
Noch sonder Ziel/ verstant noch gaben/
Clendigh als het Dee tot slaven.

10. Wie kan sijn wonder-werck verstaen/
Wie kan in Godts secreten gaen/
Wie kan sijn daden al uyt sprecken?
Niemand/ 't sal ons aen macht ontbrecken.

11. Al kan ick u tot deser tijt
Niet loben als ghy weerddigh zijt/
Ick sal daerom niet stille swijgen/
Maer doen na ick genaed verkrijge.

12. Soo langh als mijn aeffem sal gaen/
En als mijn oogen open staen/
Sal mijn tongh/ die ghy hebt gegeven/
U prijfen/ so langh als ick leve.

13. En seggen Heer in Eeuwighheit/
Geloofst zo uwe Majesteyt/
Ick danck den Heer vol van genaden/
Ick prijs hem in sijn groote daden.

14. Al 't geente wat hier asem heeft/
Al wat op aerden roert en leeft/
Dat moet den Heere broegh en spade/
Lof singen voor al sijn daden.

GEBEDT

Om vergevinge der Sonden.

Wanneer als uyt genaed de sonden zijn vergeven,
Dan kan den mensch gerust, verheught en vrolijk leven.

Stem: Al wat men hier, &c. Of, d' Engelse Fortwyn.

O Heer mijn Godt! mijn zonden zijn seer groot
Dooz u (elae) ontelbaer naecht en bloot/
Want van der Neught heb ick u Wet versmaet;
Mits in mijn vleesch niet woont als alle quaet.

Wie merckt (o Heer!) hoe dickmaels dat hy dwaelt/
Hoe menigh-werf het sondigh herte faelt.

Dooz u alleen bekent ick mijn misdaet/
O repne Godt! die sond' en schanden haet.

Dooz u heb ick seer jammerlijck misdaen/
Wilt in 't gerecht niet my (o Heer) niet gaen!

Want 's menschen hert is vol van duysteris/
Geen mensch op aerd dooz u rechtbaerdigh is.

Wilt ghy de sond' toe-rekenen doozwaer;
Geen sondigh mensch op aerden dooz noch naer!

Kan dooz u staen/ noch spreekken als 't behoort.

Ach/ ach/ niet een/ op duysent niet een woort.

O boose sond'! o schrickelijcke blaect!
Die ons bedleckt als een onreynne doeck/
Wij zijn maer stanch/ al ons gerechtighent

Is niet als dreck dooz uwe Majesteit.

Ick tucht en treuw/ ontfermt u ober mijn/
Laet mijn misdaet by u vergebden zijn /

Maeckt my doch repn/ en schelt mijn sonden quijt/
Om uw naems wil mijn doebigh hert verblijdt.

Och Heer! weest my genadigh/ en geneest
Mijn krankie Ziel/ die dooz u is bedreeft/
Ick ben benantot/ de sond heeft my verlept/
O Godt gedenckt aen u harnhertighent.

Doet wegh/ vergeest de sonden mijnder Neught/
Gelepdet my dooz lief d' in ware denught/
Bedenckt dat wy van vlees en bloede zijn,

Slechts als een wint/ een korte Sonne-schijn.

Stoet uwen toorn noch u verbolgentheyt/
Niet ober my naer u rechtbaerdighent.

Heer goedertier/ ick roem u groote daet/
Niet onse werck: maer alles uyt genaedt.

Ghy zijt mijn troost/ mijn toelucht in de noot/
O Gades Soen; U tijden en u doot!

Dat laest mijn Ziel/ u uytgestozte bloet/
 Het sondigh hert de sond vergeben doet.
 Op dese hoop ick saligheyt verwaecht/
 En roep tot u met Ziel en gantsche kracht/
 Vergeest u volck/ haer sonden doch bedeckt/
 Op dat u Bzuyt magh leven onbedleckt.
 Geest dat mijn hert niet meer en zy verschrickt/
 Maer vrolijk is/ en na den geest verquickt.
 Neemt wech van my het sondigh quaet fenijn/
 Met al het geen dat mach verborzen zijn.
 Want Heer ghy zijt barmhertigh/ vol genaed/
 By u is Heer vergebingh van het quaet/
 Verhoort mijn stem/ mijn Schepper weest niet stil/
 Neemt my doch aen om Jesu Christi wil.

G E B E D T

Om onderhoudinge der Christelycke Kercke.

Het Landt in zegen overvloeyt,
 Daer Godes Kerck in vreden bloeyt.

Stem: 42 Psalm.

<p>O Mijn Schepper groot van Laet het niet te gronde gaen/ waerden/ Maer als onbeweeghtlyck staen/ Die hier dooz u woort en geest/ Op den gront-steen / daer 't op bou- wet/ En gemeente op der aerden Hebt vergadert/ die u vzeest. Heer ick bid u met ootmoet/ 't Neme hoopken bystant doet/ Dat u woort heeft aengenomen/ En de waarheyt heeft bekomen. Houdt doch by de repne Leere/ Sp 't recht ghebruyck hoogh van waerd/ Waar instellingh (o Heere) U liebe Kerck hier op aerd/ Dat noch dupvel/ doot of hel/ Noch geen ander hoog genuel/ In dees vzoebe Zee vol f...a Minnermeer haer komt beswaren. Hoedt u Schipken hoor de golven Van de woeste Zee seer stout/ Dat het niet en wordt bedolven Dooz de baren menighfout/</p>	<p>En van herten vast vertrouwt. Wilt u heftlyck aenschijn keeren Tot ons Heer die eeuwighe leeft/ O Godt Sebaoth/ vol eeren/ Uwen wijn-stock wasdom geest/ Die u liebe rechterhandt Sels op aerden heeft geplant/ Maecck haer vruchtbaer / rijk in deughden/ Als een Lusthof vol van vzeughden. Neemt den schild o Heer in handen/ En beschermt het Vaderlant/ (den/ Dat ons niemant vzeught tot schan- Noch geen ander Leer en plant/ Dat hier geen Afgodery Dooz u repne oogen zy/ Maer u liebe woort magh lichten/ En ons eeuwighe onderrichten.</p>
---	---

Doet doch bystant Heer der Heere/
 Men u lief-beminde Bruyt/
 Wilt de boos heyt van haer weren/
 Blust het Hemels licht niet wylt/
 Laet op d'ez d'zoebe aerdt
 Altydt zyn met u gepaert
 't Cortel-ding ken/ dat u prijset/
 U aenbiedt en eer betwijfset.

Onse mis daet wilt vergeben/
 O mijn Godt vol bytend'lijckheyt/
 Laet ons niet in sonden sneben/
 Want ghy hebt genaed bereyt :

O Mijn Saligmaker soet/
 Komt vertroost ons/ en behoet
 Uwe Christenheyt op aerden/
 Op mijn Coning groot van waerden.
 Laet de poozten van der Hellen/
 Doch het byer/ of helsche pijn/
 U Gemeynthe nimmer quellen/
 Doch haer overwelddigh zyn/
 Weest met ons in aller noot/
 Blijft by ons tot in de doot.
 Wilt ons nimmermeer beschamen/
 Om u lieve Soons wil/ Amen.

G E B E D T.

Voor de Dienaers des Goddelijcken Woort.

*Wanneer als Godt sijn Kerck sijn goetheyt wil betoonen ;
 Soo sal hy sijn Gemeent met sijn v're Leeraers kroonen.*

STEM : Sal ick noch langer met heete tranen.

Almachtigh Godt vol heyl en zegen/
 Befaleet met heerlijckheyt en eer/
 Laet ons gebedt u doch bewegen/
 Dooz Jesum Christum onsen Heer/
 Die ons al 't saem/ in sijnen naem/
 Seer goedigh hebt verhooringh toegeseyt/
 O groote Doozt vol van barmhertigheyt.
 Het is vergeefs al wat wy planten/
 Sent ghy in uwe Christenheyt
 Oprechte Dienaers en gesanten/
 Wiens Leer dat ons den wegh bereyt/
 Dooz druck en kruys/ na 't Hemels huyt/
 Bebochticht haer met Goddelijck verstant ;
 Geeft dat den geest mach nemen d'oberhant.

Dat zy u Woorz ons recht verklaren/
 Niet bals dooz opgepronchte schijn/
 Haer schaepkens booz den roof bewaren/
 Dooz 't helsche vier vol smert en pijn/
 Laet het gehooz/ ons zyn een spooz/
 Geeft dooz 't gehooz 't geloof sijn volle kracht ;
 Dermits 't geloof wert dooz 't gehooz gebraght.

Sent

Sent ober al naer u behagen/
 O soeten trooste: ijcke Godt/
 Getrouwe Herders/ die haer dragen
 Oprecht en broom na u gebodt/
 Met deught bekleet/ niet straf noch wreet/
 Die dooz u Geest en liebe Godlijck Woorz
 Die u Schaepkens teer soo weyden als 't behoort.

Dat altoos tot u Hepl' ge eere
 u Woorz op aerd verkondicht wert/
 En dat de sondaers haer bekeeren/
 Dooz een berouw/ boetbaerdigh hert/
 Den swacken mensch/ van u naer wens
 Gestercht in noot/ in kruys en tegenspoet/
 En zijn getroost wat haer de werelt doet.

Dat oock de schapen mogen hooren
 De stemmen van haer Herders goet/
 Dat sy geduerigh mogen stooren
 Des Satans Rijck/ dat boos gebroet/
 En dat geen quaet/ in raet noch daet/
 Bp d' Herders wert gesien of daer toe streckt/
 Op dat het niemant van 't geloof en treckt.

O Godt vol van barmhertigheden/
 En sent doch nimmermeer in 't Lant/
 Om onse snoo ondancbaerheden/
 Een hunger/ die de Ziel afbrandt/
 Om dat u woorz/ niet wert gehoort:
 O Heer! u volck dooz d' Queringh doch belwaert/
 Die 't al verteert/ en 't schaepken niet en spaert.

M O R G E N - G E B E D T.

*Geen soeter lust, als vreed en rust, o mensch! wilt dit bedencken,
 Bidt Godt met vlyt, dat by alijt, u vreed en rust wil schencken.*

Stem: 8 Psalm.

Heer uwen naem moet gebenedijt wesen/
 u Goddelijcke kracht seer hoogh geprefen/

Uwe grondeloose barmhertigheyt

Die moet geloofst zijn in der eeuwighheyt.

Want ghy hebt my bewaert door u genade!

En na den Geest versterckt met u weidaden/

Mijn Lichaem hebt ghy vreed en rust bereept/

En my behoedt booz beele zwaerigheyt.

Ghy hebt my onder u bleug'len genomen/

Geen leet noch droef heyt is my toe-gekomen/

Ghy hebt my dese nacht gesont gespaert/

En booz des byants listigheyt bewaert.

Daerom wil ick u altijt eer bewijzen/

Mijn mont die sal u goetheyt eeuwigh prijzen:

Mijn Ziel die sal (o Heer) roemen altijt

U naem/ die Heerlych is/ breeet ende wijt.

U goetheyt sal ick nimmermeer vergeten/

U groote liefd' en kan ick niet af-meten.

Heer laet mijn Lof-sangh u doch wel-behagen/

Die ick des mozghens u te boozen drage.

Ich roep tot u met gantscher gemoede/

Wilt my oock hynden desen dagh behoeden/

Sent uyt u liebe Eng'len/ my bewaert/

Na Ziel en Lichaem repn en onbes waert.

Den boosen byant wilt die van my keeren/

Mijn blees en bloet ten heften soo regeeren;

Dat ick tot sonde niet en word berlept/

En u berroozn door mijne pdelheyt.

Regeert my boozt/ en maect mijn wegen beplig/

Met uwen Geest/ die suwber is en heerlych/

Dat ick niet booz en neem noch denck gewis/

Als 't gene dat booz u behaeghlijch is.

O siet mijn God/ mijn Ziel en gantsche krachten/

Draegh ick u op/ Heer laet my niet versmachten.

Boozt doch mijn stemme/ en verquicht my nu/

Want seer vzoegh sal ick my schicken tot u.

Des morgens vzoegh sal ick u altijdt loben/

En 's abonts laet u dancken Heer hier boven/

Mijn Ziel sal altijd verheypden u eer/
Alleen door Jesum Christum onsen Heer.

Gebedt wanneer men wil gaen tot het gehoor van Gods Woort.

Het Schepsel met sijn Schepper spreeckt :

Wanneer hy Godt om hulpe smeect.

Stem: Psalm 1.

O Eeuwigh Heer/ Almachtigh Hemels Godt!
Op u genaed en Goddelijck gebodt
Treed ick nu toe/ bynmoedigh sonder schyomen/
Dermits mijn Geest tot u is op genomen/
En bid u aen in uwen Tempel reyn/
Daer elck u prijst en looft u in 't gemeyn.

Lept my/ o Heer/ in u gerechticheyt/
En ober my u blaegelen wtspreyt/
Lept my (o Godt!) eeuwigh in u voet-paden/
Ghy zijt mijn troost/ mijn Heplant vol genaden/
Want ick heb lust tot uwe wooningh schoon/
Ghy/ ghy o Heer/ ghy schenckt des lebens Kroon.

U wooningh is seer lieffelijck en soet/
Krontom berciert met bolle oberbloet/
Heer Sebaoth! mijn Ziel die moet u loben/
Want my verlancht na u schoone Dooz-hoben;
Kromt laet ons al t'saem booz Godt met ootmoede
Reder-linien/ en vallen hem te voet.

Hy is de Heer die ons dit alles schenckt/
Die 't moede Schaep in barsche Weyden brenghet/
Aenbidt dien Godt ghy volckeren al te same/
Verheft den Heer: want hepligh is sijn name.
Ick roep u aen met een oprecht gemoedt/
Dooz u genaed mijn trouwe hulpe doet.

Danck-segginge voor de Verlossinge.

Stem: O schoone Personagie.

Wat loffelijcke daden/
wat heyl en troost

Soo seer dat ghy/
Gants waert onwyf!

Heest Christus ons verworpen/
 O mensch! wilt niet versnaden/
 U Heplant/ die

Soo bitter is gesto:ven/
 Doo: u aen 't kruys/
 Op dat ghy 't huys
 Syns Daders sult lewoonen/
 In 't huys hier boden/
 Om Godt altijd te loben/
 In pe:tochen.

Da rikt Godt den Heer van herte/
 Ghy al sijn Hepl'gen
 t' Saem hier op der aerden/
 Die u heeft byz van smerten
 Gemaecht/ doen 't park
 Der sonden u beswaerden:

Verbreemt van Godts belofst/
 O goethepts goede!
 Want met sijn eygen bloede
 Hy ons kochte.

Singht lof/ singht lof met bzeugde
 Singht lof den grooten Godt
 Van Eeuwighede/
 Singht lof/ singht met geneughde/
 Singht lof den Soon
 Sie ons bzeugt tot den Dzeede/
 Singht onbedzeest/
 Lof Hepl'gen Geest/
 Die ons heeft weer geboren/
 Looft bzeogh en spaede:
 Want Godt ons uyt genaden
 Heeft verhozen.

TRIUMPH-LIEDT,

*Over het verdrencken van Pharao, met sijn
 Macht in de Roode Zee. Exod. 15.*

Wanneer Godt selfs ten strijde gaet,
 Met Water, Wint, en Vuyr hy slaet.

Stem: 100 Psam.

Ick wil den Heer met Loffang soet
 Prijfen/ die groote wond'ren doet/
 Hy is mijn sterckt/ mijn zaligheyt/
 Mijns Daders God vol goedigheyt.
 De rechte krijgs man die is God/
 Siet/ Pharo met sijn gantsche rot
 Laet hy versinken in de Zee/
 En bzeugt op haer een droevigh wee.
 Sijn Hoofstieden vol staet en eer
 Verdrencken in het roode Meer/
 Sp zijn al t' saem te grond gegaen/
 Die u volck meenden neer te staen.

Heer u rechterhant is vol macht/
 Ghy hebt ver slagen dooz u kracht/
 De stoute hebt ghy om-gekeert/
 U gramschap heeft het al verteert.
 Doo: u winden deed ghy seer haest
 De wateren op- staen seer verbaest/
 d' Afgront hem van malkander dee/
 Tot midden in de groote Zee.
 De vyant in sijn hooghmoet dacht/
 Ick false grijpen dooz mijn kracht/
 Ick false dooden met mijn sweert/
 Dat oock niet een te rugge keert.

Maer als u Geest / o Heere blyes / Den Phyllystijn quam angstste aen /
 Dooz Pharo wast een groot berles / U bzeese die is dooz-gegaen /
 U hant hebt ghy maer uptgestrecht / De Dorsten Edoins beef den al /
 De Zee die heeft haer oberdeckt. En Moab bzees de hoor den val.

O Heere ! wie is u gelijck / Want Pharo die leyt in de Zee /
 Die is soo machtigh en soo rijck / Met roes en wagens / Kuyters mee /
 Soo krachtigh en vol heerlijckheyt / En Israel die wozt gelept

Dol wonder is u Majestejt. Da 't Lant dat haer is toegesep.
 Ghy hebt dooz u barmhertigheyt / Et Lant daert alles groept en bloept /
 U volck berlost / en upt-gelept / Daer melck en soete homingh vloeyt.
 U groote macht heeft daer verlijt / Heer geest ons oock 't belcof de lant /
 O Heer ons oock genadigh zyt. Het Hemels Lana seer plapsant.

Gebedt om een Saligh eynde.

STEM : O Saligh Heyligh Betlehem.

O Heer / ghy zyt vol van genaed /
 Barmhertigh ende vol van trouwe /
 Dol vriend'lijckheyt en vol weldaet /

Den genen die de sonde schouten.
 Ghy hebt den mensch / o Heer geset
 Een mate van sijn nietigh leven /
 't Betal der dagen dat staet net
 Op u seer klaer als opgeschreven.

De Jaren zijn gelijck als roock /
 Die dooz het oogh op aerd' wat schijnen /
 Maer zijn gelijck een yd'le smooch /
 Die als een bloem op 't veldt verdwijnen.

Daerom leert my bedeneken recht /
 Het eynde van mijn yd'le dagen /
 En dat mijn leven is dooz-blecht
 Met heel verdriet / vol smiert en klagen.

Leert my / o Heer mijn toeterlaet /
 Laet my die troost kan u berwerben /
 Dat ick leer sterben vzoegh en spaet /
 En sterben kan / als ick moet sterben.

Welvaert my dooz een felle doot /
 Dat ick niet snel word wech genomen /
 Dooz 't centwigh liden in de noot.
 Heer / wilt my doch te hulpe komen.

O Godt ! wanneer ick scheyden sal /
 Upt dit seer vzoos en nietigh leven /
 Upt dit bedroef de jammer-val /
 Wilt my een saligh eynde geben.

Een saligh affcheyt is het best/
 Wat is aen al het aertsch bedzeben/
 Als wy maer op het alderleest
 Werkrygen 't Saligh eeuwigh leuen.
 Wech aertsche bezught/ vol pracht en Staet/
 Mijn Zieltje tracht na 't Eeuwigh leuen/
 Ach Heer wilt my dooz u genaed/
 Het Hemelrijk hier namaels geben.

GEBEDT voor MISTROOSTIGE.

STEM: Blijfschap van my vliedt.

Vriendelijke Godt/
 Dol barmhertigheden/
 Ick heb u gebodt
 Dickmael obertreden/
 Mijn bedroef de Geest
 Is daerom verslagen/
 Och/ ick ben bezeeft/
 En moet treurigly klagen.
 Mijn gemoedt dat linaeght/
 Ick ben seer vertsaeght/
 Ach ick wet my geen raet/
 't Schijnt ick wozt gedaeght
 Daer men my beslaeght/
 Ober al mijn boosheyt quaet.
 Wee my ick ben geschonden/
 Stet al mijn stoute sonden
 Tegens my seer hoogh opstaen/
 Die kan dit quaet doozgronden/
 Ach/ ach/ ghy stoute sonden/
 Daer sal ick nu heenen gaen.

Vriendelijke Godt/
 Dol barmhertigheden/
 Leert my u gebodt
 Houden hier beneden/
 Want ick ben in noot/
 Ende seer kleynmoedigh/
 My doch niet verstoet/
 Maer/ o Godt seer goedigh:
 Sterckt my niet u Geest/
 Dat ick onbezeeft/
 My sondeere op u woort/
 Want ghy/ als men leest/

Sulck een Ziel geneest/
 Die in sonden leyt verswoort/
 Die met herontw komt klagen/
 Ende voortaen sijn dagen
 Wil besteden Goddelijck:
 Want sulck een Ziel verslagen
 Die kan u behagen/
 En beloof hem 't Hemelrijk.

Vriendelijke Godt/
 Dol barmhertigheden/
 Och wat droevigh lot/
 Mijn geloof is heden
 Swack en wonder teer/
 Daerom Heplige Vader/
 'k Roep tot u (o Heer!)
 Ende hoorn noch nader/
 Sterckt my in de noot/
 Dat ick in de doot
 Niet wanhoope noch mistrou/
 Maer in tegenstoet/
 Op u goetheyt groot
 En genade my hertrou/
 Want u seer bitter lijden
 Is my t' allen tijden
 Een gants soete mederijn.
 Ach! dooz u droevigh lijden
 Kunt ghy ons Heer verblijden/
 Wilt ons doch genadigh zyn.
 Vriendelijke Godt/
 Dol barmhertigheden/
 Gunt ons tot een slot/
 Liefd/ geloof en bzeed.

Christi Godes Soon/
 O ghy Heer der Heeren/
 Wilt uyt uwen thron
 Ons geloof vermeerren/
 Laet u soet gesicht/
 Als een helder licht/
 Ober ons so vriend' lijk gaen ;
 En ons repne plicht

Daer voor onderricht/
 Als ghy Petrus hebt gedaen/
 Dat is seer droevigh weenen/
 Suchten klagen en steenen/
 Ober onse sonden quaet/
 Ende geduerigh kermen/
 Heer wilt my ontfermen/
 Neemt my weer aen in genaed.

TRIUMPH-LIEDT,

Over Elias Opvaert ten Hemel.

STEM: 68 Psalm.

We kan Godes wonder-werck
 verstaen ?
 Wie kan tot in den Hemel gaen ?
 Geen mensch leeft hier op aerden/
 Schoon of hy trots is ende stout/
 Of dat hy rijk is/ ende oudt/
 Niets kan hy doch aenbaerden.
 Al 't geen wat Hemels is/ dat staet
 In Godes macht/ 't is sijn weldaet/
 't Hemels-hof op re sluyten/
 Dat sijn bentinde daer in gaen/
 En laten de Godloose staen
 In eeuwigheyt daer luyten.

Want siet/ hoe Godt met heerlijck-
 hepdt
 Den wegh na 't Hemelrijck bereydt/
 Dooz die hem opricht breefen :
 Een vier'ge wagen hy uyt sent/
 Met vier'ge paerden daer omtrent/
 Dat sal den Ruyter wesen :
 Daer sit de knecht des Heeren in/
 Dit is sijn troost en soet gelwin/
 En reyft also met breefen :
 En scheid van dees bedroefde aerdt/
 En wort soo na den Geest gepaert
 Met Godt in eeuwigheden.

Wel op/ ghy die den Heere breeft/
 Dient hem oprecht/ en na den geest/
 wilt hem u saeck betrouwen ;
 Hy laet hem gaet niet ongelooft/
 Met saligheyt op 't lest hy kroont :
 Daerom wilt op hem bouwen.
 Dit leven dat is krank en broos/
 Hier duert het maer een klepne poos/
 Tot Godt wilt u begeven ;
 Op dat ghy namaels dooz de doot
 Moecht rusten/ uyt van alle noot/
 In 't saligh eeuwigheyt Leven.

Den Autheur tot hem selven.

Stem: 38Psaln.

A Is ick/ o Heere Almachtigh/
 Seer aendachtigh
 My aenschou/ en wie ick ben/
 Ach! ick vind my gants geschonden/
 Dooz de zonden/
 Ick my selven niet en ken.
 O goetheyt seer hoogh verheben/
 Dat ick leve/
 Die met zonden ben belaeen/
 Waert ghy/ o God niet genadigh/
 En welbadigh/
 Heer/ waer sond ick heven gaen.
 Wie kan sijn zonden verbergen/
 En u tergen/
 Ghy die alle dingen weet/
 U oogen als vlammen stralen/
 Niet en falen/
 En doozsien mijn Ziels secret.
 Veel zonden aen alle zijden/
 In ten tijden/
 Drucken my getjick een last/
 Met haet/ nijt en kozselhede/
 Dol onbrede/
 Is mijn Ziel geschakelt vast.
 Onvolmaecht is mijn geloobe/
 En daer bobben
 Met geen lief d' noch hoop bekleet/
 Dat druckt my seer bobben maten/
 'k Schijn verlaten/
 Als of Godt niet van my weet.
 Heer ick buyggh my booz u neder/
 En koom weder/
 'k Soeck aen u barmhertigheyt/
 Wilt mijn zonden doch vergeven/
 Laet my leven/
 Na u groote vriend'lijckheyt.

Wilt met my/ o Heer niet treden/
 Hier beneden/
 Noch hier naemaels in 't gerecht/
 Want ghy kunt mijn brosse leden/
 Hoe ick s'webe/
 Och het is met my te slecht.
 Maecht my vast geklupstert herte/
 Dol van smerte/
 Dyz van 's werelts lasten nu/
 Vader der barmhertigheden:
 Wilt toe treden/
 Want mijn zeltjen wacht op u.
 Wech ghy wereltse wellusten/
 Die daer rusten
 Op een los en yd'le schijn/
 Werelt ick wil u verlaten/
 Wat kan 't baten/
 Als ick maer een Lijck sal zijn.
 Al de glory van de menschen/
 Die daer wenschen/
 Om veel rijckdom staet en pracht/
 Is seer nietigh als wy lesen/
 Wat sal 't wesen/
 Als men 't bordeel Gods verwacht.
 Dol van schrick so is mijn leven/
 Heer wilt geven/
 Dat ick my doch selven ken/
 Wat is al dees werelts glory/
 En Victory/
 Daer ick stof en aerde ben.
 Heer als ick van d'aerd sal schep-
 Wilt my leyden (den/
 In dat Hemels Paradijs/
 Laet my na dit tijdelijk sterben/
 Doch verwerven
 Uyt genaden dese prijs.

In Liefd' / Geloof en Hoop /
 A en Godt te zijn verbonden /
 K an opt wel soeter bzeught
 O p aerden zijn gebonden ?
 B edencht dit / o mijn Ziel /
 K an 't Aertscij het Eeuwigh geben ?
 O ch lacp ! wat soud 't aertscij /
 E en broos en nietigh lebon /
 N iet als met schijn bekleet /
 R echt als een handt vol bliegen /
 A lleen maer los cieraet /
 E en mensche te bedriegen.
 T e leben na Gods Woort /
 S achtmoedighhept t' aenbaerden /
 E endoughtsaem hert vol liefd' /
 N opt beter stant op aerden.
 M ijn Schepper zegent doch
 A l wat ick neem vooz handen /
 I ck bidde my behoedt
 V ooz sonden en vooz schanden.
 O Heer vooz u genaed /
 G unt my een zaligh sterben /
 E n na dit tijd lijck /
 L aet my het eeuwigh erben.

Register van de vermakelycke Liedekens.

	A.		B.	
A	Ch Lief ick moet u klagen /	43	Niet isser op de aerdt /	3
B	Draebe Cloris waer wilt /	47	Nu mijn Ziels-godtn /	49
C	Daer is op straet /	57	O. O soete Jeught /	15
E	Gen statigh wesen /	55	O wat een vernoegen /	17
G	Geen schoonder saekt op aerden /	9	O yuch van onse Jeught /	27
G	Geluckigh is den Staet /	15	O Lief mijn toeverlaet /	31
H	Hoe mach de pronckerije /	23	D. Princesse die mijn Ziel /	19
H	hoort my / o ghy Venus dieren /	33	S. 't Soet en de soetighept /	37
H	Verderin / dien ick min /	35	D. Wyers walt ghy gaen wyt /	11
H	Hoe langh mijn Lief /	39	D. Wie sijn hert en sijn vertronwē /	5
H	Het beynsen by de Min /	61	waerom ach mijn Gadiane /	7
J	Jels heb Princesse vast /	29	waerom elacs / etc.	21
K	Wont Dimpjes / want /	53	waerom wazter doch gebzpt /	25
				wat

Wat doebigh lot/
warrom Delt-godinne/

42 wech beynsery/
45 waer magh mijn Lieffte zijn.

58
59

Register van de Bruylofs-Liedekens.

A.		J.		
A	Ch Herderin ootmoedigh/	123	J. Indien dat gy/ o Feugt/ Ec.	127
	Ach waerde Zyndt/	124	Ic een heerlijck leven/	131
	Ach Herderin waerom/	137	Ick ben doch niet geneget/	138
	Ach Herderin ootmoedigh/	139	Ick heb bemindt/	140
B.	Zynde gom mit vzoelijc tref	115	K. Komt Jfama blaest/	114
C.	Coridon die sijn verhooren/	141	L. Liefd' en repne Crouwe/	113
D.	Die hem ter Zeevaert/	112	M. Mijn hert is vol van/ Ec.	117
De	Sonne met haer stralen/	130	N. Nu laet ons al t'saem/ Ec.	116
De	Liefde seer hoogh-gepsefen/	134	Nu laet ons dese feest/	121
De	Liefde getijck geschieden/	146	O. O Heer die in den Hemel/ Ec.	113
E.	Gen al te wzeet en strenge wret/	114	O Vader goedt die/	117
G.	Geen hooger staet op aerden/	119	O Ceulwigh licht/	118
Geen	soeter vzeught op aerdt/	132	O wat is t'een soet vermaeck/	121
H.	Hoeruel de Wyffers met/ Ec.	130	O ohersehoone Maeght/	122
Woor	soete Mynsien/	128	O soete vzeught/	125
Hoe	aengenaem is d' Echte/ Ec.	131	O soete nacht/	145
t' Hut	lijck is te pzyfen/	133	S. Saligh is hy behonden/	135
Hoe	wonderbaer/	133	W. Weest nu vzoelijc en verheught/	114
Heer	gordertier in/	136	Waerom soudt men nu niet/ Ec.	116
Hoe	zijn mijn zwaacke sinnen/	137	Wel op/ wel op geselschap sijn/	119
Hoe	dichmael siet men/	142	Waerom soete Deidt-godin/	129

Register van de Aendachtighe Liedekens.

A.		O.		
A	Ch wat is doch/	171	O Heere/ ceulwigh/ machtigh/ Ec.	171
	Almachtigh Godt vol/	196	O al te strenge wzecker/	172
Als	ick/ o Heer Almachtigh/	204	O Heer wiens Goddelijcke/	192
D.	Des menschen hert vol/	165	O Heer mijn Godt/	194
Des	Heeren naem die hoozmen/	165	O mijn Schepper groot van/	195
H.	Heer utven naem die moet/	127	O Ceulwigh Heer Almachtigh/	199
J.	Ick wil den Heer met/ Ec.	200	O Heer ghy zyt vol van genaed/	201
K.	Kant laet ons nu den/ Ec.	167	S. Singt lof ghy Hemelsche/ Ec.	166
O.	O Heyligh Godt/	162	D. Dziendelijcke Godt/	202
O	Ceulwigh Heer der Heeren/	163	W.	
O	Sone Godts! o Heyligh/ Ec.	164	Waccht op ghy Chystens al/	168
O	Mensch ghy zyt geschapen/	169	Wat toffelijcke daden/	208
			Wie kan Godts wonder-werck/	203

F I N I S.